T.C.

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

TÜRK MÜZİĞİ ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

TRT REPERTUVARINDA BULUNAN AMASYA TÜRKÜLERİNİN ÇEŞİTLİ YÖNLERDEN ANALİZİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN

Mustafa YENİ

Danışman: Doç. Dr. Tolga KARACA

TOKAT-2023

ETİK SÖZLEŞME

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü tez yazım kılavuzuna göre, Doç. Dr. Tolga KARACA danışmanlığında hazırlamış olduğum "TRT Repertuvarında Bulunan Amasya Türkülerinin Makamsal Analizi'' adlı Yüksek Lisans tezinin bilimsel etik değerlere ve kurallara uygun, özgün bir çalışma olduğunu, aksinin tespit edilmesi halinde her türlü yasal yaptırımı kabul edeceğimi beyan ederim.

10/11/2023

Tez Yazarı

Mustafa YENİ

ÖNSÖZ

‘’TRT Repertuvarında Bulunan Amasya Türkülerinin Makamsal Analizi’’ adlı çalışma Tokat Gaziosmanpaşa üniversitesi Türk musikisi anabilim dalında yüksek lisans tezi olarak hazırlanmıştır.

Amasya 8500 yıllık tarihiyle birçok medeniyete ev sahipliği yapmış bir şehir olarak, Türk musikisi açısından önemli bir merkez olma özelliğini hâlen korumaktadır. Anadolu’nun ilk musiki cemiyeti olan Amasya Musiki Cemiyeti 1913 yılında Amasya’da kurulmuştur. Türk Müziğinin farklı alanlarında geniş bir kültürel zenginlik barındıran Amasya’da tarih boyunca müzik önemli bir yer tutmuştur. TRT repertuvarında bulunan Amasya türkülerini makamsal olarak inceleyerek; bu çalışma, Amasya kültürüne bir katkıda bulunmak amacıyla yapılmıştır.

Bu çalışmayı yaparken kendisinden her daim faydalandığım, bana çok değerli vakitlerini ayıran kıymetli danışmanım Doç. Dr. Tolga Karaca’ya, değerli görüşleriyle bana yardımcı olan Doç. Dr. Ahmet Hakan Baş’a, değerli jüri başkanım Dr. Öğr. Üyesi Ali Bilici’ye ve benden desteğini esirgemeyen sevgili aileme teşekkürü borç bilirim.

Mustafa YENİ

ÖZET

TRT REPERTUVARINDA BULUNAN AMASYA TÜRKÜLERİNİN ÇEŞİTLİ YÖNLERDEN ANALİZİ

YENİ, Mustafa

Yüksek Lisans, Türk Müziği Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Tolga KARACA

Ağustos 2023, xiii +178 sayfa

TRT repertuvarında yer alan Amasya türküleri üzerinde yapılan bu makam analizi çalışması sonucunda, Amasya türkülerinin makamsal olarak, sınırlı sayıda akademik çalışmalarda yer aldığı tespit edilmiştir. 52 adet türkü üzerinden yapılan makamsal incelemeler ve türkü analizleri sonucunda klasik Türk müziği makamları ile Amasya türkülerinin melodik yapılarında bulunan makamsal izler araştırılmıştır.

Amasya'da yüzyıllardır var olan musiki geleneği kuşaktan kuşağa aktarılarak 21.yy'a kadar ulaşmıştır. Kültürel kamu kuruluşu olan TRT arşivinde Amasya'ya ait Türk halk müziği, Türk sanat müziği ve Türk tasavvuf müziği eserlerine rastlanmaktadır. Bu çalışmada; Amasya türkülerinin makamsal analizleri yapılmış ve edebi özellikleri incelenmiş olup, çalışma bununla sınırlandırılmıştır.

Türküler usullerine, kaynak kişisine, ses aralıklarına, makamsal yapılarına ve edebi özelliklerine göre incelenip tablo halinde sunulmuştur. Bulgular sonucunda türküler analiz edilip, türkü notaları üzerinde makam incelemelerinde bulunarak, çalışmada gerekli sonuçlara ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Amasya, Türküler, Makam, Eser Analizi, Usul, Kaynak Kişi, Aralık.

ABSTRACT

AMASYA TURKISH TURKS IN THE TRT REPERTOIRE ANALYSIS FROM VARIOUS ASPECTS

Master's Thesis, Turkish Music Department

Advisor: Assoc. Dr. Tolga KARACA

August 2023, xiii +178 pages

As a result of this maqam analysis study conducted on Amasya folk songs in the TRT repertoire, it was determined that Amasya folk songs were included in a limited number of academic studies in maqam. As a result of the maqam studies and folk song analyzes made on 52 folk songs, the maqams of classical Turkish music and the maqam traces in the melodic structures of Amasya folk songs were investigated.

The musical tradition that has existed in Amasya for centuries has been transferred from generation to generation and has survived until the 21st century. Turkish folk music, Turkish classical music and Turkish Sufi music belonging to Amasya can be found in the archives of TRT, which is a cultural public institution. In this study; Modal analyzes of Amasya folk songs have been made and their literary features have been examined, and the study is limited to this.

Folk songs were examined and presented in a table according to their rhythm, source person, voice ranges, modal structures and literary features. As a result of the findings, the folk songs were analyzed and the makams were examined on the folk song notes, and the necessary conclusions were reached in the study.

Key Words: Amasya, Folk Songs, Maqam, Work Analysis, Procedure, Source Person, Interval.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ ..... **i**
ÖZET ..... **ii**
ABSTRACT ..... **iii**
Tablolar Listesi ..... **viii**
Şekiller Tablosu ..... **x**
KISALTMALAR ..... **xiii**
1.GİRİŞ **1**
EVREN VE ÖRNEKLEM **2**
SINIRLILIKLAR **2**
YÖNTEM **2**
PROBLEM DURUMU **3**
PROBLEM CÜMLESİ **3**
ARAŞTIRMANIN AMACI **4**
ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ **4**
İLGİLİ ARAŞTIRMALAR **5**
TANIMLAR **5**
2. GENEL BİLGİLER **7**
BULGULAR **7**
3. AMASYA TÜRKÜLERİNİN İNCELENMESİ **9**
3.1. Amasya Türkülerinde Görülen Makamlar **9**
3.1.1. Uşşak Makamı Kısa Künyesi **9**
3.1.2. Hüseyni Makamı Kısa Künyesi **10**
3.1.3. Hicaz Makamı Kısa Künyesi **10**
3.1.4. Karcığar Makamı Kısa Künyesi **10**
3.1.5. Gülizar Makamı Kısa Künyesi **11**
3.1.6. Segâh Makamı Kısa Künyesi **12**
3.1.7. Bayati Şiraz Makamı Kısa Künyesi **12**
3.1.8. Çargâh Makamı Kısa Künyesi **13**
3.1.9. Nikriz Makamı Kısa Künyesi **13**
3.1.10. Rast Makamı Kısa Künyesi **14**
3.1.11. Mahur Makamı Kısa Künyesi **14**

3.1.12. Basit Suzinak Makamı Kısa Künyesi 14
3.1.13. Kürdi Makamı Kısa Künyesi 15
3.1.14. Hüzzam Makamı Kısa Künyesi..... 15
3.2. Usullerine Göre Amasya Türkülerinin İncelenmesi.....16
3.3. Kaynak Kişisine Göre Amasya Türkülerinin İncelenmesi 19
3.4. Ses Aralığına Göre Amasya Türkülerinin İncelenmesi.....22
3.5. TRT Repertuvarında Bulunan 52 Adet Amasya Türküsünün İncelenmesi 24
3.5.1. Âdem Havva'yı Yarattı Adlı Türkünün Makamsal Analizi..... 26
3.5.2. Allah Allah Dedik Ata Bindirdik Adlı Türkünün Makamsal Analizi 29
3.5.3. Amasyalı Zileli Adlı Türkünün Makamsal Analizi..... 31
3.5.4. Amasya'nın Dağları Adlı Türkünün Makamsal Analizi 33
3.5.5. Babayiğit Oyun Havası Adlı Sözsüz Eserin Makamsal Analizi 36
3.5.6. Bahçıya Getirdi Bir Canan Bizi Adlı Türkünün Makamsal Analizi 39
3.5.7. Bana Cevreyleyip Geyip Dokunma Adlı Türkünün Makamsal Analizi 41
3.5.8. Ben Bir Çakı Bıçağım Adlı Türkünün Makamsal Analizi 43
3.5.9. Ben De Çıktım Fodullu'nun Üstüne Adlı Türkünün Makamsal Analizi46
3.5.10. Bildiş Oyun Havası Adlı Sözsüz Eserin Makamsal Analizi..... 48
3.5.11. Bugün Benim Efkârım Var Adlı Türkünün Makamsal Analizi 52
3.5.12. Bulguru Kaynatırlar (Kenan'ım) Adlı Türkünün Makamsal Analizi . 54
3.5.13. Çakallardan İner Vermiş Kömürü Adlı Türkünün Makamsal Analizi56
3.5.14. Çıktım Gavak Dalına Adlı Türkünün Makamsal Analizi 58
3.5.15. Çıktım Yaylaları Gezdim Adlı Türkünün Makamsal Analizi 60
3.5.16. Dağdan Kestim Çınarı Adlı Türkünün Makamsal Analizi 62
3.5.17. Dedem Beni Bir Bahçıya Gönderdi Adlı Türkünün Makamsal Analizi 65
3.5.18. Değirmen Önünde Bir Büyük Tarla Adlı Türkünün Makamsal Analizi 67
3.5.19. Dem Be Dem Garşıma Gelen Bülbül Adlı Türkünün Makamsal Analizi 70
3.5.20. Dostun Bahçasına Girsem Adlı Türkünün Makamsal Analizi 72
3.5.21. Eğlen Sana Bir Nasihat Edeyim Adlı Türkünün Makamsal Analizi.... 75
3.5.22. Eşimden Ayrıldım Yamandır Halim Adlı Türkünün Makamsal Analizi 78
3.5.23. Evleri Görünüyor Adlı Türkünün Makamsal Analizi 80
3.5.24. Evlerine Vardım Kapı Sürgülü Adlı Türkünün Makamsal Analizi..... 83

3.5.25. Felek Şad Olacak Günün Görmedim Adlı Türkünün Makamsal Analizi 85
3.5.26. Geldiğiniz Evler Dol'olsun Nurdan Adlı Türkünün Makamsal Analizi 89
3.5.27. Geline Bak Geline Adlı Türkünün Makamsal Analizi 92
3.5.28. Gelmiş İken Bu Elleri Gezerim Adlı Türkünün Makamsal Analizi 95
3.5.29. Gidersen Göndüreyim Adlı Türkünün Makamsal Analizi 97
3.5.30. Gidiyom Deme Bana Adlı Türkünün Makamsal Analizi 99
3.5.31. Gökyüzünde Bölük Bölük Durnalar Adlı Türkünün Makamsal Analizi 102
3.5.32. Halay Çekin Düzülsün Adlı Türkünün Makamsal Analizi 105
3.5.33. Haye Dü Ben Meydan Adlı Türkünün Makamsal Analizi 108
3.5.34. İnce Çayır Biçilmez Adlı Türkünün Makamsal Analizi 110
3.5.35. Kaf U Nun Hitabı İzhar Olmadan Adlı Türkünün Makamsal Analizi 113
3.5.36. Karşıdadır Evleri Adlı Türkünün Makamsal Analizi 116
3.5.37. Kız Pınar Başında Testi De Doldurur Adlı Türkünün Makamsal Analizi 118
3.5.38. Kilo Kilo Elmalar Adlı Türkünün Makamsal Analizi 120
3.5.39. Mail Oldum Hub Cemale Bakmaya Adlı Türkünün Makamsal Analizi 123
3.5.40. Meryem Suya Gidiyor Adlı Türkünün Makamsal Analizi 125
3.5.41. Merzifon Karşılaması Adlı Sözsüz Eserin Makamsal Analizi 128
3.5.42. Paçalı Adlı Sözsüz Eserin Makamsal Analizi 130
3.5.43. Pencerede Perde Ben Adlı Türkünün Makamsal Analizi 133
3.5.44. Pınarın Başına Taş Ben Olayım Adlı Türkünün Makamsal Analizi .. 136
3.5.45. Sabah Oldu Gaynanam Geldi Adlı Türkünün Makamsal Analizi 139
3.5.46. Sabahtan Uğradım Pir Divanına Adlı Türkünün Makamsal Analizi 142
3.5.47. Selam Verdik Kadem Bastık Adlı Türkünün Makamsal Analizi 145
3.5.48. Tek Kapıdan Çıktım Yüzüm Peçeli Adlı Türkünün Makamsal Analizi 148
3.5.49. Tokat'ın Mezerliği Adlı Türkünün Makamsal Analizi 150
3.5.50. Türkiye'miz Şeref Buldu Adlı Türkünün Makamsal Analizi 153
3.5.51. Yazı Yazdım Sokuya Adlı Türkünün Makamsal Analizi 155
3.5.52. Yüce Dağ Başında Koyun Güderken Adlı Türkünün Makamsal Analizi 158

3.6. Edebi Özelliklerine Göre Amasya Türkülerinin İncelenmesi 158
3.7. Amasya Türkülerinde Tespit Edilen Makamların Değerlendirilmesi.....161
4. SONUÇLAR.....163
KAYNAKLAR 168
EK-1. Uzman Görüşü Formu ..... Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
ÖZGEÇMİŞ ..... Hata! Yer işareti tanımlanmamış.

Tablolar Listesi

Tablo No. **Sayfa No.**

Tablo 1: Usullerine Göre Amasya Türküleri 16
Tablo 2: Kaynak Kişisine Göre Amasya Türküleri 19
Tablo 3: Ses Aralığına Göre Amasya Türküleri 22
Tablo 4: Âdem Havva'yı Yarattı Türküsünün Şematik Analizi. 26
Tablo 5: Allah Allah Dedik Ata Bindirdik Türküsünün Şematik Analizi 29
Tablo 6: Amasyalı Zileli Türküsünün Şematik Analizi 31
Tablo 7: Amasya'nın Dağları Türküsünün Şematik Analizi 33
Tablo 8: Babayiğit Oyun Havası Adlı Sözsüz Eserin Şematik Analizi 36
Tablo 9: Bahçıya Getirdi Bir Canan Bizi Türküsünün Şematik Analizi 39
Tablo 10: Bana Cevreyleyip Geyip Dokunma Türküsünün Şematik Analizi 41
Tablo 11: Ben Bir Çakı Bıçağım Türküsünün Şematik Analizi 43
Tablo 12: Ben De Çıktım Fodullu'nun Üstüne Türküsünün Şematik Analizi 46
Tablo 13: Bildiş Oyun Havası Adlı Sözsüz Eserin Şematik Analizi 48
Tablo 14: Bugün Benim Efkarım Var Türküsünün Şematik Analizi 52
Tablo 15: Bulguru Kaynatırlar (Kenan'ım) Türküsünün Şematik Analizi 54
Tablo 16: Çakallardan İner Vermiş Kömürü Türküsünün Şematik Analizi 56
Tablo 17: Çıktım Gavak Dalına Türküsünün Şematik Analizi 58
Tablo 18: Çıktım Yaylaları Gezdim Türküsünün Şematik Analizi 60
Tablo 19: Dağdan Kestim Çınarı Türküsünün Şematik Analizi 62
Tablo 20: Dedem Beni Bir Bahçıya Gönderdi Türküsünün Şematik Analizi 65
Tablo 21: Değirmen Önünde Bir Büyük Tarla Türküsünün Şematik Analizi 67
Tablo 22: Dem Be Dem Garşıma Gelen Bülbül Türküsünün Şematik Analizi 70
Tablo 23: Dostun Bahçasına Girsem Türküsünün Şematik Analizi 72
Tablo 24: Eğlen Sana Bir Nasihat Edeyim Türküsünün Şematik Analizi 75
Tablo 25: Eşimden Ayrıldım Yamandır Halim Türküsünün Şematik Analizi 78
Tablo 26: Evleri Görünüyor Türküsünün Şematik Analizi 80
Tablo 27: Evlerine Vardım Kapı Sürgülü Türküsünün Şematik Analizi 83
Tablo 28: Felek Şad Olacak Günün Görmedim Türküsünün Şematik Analizi 85
Tablo 29: Geldiğiniz Evler Dol'olsun Nurdan Türküsünün Şematik Analizi 89
Tablo 30: Geline Bak Geline Türküsünün Şematik Analizi 92
Tablo 31: Gelmiş İken Bu Elleri Gezerim Türküsünün Şematik Analizi 95
Tablo 32: Gidersen Göndüreyim Türküsünün Şematik Analizi 97
Tablo 33: Gidiyom Deme Bana Türküsünün Şematik Analizi 99
Tablo 34: Gökyüzünde Bölük Bölük Durnalar Türküsünün Şematik Analizi 102
Tablo 35: Halay Çekin Düzülsün Türküsünün Şematik Analizi 105
Tablo 36: Haye Dü Ben Meydan Türküsünün Şematik Analizi 108
Tablo 37: İnce Çayır Biçilmez Türküsünün Şematik Analizi 110
Tablo 38: Kaf U Nun Hitabı İzhar Olmadan Türküsünün Şematik Analizi 113
Tablo 39: Karşıdadır Evleri Türküsünün Şematik Analizi 116
Tablo 40: Kız Pınar Başında Testi De Doldurur Türküsünün Şematik Analizi 118
Tablo 41: Kilo Kilo Elmalar Türküsünün Şematik Analizi 120

Tablo 42: Mail Oldum Hub Cemale Bakmaya Türküsünün Şematik Analizi 123
Tablo 43: Meryem Suya Gidiyor Türküsünün Şematik Analizi 125
Tablo 44: Merzifon Karşılaması Adlı Sözsüz Eserin Şematik Analizi..... 128
Tablo 45: Paçalı Adlı Sözsüz Eserin Şematik Analizi..... 130
Tablo 46: Pencerede Perde Ben Türküsünün Şematik Analizi 133
Tablo 47: Pınarın Başına Taş Ben Olayım Türküsünün Şematik Analizi 136
Tablo 48: Sabah Oldu Gaynanam Geldi Türküsünün Şematik Analizi 139
Tablo 49: Sabahtan Uğradım Pir Divanına Türküsünün Şematik Analizi..... 142
Tablo 50: Selam Verdik Kadem Bastık Türküsünün Şematik Analizi 145
Tablo 51: Tek Kapıdan Çıktım Yüzüm Peçeli Türküsünün Şematik Analizi 148
Tablo 52: Tokat'ın Mezerliği Türküsünün Şematik Analizi..... 150
Tablo 53: Türkiye'miz Şeref Buldu Türküsünün Şematik Analizi..... 153
Tablo 54: Yazı Yazdım Sokuya Türküsünün Şematik Analizi..... 155
Tablo 55: Yüce Dağ Başında Koyun Güderken Türküsünün Şematik Analizi 158
Tablo 56: Konularına ve Nazım Ölçüsüne Göre Amasya Türküleri 158
Tablo 57: Amasya Türkülerinde Tespit Edilen Makamların Yüzdelik Dağılımı 161

Şekiller Tablosu

Şekil No. **Sayfa No.**

Şekil 1. Uşşak Makamı Dizisi..... 9
Şekil 2. Hüseyni Makamı Dizisi. 10
Şekil 3. Hicaz Makamı Dizisi 10
Şekil 4. Karcığar Makamı Dizisi. 11
Şekil 5. Basit Gülizar Makamı Dizisi. 11
Şekil 6. Bileşik Gülizar Makamı Dizisi. 11
Şekil 7. Segâh Makamı Dizisi..... 12
Şekil 8. Bayati Şiraz Makamı Dizisi. 13
Şekil 9. Çargâh Makamı Dizisi. 13
Şekil 10. Nikriz Makamı Dizisi. 13
Şekil 11. Rast Makamı Dizisi. 14
Şekil 12. Mahur Makamı Dizisi. 14
Şekil 13. Basit Suzinak Makamı Dizisi. 15
Şekil 14. Kürdi Makamı Dizisi. 15
Şekil 15. Hüzzam Makamı Dizisi 15
Şekil 16. Âdem Havva'yı Yarattı Adlı Türkünün Notası. 25
Şekil 17. Allah Allah Dedik Ata Bindirdik (Zilha Gelin) Adlı Türkünün Notası. 27
Şekil 18. Allah Allah Dedik Ata Bindirdik (Zilha Gelin) Adlı Türkünün 2.Notası. 28
Şekil 19. Babayiğit Oyun Havası Adlı Sözsüz Eserin Notası. 34
Şekil 20. Babayiğit Oyun Havası Adlı Sözsüz Eserin 2. Notası. 35
Şekil 21. Bahçıya Getirdi Bir Canan Bizi Adlı Türkünün Notası. 37
Şekil 22. Bahçıya Getirdi Bir Canan Bizi Adlı Türkünün 2.Notası. 38
Şekil 23. Bana Cevreyleyip Geyip Dokunma Adlı Türkünün Notası. 40
Şekil 24. Ben Bir Çakı Bıçağım Adlı Türkünün Notası. 42
Şekil 25. Ben De Çıktım Fodullu'nun Üstüne Adlı Türkünün Notası. 44
Şekil 26. Ben De Çıktım Fodullu'nun Üstüne Adlı Türkünün 2. Notası. 45
Şekil 27. Bildiş Oyun Havası Adlı Sözsüz Eserin Notası. 47
Şekil 28. Bugün Benim Efkârım Var Zarım Var Adlı Türkünün Notası. 49
Şekil 29. Bugün Benim Efkârım Var Zarım Var Adlı Türkünün 2. Notası. 50
Şekil 30. Bugün Benim Efkârım Var Zarım Var Adlı Türkünün 3. Notası. 51
Şekil 31. Bulguru Kaynatırlar Kenan'ım Adlı Türkünün Notası. 53
Şekil 32. Çakallardan İner Vermiş Kömürü Adlı Türkünün Notası. 55
Şekil 33. Çıktım Gavak Dalına Adlı Türkünün Notası. 57
Şekil 34. Çıktım Yaylaları Gezdim Adlı Türkünün Notası. 59
Şekil 35. Dağdan Kestim Çınarı Adlı Türkünün Notası. 61
Şekil 36. Dedem Beni Bir Bahçıya Gönderdi Adlı Türkünün Notası. 63
Şekil 37. Dedem Beni Bir Bahçıya Gönderdi Adlı Türkünün 2. Notası. 64
Şekil 38. Değirmen Önünde Bir Böyük Tarla Adlı Türkünün Notası. 66
Şekil 39. Dem Be Dem Adlı Türkünün Notası. 68
Şekil 40. Dem Be Dem Adlı Türkünün 2. Notası. 69
Şekil 41. Dostun Bahçasına Girsem Adlı Türkünün Notası. 71

Şekil 42. Eğlen Sana Bir Nasihat Edeyim Adlı Türkünün Notası. 73
Şekil 43. Eğlen Sana Bir Nasihat Edeyim Adlı Türkünün 2. Notası. 74
Şekil 44. Eşimden Ayrıldım Yamandır Halim Adlı Türkünün Notası. 76
Şekil 45. Eşimden Ayrıldım Yamandır Halim Adlı Türkünün 2. Notası. 77
Şekil 46. Evleri Görünüyor Adlı Türkünün Notası. 79
Şekil 47. Evlerine Vardım Kapı Sürgülü Adlı Türkünün Notası. 81
Şekil 48. Evlerine Vardım Kapı Sürgülü Adlı Türkünün 2. Notası. 82
Şekil 49. Felek Şad Olacak Günün Görmedim Adlı Türkünün Notası. 84
Şekil 50. Geldiğiniz Evler Dol'olsun Nurdan Adlı Türkünün Notası. 86
Şekil 51. Geldiğiniz Evler Dol'olsun Nurdan Adlı Türkünün 2. Notası. 87
Şekil 52. Geldiğiniz Evler Dol'olsun Nurdan Adlı Türkünün 3. Notası. 88
Şekil 53. Geline Bakın Geline Adlı Türkünün Notası. 90
Şekil 54. Geline Bakın Geline Adlı Türkünün 2. Notası. 91
Şekil 55. Gelmiş İken Bu Elleri Gezerim Adlı Türkünün Notası. 93
Şekil 56. Gelmiş İken Bu Elleri Gezerim Adlı Türkünün 2. Notası. 94
Şekil 57. Gidersen Göndüreyim Adlı Türkünün Notası. 96
Şekil 58. Gidiyom Deme Bana Adlı Türkünün Notası. 98
Şekil 59. Gökyüzünde Bölük Bölük Durnalar Adlı Türkünün Notası. 100
Şekil 60. Gökyüzünde Bölük Bölük Durnalar Adlı Türkünün 2. Notası. 101
Şekil 61. Halay Çekin Düzülsün Adlı Türkünün Notası. 103
Şekil 62. Halay Çekin Düzülsün Adlı Türkünün 2. Notası. 104
Şekil 63. Haye Dü Ben Meydan Adlı Türkünün Notası. 106
Şekil 64. Haye Dü Ben Meydan Adlı Türkünün 2. Notası. 107
Şekil 65. İnce Çayır Biçilmez Adlı Türkünün Notası. 109
Şekil 66. Kaf U Nun Hitabı İzhar Olmadan 111
Şekil 67. Kaf U Nun Hitabı İzhar Olmadan Adlı Türkünün 2. Notası. 112
Şekil 68. Karşıdadır Evleri Adlı Türkünün Notası. 114
Şekil 69. Karşıdadır Evleri Adlı Türkünün 2. Notası. 115
Şekil 70. Kız Pınar Başında Testi Doldurur Adlı Türkünün Notası. 117
Şekil 71. Kilo Kilo Elmalar Adlı Türkünün Notası. 119
Şekil 72. Mail Oldum Hub Cemale Bakmaya Adlı Türkünün Notası. 121
Şekil 73. Mail Oldum Hub Cemale Bakmaya Adlı Türkünün 2. Notası 122
Şekil 74. Meryem Suya Gidiyor Adlı Türkünün Notası. 124
Şekil 75. Merzifon Karşılaması Adlı Sözsüz Eserin Notası. 126
Şekil 76. Merzifon Karşılaması Adlı Sözsüz Eserin 2. Notası. 127
Şekil 77. Paçalı Adlı Sözsüz Eserin Notası. 129
Şekil 78. Pencerede Perde Ben Adlı Türkünün Notası. 131
Şekil 79. Pencerede Perde Ben Adlı Türkünün 2. Notası. 132
Şekil 80. Pınarın Başına Taş Ben Olayım Adlı Türkünün Notası. 134
Şekil 81. Pınarın Başına Taş Ben Olayım Adlı Türkünün 2. Notası. 135
Şekil 82. Gelin Kaynana Adlı Türkünün Notası. 137
Şekil 83. Gelin Kaynana Adlı Türkünün 2. Notası. 138
Şekil 84. Sabahtan Uğradım Pir Divanına Adlı Türkünün Notası. 140
Şekil 85. Sabahtan Uğradım Pir Divanına Adlı Türkünün 2. Notası. 141
Şekil 86. Selam Verdik Kadem Bastık Adlı Türkünün Notası. 143

Şekil 87. Selam Verdik Kadem Bastık Adlı Türkünün 2. Notası. 144
Şekil 88. Tek Kapıdan Çıktım Yüzüm Peçeli Adlı Türkünün Notası. 146
Şekil 89. Tek Kapıdan Çıktım Adlı Türkünün 2. Notası. 147
Şekil 90. Tokat'ın Mezerliği Adlı Türkünün Notası. 149
Şekil 91. Türkiye'miz Şeref Buldu Adlı Türkünün Notası. 151
Şekil 92. Türkiye'miz Şeref Buldu Adlı Türkünün 2. Notası. 152
Şekil 93. Yazı Yazdım Sokuya Adlı Türkünün Notası. 154
Şekil 94. Yüce Dağ Başında Koyun Güderken Adlı Türkünün Notası. 156
Şekil 95. Yüce Dağ Başında Koyun Güderken Adlı Türkünün 2. Notası. 157
Şekil 96. TRT Repertuvarındaki Amasya Türkülerinin Makamsal Dağılım Grafiği ... 162

KISALTMALAR

TRT: Türkiye Radyo Televizyon Kurumu

THM: Türk Halk Müziği

yy.: Yüzyıl

vb.: Ve benzeri

1.GİRİŞ

Türk kültürü çok geniş bir coğrafyada binlerce yıldır varlığını sürdürürken onun ayrılmaz bir parçası olan Türk müziği geleneksel yöntemlerle yaşamaya devam etmektedir. Atatürk'ün ifade ettiği gibi "Sanatsız kalan bir milletin hayat damarlarından biri kopmuş demektir." Sanat, musiki alanında ve güzel sanatların diğer dallarında hayat bulurken, Amasya'da ilk bilinen musiki eserlerine 15.yy. da rastlanmış olup, şarkılar, türküler ve ilahiler halen bu şehirde seslendirilmeye devam etmektedir.

Bu çalışma; türkü odaklı bir çalışma olup, TRT repertuvarında bulunan 52 adet Amasya türküsünün makamsal analizi yapılmaya çalışılmıştır. Türk Müziğinde basit, şed ve bileşik makamlardan oluşmak kaydıyla yaklaşık 600'ü geçkin makam bulunmaktadır. Türk halk müziği eserleri Türk halkının içinden gelen sade ve basit ezgilerden oluşur. Ancak, Türk sanat müziğinde beste yapılırken makam kurallarına ve nazari bilgilere ihtiyaç duyulduğundan, eser oluşturulurken bu kurallar çerçevesinde hareket etmek gerekir. Türk Halk Müziği bu manada sanat endişesi taşımadığı için daha serbest bir kimlik taşımaktadır. THM ezgilerinin de makamsal bir yapıda olduğu gözlemlenmiş; fakat bu durum klasik Türk müziğine göre daha az kuralcı bir yapıyla kendini göstermektedir. THM'de sözlü formda birçok alt tür olmasına karşın, bunlardan TRT repertuvarında en fazla görülen sözlü eser türü türkülerdir.

Amasya tarihinde musiki önemli bir yere sahiptir. 21.yy.'a kadar ulaşan ve hala varlığını sürdüren, Anadolu'nun ilk akıl hastanesi olan Bimarhane (Darüşşifa) 13.yy'da İlhanlılar döneminde inşa edilmiş olup, akıl hastaları su sesi ve musiki eşliğinde, hastanenin başhekimi Şerefeddin Sabuncuoğlu önderliğinde, tedavi edilmeye çalışılmıştır. Ayrıca yine, Giriftzen Asım Bey tarafından 1913 yılında kurulan ve Anadolu'nun ilk musiki cemiyeti olan unvanını elinde tutan Amasya Musiki Cemiyeti kurulmuştur. Bu musiki cemiyeti sayesinde Amasya'da 21. yy.'a kadar olan süreçte birçok sanatkâr yetişmiş olup, artık bayrağı Amasya Belediye Konservatuvarı devralmıştır.[1] (Olgun; 2009, s.28).

[1] Olgun; 2009, Amasya'da Musiki ve Türk Müziğinde Amasyalı Sanatçılar

EVREN VE ÖRNEKLEM

Bu çalışmanın evrenini; Amasya türküleri oluşturmaktadır. Örneklemini ise; TRT nota arşivinde bulunan ve notaları elde edilmiş olan Amasya türküleri teşkil etmektedir. İlk baskısı 1988 yılında Amasya Belediyesi Kültür Yayınları tarafından yayımlanan Burhan ÖZBAKIR'ın kaleme aldığı 'Amasya Türküleri'' kitabı ve bu kitabın daha sonraki yıllarda geliştirilmiş baskıları da araştırmada türkü repertuvarını karşılaştırma amacıyla kullanılmıştır.

SINIRLILIKLAR

Bu çalışmada; TRT ve internet arşivlerinde yer alan 52 adet Amasya türküsü incelenmiştir. Üzerinde inceleme yapılan Amasya türküleri TRT arşivinde bulunan toplam türkü repertuvarının yaklaşık binde beşlik kısmını oluşturmaktadır. Bu tezde; asıl amaç Amasya türküleri içerisinde geçen makamların tespitini yapmak olduğundan, türküler motif ve cümle yapıları açısından ele alınmamıştır. Derleme yoluyla kayıt altına alınmamış, TRT repertuvarında olmasa da Amasya yöresinde bilinen birçok türkü bu çalışmada yer almamıştır. Amasya türkülerinin edebi özelliklerine göre incelenmesi; türkülerin şiirlerinin konusu ve ölçüsü (vezin) ile sınırlandırılmıştır.

YÖNTEM

Nitel araştırma yöntemi ile yapılan çalışmada, literatür taraması sonucu veriler toplanmış, betimsel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Öncelikli olarak TRT arşivindeki Amasya türküleri alfabetik sıraya göre düzenlenmiştir. Türküler usullerine, kaynak kişisine, ses aralıklarına ve edebi özelliklerine göre tablo haline getirilmiştir. Bu tabloların hepsinde türküler, TRT repertuvar numarası tablo içeriğinde yer almak suretiyle sıralı bir şekilde verilmiştir. Bu tez çalışmasında Amasya türkülerinin makamsal analizi üzerinde yoğunlaşıldığı için türküler içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Türkülerin edebi özelliklerine ise çalışmanın sonunda yer verilmiştir.

52 adet Amasya türküsü makamsal olarak incelenirken şematik analiz yapılmıştır. Türküler: Usul, donanım, ses aralığı, en pest nota, en tiz nota, karar sesi ve son olarak eserin makamını belirtecek şekilde şematize edilmiştir. Usuller incelenirken analiz yapılmamış, türkülerin notalarında yer alan usul bilgileri olduğu gibi aktarılmıştır. Donanımda ise THM

literatüründe kullanılan değiştirici işaretler aynen tabloda yer almıştır. Ses aralığında ise türkünün en pest notası ve en tiz notası tespit edildikten sonra ses aralığı belirlenmiştir. En pest nota ve en tiz nota piyanoda hangi oktavda ise tablodaki değerler ona göre oluşturulmuştur. Bütün bu veriler doğrultusunda biçimsel analiz yapılarak türkünün hangi makamda olduğu saptanmıştır.

Amasya türküleri edebi özelliklerine göre incelenirken konu-tür ve nazım ölçüsüne göre sınıflandırılmıştır. Türküler konu-tür içeriğine göre incelendikten sonra, türkünün şiirinin vezni (ölçüsü) tespit edilmiştir. 52 adet Amasya türküsü; konusu-türüne, vezin özelliklerine göre sınıflandırılıp tablo haline getirilmiştir. TRT repertuvarına girmiş bu türkülerden yalnızca 4 tanesi sözsüz eserdir. Bu çalışmada sözsüz 4 eser edebi değerlendirmeden muaf tutulmuştur. 48 adet türküde vezin özellikleri açısından uzman görüşü alınmıştır.

PROBLEM DURUMU

Amasya türküleriyle ilgili literatür taraması yapıldıktan sonra bu konu ile ilgili yazılan makale sayısının sınırlı oluşu ve Amasya türkülerini makamsal olarak inceleyen bir tez çalışmasının olmayışı bu çalışmayı gerekli kılmıştır. TRT repertuvarına yapılan yeni derlemelerle ile birlikte türküler eklenmeye devam etmektedir. Bu çalışmada sadece TRT repertuvarında olan Amasya türküleri incelenmiştir.

PROBLEM CÜMLESİ

Türk müziği makamsal bir yapı taşımaktadır. Türk müziğinin ana dallarında birisi olan THM'de ise; Yurttan Seslerin kurucusu Muzaffer Sarısözen'in ifadesiyle: ''Her türkü bir makam'' anlayışı benimsenmiştir. Türkülerde genel olarak makam dizisine uygun melodik yapılar görülse de klasik Türk Müziğindeki gibi kuralcı bir yapı görülmemektedir. Bu durumun oluşmasında en büyük etken: Sanat endişesi taşımadan Türk halkının içinden geldiği şekilde bu ezgileri oluşturmasıdır.

Amasya türkülerinin oluşmasında benzer bir durum söz konusudur ama; bu çalışmada özellikle makamsal anlayış gözetilerek Amasya türküleri incelenmiştir. Yapılan makamsal incelemeler neticesinde şu soruya cevap aranmıştır: Amasya türkülerinde klasik Türk müziği makamlarına rastlamak mümkün müdür?

Konuya İlişkin Alt Problemler;

1. Amasya türkülerinde yapılan analizler sonucunda hangi klasik Türk müziği makamları ile karşılaşılmıştır?

2. Amasya türkülerinde yapılan analizler sonucunda hangi usullerle karşılaşılmıştır?

3. Amasya türkülerinde yapılan analizler sonucunda en çok hangi kaynak kişilerden türkü alınmıştır?

4. Amasya türkülerinde yapılan analizler sonucunda en geniş ve en dar ses aralığına sahip türküler hangileridir?

5. Amasya türkülerinde yapılan analizler sonucunda türkülerde edebi olarak ne gibi özellikler görülmektedir?

6. Amasya türkülerinde yapılan analizler sonucunda en çok hangi makama rastlanmıştır?

ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu çalışmada; Amasya türkülerinin makamsal yapısı, kaynak kişileri, ses aralıkları ve usulleri incelenerek Amasya'ya kültürel bir katkı sağlanması hedeflenmiştir. 52 tane Amasya türküsünde görülen Türk müziği makam dizileri tespit edilmek istenmiştir. Türkülerin konuları değişiklik göstermekte olup, genellikle sevda üzerinedir. Yapılan bu çalışmanın, özellikle müzikle ilgili gençlere, Amasya türkülerini sevdirmeyi amaçlamaktadır. Bu bağlamda teknolojik değişimlerle beraber Amasya türkülerinin gelecek kuşaklara aktarılması hedeflenmektedir.

ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Amasya türküleri geçmişten günümüze TRT radyolarında okunmasına karşılık, gençlerimiz bu türkülerin Amasya'ya ait olup olmadığını bilmemektedir. Kültürel yozlaşma her alanda olduğu gibi Türk kültürünün önemli bir parçası olan Türk müziğinde de kendini hissettirmektedir. Farklı müzik türlerini icra etmeye ve dinlemeye yönelen gençler maalesef yapılan araştırmalarda kendi milli müziklerini ve yöresel türkülerini tanımamaktadırlar. Genel

hatlarıyla Amasya türkülerinin tanıtılması önem arz etmektedir. Yapılan literatür taramasında konuyla ilgili yapılan sınırlı sayıda oluşu bu çalışmayı önemli kılmaktadır.

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu yüksek lisans tezinde 2009 yılında Amasya Valiliği tarafından çıkartılan; Dr. Hüsamettin OLGUN ve Turhan TAŞAN'ın müellifi olduğu '' Amasya'da Musiki ve Türk Müziğinde Amasyalı Sanatçılar'' adlı kitaptan yararlanılmıştır.

Burhan ÖZBAKIR tarafından yazılan; ilk baskısı 1988 yılında, ikinci baskısı ise Sadettin Tahir SÜNBÜL'ün katkısıyla 2008 yılında yayınlanan ''Amasya Türküleri'' kitabı türkü literatürü karşılaştırılmasında kullanılmıştır.

Doç. Dr. Nail Demircioğlu'nun 2022 yılında yazdığı, Atatürk Üniversitesi Yayınları tarafından yayımlanan ''TRT Repertuvarında Bulunan Amasya ve Samsun Yöresi Uşşak Türkülerinin Makamsal ve Ritmik Yönlerden Karşılaştırmalı İncelenmesi'' adlı makaleden yöntem açısından faydalanılmıştır.

Haluk Yücel'in 2018 yılında Sosyal Bilimler Dergisinde yayımlanan makalesi; ''Amasya Türkülerinin Söz ve Müzik Unsurları Bakımından İncelenmesi'' bu çalışmada yöntem açısından son derece önem arz etmektedir.

TANIMLAR

Farklı yazarlar tarafından yapılan türkü tanımları şöyledir:

"Türkü, halk şiirinde özel bir biçimin adı olmakla birlikte sıradan halk, mâni, türkü, koşma, divan, gazel vb. halk şiirinin her biçimi ile kırık hava şeklinde okunmuş sözlü ezgilere Türkü denmektedir." (Özbek, 2010, s. 20).

"Halkın iç âlemini yaşatan, beşikten mezara kadar bütün yaşayışını içine alan en dikkate değer edebî mahsuller türkülerdir…Genel olarak türkü adını taşıyan manzumelerde değişmez bir ölçü ve şekil yoktur. Yalnız saz şairleri tarafından sanat düşüncesiyle meydana getirilen türkülerde belli ve değişmez bir şekil vardır. Uzun bir geleneğe bağlı olan bu türkülerde kavuştak (nakarat) bulunması şarttır. Birinci dörtlüklerin 2. ve 4. mısraları ile sonraki dörtlüklerin 4. mısraları hep aynıdır." (Öztelli, 1953, s. 3-7)

"Koşma şeklindeki bir manzumenin her dörtlüğüne bir (beşinci) veya bir (beşinci-altıncı) mısra ilavesiyle söylenilen bir halk şiiridir." (Banarlı, 1950, s. 89)

"Her mısraı kafiyeli üçer mısralı kıtalar ile gene kafiyeli ve iki beyitten müteşekkil ara nağmeleri olan ve çalınıp söylenen folklorik halk edebiyatı mahsulleridir." (Uyguner, 1955, s. 66)

"Büyük tarihi hadiseler karşısında halk kitlesinin sevinçlerini veya ümitsizliklerini; büyük şahsiyetler hakkındaki saygılarını veya nefretlerini, gençler arasında geçen hazin aşk hikâyelerini, millî hece veznini ölçü alan ve kalpleri fetheden mısralarla, derin bir muhteva içinde dile getiren edebî, aynı zamanda mûsiki bakımından ehemmiyete hâiz olan bu kendine öz bestelerle söyleyen; dar manâsıyla ise tarihi bir vesika mahiyeti gösteren Türk halk şiirinin en eski türlerinden biri." (Jansky, 1977, s. 57-58)

'' Türküler, bir değerler taşıyıcısı olarak kişisel ve sosyal değerlerimizi insandan insana, kuşaklardan kuşaklara taşır. Açık veya dolaylı bir şekilde bu değerlere destek verir veya karşı çıkar.'' (Başgöz, 2008, s. 144).

'' Türküler, halkın ve yaygınlık kazandığı yörenin sosyal yaşantılarını, kültürlerini, acılı ve sevinçli günlerini, özlemlerini toplumsal olayları dile getirip duygularını canlandırır. Toplumun iç dünyasını harekete getiren ve hayat boyu yaşanan olaylara dayanan türküler, bu özellikleri ile uzun bir zaman dilimi içinde oluşma özelliğine sahiptirler. Bu nedenle türküler bazen tarih vesikaları kadar değerli olabilmekte, tarihi konu edinen türküler, o devrin bilinmeyen olaylarını, halkın bu olay karşısındaki durumlarını sergilemektedir.'' (Yardımcı, 2002, s. 101).

'' Türkiye'nin sözlü geleneğinde bir ezgi ile söylenen halk şiirlerinin her çeşidini göstermek için en çok kullanılan ad türküdür. Türkü; düzenleyicisi bilinmeyen, halkın sözlü geleneğinde oluşup gelişen, çağdan çağa ve yere içeriğinde olsun, biçiminde olsun değişikliklere, (zenginleşmelere, bozulmalara, kırpılmalara) uğrayabilen ve her zaman bir ezgiyle koşulmuş olarak söylenen şiirlerdir.'' (Boratav, 2000, s. 150)

'' Türkü, türlü ezgilerle söylenen, bir anonim halk şiiri nazım biçimidir. Söyleyeni belli, kişisel halk şiiri biçimleri arasına giren türküler de vardır. Türkü, her iki bölüğe de girebildiğinden halk edebiyatının en zengin alanıdır.'' (Dilçin, 2004, s. 289)

'' Türkü gerçekle hayali, sağ düşünce ile rüyayı, sözün ve ona koşulan sazın dili ile birleştiren şiirdir.'' (Başgöz, 2006, s. 15)

2. GENEL BİLGİLER

Sühan İrden'in Türk Musikisinde Düzen Makam Terkib Uygulamaları adlı kitabında makam kavramı şu şekilde tanımlanmaktadır: '' Herhangi bir perdesel düzende ağaz-seyir-karar üçgeniyle (asıl unsurlarıyla) işitildiğinde, kendine özgü bütünlük, kişilik ve başka parçalara bölünmesi (başka bir şeye benzetilmesi) mümkün olmayan en küçük ezgiye makam/asıl makam denir.''

Çalışmanın bu bölümünde eserlerin makamsal analizlerine ve bulgulara geçmeden önce Türk müziğinde bazı terimlerin açıklanması uygun görülüp tanımları aşağıda verilmiştir:

- **Durak**, ilk dörtlü veya beşlinin ilk perdesidir.

- **Güçlü**, genellikle ikinci dörtlü veya beşlinin ilk perdesidir ve parçanın ortalarında geçici karar perdesi olarak kullanılır.

- **Yeden**, genellikle parçanın bitişinde karar perdesinden önce kullanılan makamına göre yarım veya tam ses olabilen bitiş duygusunu güçlendirici sestir.

- **Asma Karar**, eser içerisinde başka bir makama hatırlatma yapmak için kullanılan kısa süreli kalışlardır. Asma kararlar makamın dizisi içinde herhangi bir ses olabildiği gibi genellikle de hatırlatılmak istenen makam ile asıl makamın ortak seslerinden bir olur. Asma kararlarda asla başka bir makama geçiş yapılmaz çünkü makamın asli özellikleri ortadan kalkar.'' [2]

BULGULAR

Türk müziğinde makamlar; dörtlü ve beşlilerin birleşmesiyle meydana gelmektedir. Bunlardan sadece THM'de kullanılanlardan bazıları aşağıda gösterilmiştir. Bu makamların konu gereği tam anlatımı yapılmamış olup, sadece dörtlü beşlileri ve kısa künyesi anlatılmaya çalışılmıştır. Sistem olarak da Arel-Ezgi-Uzdilek (AEU) nazariyelerine sadık kalınmıştır. Nazari bilgiler ise 19.-21. yy. kaynaklarından elde edilmiştir. Bulgularda yararlanılan kaynaklar: İsmail Hakkı Özkan; Türk Musikisi ve Nazariyatı, Gülçin Yahya Kaçar;

[2] https://tr.wikipedia.org/wiki/Makam_(müzik)

Türk Müziği Rehberi, Fikret Kutluğ; Türk Müziğinde Makamlar, Murat Aydemir; Makam Rehberi adlı kitaplardır.

- Çargâh dörtlüsü
- Çargâh beşlisi
- Rast dörtlüsü
- Rast beşlisi
- Uşşak dörtlüsü
- Hüseyni beşlisi
- Hicaz dörtlüsü
- Hicaz beşlisi
- Kürdi dörtlüsü
- Kürdi beşlisi
- Buselik dörtlüsü
- Buselik beşlisi
- Segâh dörtlüsü
- Segâh beşlisi
- Saba dörtlüsü
- Nikriz beşlisi

- Hüzzam beşlisi
- Ferahnak beşlisi

3. AMASYA TÜRKÜLERİNİN İNCELENMESİ

Türkü notalarının altında analizleri yapılırken öncelikle türkünün usulü, karar sesi, notasında hangi donanımın yer aldığı, en pest ile en tiz sesleri tespit edilmiş, ses aralığı ölçülmüş ve son olarak da makamın karar sesine bakılarak, hangi makama yakın olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Türküler usullerine, kaynak kişisine, ses genişliğine göre ve edebi özelliklerine göre sınıflandırılmıştır.

3.1. Amasya Türkülerinde Görülen Makamlar

Yapılan literatür taraması sonucunda 52 adet Amasya türküsü incelenmiş, yöntemde de bahsedildiği gibi daha çok makamsal yapı açısından türküler ele alınmıştır. Türkülerin notaları incelendikten sonra şematik analiz tabloları oluşturulmuştur ve Amasya türkülerinin hangi makamda olduğu tablonun sonunda veri olarak sunulmuştur.

Amasya türkü repertuvarı incelendiğinde, aşağıda gösterilen makamların dörtlü ve beşlilerine rastlanmaktadır:

3.1.1. Uşşak Makamı Kısa Künyesi

İsmail Hakkı Özkan'ın Türk Musikisi Nazariyatı ve Usulleri Kudüm Velveleri adlı kitabında 73.sayfada, Uşşak makamı şu şekilde tanımlanmaktadır:

a-Durağı: Dügâh perdesidir.

b-Dizisi: Yerinde Uşşak dörtlüsüne Nevâ'da Bûselik beşlisinin eklenmesinden meydana gelmiştir.
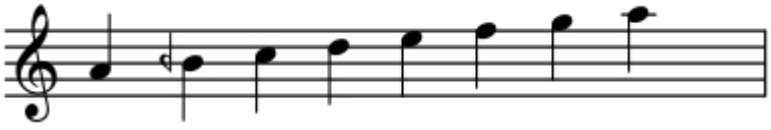
Şekil 1. Uşşak Makamı Dizisi.

3.1.2. Hüseyni Makamı Kısa Künyesi

İsmail Hakkı Özkan'ın Türk Musikisi Nazariyatı ve Usulleri Kudüm Velveleri adlı kitabında 156. sayfada, Hüseyni makamı şu şekilde tanımlanmaktadır:

a-Durağı: Dügâh perdesidir.

b-Dizisi: Yerinde Hüseyni beşlisine, Hüseyni perdesinde Uşşak dörtlüsünün eklenmesinden meydana gelmiştir.
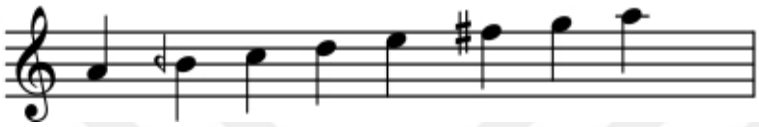
Şekil 2. Hüseyni Makamı Dizisi.

3.1.3. Hicaz Makamı Kısa Künyesi

Prof. Dr. Gülçin Yahya Kaçar'ın Türk Musikisi Rehberi adlı kitabında 84. sayfada Hicaz makamı şu şekilde tanımlanmaktadır:

a- Durağı: Dügâh perdesidir.

b-Dizisi: Yerinde Hicaz dörtlüsüne Nevâ'da bir Rast beşlisinin eklenmesinden meydana gelmiştir.
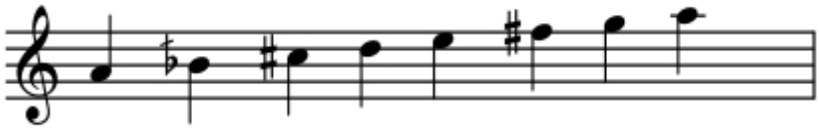
Şekil 3. Hicaz Makamı Dizisi

3.1.4. Karcığar Makamı Kısa Künyesi

Prof. Dr. Gülçin Yahya Kaçar'ın Türk Musikisi Rehberi adlı kitabında 101. sayfada Hicaz makamı şu şekilde tanımlanmaktadır:

a-Durağı: Dügâh perdesidir.

b-Dizisi: Yerinde Uşşak dörtlüsüne, Nevâ perdesinde Hicaz beşlisinin eklenmesinden meydana gelmiştir.
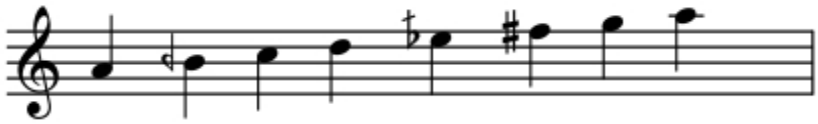
Şekil 4. Karcığar Makamı Dizisi.

3.1.5. Gülizar Makamı Kısa Künyesi

*Gülizâr makamına bâzen **Gülizâr**, bâzen de **Hüseyni Gülizâr** makamı denir. İki çeşit Gülizâr makamı vardır:*

***3.1.5.1. Basit Gülizâr Makamı:** Her bakımdan Hüseyni ve Muhayyer makamına benzer. Yalnız Hüseyni makamının inici şeklidir. Dolayisiyle seyir bakımından ayrılır. İnicilik bakımından Muhayyer makamına benzese de Muhayyer makamından farkı, Gülizâr makamının birinci mertebede yarım kararını yine Hüseyni perdesi üzerinde yapması ve Muhayyer perdesi üzerinde pek belli kalışlar yapmamasıdır. Bu duruma göre Gülizâr makamının birinci mertebe güçlüsü, Hüseyni perdesidir. Ayrıca Basit Gülizâr makamı, genellikle Muhayyer makamı kadar tiz seslere çıkmaz. En fazla tiz Çargâh perdesine kadar çıkar.*

***Özetle:** Basit Gülizâr makamı, Hüseyni ve Muhayyer makamları arasında bir makamdır. Hüseyni makamı ile olan yakın ilişkisi sebebiyle basit makamlar arasında ayrıca sıra numarası verilmemiştir. Asma kararlar Hüseyni makamı gibidir. Genişlemesi ise karar perdesi üzerindeki Hüseyni beşlisinin tiz durak üzerine simetrik olarak göçürülmesiyle yapılır.*[3]
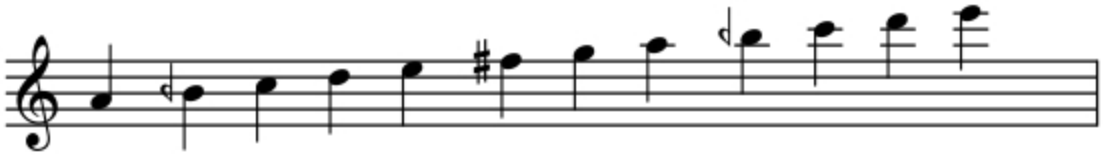
Şekil 5. Basit Gülizar Makamı Dizisi.

3.1.5.2. Mürekkeb Gülizâr Makamı (Bileşik Gülizâr Makamı): *İnici Hüseyni makamı dizisine zaman zaman inici Karcığar dizisinin katılmasından meydana gelmiş bir makamdır. Tiz taraftan yani Muhayyer perdesinden itibaren Kürdi beşlisi ile genişler.*
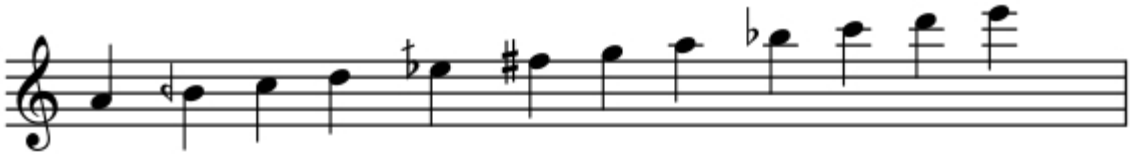
Şekil 6. Bileşik Gülizar Makamı Dizisi.

[3] https://www.eksd.org.tr/gulizar-makami/

3.1.6. Segâh Makamı Kısa Künyesi

Murat Aydemir'in Türk Müziği Makam Rehberi adlı kitabında 59. sayfada, Segâh makamı şu şekilde tanımlanmaktadır:

a-Durağı: Segâh perdesidir.

b-Dizisi: Segâh makamı dizisi, Segâh perdesi üzerindeki Segâh Beşlisine, Hicaz Dörtlüsünün eklenmesiyle meydana gelir.
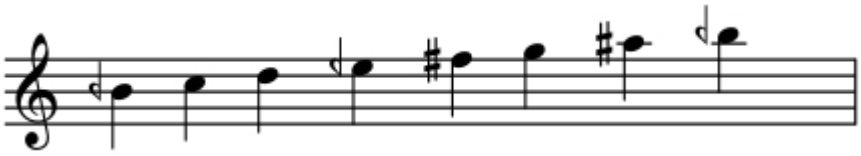
Şekil 7. Segâh Makamı Dizisi.

3.1.7. Bayati Şiraz Makamı Kısa Künyesi

Ilgar Cemiloğlu ve Ali İmamverdi'nin 2022 yılında yayımladığı ''Bayati Şiraz Deramedleri ve Renkleri''adlı makalede Bayati Şiraz makamı dizisi şöyle tanımlamıştır:

"Büyük bestekâr, ünlü müzikolog Üzeyir Hacıbeyli'nin (Bkz: Resim № 3) kurduğu sisteme göre "Bayati-Şiraz" muğamının yapısı 1- 1-1/2 ton formülüne dayanmaktadır ve küçük tersıya-üçlü aralıkla iki tetrakordun (dört sesden oluşan ses dizisine tetrakord denir) birleşiminden oluşmaktadır. Not etmemiz gerekir ki 4. nota olan "Sol" sesi aynı zamanda "Maye" adlanan tonik sesini temsil eder. Makamın ses serisinin II, IV, VI, VIII. notalardan oluşan istinat basamakları "Bayati-Şiraz" muğamının bölümlerinin temelini oluşturur. Bu usulde oluşturulan müzik örnekleri işte bu ses dizisine dayanmaktadır. "Sol" kararlı "Bayati-Şiraz" makamının (ses dizisi) dört notayı içeren ve küçük üçlü aralığın birleşiminden oluşan 2 tetrakordun 1-1- ½ formülüne temellenen ses dizisinin görüntüsü nota örneğinde şu şekildedir. Örnek № 1. Sol Mayeli (kararlı) "Bayati-Şiraz" muğamının ses dizisi:"[4]

[4] https://iksadyayinevi.com/wp-content/uploads/2022/06/BAYATI-SIRAZ-DERAMEDLERI-VE-RENKLERI.pdf
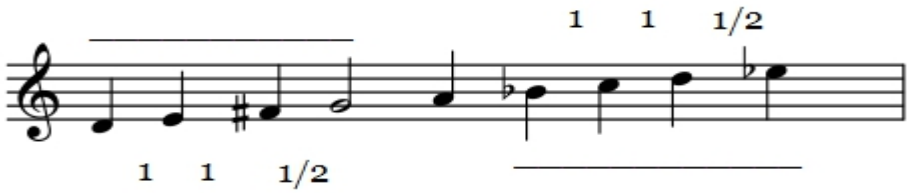
Şekil 8. Bayati Şiraz Makamı Dizisi.

3.1.8. Çargâh Makamı Kısa Künyesi

Prof. Dr. Gülçin Yahya Kaçar'ın Türk Musikisi Rehberi adlı kitabında 63. sayfada, Çargâh makamı şu şekilde tanımlanmaktadır:

a-Durağı: Çargâh perdesidir.

b-Dizisi: Yerinde bir Çargâh beşlisine, bir Çargâh dörtlüsü eklenerek oluşur.
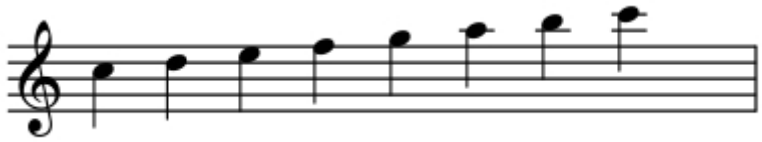
Şekil 9. Çargâh Makamı Dizisi.

3.1.9. Nikriz Makamı Kısa Künyesi

Yakup Fikret Kutluğ'un Türk Musikisinde Makamlar adlı kitabında 208.sayfada Arel-Ezgi-Uzdilek sistemine göre Nikriz makamı şu şekilde tanımlanmıştır:

a- Durağı: Rast perdesidir.

b- Dizisi: Rast perdesinde Nikriz Beşlisine, Neva perdesi üzerinde Rast veya Buselik Dörtlüsü eklenmesi ile meydana gelir.
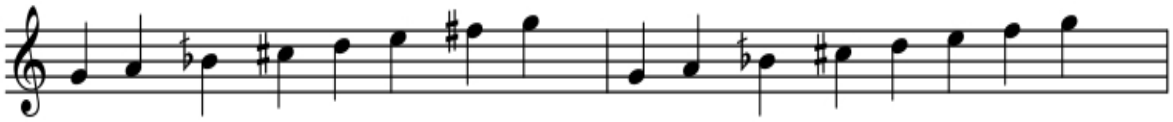
Şekil 10. Nikriz Makamı Dizisi.

3.1.10. Rast Makamı Kısa Künyesi

Prof. Dr. Gülçin Yahya Kaçar'ın Türk Musikisi Rehberi adlı kitabında 84. sayfada Hicaz makamı şu şekilde tanımlanmaktadır:

a-Durağı: Rast perdesidir.

b- Dizisi: Rast perdesinde Rast beşlisine, Rast dörtlüsünün eklenmesiyle oluşur.
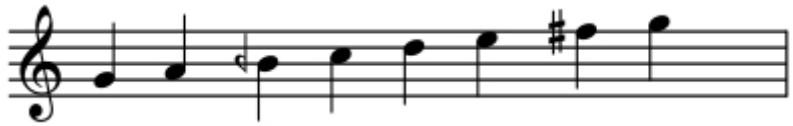
Şekil 11. Rast Makamı Dizisi.

3.1.11. Mahur Makamı Kısa Künyesi

Prof. Dr. Gülçin Yahya Kaçar'ın Türk Musikisi Rehberi adlı kitabında 191. sayfada Mahur makamı şu şekilde tanımlanmaktadır:

a-Durağı: Rast perdesidir.

b-Dizisi: Rast perdesindeki inici Çargâh dizisine yerinde inici Rast , Acem'li Rast, inici Hüseyni ve inici Bayâti dizilerinin eklenmesinden ve karışık olarak kullanılmasından meydana gelmiştir.
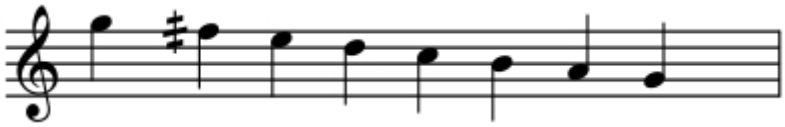
Şekil 12. Mahur Makamı Dizisi.

3.1.12. Basit Suzinak Makamı Kısa Künyesi

İsmail Hakkı Özkan'ın Türk Musikisi Nazariyatı ve Usulleri Kudüm Velveleri adlı kitabında 181.sayfada, Basit Suzinak makamı şu şekilde tanımlanmaktadır:

a-Durağı: Rast perdesidir.

b-Dizisi: Rast perdesinde Rast beşlisine, Neva perdesinde Hicaz dörtlüsünün eklenmesiyle oluşmaktadır.
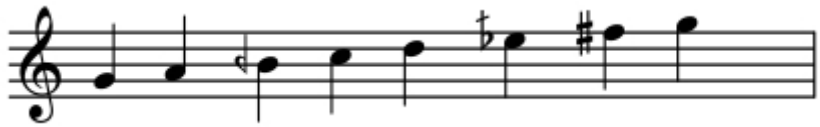
Şekil 13. Basit Suzinak Makamı Dizisi.

3.1.13. Kürdi Makamı Kısa Künyesi

Murat Aydemir'in Türk Müziği Makam Rehberi adlı kitabında 139. sayfada Kürdi makamı şu şu şekilde tanımlanmıştır:

a-Durağı: Dügâh perdesidir.

b- Dizisi: Dügah perdesinde Kürdi dörtlüsüne, Neva perdesinde Buselik beşlisinin eklenmesiyle oluşur.
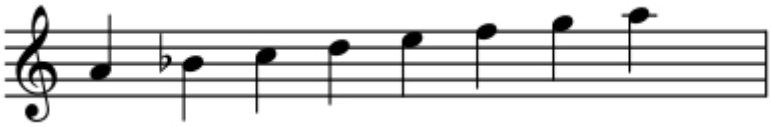
Şekil 14. Kürdi Makamı Dizisi.

3.1.14. Hüzzam Makamı Kısa Künyesi

a-Durağı: Segâh perdesidir.

b- Dizisi: Segâh perdesinde Hüzzam beşlisine, Eviç perdesinde Hicaz dörtlüsü eklenmesiyle oluşur.
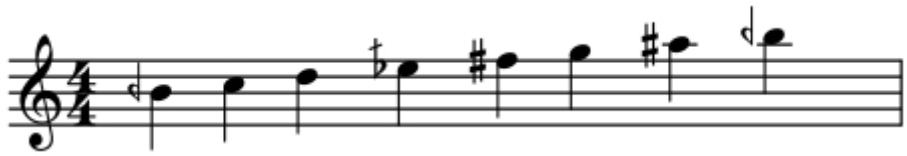
Şekil 15. Hüzzam Makamı Dizisi

3.2. Usullerine Göre Amasya Türkülerinin İncelenmesi

Tablo 1: Usullerine Göre Amasya Türküleri

Repertuvar No.	Türkü Adı	Usulleri
470	Babayiğit Oyun Havası	2/4
949	Bana Cevreyleyip Geyip Dokunma	2/4
91	Bildiş Oyun Havası	4/4+12/8+2/4
2710	Dem Be Dem Garşıma Gelen Bülbül	10/8+7/8+2/4
2721	Gelmiş İken Bu Elleri Gezerim	2/4
52	Halay Çekin Düzülsün	2/4
4603	Kafu'nun Hitabı İzhar Olmadan	2/4
51	Karşıdadır Evleri	2/4
125	Paçalı Oyun Havası	2/4
18	Pencerede Perde Ben	2/4
5	Tek Kapıdan Çıktım	2/4
1898	Amasya'nın Dağları	4/4
4500	Amasyalı Zileli	4/4
4597	Ben Bir Çakı Bıçağım	4/4
4306	Çakallardan İner Vermiş Kömürü	4/4
4601	Çıktım Gavak Dalına	4/4
675	Dağdan Kestim Çınarı	4/4
4599	Değirmen Önünde Bir Böyük Tarla	4/4
4605	Geldiğiniz Evler Dol'olsun Nurdan	9/8+4/4
1875	Gidiyom Deme Bana	4/4
1885	İnce Çayır Biçilmez	4/4

1901	Mail Oldum Hub Cemale Bakmaya	4/4
1873	Meryem Suya Gidiyor	4/4
135	Merzifon Karşılaması	4/4
1891	Sabah Oldu Gaynanam Geldi (Gelin Kaynana)	4/4
2731	Sabahtan Uğradım Pir Divanına	4/4
1872	Tokat'ın Mezerliği	4/4
1870	Yazı Yazdım Sokuya	4/4
1804	Eşimden Ayrıldım Yamandır Halim	4/4+6/4
2135	Evlerine Vardım Kapı Sürgülü	4/4+6/4
1821	Gidersen Göndüreyim	6/4
4602	Pınarın Başına Taş Ben Olayım	4/4+2/4+6/4
1878	Dostun Bahçasına Girsem	8/4
2701	Bahçıya Getirdi Bir Canan Bizi	3/8
5157	Türkiye'miz Şeref Buldu	3/8
1893	Allah Allah Dedik Ata Bindirdik (Zilha Gelin)	5/8
1899	Ben De Çıktım Fodullu'nun Üstüne	5/8
1900	Eğlen Sana Bir Nasihat Edeyim	5/8
1902	Haye Düben Meydan Harman Başında Duran	5/8
1816	Selam Verdik Kadem Bastık	5/8
4250	Bugün Benim Efkarım Var	7/8
2708	Dedem Beni Bir Bahçıya Gönderdi	7/8
1029	Felek Şad Olacak Günün Görmedim	7/8
4598	Âdem Havva'yı Yarattı	9/8
4143	Bulguru Kaynatırlar (Kenan'ım)	9/8

2266	Çıktım Yayları Gezdim	9/8
4595	Evleri Görünüyor	9/8
4600	Geline Bakın Geline	9/8
8800	Kilo Kilo Elmalar	9/8
2867	Kız Pınar Başında Testi De Doldurur	9/8
4604	Yüce Dağ Başında Koyun Güderken	9/8
1079	Gökyüzünde Bölük Bölük Durnalar	7/8+10/8

3.3. Kaynak Kişisine Göre Amasya Türkülerinin İncelenmesi

Tablo 2: Kaynak Kişisine Göre Amasya Türküleri

Repertuvar No.	Türkü Adı	Kaynak Kişi
1898	Amasya'nın Dağları	Abdullah Çakırer-Muhlis Orçun
4306	Çakallardan İner Vermiş Kömürü	Abdullah Çakırer-Muhlis Orçun
4500	Amasyalı Zileli	Arif Çevik
1804	Eşimden Ayrıldım Yamandır Halim	Âşık Haydar Aslan
2701	Bahçıya Getirdi Bir Canan Bizi	Âşık Musa Aslan
2710	Dem Be Dem Garşıma Gelen Bülbül	Âşık Musa Aslan
1029	Felek Şad Olacak Günün Görmedim	Âşık Musa Aslan
4605	Geldiğiniz Evler Dol'olsun Nurdan	Âşık Musa Aslan
2721	Gelmiş İken Bu Elleri Gezerim	Âşık Musa Aslan
1079	Gökyüzünde Bölük Bölük Durnalar	Âşık Musa Aslan
1902	Haye Düben Meydan Harman Başında Duran	Âşık Musa Aslan
1816	Selam Verdik Kadem Bastık	Âşık Musa Aslan
5157	Türkiye'miz Şeref Buldu	Âşık Musa Aslan
4250	Bugün Benim Efkarım Var	Âşık Özlemi
1878	Dostun Bahçasına Girsem	Aşır Sirke
2731	Sabahtan Uğradım Pir Divanına	Aşır Sirke
1872	Tokat'ın Mezerliği	Bektaş Yıldız
949	Bana Cevreyleyip Geyip Dokunma	Bektaş Yıldız/Aşur Ceylan
91	Bildiş Oyun Havası	Cuma Nacak
4599	Değirmen Önünde Bir Böyük Tarla	Davut Aslan
4604	Yüce Dağ Başında Koyun Güderken	Davut Aslan

4603	Kaf U Nun Hitabı İzhar Olmadan	Davut Aslan-Mehmet İnan
4598	Âdem Havva'yı Yarattı	Fatma Samsun
2266	Çıktım Yayları Gezdim	Feryadi (Hafız) Hakkı Efendi
4601	Çıktım Gavak Dalına	Hamdullah Yılmaz
52	Halay Çekin Düzülsün	Hanife Karabıyık
4597	Ben Bir Çakı Bıçağım	Hüseyin Kılıç
1875	Gidiyom Deme Bana	Hüseyin Kılıç
1885	İnce Çayır Biçilmez	Hüseyin Kılıç
1899	Ben De Çıktım Fodullu'nun Üstüne	Hüseyin Onkar
1900	Eğlen Sana Bir Nasihat Edeyim	Hüseyin Onkar
675	Dağdan Kestim Çınarı	Kadir Çakırtaş
1873	Meryem Suya Gidiyor	Kazım Aygül
1870	Yazı Yazdım Sokuya	Kazım Aygül
1893	Allah Allah Dedik Ata Bindirdik (Zilha Gelin)	Mehmet Hulusi
4595	Evleri Görünüyor	Mehmet Kemeroğlu
125	Paçalı Oyun Havası	Muharrem Sorgu-Sabri Tınaztepe
2867	Kız Pınar Başında Testi De Doldurur	Mustafa Saçlı
1891	Sabah Oldu Gaynanam Geldi (Gelin Kaynana)	Naciye Perin
4600	Geline Bakın Geline	Naciye Perin
8800	Kilo Kilo Elmalar	Necmettin Kuba
4602	Pınarın Başına Taş Ben Olayım	Rasim Olgun
1821	Gidersen Göndüreyim	Rasim Sarıköy
2708	Dedem Beni Bir Bahçıya Gönderdi	Rüstem Coşar
2135	Evlerine Vardım Kapı Sürgülü	Saadettin Sümbül

470	Babayiğit Oyun Havası	Yöre Ekibi
4143	Bulguru Kaynatırlar (Kenan'ım)	Yöre Ekibi
51	Karşıdadır Evleri	Yöre Ekibi
1901	Mail Oldum Hub Cemale Bakmaya	Yöre Ekibi
135	Merzifon Karşılaması	Yöre Ekibi
18	Pencerede Perde Ben	Yöre Ekibi
5	Tek Kapıdan Çıktım	Yöre Ekibi

3.4. Ses Aralığına Göre Amasya Türkülerinin İncelenmesi

Tablo 3: Ses Aralığına Göre Amasya Türküleri

Repertuvar No.	Türkü Adı	Ses Genişliği
2708	Dedem Beni Bir Bahçıya Gönderdi	13
470	Babayiğit Oyun Havası	12
135	Merzifon Karşılaması	12
1029	Felek Şad Olacak Günün Görmedim	10
125	Paçalı Oyun Havası	10
4143	Bulguru Kaynatırlar (Kenan'ım)	9
2266	Çıktım Yayları Gezdim	9
1900	Eğlen Sana Bir Nasihat Edeyim	9
2721	Gelmiş İken Bu Elleri Gezerim	9
1902	Haye Düben Meydan Harman Başında Duran	9
2867	Kız Pınar Başında Testi De Doldurur	9
18	Pencerede Perde Ben	9
1891	Sabah Oldu Gaynanam Geldi (Gelin Kaynana)	9
2701	Bahçıya Getirdi Bir Canan Bizi	8
1899	Ben De Çıktım Fodullu'nun Üstüne	8
91	Bildiş Oyun Havası	8
1878	Dostun Bahçasına Girsem	8
2135	Evlerine Vardım Kapı Sürgülü	8
4605	Geldiğiniz Evler Dol'olsun Nurdan	8
1079	Gökyüzünde Bölük Bölük Durnalar	8
1901	Mail Oldum Hub Cemale Bakmaya	8

4602	Pınarın Başına Taş Ben Olayım	8
5	Tek Kapıdan Çıktım	8
4598	Âdem Havva'yı Yarattı	7
1893	Allah Allah Dedik Ata Bindirdik (Zilha Gelin)	7
675	Dağdan Kestim Çınarı	7
4600	Geline Bakın Geline	7
1821	Gidersen Göndüreyim	7
52	Halay Çekin Düzülsün	7
2731	Sabahtan Uğradım Pir Divanına	7
1816	Selam Verdik Kadem Bastık	7
5157	Türkiye'miz Şeref Buldu	7
4500	Amasyalı Zileli	6
1898	Amasya'nın Dağları	6
949	Bana Cevreyleyip Geyip Dokunma	6
4250	Bugün Benim Efkarım Var	6
4306	Çakallardan İner Vermiş Kömürü	6
2710	Dem Be Dem Garşıma Gelen Bülbül	6
1804	Eşimden Ayrıldım Yamandır Halim	6
51	Karşıdadır Evleri	6
8800	Kilo Kilo Elmalar	6
1873	Meryem Suya Gidiyor	6
1872	Tokat'ın Mezerliği	6
4604	Yüce Dağ Başında Koyun Güderken	6
4601	Çıktım Gavak Dalına	5

4595	Evleri Görünüyor	5
1875	Gidiyom Deme Bana	5
1885	İnce Çayır Biçilmez	5
1870	Yazı Yazdım Sokuya	5
4597	Ben Bir Çakı Bıçağım	4
4599	Değirmen Önünde Bir Böyük Tarla	4
4603	Kafu'nun Hitabı İzhar Olmadan	4

3.5. TRT Repertuvarında Bulunan 52 Adet Amasya Türküsünün İncelenmesi

Türkülerin notaları tek tek incelenmiş; teknik olarak özellikleri tespit edilip, bu incelemeler şematik analiz tablolarına dönüştürülerek bilgi verilmeye çalışılmıştır. Türküler genelde 19. ve 20 yy.'da yaşanmış, türkü derlemelerinin hepsi 20.yy.'da TRT repertuvarına kazandırılmıştır. Alan derlemesi ya da bireysel görüşme yapılarak türküler koruma altına alınmıştır. Aşağıda, TRT repertuvarındaki Amasya türkülerinin alfabetik sıralamayla notaları ve şematik analiz tabloları yer almaktadır.
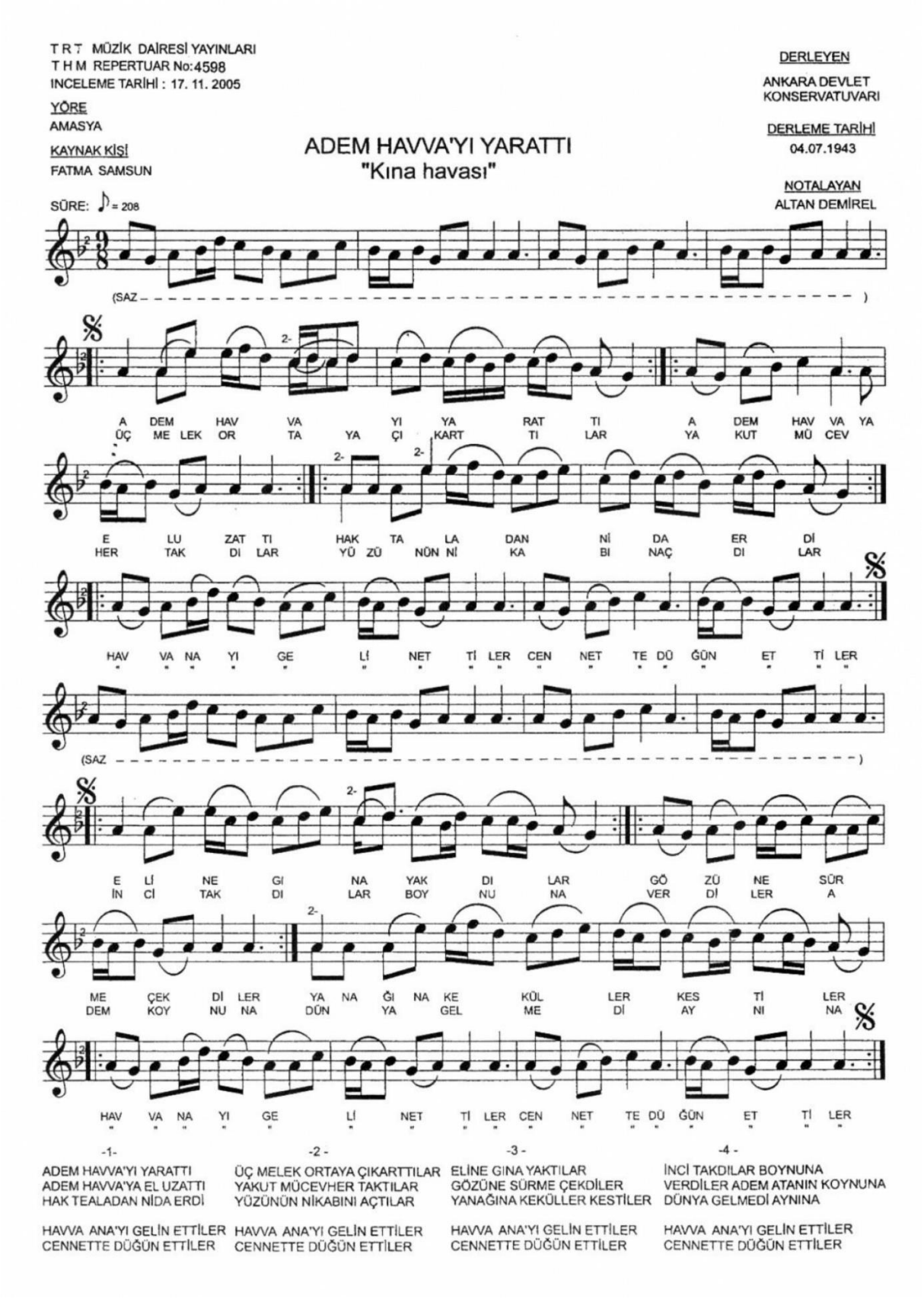
Şekil 16. Âdem Havva'yı Yarattı Adlı Türkünün Notası.

3.5.1. Âdem Havva'yı Yarattı Adlı Türkünün Makamsal Analizi

Türkünün notası incelendiğinde donanımda Sib2 arızası olduğu görülmektedir. La notası civarından türkü başlamış ve Fa# arızası almadan Uşşak makamının karakterine uygun bir şekilde sonlanmıştır. Bazı bölümlerde Hüseyni perdesi (Mi) etrafında seyreden ezgisel bir yapı olsa da, herhangi bir makamsal geçki tespit edilmemiştir. Eser 9/8'lik bir usulde yazılmıştır. Ses aralığına bakıldığında Sol3-Fa4 olduğu, 7'li aralığa kadar ses sahası kullandığı görülmektedir. Karar sesi La3 perdesi olup, Türk müziğinde Dügah perdesine denk gelmektedir. Türkünün geneli incelendiğinde ise makamının Uşşak olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4: Âdem Havva'yı Yarattı Türküsünün Şematik Analizi.

Usul	9/8
Donanım	Sib2
Ses aralığı	7'li
En pest nota	Sol3
En tiz nota	Fa4
Karar sesi	La3[5]
Makamı	Uşşak

[5] Türkü analizleri yapılırken nota isimlerinin yanlarındaki rakamlar o notanın piyanodaki oktavını belirtmektedir. Ancak, icracılar türküleri farklı perdelerden icra edebileceklerinden, bu çalışmada notaların oktavları sadece türkünün standart notasına göre değerlendirilmiştir.
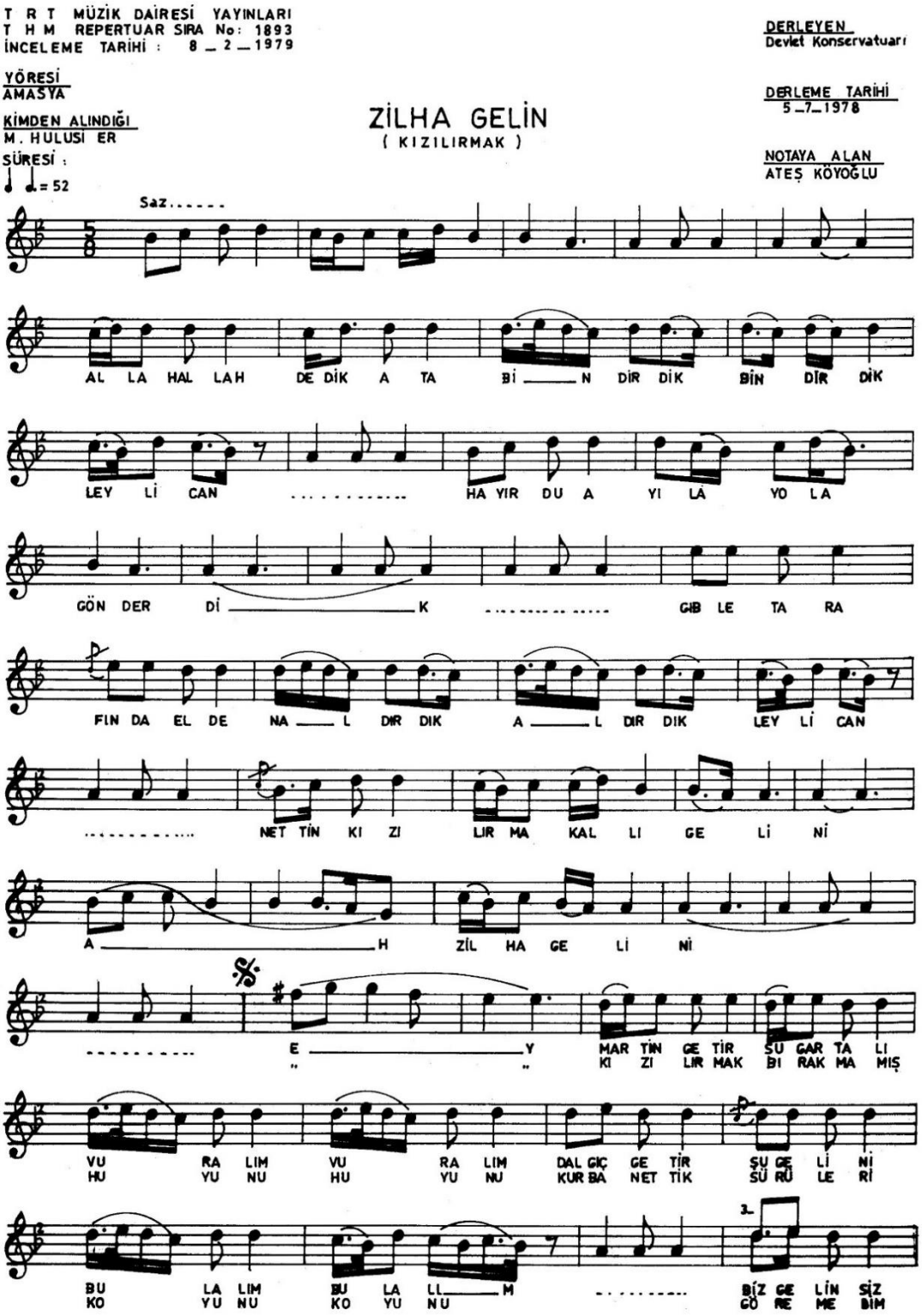
Şekil 17. Allah Allah Dedik Ata Bindirdik (Zilha Gelin) Adlı Türkünün Notası.

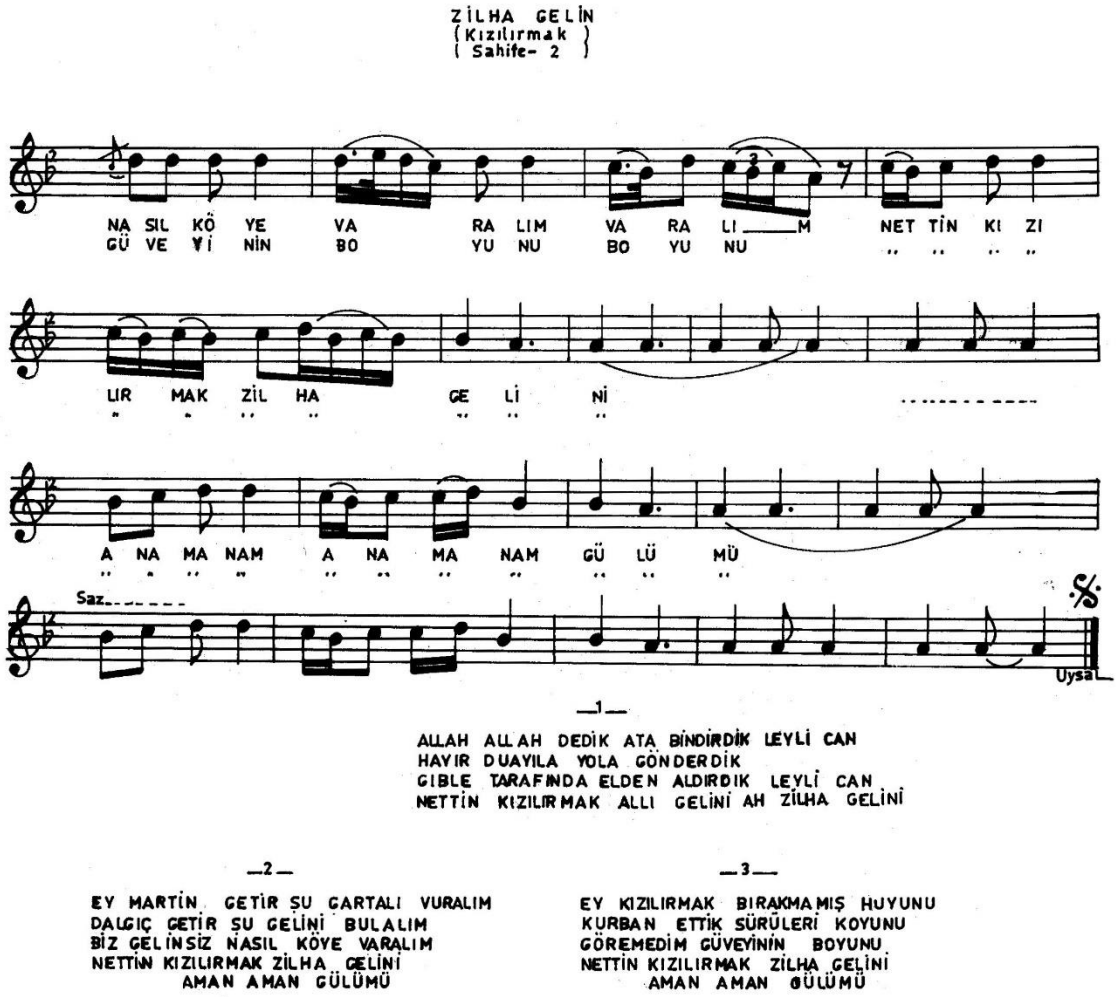

Şekil 18. Allah Allah Dedik Ata Bindirdik (Zilha Gelin) Adlı Türkünün 2.Notası.

3.5.2. Allah Allah Dedik Ata Bindirdik Adlı Türkünün Makamsal Analizi

Türkünün notası incelendiğinde donanımda Sib2 arızası olduğu görülmektedir. Sib2 notası civarından türkü başlamış ve notanın ilk sayfasında 8. satırda Fa# arızası almıştır. Re (Neva) sesi güçlü olacak şekilde Uşşak makamının karakterine uygun bir şekilde sonlanmıştır. Eser 5/8'lik bir usulde yazılmıştır. Ses aralığına bakıldığında La3-Sol4 olduğu, 7'li aralığa kadar ses sahası kullandığı görülmektedir. Karar sesi La3 perdesi olup, Türk müziğinde Dügâh perdesine denk gelmektedir. Türkünün geneli incelendiğinde ise makamının Uşşak olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 5: Allah Allah Dedik Ata Bindirdik Türküsünün Şematik Analizi

Usul	5/8
Donanım	Sib2
Ses aralığı	7'li
En pest nota	La3
En tiz nota	Sol4
Karar sesi	La3
Makamı	Uşşak

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR NO : 4500
İNCELEME TARİHİ : 10. 06. 2004

DERLEYEN
ANKARA DEVL. KONS.

YÖRESİ
AMASYA / Gümüşhacıköy

DERLEME TARİHİ
13. 07. 1943

KİMDEN ALINDIĞI
ARİF ÇEVİK

AMASYA'LI ZİLE'Lİ

NOTAYA ALAN
ALTAN DEMİREL

SÜRESİ : ♩ = 92
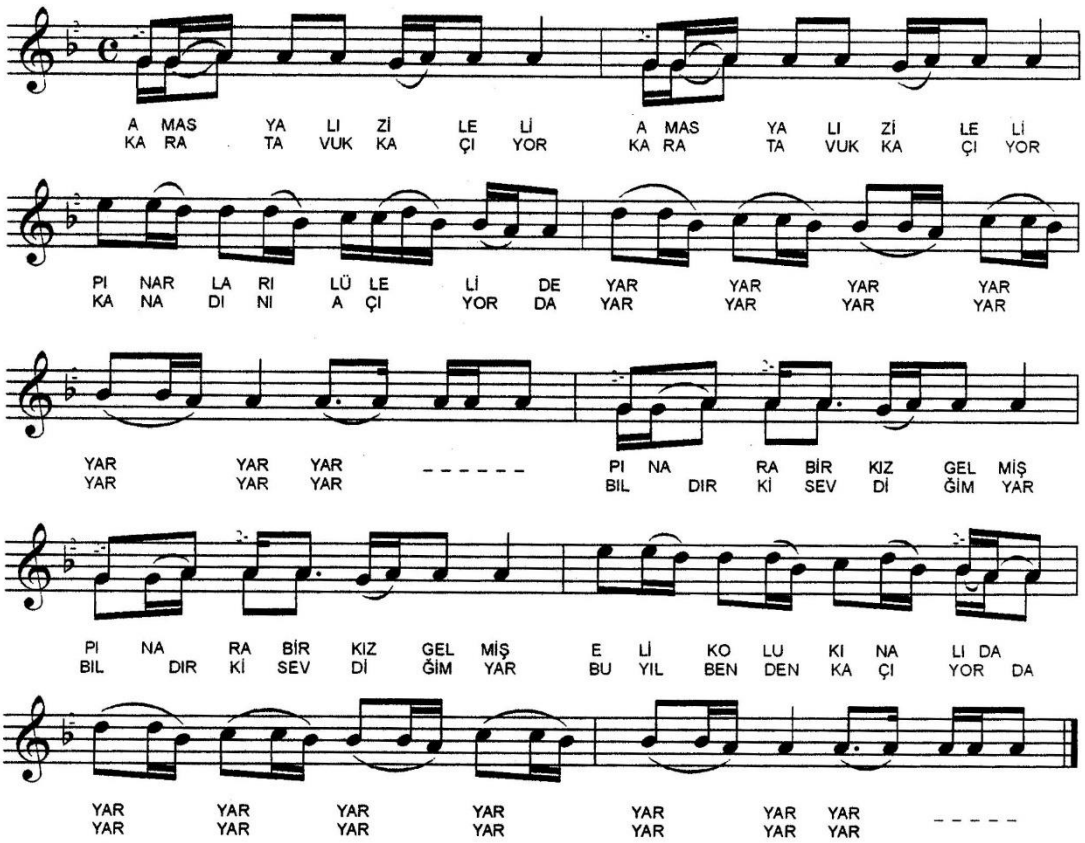
S. SABUNCU

- 1 -
AMASYA'LI ZİLE'Lİ
PINARLARI LÜLELİ DE yar yar yar yar
PINARA BİR KIZ GELMİŞ
ELİ KOLU KINALI DA yar yar yar yar

- 2 -
KARA TAVUK KAÇIYOR
KANADINI AÇIYOR DA yar yar yar yar
BILDIR Kİ SEVDİĞİM YAR
BU YIL BENDEN KAÇIYOR DA yar yar yar yar

- 3 -
ALTINI BOZDURAYIM
SIRAYA DİZDİREYİM yar yar yar yar
ELMA ARMUT DEĞİLSİN
CEBİMDE GEZDİREYİM yar yar yar yar

- 4 -
ÜZÜM KOYDUM SEPETE
YAR OTURUR TEPEDE yar yar yar yar
BEN BİR YENİ YAR SEVDİM
ŞAN OLSUN MEMLEKETE yar yar yar yar

3.5.3. Amasyalı Zileli Adlı Türkünün Makamsal Analizi

Türkünün notası incelendiğinde donanımda Sib2 arızası olduğu görülmektedir. Sol notası civarından türkü başlamış ve Fa# arızası almamıştır. Uşşak makamının karakterine uygun bir şekilde sonlanmıştır. Eser 4/4' lük bir usulde yazılmıştır. Ses aralığına bakıldığında La3-Sol4 olduğu, 7'li aralığa kadar ses sahası kullandığı görülmektedir. Karar sesi La3 perdesi olup, Türk müziğinde Dügâh perdesine denk gelmektedir. Türkünün geneli incelendiğinde ise makamının Uşşak olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 6: Amasyalı Zileli Türküsünün Şematik Analizi

Usul	4/4
Donanım	Sib2
Ses aralığı	6'lı
En pest nota	La3
En tiz nota	Sol4
Karar sesi	La3
Makamı	Uşşak

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No : 1898
İNCELEME TARİHİ : 7 . 2 . 1979

YÖRESİ
AMASYA

KİMDEN ALINDIĞI
ABDULLAH ÇAKIRER - MUHLİS ORÇUN

SÜRESİ :
♩ = 73

DERLEYEN
D.KON SERVATUARI

DERLEME TARİHİ
4. 7. 1947

NOTAYA ALAN
ATEŞ KÖYOĞLU
29. 5. 1978

AMASYA'NIN DAĞLARI
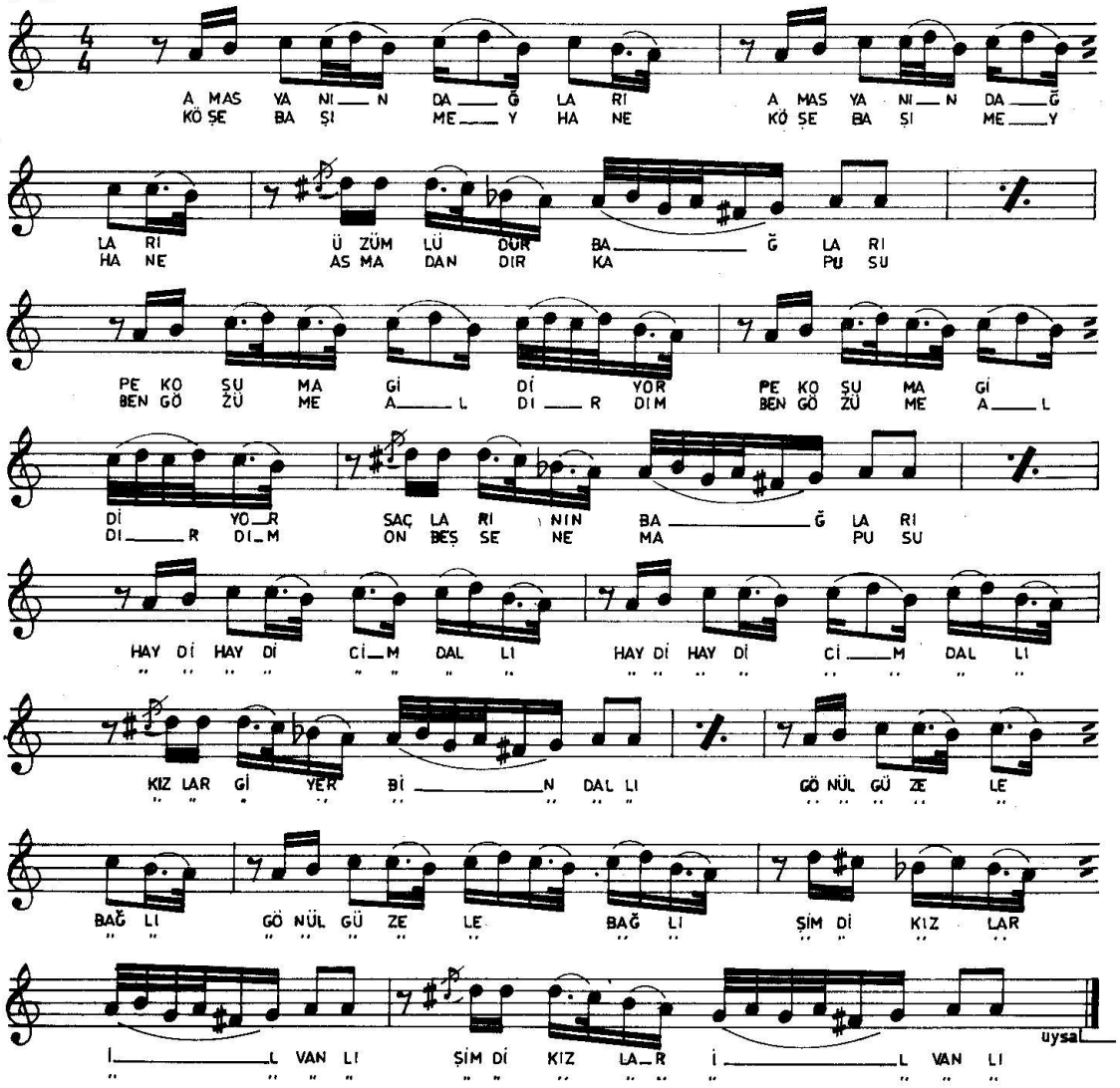
—1—
AMASYA' NIN DAĞLARI
ÜZÜMLÜDÜR BAĞLARI
PEK HOŞUMA GİDİYOR
SAÇLARININ BAĞLARI
Bağlantı: HAYDİ HAYDİ CİMDALLI
KIZLAR GİYER BİNDALLI
GÖNÜL GÜZELE BAĞLI
ŞİMDİ KIZLAR İLVANLI

—2—
KÖŞE BAŞI MEYHANE
ASMADANDIR KAPUSU
BEN GÖZÜME ALDIRDIM
ONBEŞ SENE MAPUSU
Bağlantı.

3.5.4. Amasya'nın Dağları Adlı Türkünün Makamsal Analizi

Türkünün notası incelendiğinde donanımda arıza olmadığı görülmektedir; ancak yöre ekibinin yaptığı icralarda Sib2 arızası duyulmaktadır. La notası civarından türkü başlamış ve Fa#, Do# ve Sib arızası almıştır. Uşşak ve Hicaz makamının ikisinin de karakterine uygun bir yapı görülmektedir. Eser 4/4'lük bir usulde yazılmıştır. Ses aralığına bakıldığında Fa#3-Re4 olduğu, 6'lı aralığa kadar ses sahası kullandığı görülmektedir. Karar sesi La3 perdesi olup, Türk müziğinde Dügâh perdesine denk gelmektedir. Türkünün geneli incelendiğinde ise makamının Uşşak ve Hicaz bileşiminde olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 7: Amasya'nın Dağları Türküsünün Şematik Analizi

Usul	4/4
Donanım	Sib2
Ses aralığı	6'lı
En pest nota	Fa#3
En tiz nota	Re4
Karar sesi	La3
Makamı	Uşşak+Hicaz
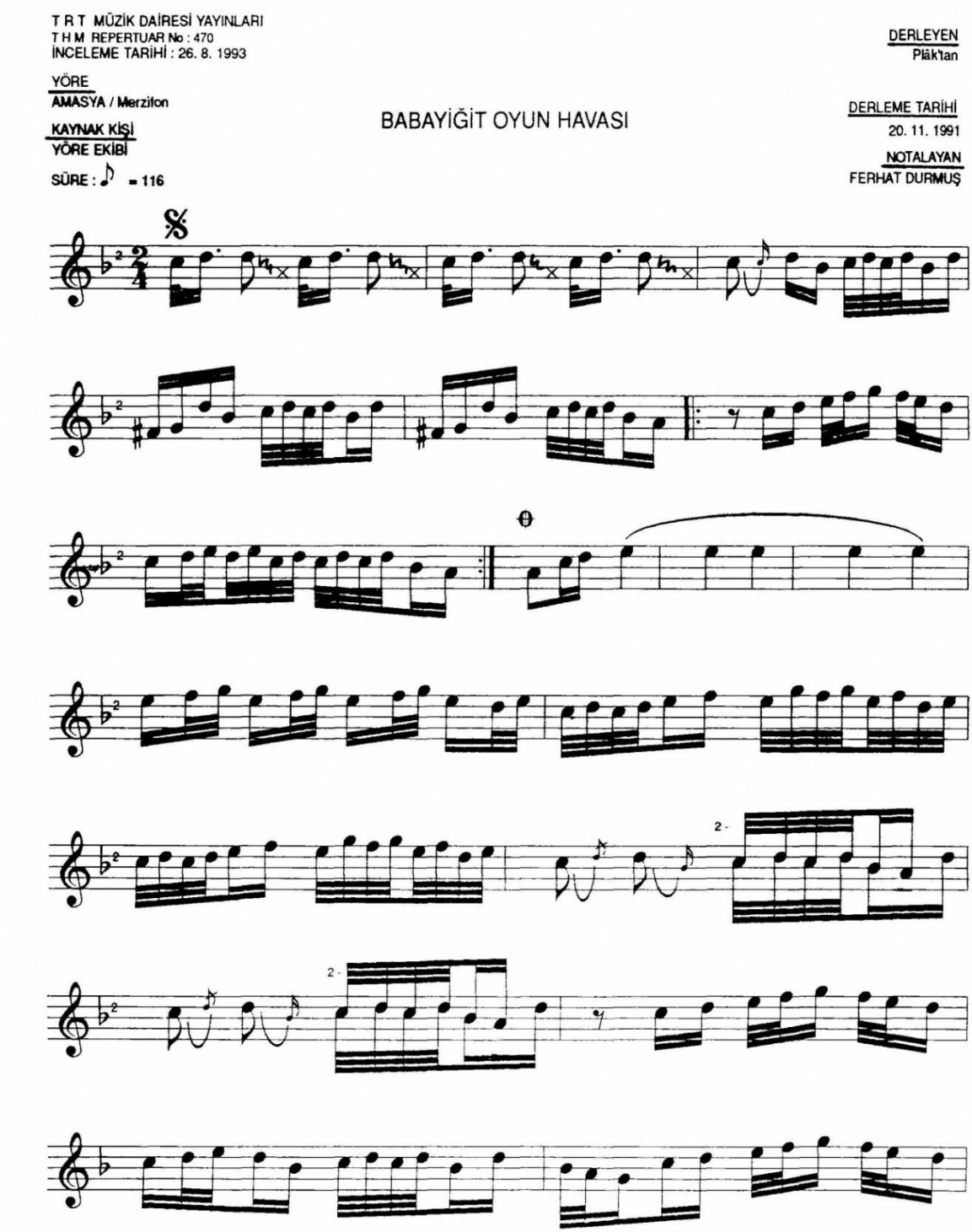
Şekil 19. Babayiğit Oyun Havası Adlı Sözsüz Eserin Notası.
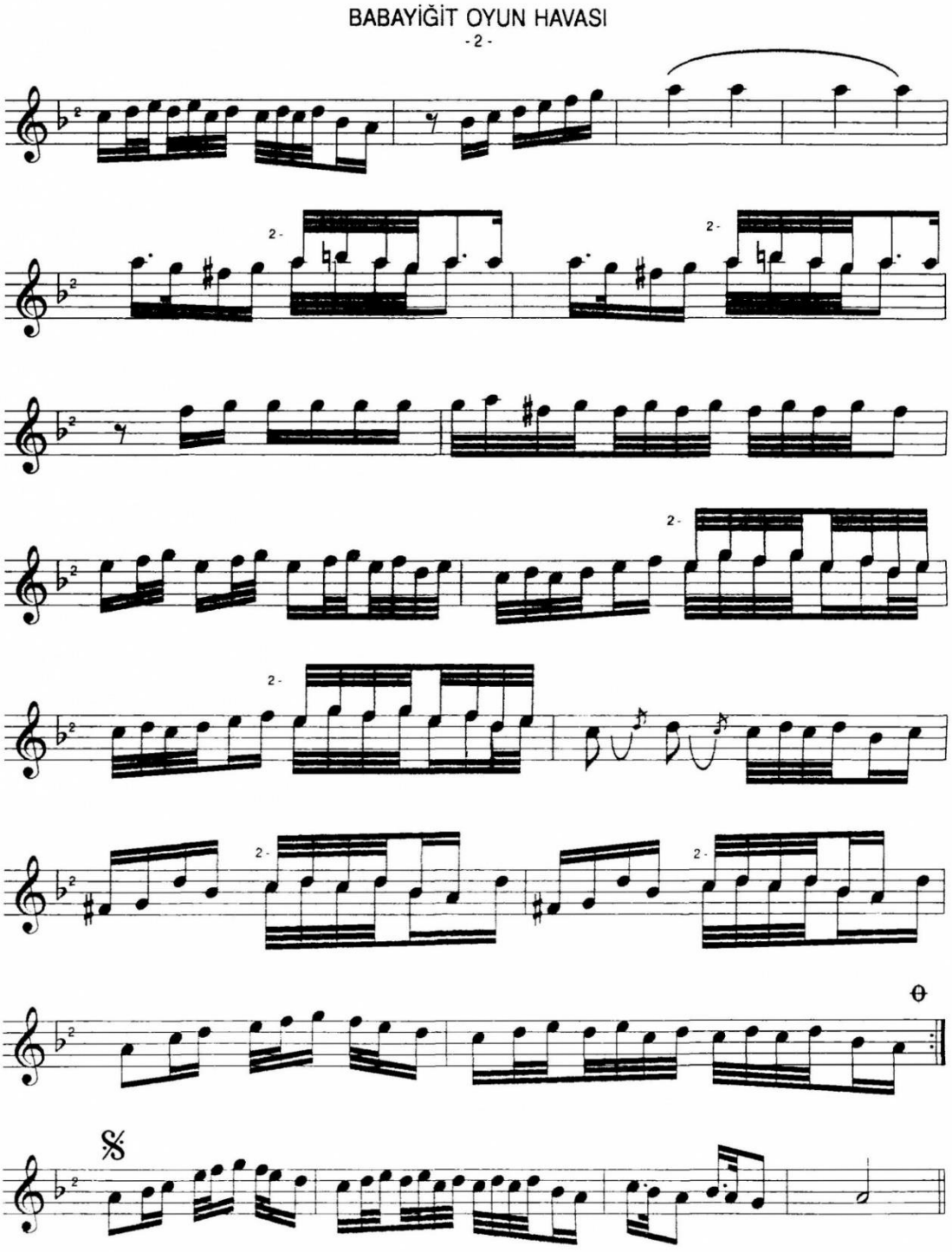
Şekil 20. Babayiğit Oyun Havası Adlı Sözsüz Eserin 2. Notası.

3.5.5. Babayiğit Oyun Havası Adlı Sözsüz Eserin Makamsal Analizi

Sözsüz eser incelendiğinde donanımda Sib2 arızası olduğu görülmektedir, Fa# arızası almıştır. Meyanda iki kere Si natürel sesi kullanılmıştır. Do notası civarından sözsüz eser başlamış ve Fa# arızası almıştır. Hüseyni makamının karakterine uygun bir yapı görülmektedir. Eser 2/4'lük bir usulde yazılmıştır. Ses aralığına bakıldığında Fa#3-Do5 olduğu, 12'li aralığa kadar ses sahası kullandığı görülmektedir. Karar sesi La3 perdesi olup, Türk müziğinde Dügâh perdesine denk gelmektedir. Türkünün geneli incelendiğinde ise makamının Hüseyni olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 8: Babayiğit Oyun Havası Adlı Sözsüz Eserin Şematik Analizi

Usul	2/4
Donanım	Sib2
Ses aralığı	12'li
En pest nota	Fa#3
En tiz nota	Do5
Karar sesi	La3
Makamı	Hüseyni
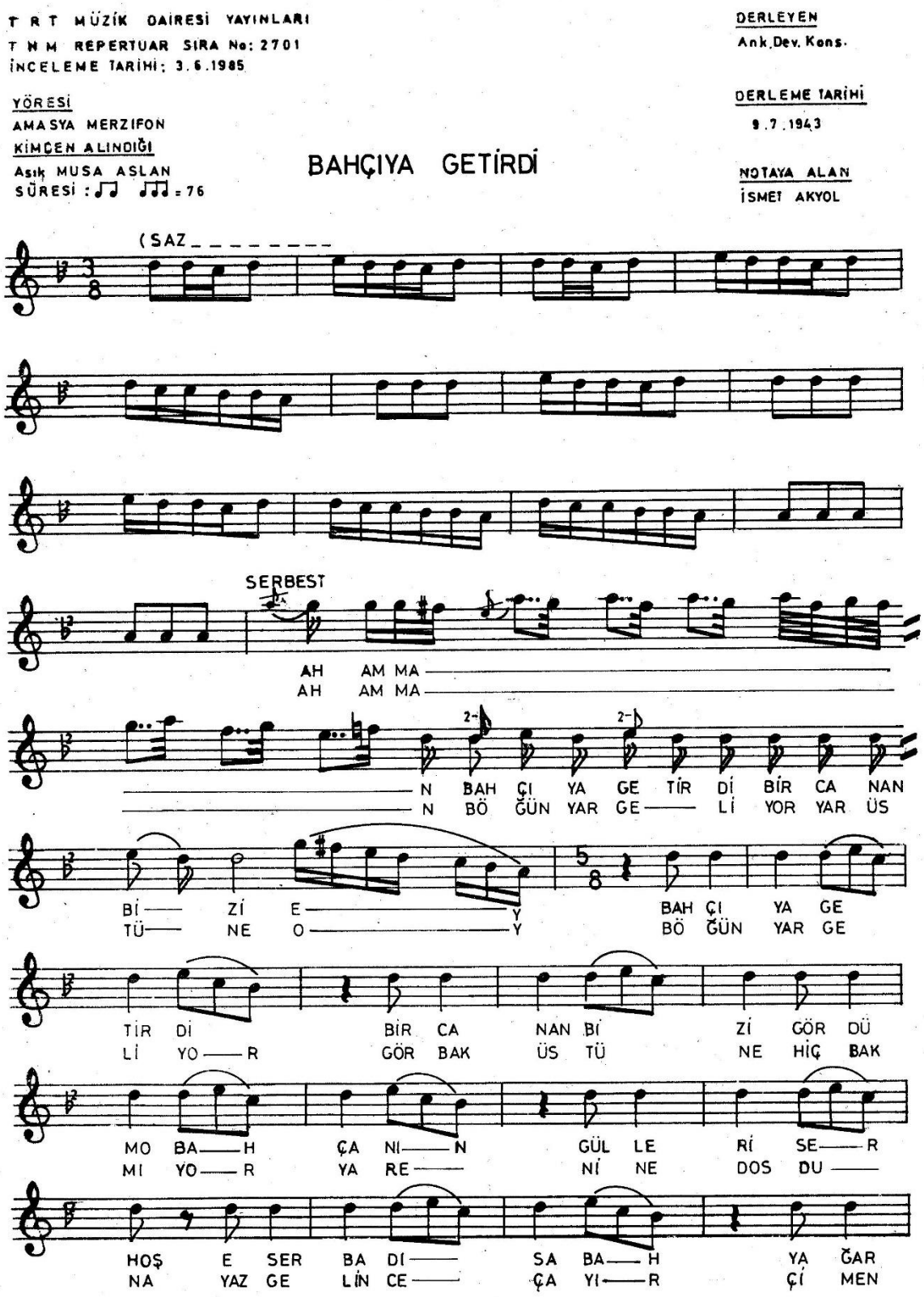
Şekil 21. Bahçıya Getirdi Bir Canan Bizi Adlı Türkünün Notası.

- 2 -

BAHÇIYA GETİRDİ
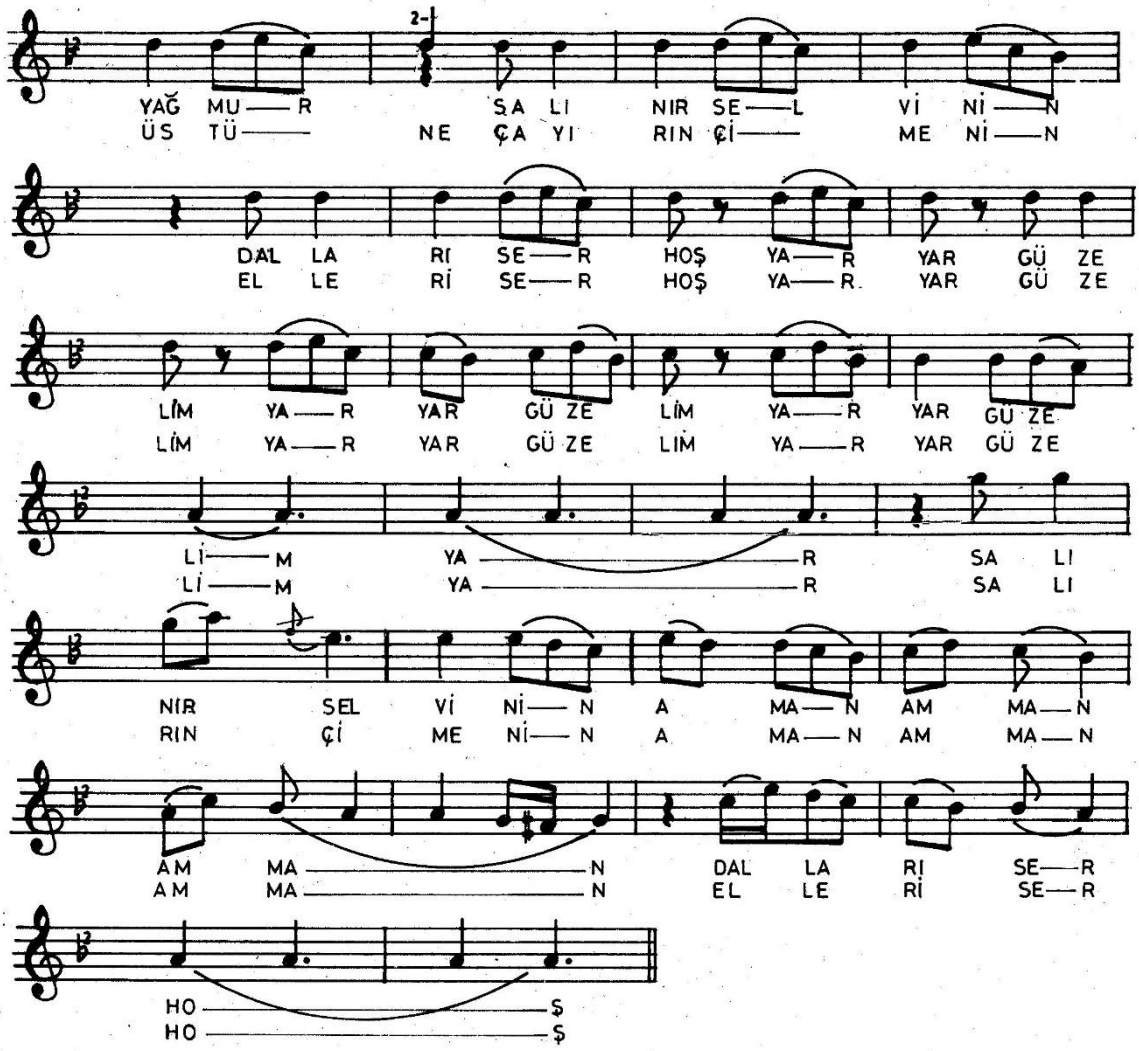
BAHÇIYA GETİRDİ BİR CANAN BİZİ (EY)
GÖRDÜM O BAHÇANIN GÜLLERİ SERHOŞ
ESER BÂD-I SABAH YAĞAR YAĞMUR
SALINIR SELVİNİN DALLARI SERHOŞ (YAR YAR GÜZELİM YAR)
BÖĞÜN YAR GELİYOR YAR ÜSTÜNE (OY)
HİÇ BAKMIYOR YARENİNE DOSTUNA
YAZ GELİNCE ÇAYIR ÇİMEN ÜSTÜNE
ÇAYIRIN ÇİMENİN ELLERİ SERHOŞ (YAR YAR GÜZELİM YAR)

Şekil 22. Bahçıya Getirdi Bir Canan Bizi Adlı Türkünün 2.Notası.

3.5.6. Bahçıya Getirdi Bir Canan Bizi Adlı Türkünün Makamsal Analizi

Türkünün notası incelendiğinde donanımda Sib2 arızası olduğu görülmektedir, Fa# arızası ve Fa natürel sesi almıştır. Re notası civarından türkü başlamış ve Fa# arızasını iki oktavda da almıştır. Hüseyni makamının karakterine uygun bir yapı görülmektedir. Eser 3/8'lik bir usulde yazılmıştır. Ses aralığına bakıldığında La3-La4 olduğu, 8'li aralığa kadar ses sahası kullandığı görülmektedir. Karar sesi La3 perdesi olup, Türk müziğinde Dügâh perdesine denk gelmektedir. Türkünün geneli incelendiğinde ise makamının Hüseyni olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 9: Bahçıya Getirdi Bir Canan Bizi Türküsünün Şematik Analizi

Usul	3/8
Donanım	Sib2
Ses aralığı	8'li
En pest nota	La3
En tiz nota	La4
Karar sesi	La3
Makamı	Hüseyni
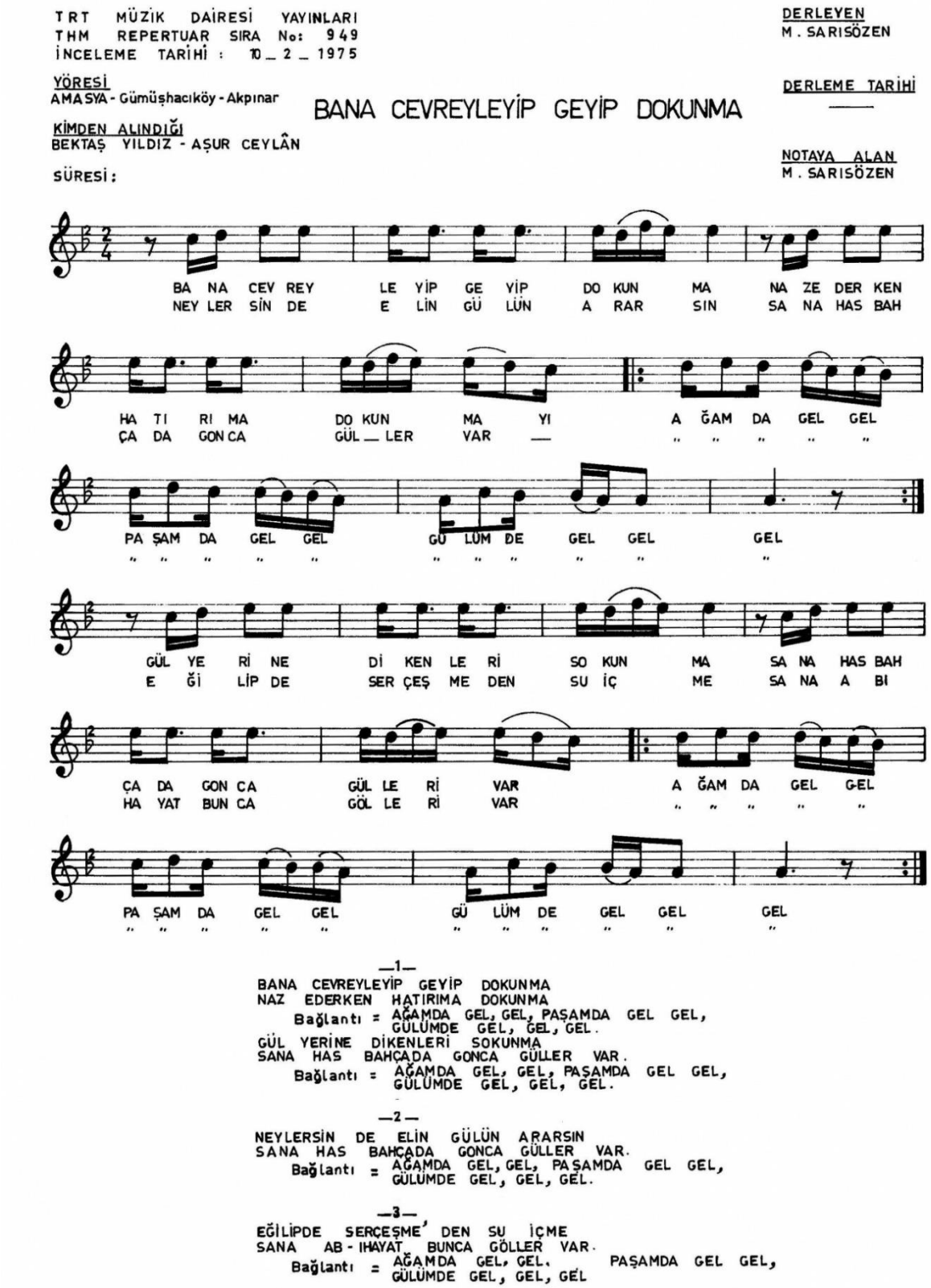
Şekil 23. Bana Cevreyleyip Geyip Dokunma Adlı Türkünün Notası.

3.5.7. Bana Cevreyleyip Geyip Dokunma Adlı Türkünün Makamsal Analizi

Türkünün notası incelendiğinde donanımda Sib2 arızası olduğu görülmektedir, Fa# arızası almamıştır. Do notası civarından türkü başlamıştır, Uşşak makamının karakterine uygun bir yapı görülmektedir. Eser 2/4'lük bir usulde yazılmıştır. Ses aralığına bakıldığında La3-Fa4 olduğu, 6'lı aralığa kadar ses sahası kullandığı görülmektedir. Karar sesi La3 perdesi olup, Türk müziğinde Dügah perdesine denk gelmektedir. Türkünün geneli incelendiğinde ise makamının Uşşak olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 10: Bana Cevreyleyip Geyip Dokunma Türküsünün Şematik Analizi

Usul	2/4
Donanım	Sib2
Ses aralığı	6'lı
En pest nota	La3
En tiz nota	Fa4
Karar sesi	La3
Makamı	Uşşak

(HALEYLİM SEVDİĞİM) BEN BİR ÇAKI BIÇAĞIM
" " YALAN DEĞİL GERÇEĞİM
" " KİM OLSA SEVER BENİ
" " BEN BİR CAHİL UŞAĞIM

" " SARISIN SEÇEMEDİM
" " GÜZELSİN GEÇEMEDİM
" " SEVDAN BİR YEŞİL İPEK
" " DOLAŞTI AÇAMADIM

" " ELMA ATTIM NAR GELDİ
" " DAR SOKAKTAN YAR GELDİ
" " İLİŞMEYİN YARİME
" " İKİ AYDA BİR GELDİ

Şekil 24. Ben Bir Çakı Bıçağım Adlı Türkünün Notası.

3.5.8. Ben Bir Çakı Bıçağım Adlı Türkünün Makamsal Analizi

Türkünün notası incelendiğinde donanımda Sib2 arızası olduğu görülmektedir, Fa# arızası almamıştır. Do notası civarından türkü başlamıştır, Uşşak makamının karakterine uygun bir yapı görülmektedir. Eser 4/4'lük bir usulde yazılmıştır. Ses aralığına bakıldığında La3-Re3 olduğu, 4'lü aralığa kadar ses sahası kullandığı görülmektedir. Karar sesi La3 perdesi olup, Türk müziğinde Dügah perdesine denk gelmektedir. Türkünün geneli incelendiğinde ise makamının Uşşak olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 11: Ben Bir Çakı Bıçağım Türküsünün Şematik Analizi

Usul	4/4
Donanım	Sib2
Ses aralığı	4'lü
En pest nota	La3
En tiz nota	Re3
Karar sesi	La3
Makamı	Uşşak
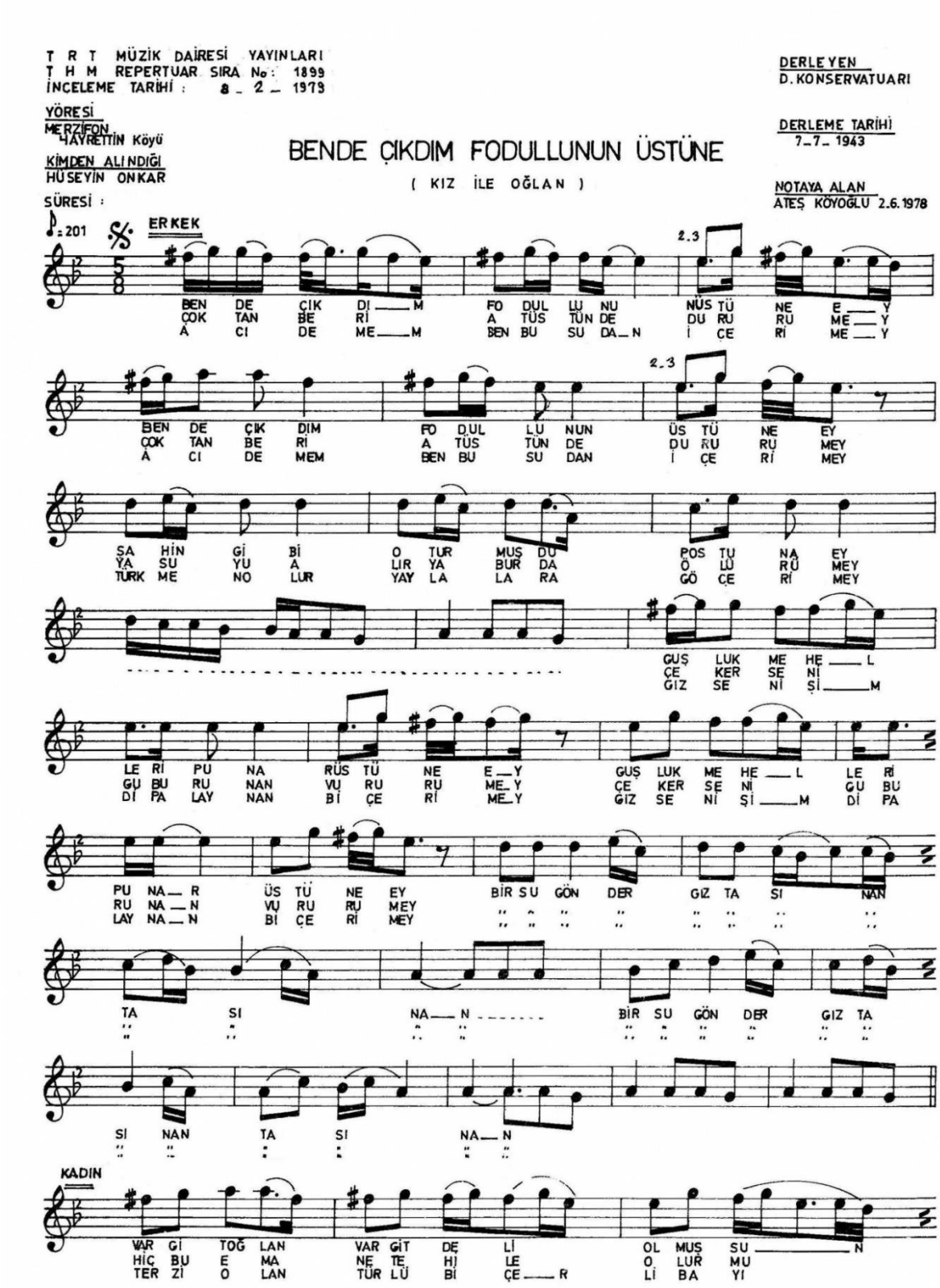
Şekil 25. Ben De Çıktım Fodullu'nun Üstüne Adlı Türkünün Notası.
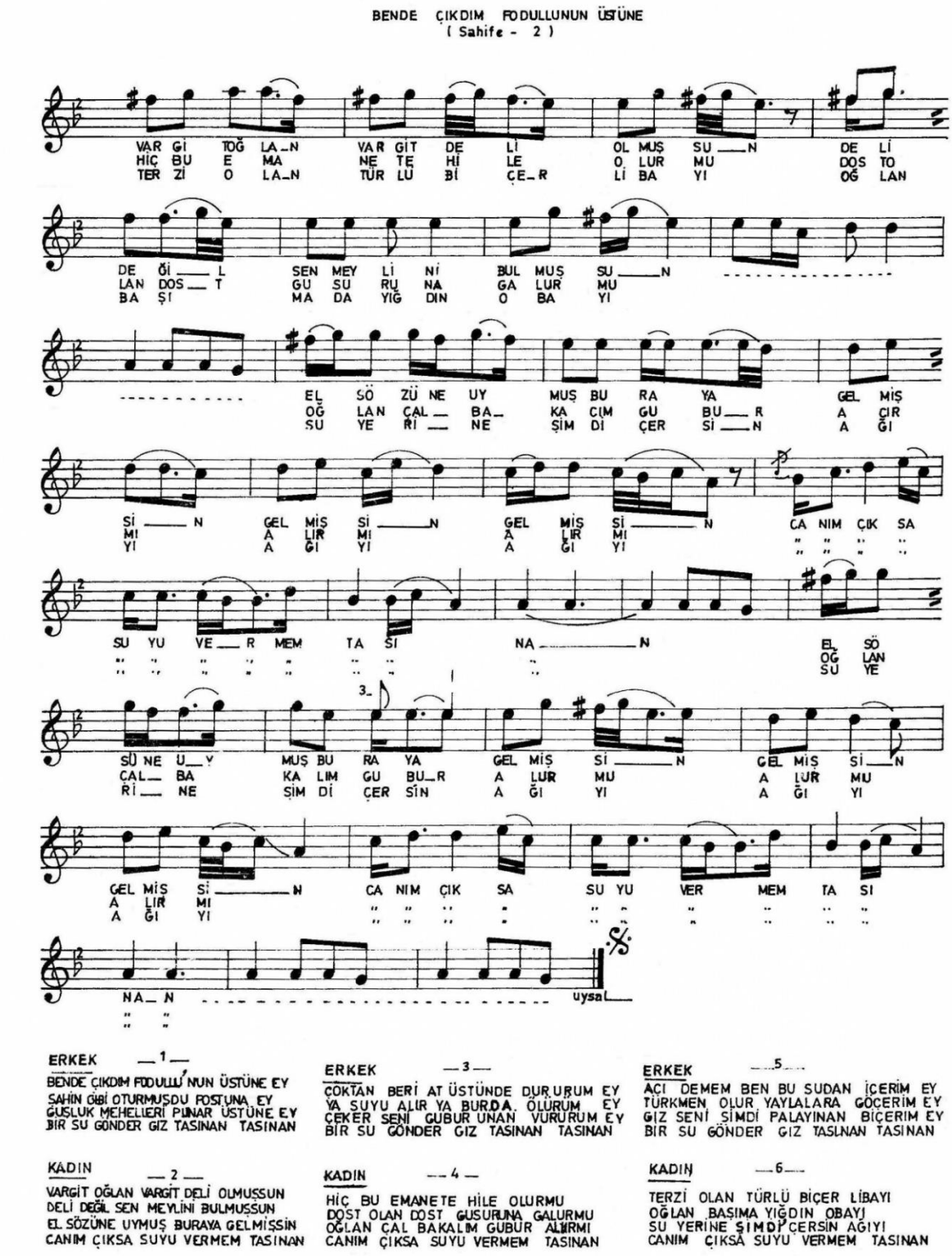
Şekil 26. Ben De Çıktım Fodullu'nun Üstüne Adlı Türkünün 2. Notası.

3.5.9. Ben De Çıktım Fodullu'nun Üstüne Adlı Türkünün Makamsal Analizi

Türkünün notası incelendiğinde donanımda Sib2 arızası olduğu görülmektedir, Fa# arızası almıştır. Fa# notası civarından türkü başlamıştır, Hüseyni makamının karakterine uygun bir yapı görülmektedir. Eser 5/8'lik bir usulde yazılmıştır. Ses aralığına bakıldığında La3-La4 olduğu, 8'li aralığa kadar ses sahası kullandığı görülmektedir. Karar sesi La3 perdesi olup, Türk müziğinde Dügah perdesine denk gelmektedir. Türkünün geneli incelendiğinde ise makamının Hüseyni olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 12: Ben De Çıktım Fodullu'nun Üstüne Türküsünün Şematik Analizi

Usul	5/8
Donanım	Sib2
Ses aralığı	8'li
En pest nota	La3
En tiz nota	La4
Karar sesi	La3
Makamı	Hüseyni

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No: 91
İNCELEME TARİHİ : 27 — 9 — 77

YÖRESİ
AMASYA

KİMDEN ALINDIĞI
CUMA NACAK

SÜRESİ :

DERLEYEN
M. SARISÖZEN

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
M. SARISÖZEN

BİLDİŞ OYUN HAVASI
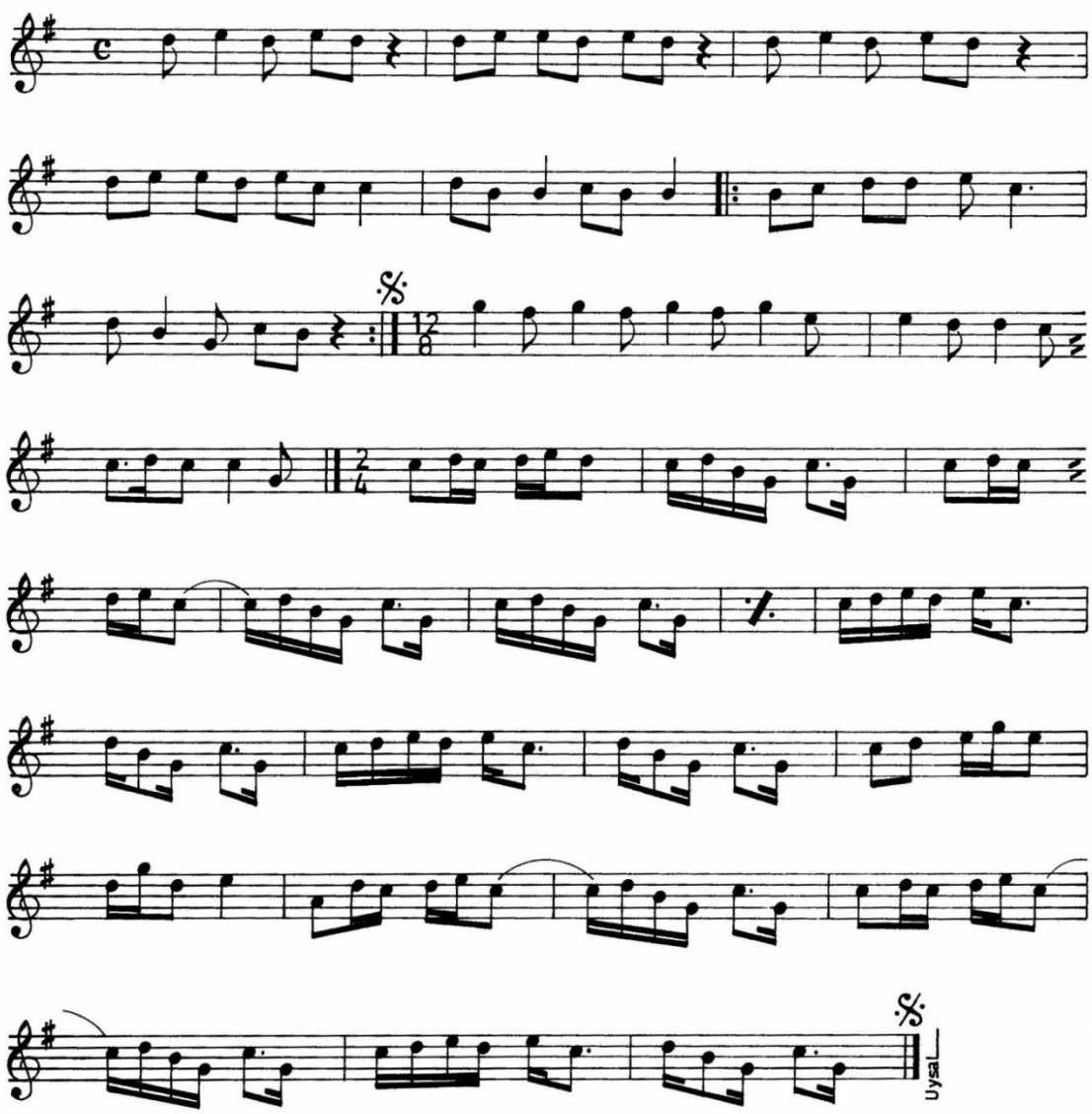
Şekil 27. Bildiş Oyun Havası Adlı Sözsüz Eserin Notası.

3.5.10. Bildiş Oyun Havası Adlı Sözsüz Eserin Makamsal Analizi

Sözsüz eserin notası incelendiğinde donanımda Fa# arızası olduğu görülmektedir. Re notası civarından sözsüz eser başlamıştır, Segâh makamının karakterine uygun bir yapı görülmektedir. Eser 4/4'lük, 12/8'lik ve 2/4'lük bir usulde yazılmıştır. Ses aralığına bakıldığında Sol3-Sol4 olduğu, 8'li aralığa kadar ses sahası kullandığı görülmektedir. Karar sesi Si3 perdesi olup, Türk müziğinde Segâh perdesine denk gelmektedir. Türkünün geneli incelendiğinde ise makamının Segâh olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 13: Bildiş Oyun Havası Adlı Sözsüz Eserin Şematik Analizi

Usul	4/4+12/8+2/4
Donanım	Fa#
Ses aralığı	8'li
En pest nota	Sol3
En tiz nota	Sol4
Karar sesi	Si3
Makamı	Segâh
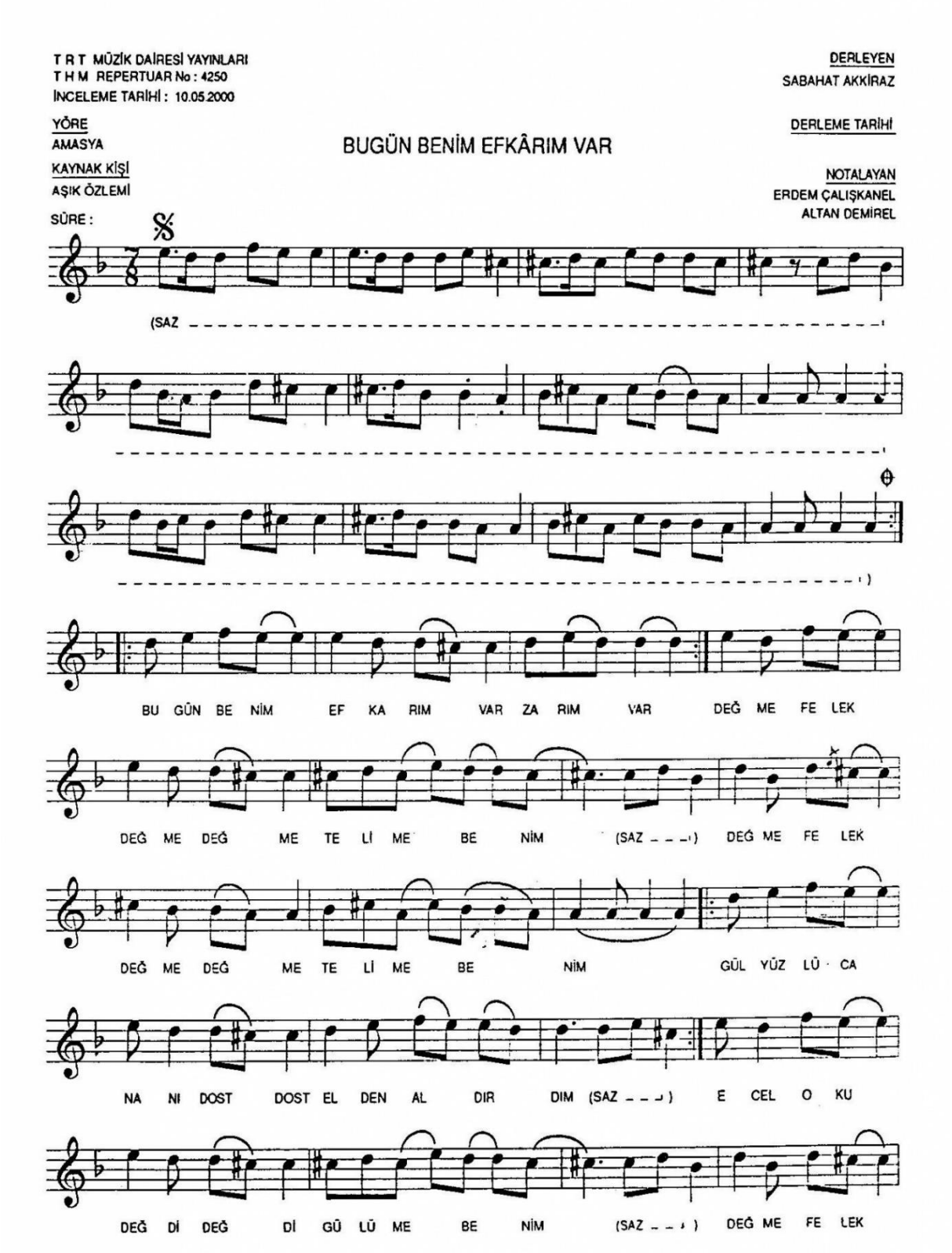
Şekil 28. Bugün Benim Efkârım Var Zarım Var Adlı Türkünün Notası.
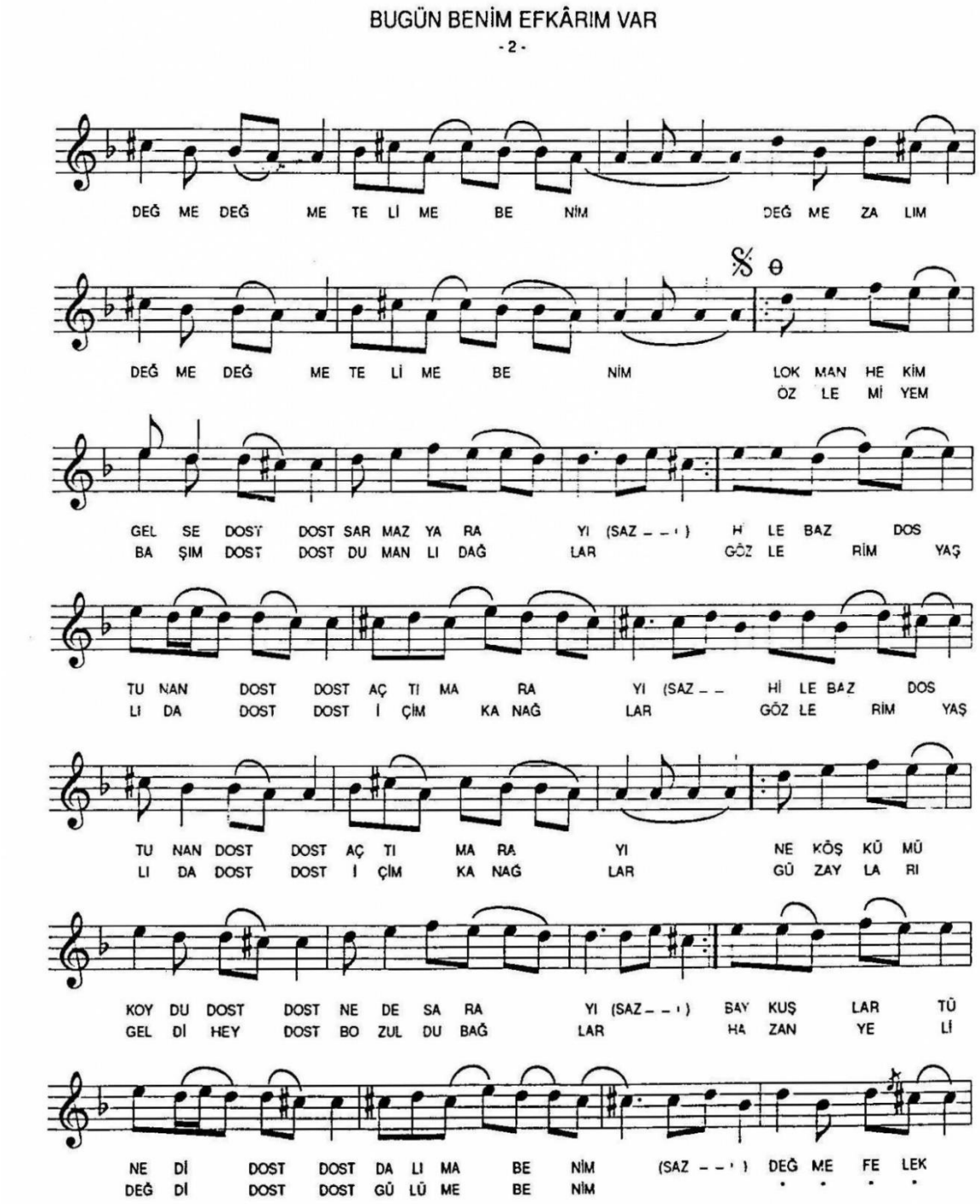
Şekil 29. Bugün Benim Efkârım Var Zarım Var Adlı Türkünün 2. Notası.
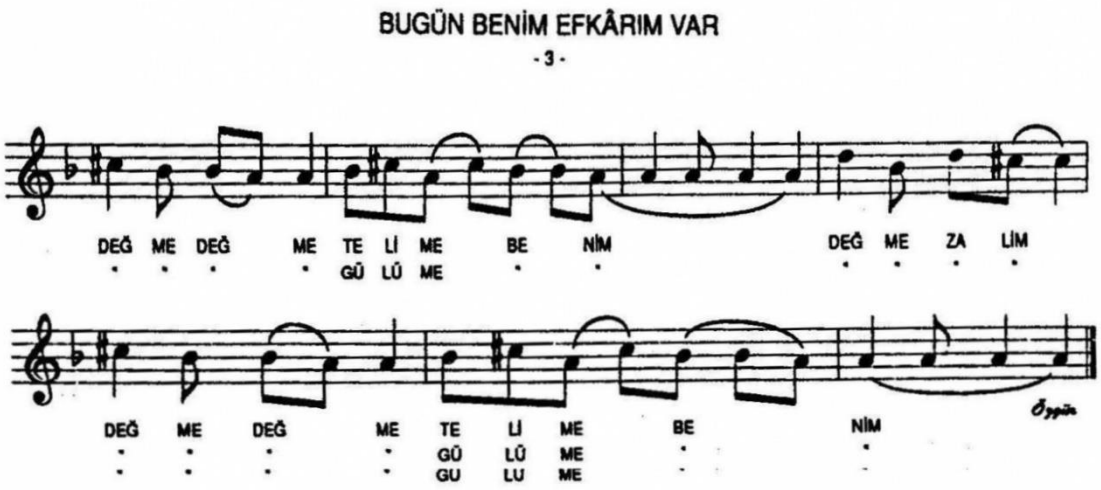
BUGÜN BENİM EFKARIM VAR ZARIM VAR
DEĞME FELEK DEĞME TELİME BENİM
GÜLYÜZLÜ CANANI ELDEN ALDIRDIM
ECEL OKU DEĞDİ GÜLÜME BENİM
DEĞME FELEK DEĞME GÜLÜME BENİM

LOKMAN HEKİM GELSE SARMAZ YARAYI
HİLEBAZ DOSTUNAN AÇTIK ARAYI
NE KÖŞKÜMÜ KOYDU NE DE SARAYI
BAYKUŞLAR TÜNEDİ DALIMA BENİM
DEĞME FELEK DEĞME TELİME BENİM

ÖZLEMİYEM BAŞIM DUMANLI DAĞLAR
GÖZLERİN YAŞLIDA İÇİM KAN AĞLAR
GÜZ AYLARI GELDİ BOZULDU BAĞLAR
HAZAN YELİ DEĞDİ GÜLÜME BENİM
DEĞME FELEK DEĞME GÜLÜME BENİM

Şekil 30. Bugün Benim Efkârım Var Zarım Var Adlı Türkünün 3. Notası.

3.5.11. Bugün Benim Efkârım Var Adlı Türkünün Makamsal Analizi

Türkünün notası incelendiğinde donanımda Sib arızası olduğu görülmektedir, Do# arızası almıştır. Mi notası civarından türkü başlamıştır, Hicaz makamının karakterine uygun bir yapı görülmektedir. Eser 7/8'lik bir usulde yazılmıştır. Ses aralığına bakıldığında La3-Fa4 olduğu, 6'lı aralığa kadar ses sahası kullandığı görülmektedir. Karar sesi La3 perdesi olup, Türk müziğinde Dügâh perdesine denk gelmektedir. Türkünün geneli incelendiğinde ise makamının Hicaz olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 14: Bugün Benim Efkarım Var Türküsünün Şematik Analizi

Usul	7/8
Donanım	Sib, Do#
Ses aralığı	6'lı
En pest nota	La3
En tiz nota	Fa4
Karar sesi	La3
Makamı	Hicaz
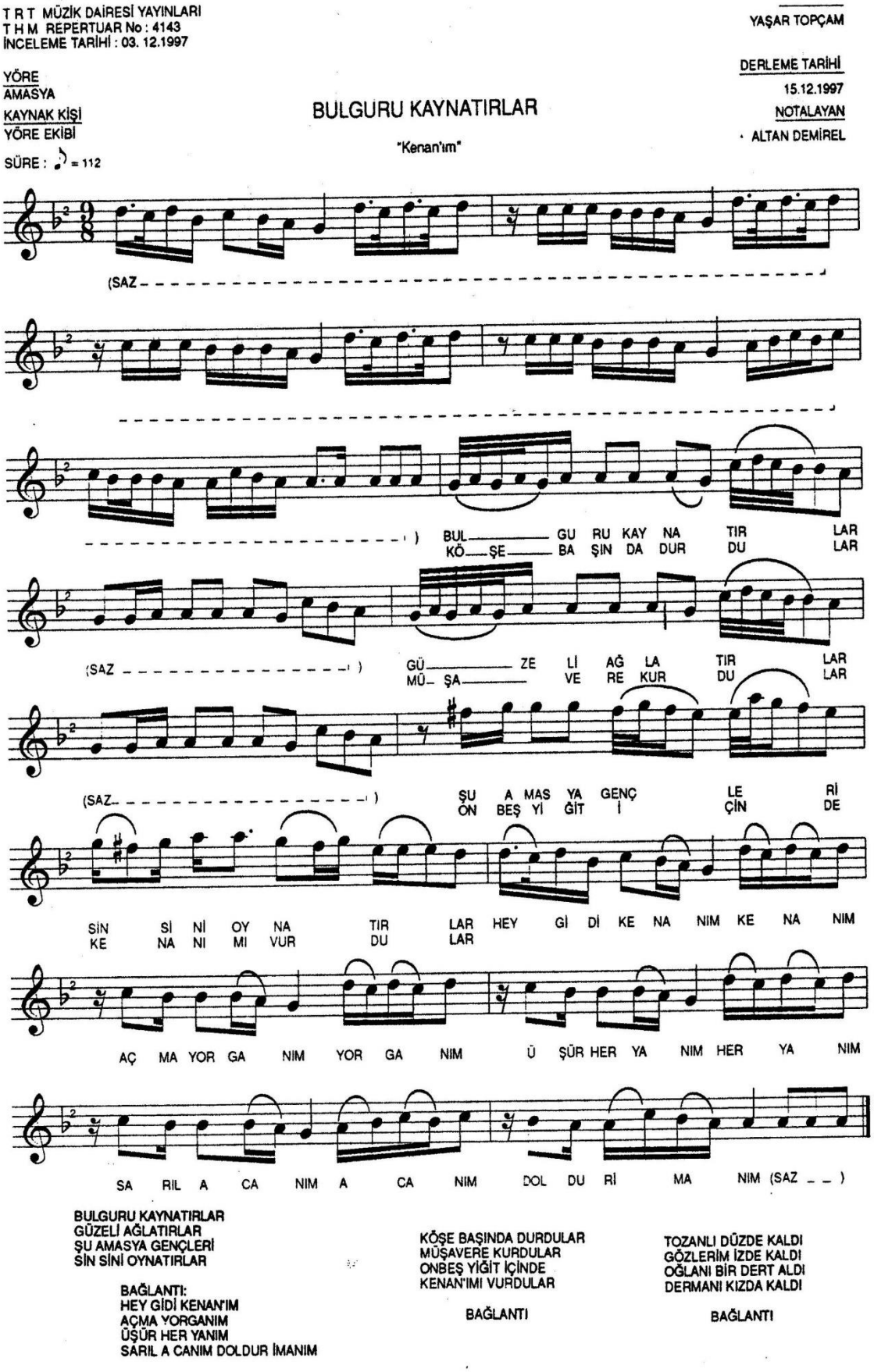
Şekil 31. Bulguru Kaynatırlar Kenan'ım Adlı Türkünün Notası.

3.5.12. Bulguru Kaynatırlar (Kenan'ım) Adlı Türkünün Makamsal Analizi

Türkünün notası incelendiğinde donanımda Sib2 arızası olduğu görülmektedir, Fa# arızası almıştır. Re notası civarından türkü başlamıştır, Hüseyni makamının karakterine uygun bir yapı görülmektedir. Eser 9/8'lik bir usulde yazılmıştır. Ses aralığına bakıldığında Sol3-La4 olduğu, 9'lu aralığa kadar ses sahası kullandığı görülmektedir. Karar sesi La3 perdesi olup, Türk müziğinde Dügâh perdesine denk gelmektedir. Türkünün geneli incelendiğinde ise makamının Hüseyni olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 15: Bulguru Kaynatırlar (Kenan'ım) Türküsünün Şematik Analizi

Usul	9/8
Donanım	Sib2
Ses aralığı	9'lu
En pest nota	Sol3
En tiz nota	La4
Karar sesi	La3
Makamı	Hüseyni
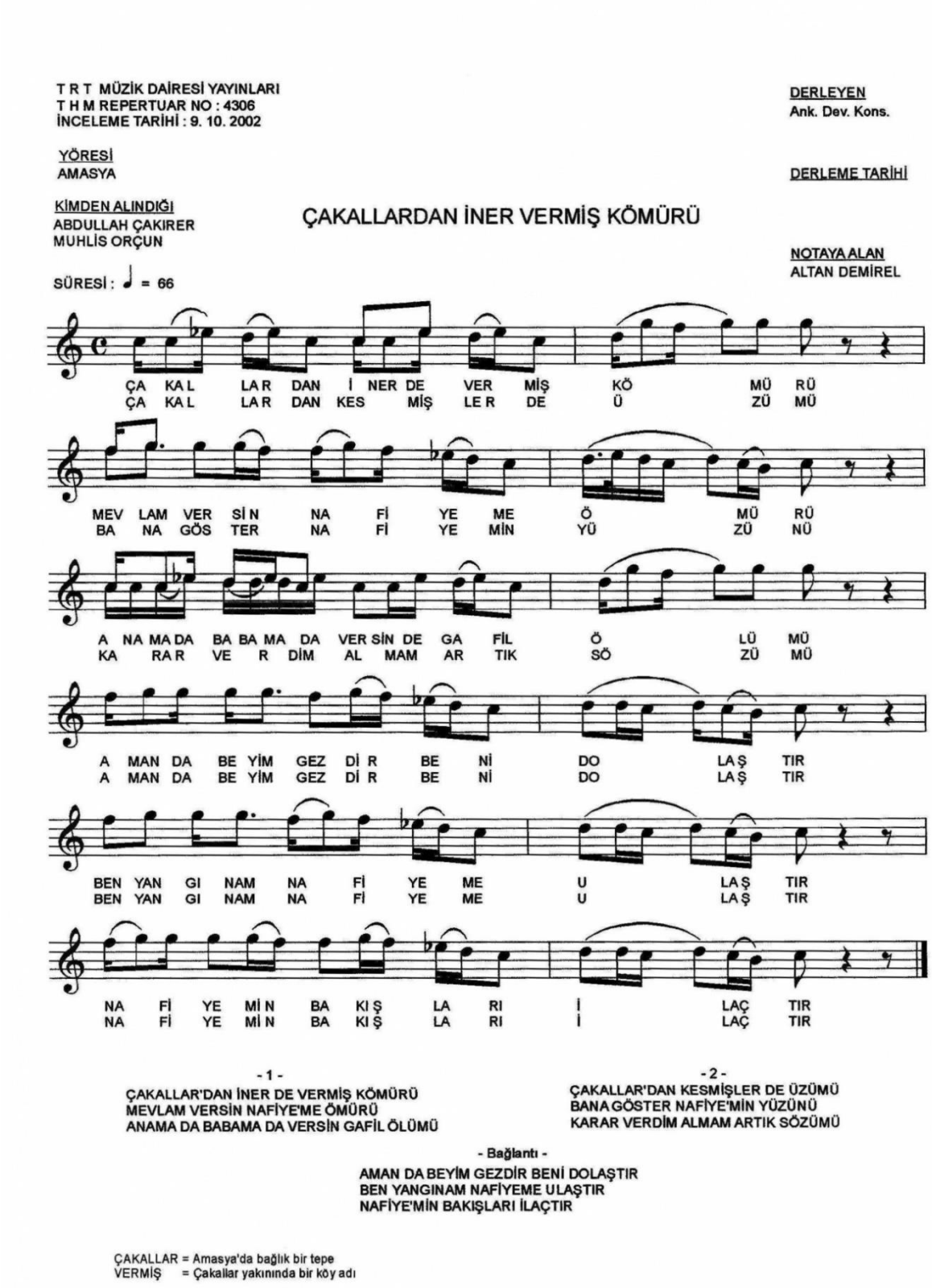
Şekil 32. Çakallardan İner Vermiş Kömürü Adlı Türkünün Notası.

3.5.13. Çakallardan İner Vermiş Kömürü Adlı Türkünün Makamsal Analizi

Türkünün notası incelendiğinde donanımda arıza olmadığı görülmektedir. Mib arızası almıştır. Do notası civarından türkü başlamıştır, Bayati Şiraz makamının karakterine uygun bir yapı görülmektedir. Eser 4/4'lük bir usulde yazılmıştır. Ses aralığına bakıldığında Si3-Sol4 olduğu, 6'lı aralığa kadar ses sahası kullandığı görülmektedir. Karar sesi Do4 perdesi olup, Türk müziğinde Çargâh perdesine denk gelmektedir. Türkünün geneli incelendiğinde ise makamının Bayati Şiraz olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 16: Çakallardan İner Vermiş Kömürü Türküsünün Şematik Analizi

Usul	4/4
Donanım	-
Ses aralığı	6'lı
En pest nota	Si3
En tiz nota	Sol4
Karar sesi	Do4
Makamı	Bayati Şiraz
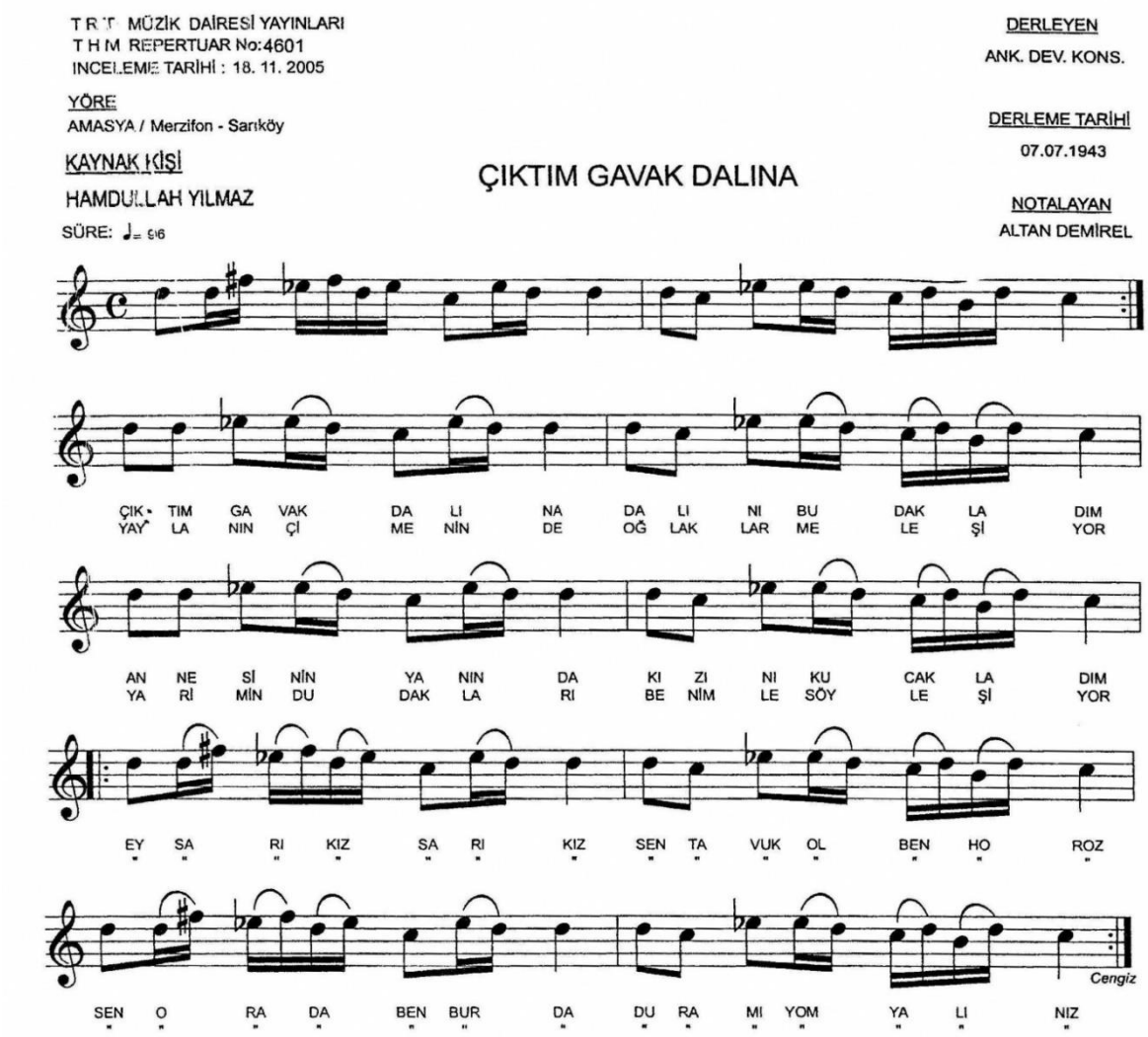
ÇIKTIM GAVAK DALINA
DALINI BUDAKLADIM
ANNESİNİN YANINDA
KIZINI GUCAKLADIM

BAĞLANTI
EY SARIGIZ SARIGIZ
SEN TAVUK OL BEN HOROZ
SEN ORADA BEN BURDA
DURAMIYOM YALINIZ

YAYLANIN ÇİMENİNDE
OĞLAKLAR (KOYUNLAR) MELEŞİYOR
YARİMİN DUDAKLARI
BENİMLE SÖYLEŞİYOR

BAĞLANTI

Şekil 33. Çıktım Gavak Dalına Adlı Türkünün Notası.

3.5.14. Çıktım Gavak Dalına Adlı Türkünün Makamsal Analizi

Türkünün notası incelendiğinde donanımda arıza olmadığı görülmektedir, Fa# ve Mib arızası almıştır. Re notası civarından türkü başlamıştır, Nikriz makamının karakterine uygun bir yapı görülmektedir. Nikriz makamı Sol (Rast perdesi) kararlı bir makam olsa da, buradaki durak itibariyle Çargâhta Nikrizli bir kalış yapılmıştır. Eser 4/4'lük bir usulde yazılmıştır. Ses aralığına bakıldığında Si3-Fa#4 olduğu, 5'li aralığa kadar ses sahası kullandığı görülmektedir. Karar sesi Do4 perdesi olup, Türk müziğinde Çargâh perdesine denk gelmektedir. Türkünün geneli incelendiğinde ise makamının Nikriz olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 17: Çıktım Gavak Dalına Türküsünün Şematik Analizi

Usul	4/4
Donanım	-
Ses aralığı	5'li
En pest nota	Si3
En tiz nota	Fa#4
Karar sesi	Do4
Makamı	Nikriz (Çargâhta)
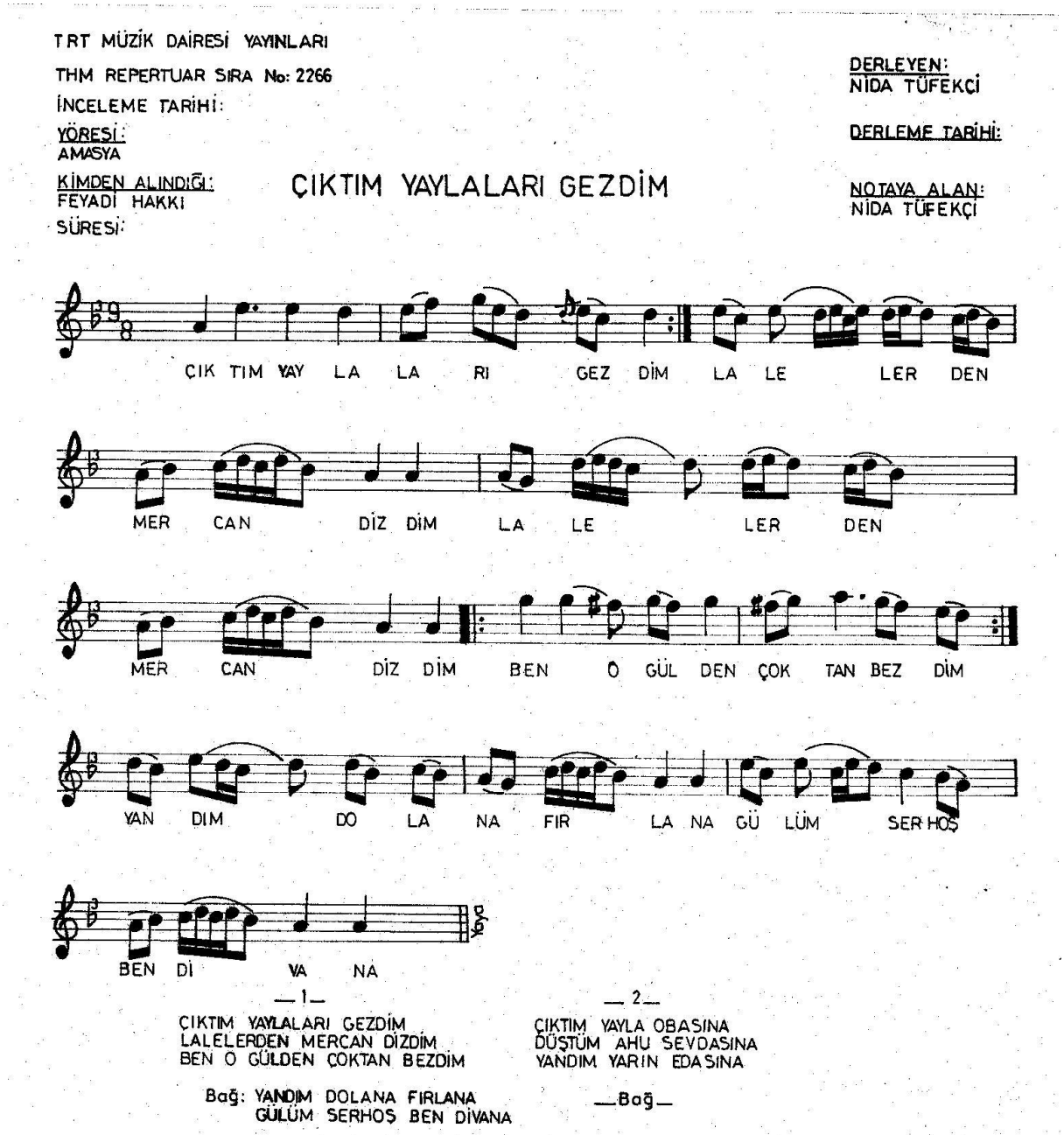
Şekil 34. Çıktım Yaylaları Gezdim Adlı Türkünün Notası.

3.5.15. Çıktım Yaylaları Gezdim Adlı Türkünün Makamsal Analizi

Türkünün notası incelendiğinde donanımda Sib2 arızası olduğu görülmektedir, sadece 3.satırda Fa# arızası almıştır. La notası civarından türkü başlamıştır, Hüseyni makamının karakterine uygun bir yapı görülmektedir. Eser 9/8'lik bir usulde yazılmıştır. Ses aralığına bakıldığında Sol3-La4 olduğu, 9'lu aralığa kadar ses sahası kullandığı görülmektedir. Karar sesi La3 perdesi olup, Türk müziğinde Dügâh perdesine denk gelmektedir. Türkünün geneli incelendiğinde ise makamının Hüseyni olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 18: Çıktım Yaylaları Gezdim Türküsünün Şematik Analizi

Usul	9/8
Donanım	Sib2
Ses aralığı	9'lu
En pest nota	Sol3
En tiz nota	La4
Karar sesi	La3
Makamı	Hüseyni
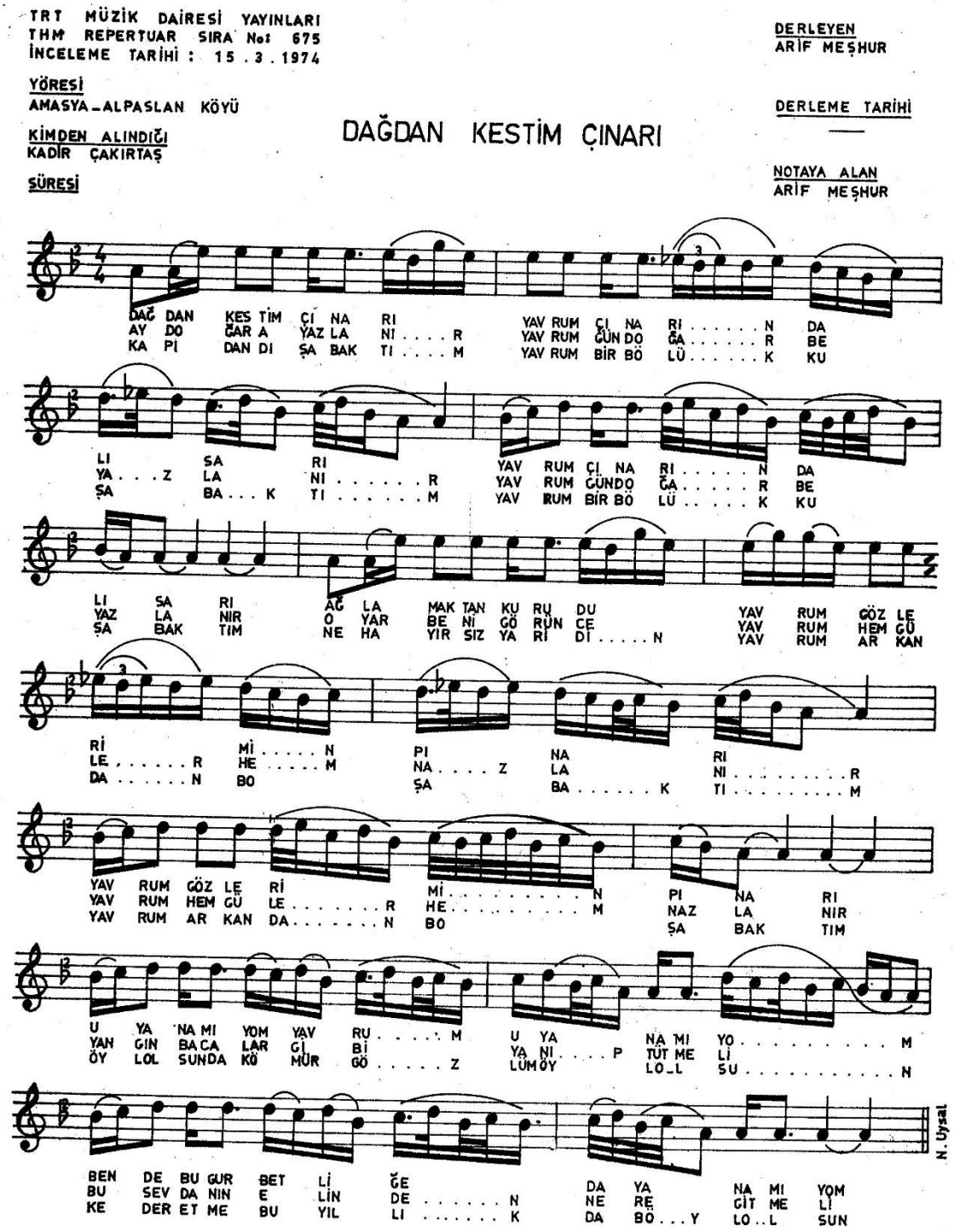
Şekil 35. Dağdan Kestim Çınarı Adlı Türkünün Notası.

3.5.16. Dağdan Kestim Çınarı Adlı Türkünün Makamsal Analizi

Türkünün notası incelendiğinde donanımda Sib2 arızası olduğu görülmektedir, Mib arızası almıştır. La notası civarından türkü başlamıştır, Gülizâr makamının karakterine uygun bir yapı görülmektedir. Eser 4/4'lük bir usulde yazılmıştır. Ses aralığına bakıldığında La3-Sol4 olduğu, 7'li aralığa kadar ses sahası kullandığı görülmektedir. Karar sesi La3 perdesi olup, Türk müziğinde Dügâh perdesine denk gelmektedir. Türkünün geneli incelendiğinde ise makamının Gülizar olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 19: Dağdan Kestim Çınarı Türküsünün Şematik Analizi

Usul	4/4
Donanım	Sib2
Ses aralığı	7'li
En pest nota	La3
En tiz nota	Sol4
Karar sesi	La3
Makamı	Gülizar
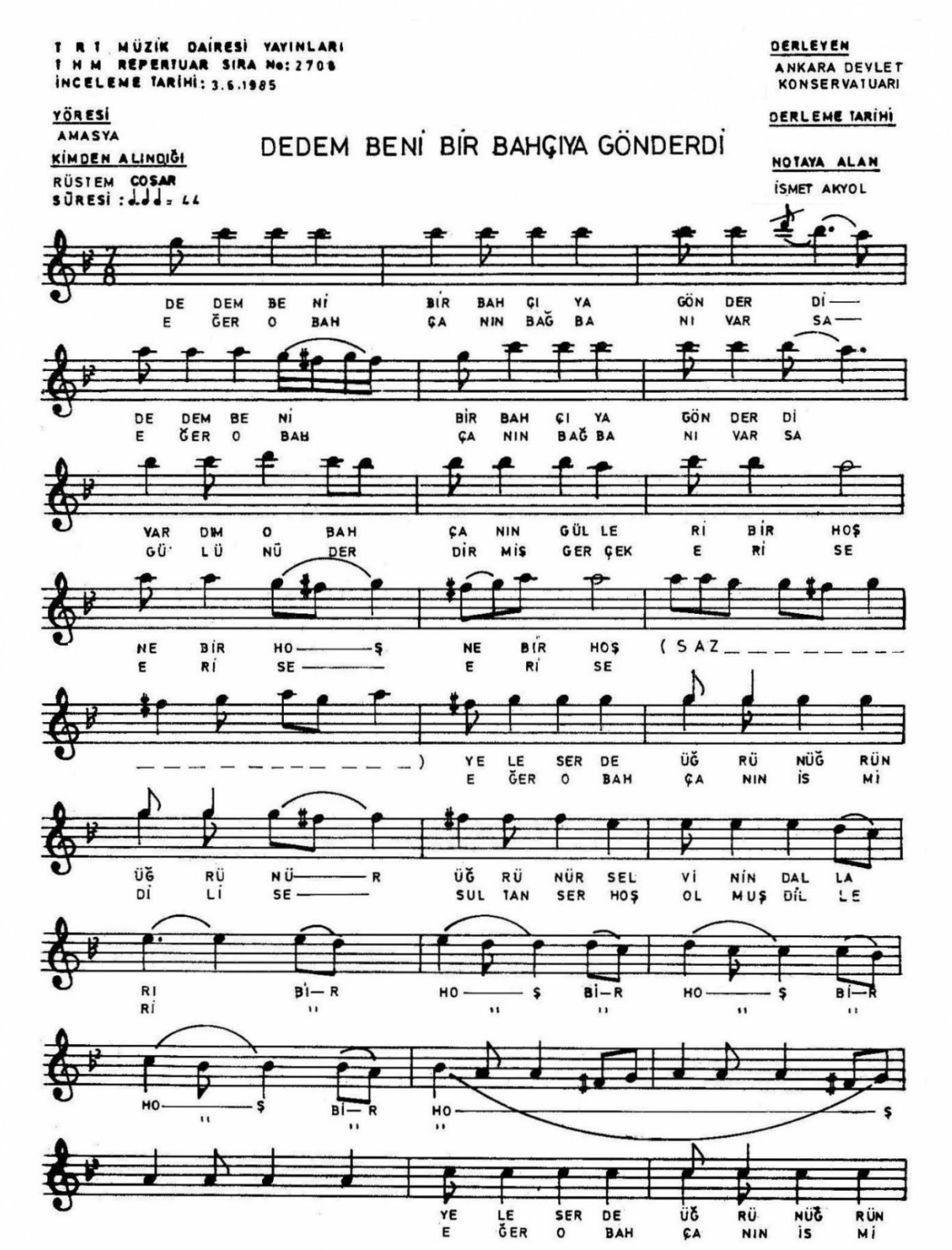
Şekil 36. Dedem Beni Bir Bahçıya Gönderdi Adlı Türkünün Notası.

- 2 -

DEDEM BENİ BİR BAHÇIYA GÖNDERDİ

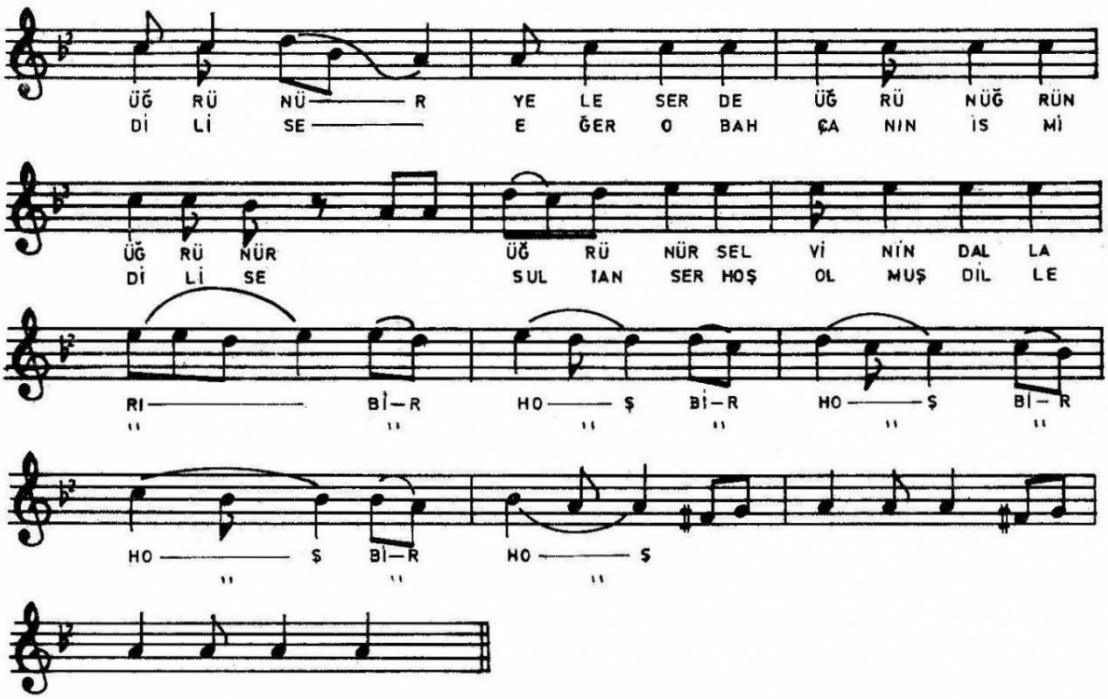

DEDEM BENİ BİR BAHÇIYA GÖNDERDİ
VARDIM O BAHÇANIN GÜLLERİ BİR HOŞ
YEL ESER DE ÜĞRÜNÜ ÜĞRÜNÜ ÜĞRÜNÜ
ÜĞRÜNÜR SELVİNİN DALLARI BİR HOŞ

EĞER O BAHÇANIN BAĞBANI VARSA
GÜLÜNÜ DERDİRMİŞ GERÇEK ER İSE
EĞER O BAHÇANIN İSMİ DİL İSE
SULTAN SERHOŞ OLMUŞ DİLLERİ BİR HOŞ

Şekil 37. Dedem Beni Bir Bahçıya Gönderdi Adlı Türkünün 2. Notası.

3.5.17. Dedem Beni Bir Bahçıya Gönderdi Adlı Türkünün Makamsal Analizi

Türkünün notası incelendiğinde donanımda Sib2 arızası olduğu görülmektedir, Fa# arızası almıştır. Sol notası civarından türkü başlamıştır, Hüseyni makamının karakterine uygun bir yapı görülmektedir. Eser 7/8'lik bir usulde yazılmıştır. Ses aralığına bakıldığında Fa#3-Re5 olduğu, 13'lü aralığa kadar ses sahası kullandığı görülmektedir. Karar sesi La3 perdesi olup, Türk müziğinde Dügâh perdesine denk gelmektedir. Türkünün geneli incelendiğinde ise makamının Hüseyni olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 20: Dedem Beni Bir Bahçıya Gönderdi Türküsünün Şematik Analizi

Usul	7/8
Donanım	Sib2
Ses aralığı	13'lü
En pest nota	Fa#3
En tiz nota	Re5
Karar sesi	La3
Makamı	Hüseyni
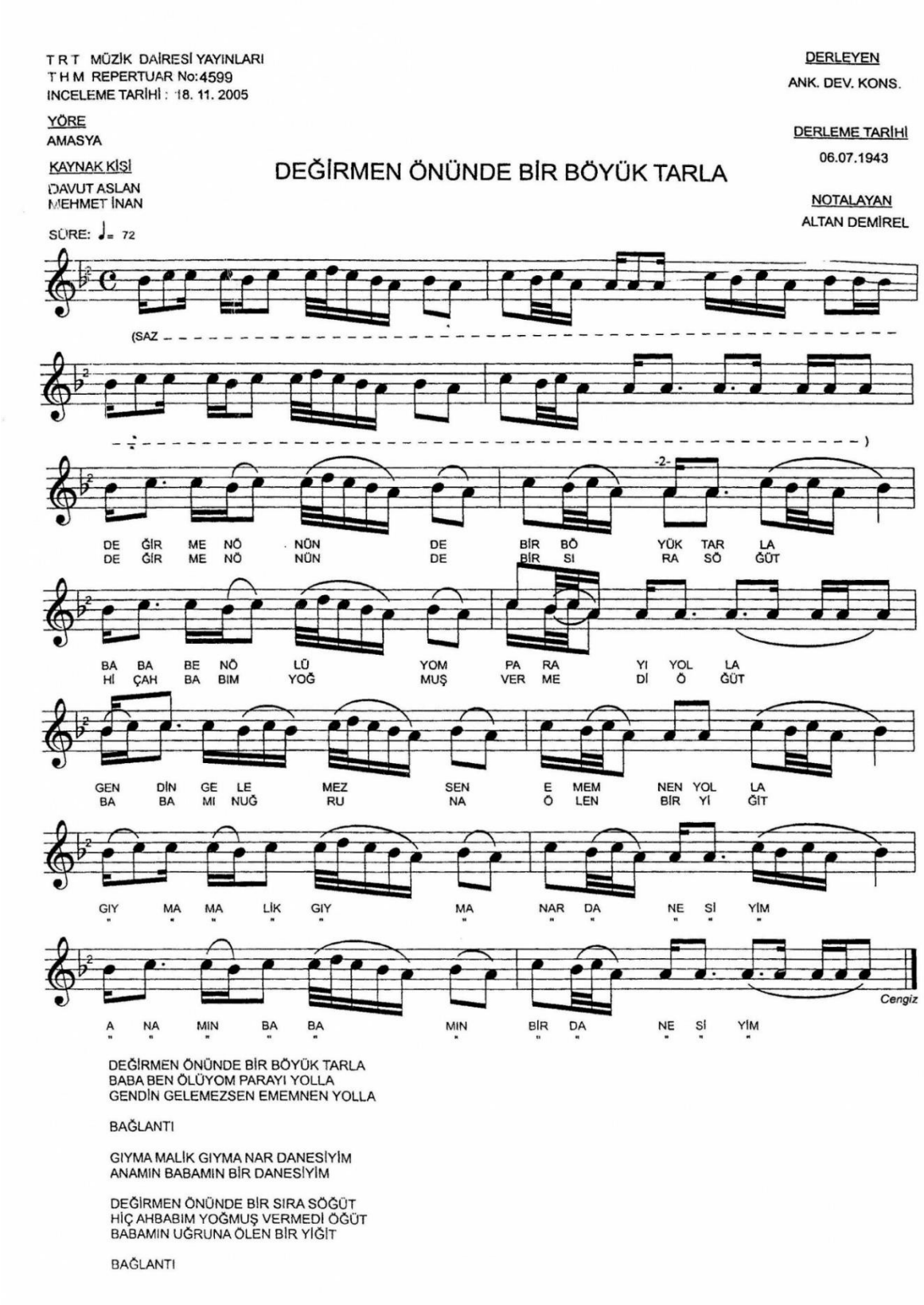
Şekil 38. Değirmen Önünde Bir Böyük Tarla Adlı Türkünün Notası.

3.5.18. Değirmen Önünde Bir Büyük Tarla Adlı Türkünün Makamsal Analizi

Türkünün notası incelendiğinde donanımda Sib2 arızası olduğu görülmektedir, Fa# arızası almamıştır. Sib2 notası civarından türkü başlamıştır, Uşşak makamının karakterine uygun bir yapı görülmektedir. Eser 4/4'lük bir usulde yazılmıştır. Ses aralığına bakıldığında La3-Re4 olduğu, 4'lü aralığa kadar ses sahası kullandığı görülmektedir. Karar sesi La3 perdesi olup, Türk müziğinde Dügâh perdesine denk gelmektedir. Türkünün geneli incelendiğinde ise makamının Uşşak olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 21: Değirmen Önünde Bir Büyük Tarla Türküsünün Şematik Analizi

Usul	4/4
Donanım	Sib2
Ses aralığı	4'lü
En pest nota	La3
En tiz nota	Re4
Karar sesi	La3
Makamı	Uşşak
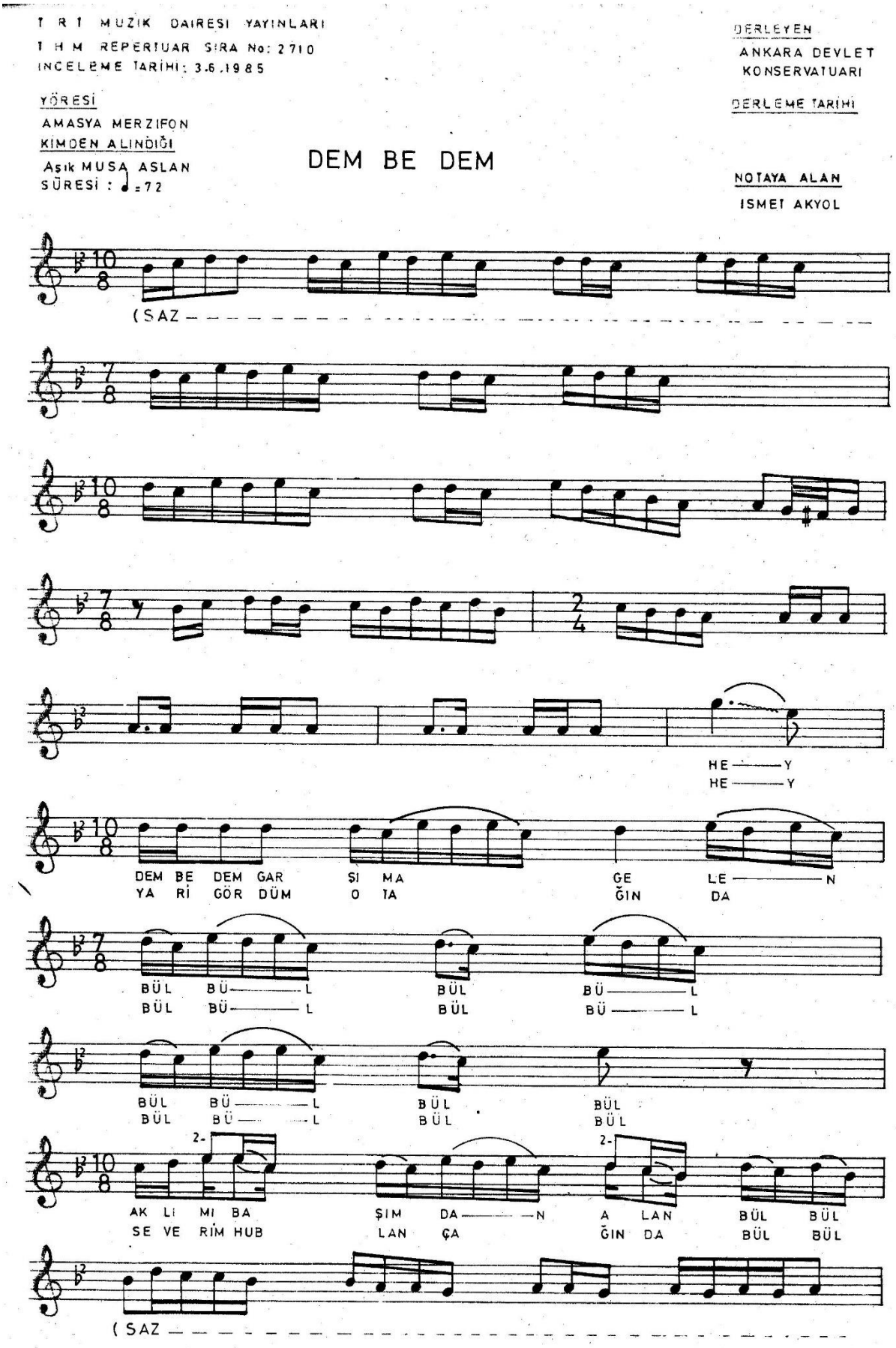
Şekil 39. Dem Be Dem Adlı Türkünün Notası.
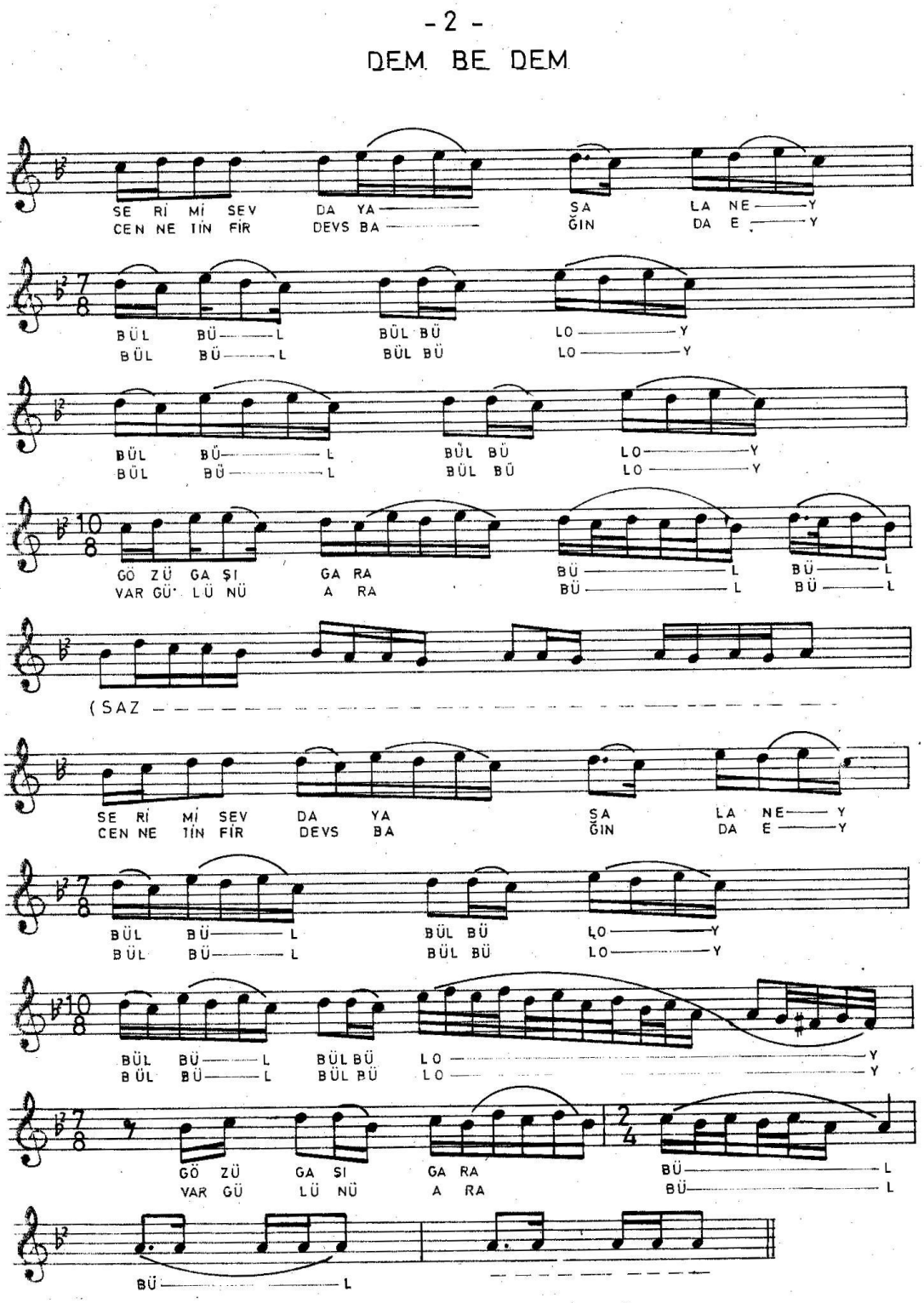
Şekil 40. Dem Be Dem Adlı Türkünün 2. Notası.

3.5.19. Dem Be Dem Garşıma Gelen Bülbül Adlı Türkünün Makamsal Analizi

Türkünün notası incelendiğinde donanımda Sib2 arızası olduğu görülmektedir, Fa# arızası almıştır. Sib2 notası civarından türkü başlamıştır, Uşşak makamının karakterine uygun bir yapı görülmektedir. Eser 10/8, 2/4 ve 7/8'lik bir usulde yazılmıştır. Ses aralığına bakıldığında La3-Fa4 olduğu, 6'lı aralığa kadar ses sahası kullandığı görülmektedir. Karar sesi La3 perdesi olup, Türk müziğinde Dügâh perdesine denk gelmektedir. Türkünün geneli incelendiğinde ise makamının Uşşak olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 22: Dem Be Dem Garşıma Gelen Bülbül Türküsünün Şematik Analizi

Usul	10/8+2/4+7/8
Donanım	Sib2
Ses aralığı	6'lı
En pest nota	La3
En tiz nota	Fa4
Karar sesi	La3
Makamı	Uşşak
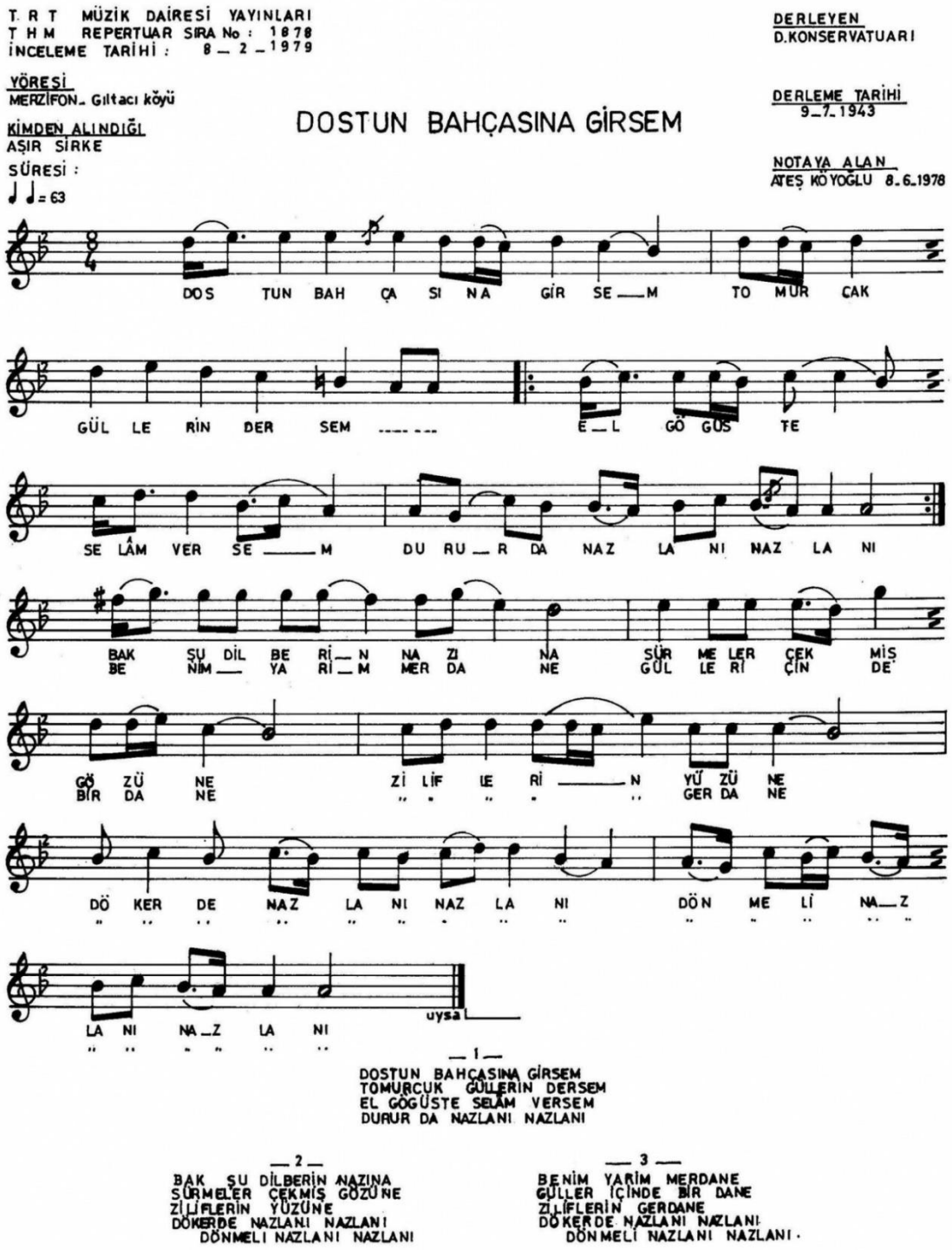
Şekil 41. Dostun Bahçasına Girsem Adlı Türkünün Notası.

3.5.20. Dostun Bahçasına Girsem Adlı Türkünün Makamsal Analizi

Türkünün notası incelendiğinde donanımda Sib2 arızası olduğu görülmektedir, Fa# arızası ve Si natürel almıştır. Re notası civarından türkü başlamıştır, Hüseyni makamının karakterine uygun bir yapı görülmektedir. Eser 8/4'lük bir usulde yazılmıştır. Ses aralığına bakıldığında Sol3-Sol4 olduğu, 8'li aralığa kadar ses sahası kullandığı görülmektedir. Karar sesi La3 perdesi olup, Türk müziğinde Dügâh perdesine denk gelmektedir. Türkünün geneli incelendiğinde ise makamının Hüseyni olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 23: Dostun Bahçasına Girsem Türküsünün Şematik Analizi

Usul	8/4
Donanım	Sib2
Ses aralığı	8'li
En pest nota	Sol3
En tiz nota	Sol4
Karar sesi	La3
Makamı	Hüseyni
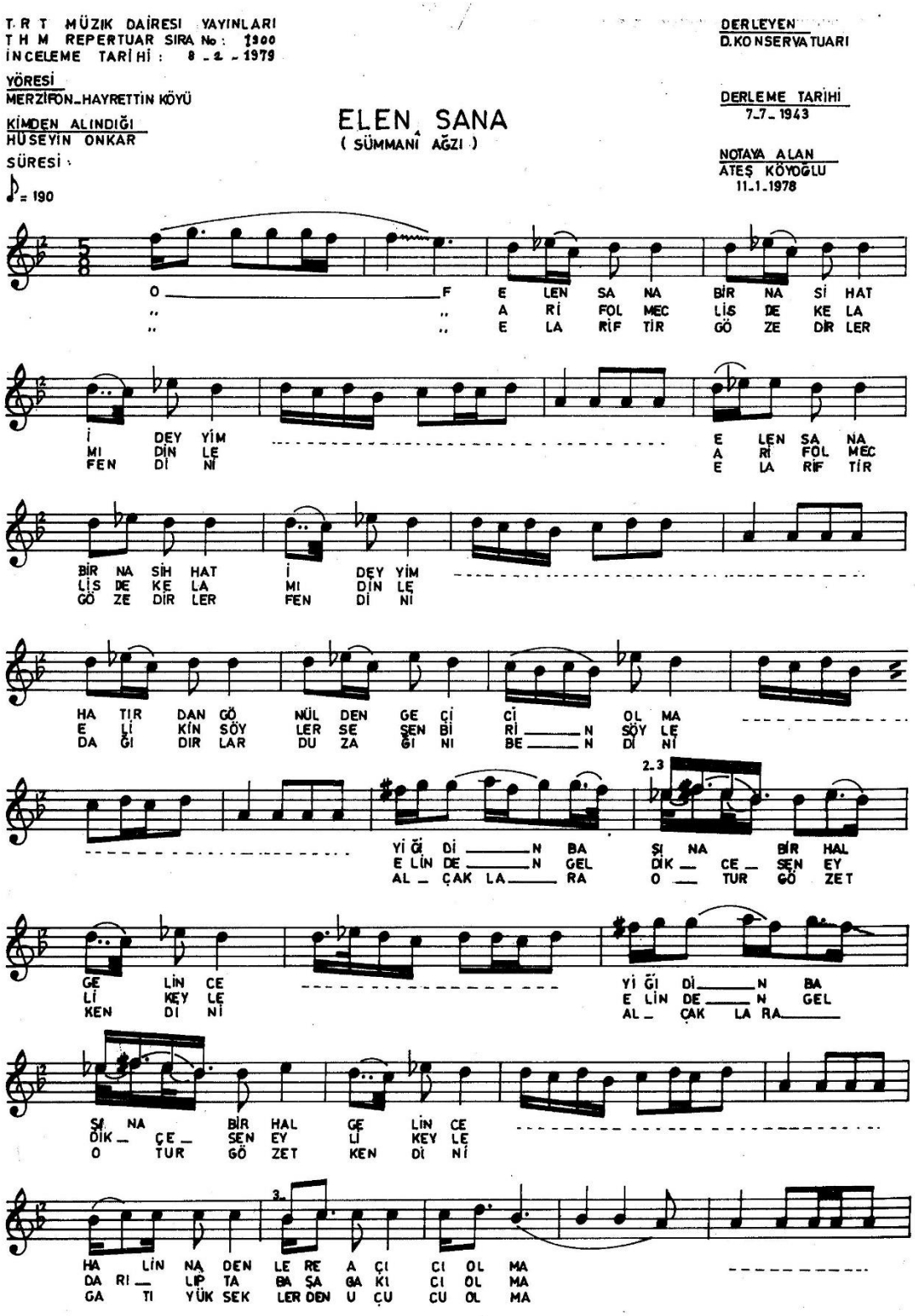
Şekil 42. Eğlen Sana Bir Nasihat Edeyim Adlı Türkünün Notası.

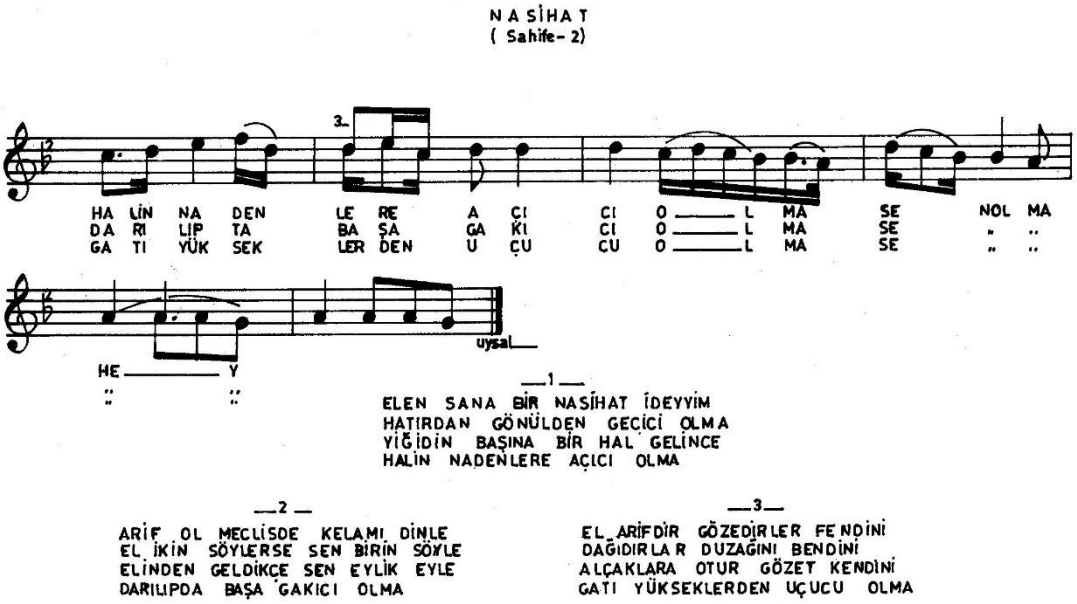

Şekil 43. Eğlen Sana Bir Nasihat Edeyim Adlı Türkünün 2. Notası.

3.5.21. Eğlen Sana Bir Nasihat Edeyim Adlı Türkünün Makamsal Analizi

Türkünün notası incelendiğinde donanımda Sib2 arızası olduğu görülmektedir, Fa# ve Mib arızası almıştır. Fa notası civarından türkü başlamıştır, Gülizar makamının karakterine uygun bir yapı görülmektedir. Eser 5/8'lik bir usulde yazılmıştır. Ses aralığına bakıldığında Sol3-La4 olduğu, 9'lu aralığa kadar ses sahası kullandığı görülmektedir. Karar sesi La3 perdesi olup, Türk müziğinde Dügâh perdesine denk gelmektedir. Türkünün geneli incelendiğinde ise makamının Gülizar olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 24: Eğlen Sana Bir Nasihat Edeyim Türküsünün Şematik Analizi

Usul	5/8
Donanım	Sib2
Ses aralığı	9'lu
En pest nota	Sol3
En tiz nota	La4
Karar sesi	La3
Makamı	Gülizar
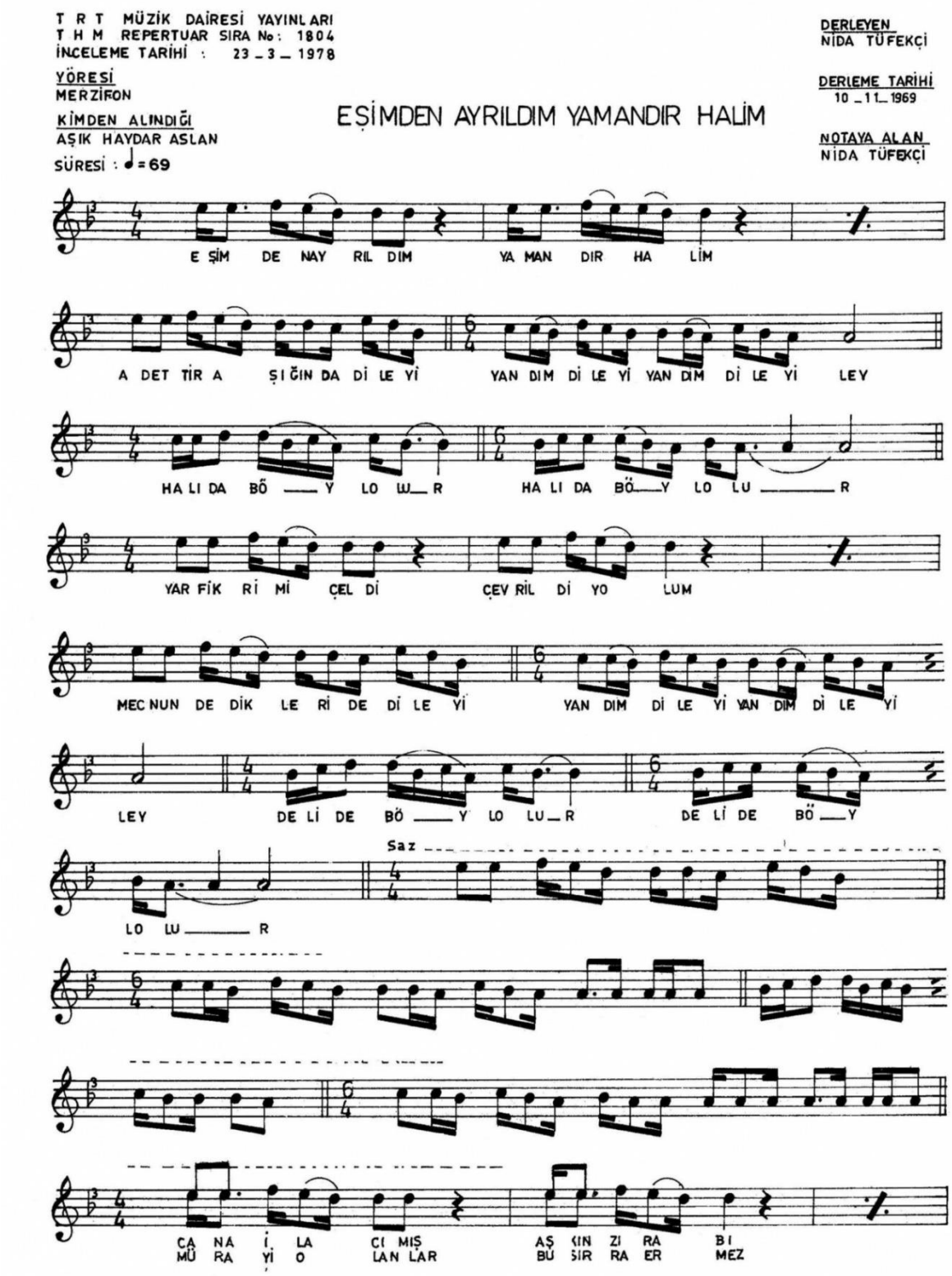
Şekil 44. Eşimden Ayrıldım Yamandır Halim Adlı Türkünün Notası.
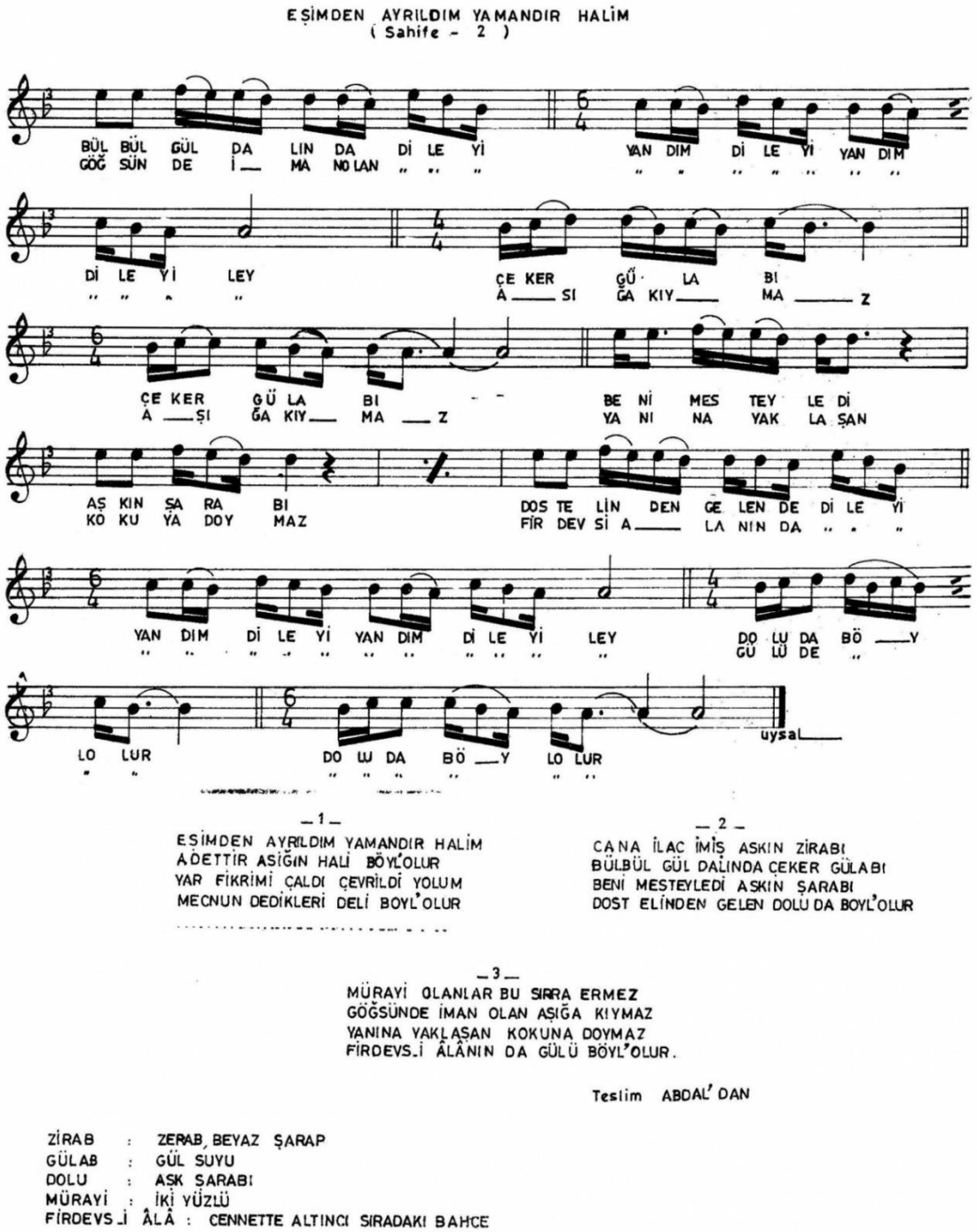
Şekil 45. Eşimden Ayrıldım Yamandır Halim Adlı Türkünün 2. Notası.

3.5.22. Eşimden Ayrıldım Yamandır Halim Adlı Türkünün Makamsal Analizi

Türkünün notası incelendiğinde donanımda Sib2 arızası olduğu görülmektedir, Fa# arızası almamıştır. Mi notası civarından türkü başlamıştır, Uşşak makamının karakterine uygun bir yapı görülmektedir. Eser 4/4 ve 6/4'lük bir usulde yazılmıştır. Ses aralığına bakıldığında La3-Fa4 olduğu, 6'lı aralığa kadar ses sahası kullandığı görülmektedir. Karar sesi La3 perdesi olup, Türk müziğinde Dügâh perdesine denk gelmektedir. Türkünün geneli incelendiğinde ise makamının Uşşak olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 25: Eşimden Ayrıldım Yamandır Halim Türküsünün Şematik Analizi

Usul	4/4+6/4
Donanım	Sib2
Ses aralığı	6'lı
En pest nota	La3
En tiz nota	Fa4
Karar sesi	La3
Makamı	Uşşak

EVLERİ GÖRÜNÜYOR
GÖNÜLDÜR YERİNİYOR EY
ÇEKİLECEK DERT DEĞİL
MEVLAM SABIR VERİYOR
UYANAMIYON ANAM
DAYANAMIYOM

YEMENİMİN YEŞİLİ
BEN BULAMAM EŞİNİ EY
AYRILAN KAVUŞMAZ MI
SİL GÖZÜNÜN YAŞINI
UYANAMIYOM ANAM
DAYANAMIYOM

EVLERİ YOL ÜSTÜDÜR
KEMERİ BEL ÜSTÜDÜR EY
HER GÜN GEL GEÇ BURADAN
KOY DESİNLER DOSTUDUR
UYANAMIYOM ANAM
DAYANAMIYOM

Şekil 46. Evleri Görünüyor Adlı Türkünün Notası.

3.5.23. Evleri Görünüyor Adlı Türkünün Makamsal Analizi

Türkünün notası incelendiğinde donanımda arıza olmadığı görülmektedir. Mi notası civarından türkü başlamıştır, Çargâh makamının karakterine uygun bir yapı görülmektedir. Eser 9/8'lik bir usulde yazılmıştır. Ses aralığına bakıldığında Si3-Fa4 olduğu, 5'li aralığa kadar ses sahası kullandığı görülmektedir. Karar sesi Do4 perdesi olup, Türk müziğinde Çargâh perdesine denk gelmektedir. Türkünün geneli incelendiğinde ise makamının Çargâh olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 26: Evleri Görünüyor Türküsünün Şematik Analizi

Usul	9/8
Donanım	-
Ses aralığı	5'li
En pest nota	Si3
En tiz nota	Fa4
Karar sesi	Do4
Makamı	Çargâh
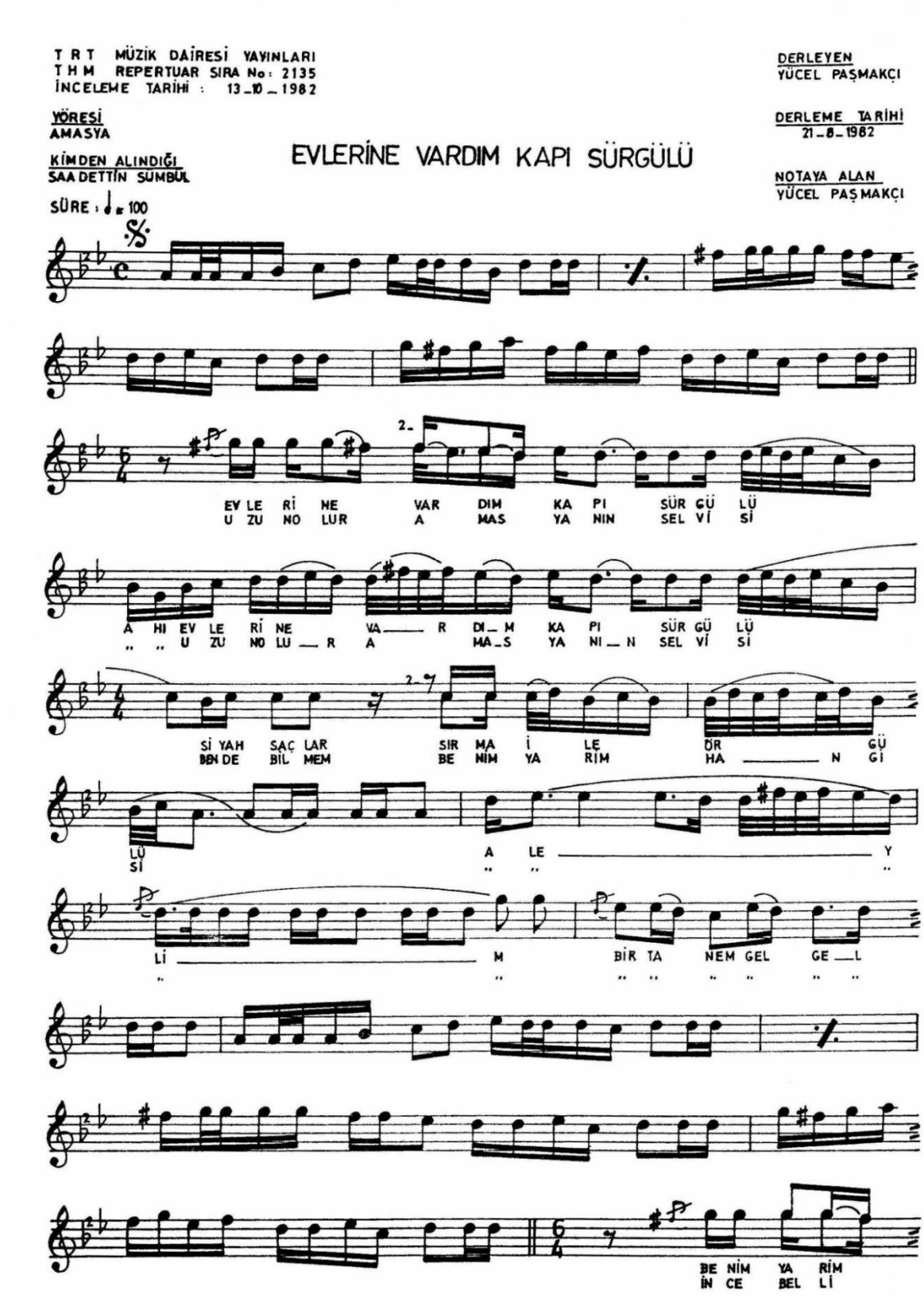
Şekil 47. Evlerine Vardım Kapı Sürgülü Adlı Türkünün Notası.
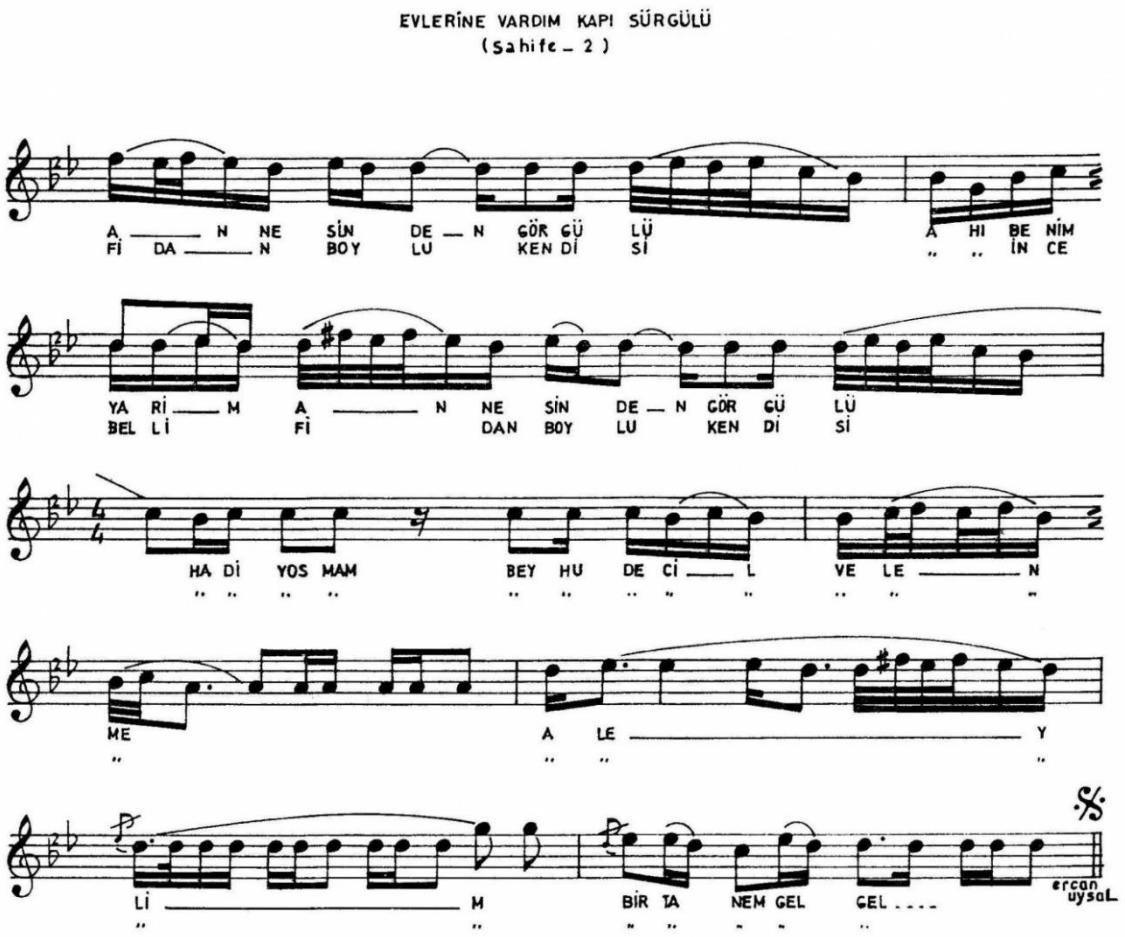
— 1 —

EVLERİNE VARDIM KAPI SÜRGÜLÜ
SİYAH SAÇLAR SIRMA İLE ÖRGÜLÜ, a leylim bir tanem gel
BENİM YARİM ANNESİNDEN GÖRGÜLÜ
HADİ YOSMAM BEYHUDE CİLVELENME, a leylim bir tanem gel.

— 2 —

UZUN OLUR AMASYA'NIN SELVİSİ
BENDE BİLMEM BENİM YARİM HANGİSİ, a leylim bir tanem gel
İNCE BELLİ FİDAN BOYLU KENDİSİ
HADİ YOSMAM BEYHUDE CİLVELENME, a leylim bir tanem gel.

Şekil 48. Evlerine Vardım Kapı Sürgülü Adlı Türkünün 2. Notası.

3.5.24. Evlerine Vardım Kapı Sürgülü Adlı Türkünün Makamsal Analizi

Türkünün notası incelendiğinde donanımda Sib2 ve Mib arızası olduğu görülmektedir, Fa# arızası almıştır. La notası civarından türkü başlamıştır, Karcığar makamının karakterine uygun bir yapı görülmektedir. Eser 4/4 ve 6/4'lük bir usulde yazılmıştır. Ses aralığına bakıldığında Sol3-Sol4 olduğu, 8'li aralığa kadar ses sahası kullandığı görülmektedir. Karar sesi Re4 perdesi olup, Türk müziğinde Nevâ perdesine denk gelmektedir. Türkünün geneli incelendiğinde ise makamının Karcığar olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 27: Evlerine Vardım Kapı Sürgülü Türküsünün Şematik Analizi

Usul	4/4+6/4
Donanım	Sib2, Mib
Ses aralığı	8'li
En pest nota	Sol3
En tiz nota	Sol4
Karar sesi	Re4
Makamı	Karcığar

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA No: 1029
İNCELEME TARİHİ : 12_6_1975

YÖRESİ
MERZİFON

KİMDEN ALINDIĞI
AŞIK MUSA ASLAN

SÜRESİ :

DERLEYEN
M.SARISÖZEN

DERLEME TARİHİ
14_10_1943

NOTAYA ALAN
M.SARISÖZEN

FELEK ŞAD-OLACAK GÜNÜN GÖRMEDİM
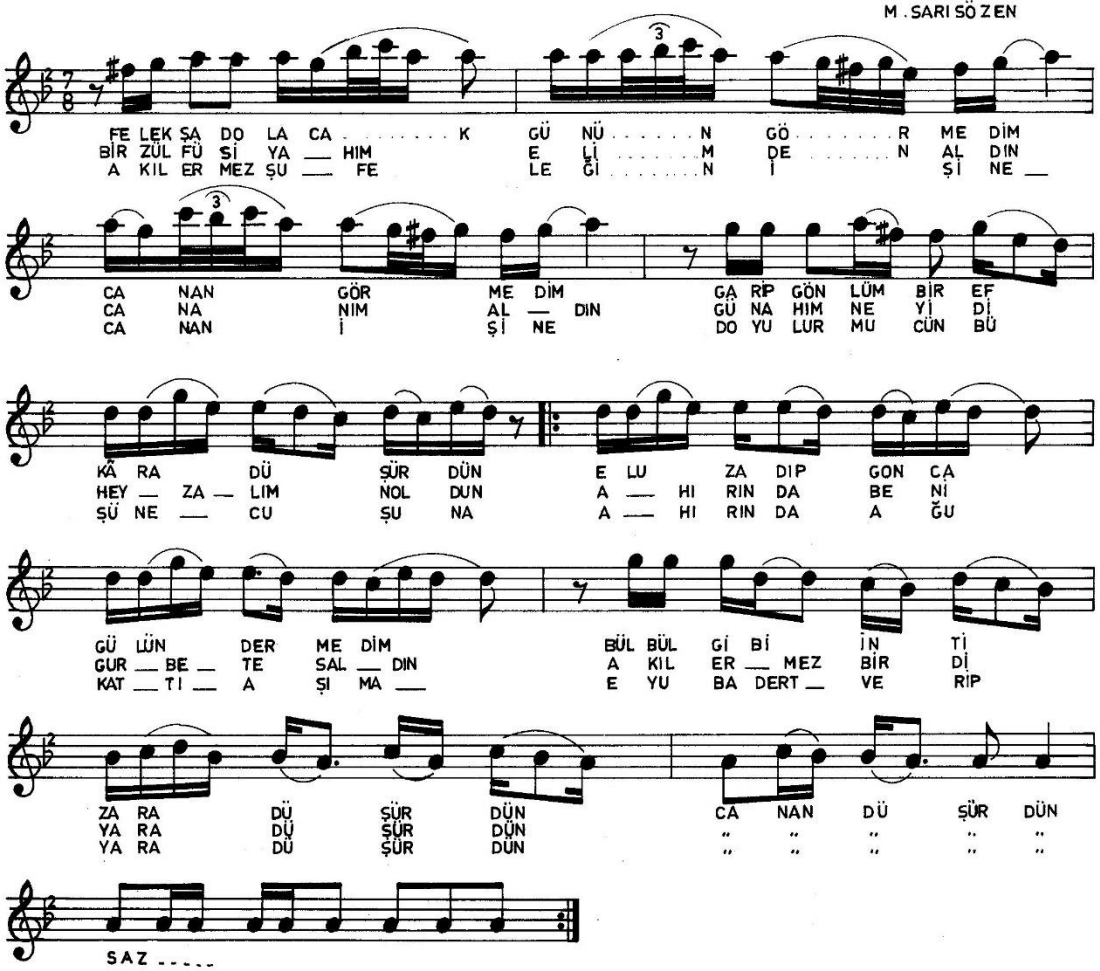
_1_

FELEK ŞADOLACAK GÜNÜN GÖRMEDİM, (Canan görmedim)
GARİP GÖNLÜM BİR EFKÂRA DÜŞÜRDÜN
EL UZADIP GONCA GÜLÜN DERMEDİM
BÜLBÜL GİBİ İNTİZARA DÜŞÜRDÜN, (Canan düşürdün)

_2_

BİR ZÜLFÜ-SİYAHIM ELİMDEN ALDIN (Cananım aldın)
GÜNAHIM NEYİDİ HEY ZALİM NOLDUN
AHIRINDA BENİ GURBETE SALDIN
AKIL ERMEZ BİR DİYARA DÜŞÜRDÜN (Canan düşürdün)

_3_

AKIL ERMEZ ŞU FELEĞİN İŞİNE (Canan işine)
DOYULURMU GÜMBÜŞÜNE CÜŞUNA
AHIRINDA AĞU KATTI AŞIMA
EYUBA DERT VERİP YARA DÜŞÜRDÜN (Canan düşürdün)

Şekil 49. Felek Şad Olacak Günün Görmedim Adlı Türkünün Notası.

3.5.25. Felek Şad Olacak Günün Görmedim Adlı Türkünün Makamsal Analizi

Türkünün notası incelendiğinde donanımda Sib2 arızası olduğu görülmektedir, Fa# arızası almıştır. Fa# notası civarından türkü başlamıştır, Hüseyni makamının karakterine uygun bir yapı görülmektedir. Eser 7/8'lik bir usulde yazılmıştır. Ses aralığına bakıldığında La3-Do5 olduğu, 10'lu aralığa kadar ses sahası kullandığı görülmektedir. Karar sesi La3 perdesi olup, Türk müziğinde Dügâh perdesine denk gelmektedir. Türkünün geneli incelendiğinde ise makamının Hüseyni olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 28: Felek Şad Olacak Günün Görmedim Türküsünün Şematik Analizi

Usul	7/8
Donanım	Sib2
Ses aralığı	10'lu
En pest nota	La3
En tiz nota	Do5
Karar sesi	La3
Makamı	Hüseyni
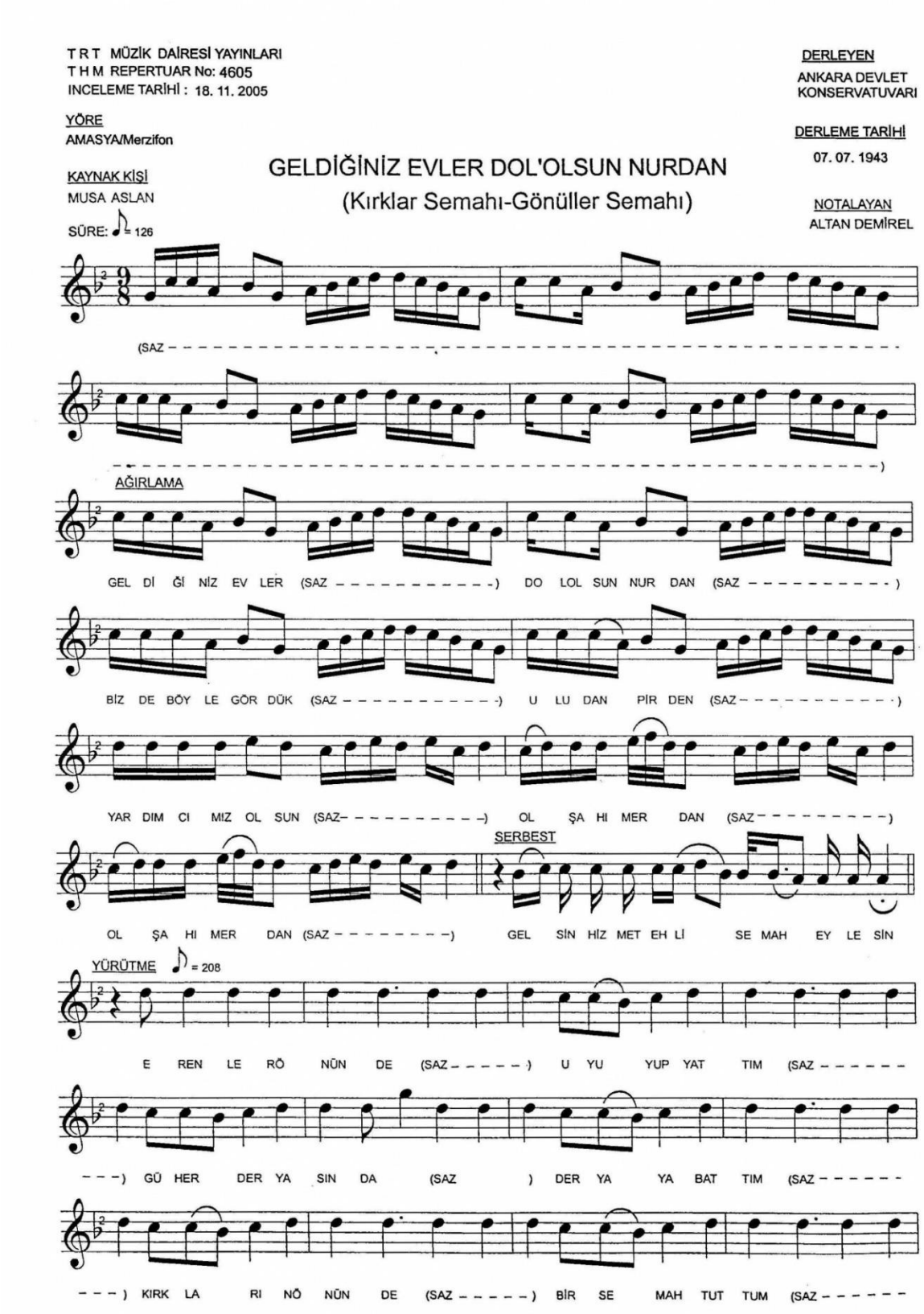
TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No: 4605
INCELEME TARİHİ : 18. 11. 2005
YÖRE
AMASYA/Merzifon
KAYNAK KİŞİ
MUSA ASLAN
SÜRE: ♪ = 126
GELDİĞİNİZ EVLER DOL'OLSUN NURDAN
(Kırklar Semahı-Gönüller Semahı)
DERLEYEN
ANKARA DEVLET KONSERVATUVARI
DERLEME TARİHİ
07. 07. 1943
NOTALAYAN
ALTAN DEMİREL
(SAZ - - -
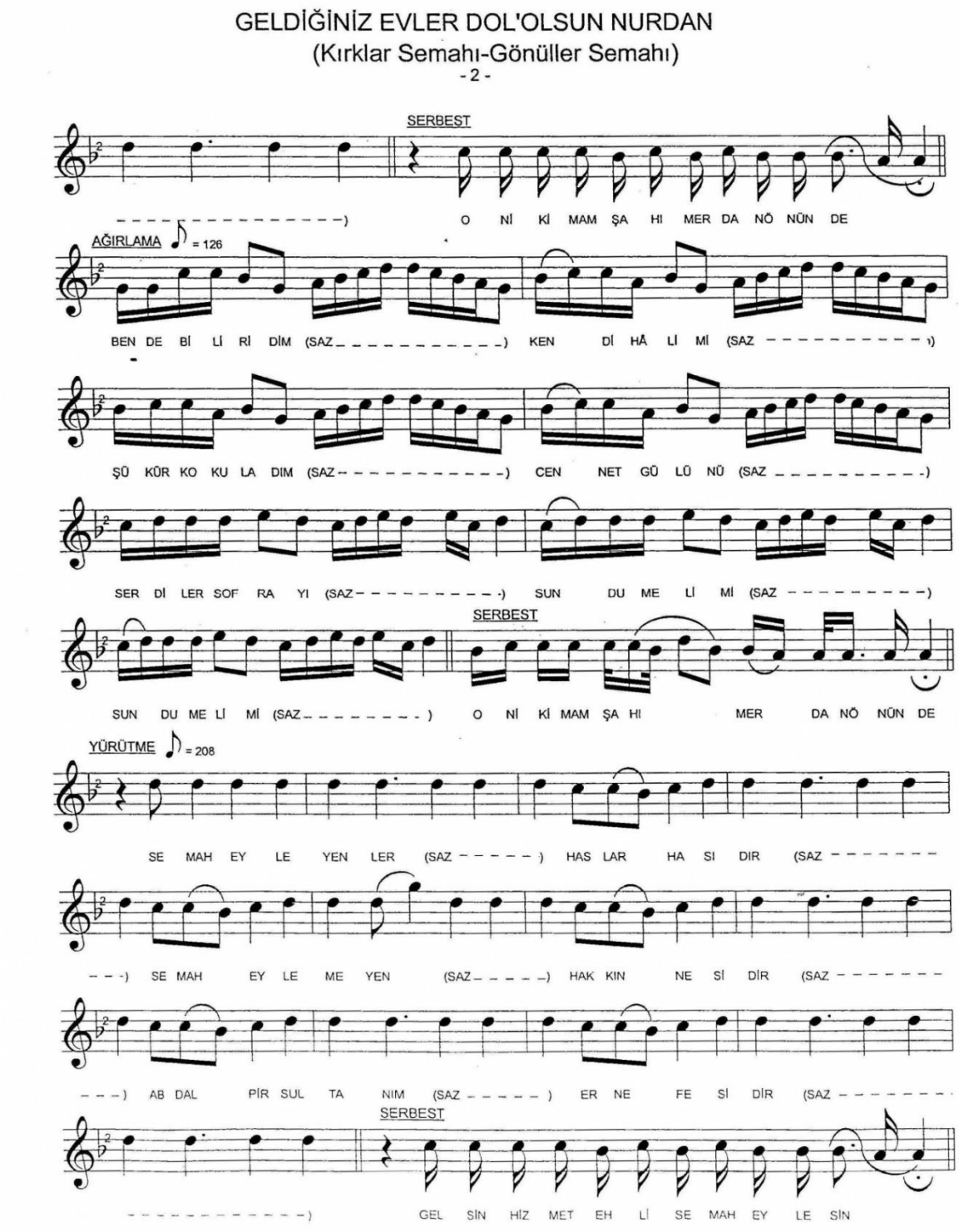
Şekil 51. Geldiğiniz Evler Dol'olsun Nurdan Adlı Türkünün 2. Notası.
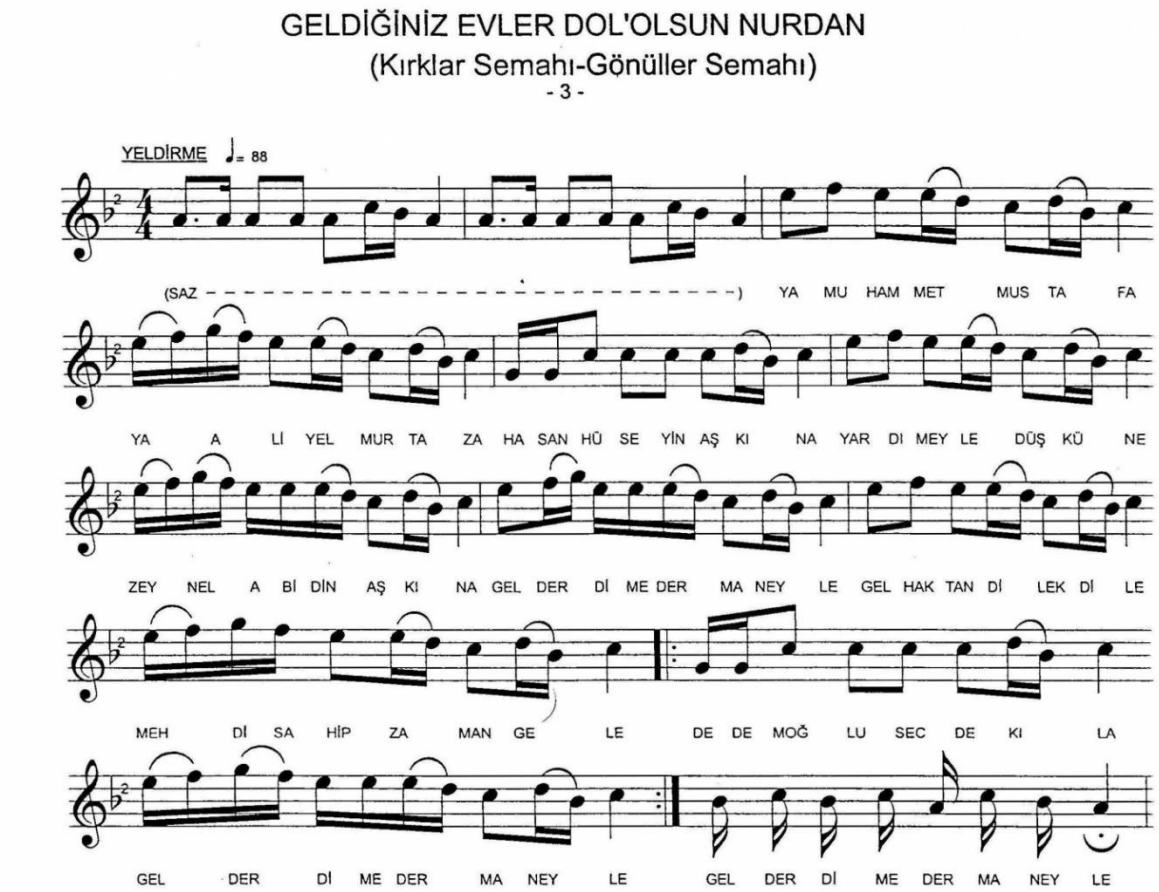
GELDİĞİNİZ EVLER DOL'OLSUN NURDAN
(Kırklar Semahı-Gönüller Semahı)
- 3 -
YELDİRME ♩= 88
(SAZ - - -

3.5.26. Geldiğiniz Evler Dol'olsun Nurdan Adlı Türkünün Makamsal Analizi

Türkünün notası incelendiğinde donanımda Sib2 arızası olduğu görülmektedir, Fa# arızası almamıştır. Sol notası civarından türkü başlamıştır, Uşşak makamının karakterine uygun bir yapı görülmektedir. Eser 9/8 ve 4/4'lük bir usulde yazılmıştır. Ses aralığına bakıldığında Sol3-Sol4 olduğu, 9'lu aralığa kadar ses sahası kullandığı görülmektedir. Karar sesi La3 perdesi olup, Türk müziğinde Dügâh perdesine denk gelmektedir. Türkünün geneli incelendiğinde ise makamının Uşşak olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 29: Geldiğiniz Evler Dol'olsun Nurdan Türküsünün Şematik Analizi

Usul	9/8+4/4
Donanım	Sib2
Ses aralığı	9'lu
En pest nota	Sol3
En tiz nota	Sol4
Karar sesi	La3
Makamı	Uşşak
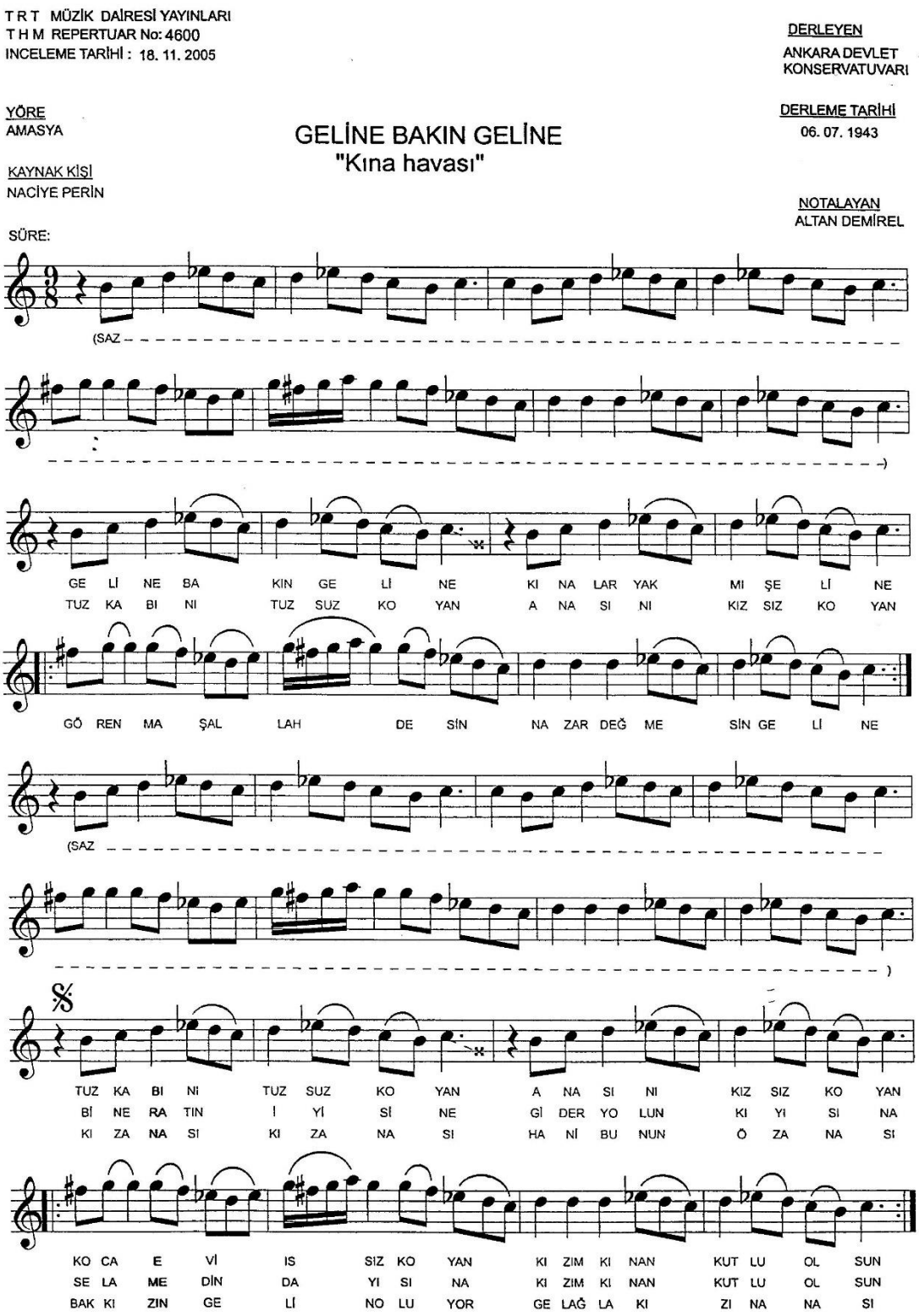
Şekil 53. Geline Bakın Geline Adlı Türkünün Notası.

GELİNE BAKIN GELİNE
"Kına havası"
- 2 -

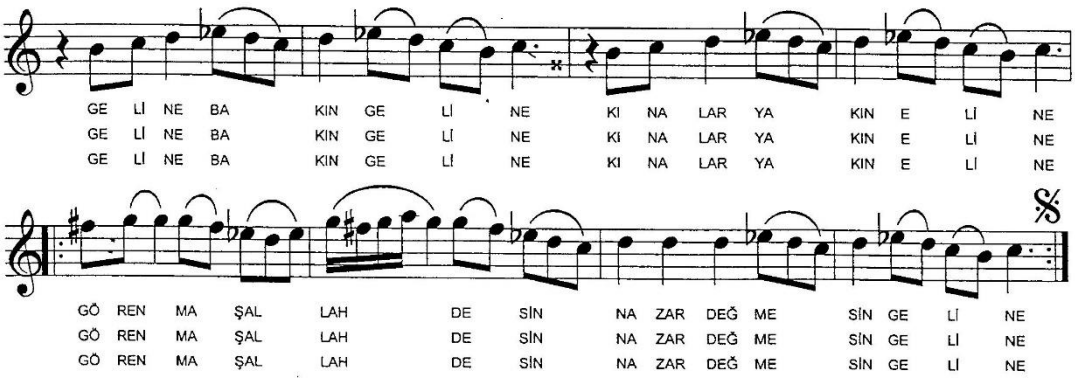

Özgür

Bağlantı:
GELİNE BAKIN GELİNE
KINALAR YAKMIŞ ELİNE
GÖREN MAŞALLAH DESİN
NAZAR DEĞMESİN GELİNE

TUZ KABINI TUZSUZ KOYAN
ANASINI KIZSIZ KOYAN
KOCA EVİ ISSIZ KOYAN
KIZIM KINAN KUTLU OLSUN

BAĞLANTI

BİNER ATIN İYİSİNE
GİDER YOLUN KIYISINA
SELÂM EDİN DAYISINA
KIZIM KINAN KUTLU OLSUN

BAĞLANTI

KIZ ANASI KIZ ANASI
HANİ BUNUN ÖZ ANASI
BAK KIZIN GELİN OLUYOR
GEL AĞLA KIZIN ANASI

BAĞLANTI

Şekil 54. Geline Bakın Geline Adlı Türkünün 2. Notası.

3.5.27. Geline Bak Geline Adlı Türkünün Makamsal Analizi

Türkünün notası incelendiğinde donanımda arıza olmadığı görülmektedir, Fa# ve Mib arızası almıştır. Si notası civarından türkü başlamıştır, Nikriz makamının karakterine uygun bir yapı görülmektedir. Nikriz makamı Sol kararlı bir makam olmasına rağmen bu türküde Do kararda yani Çargahta Nikriz olarak görülmektedir. Eser 9/8'lik bir usulde yazılmıştır. Ses aralığına bakıldığında Si3-La4 olduğu, 7'li aralığa kadar ses sahası kullandığı görülmektedir. Karar sesi Do4 perdesi olup, Türk müziğinde Çargâh perdesine denk gelmektedir. Türkünün geneli incelendiğinde ise makamının Nikriz olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 30: Geline Bak Geline Türküsünün Şematik Analizi

Usul	9/8
Donanım	-
Ses aralığı	7'li
En pest nota	Si3
En tiz nota	La4
Karar sesi	Do4
Makamı	Nikriz (Çargâhta)

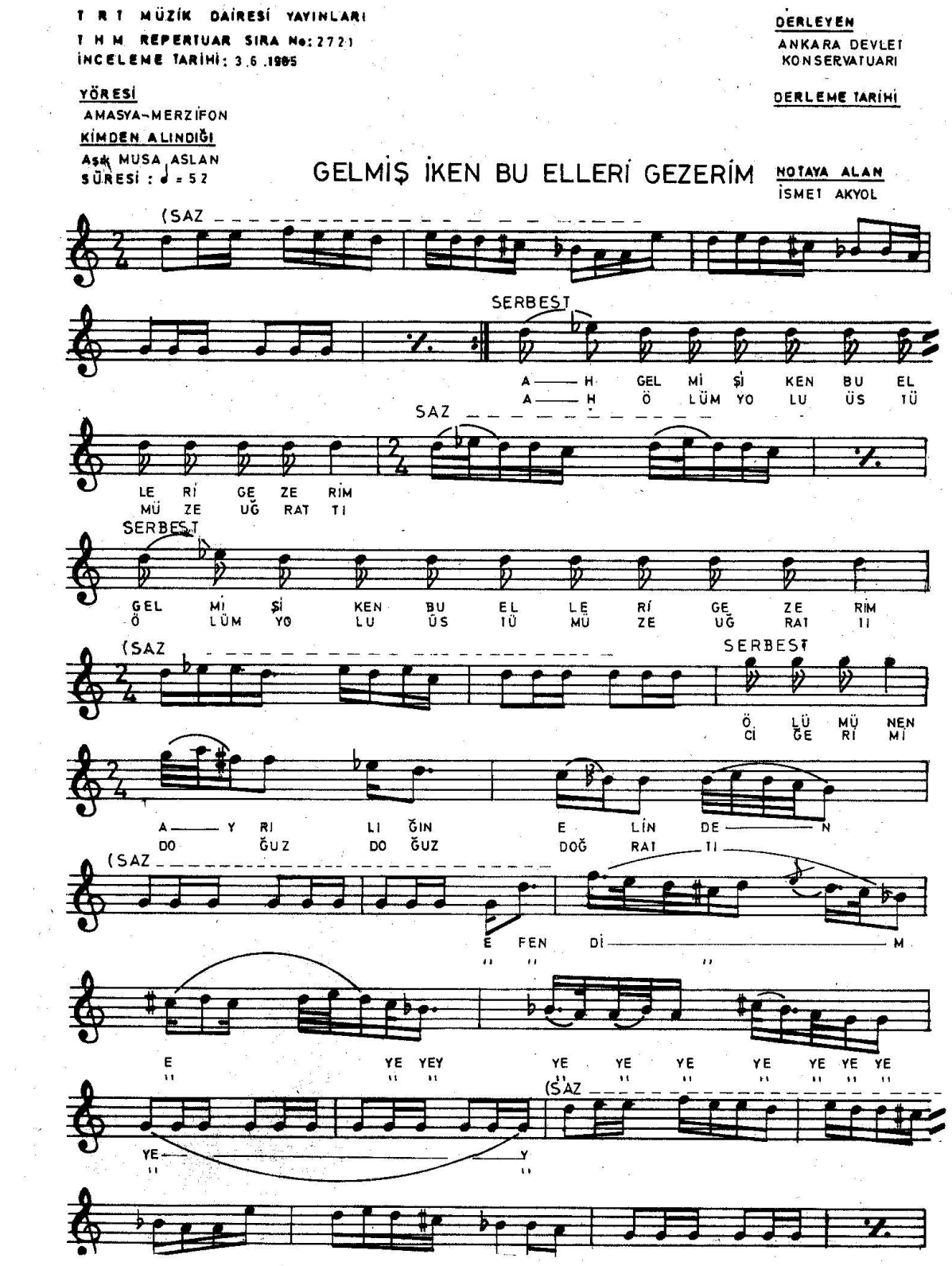

Şekil 55. Gelmiş İken Bu Elleri Gezerim Adlı Türkünün Notası.
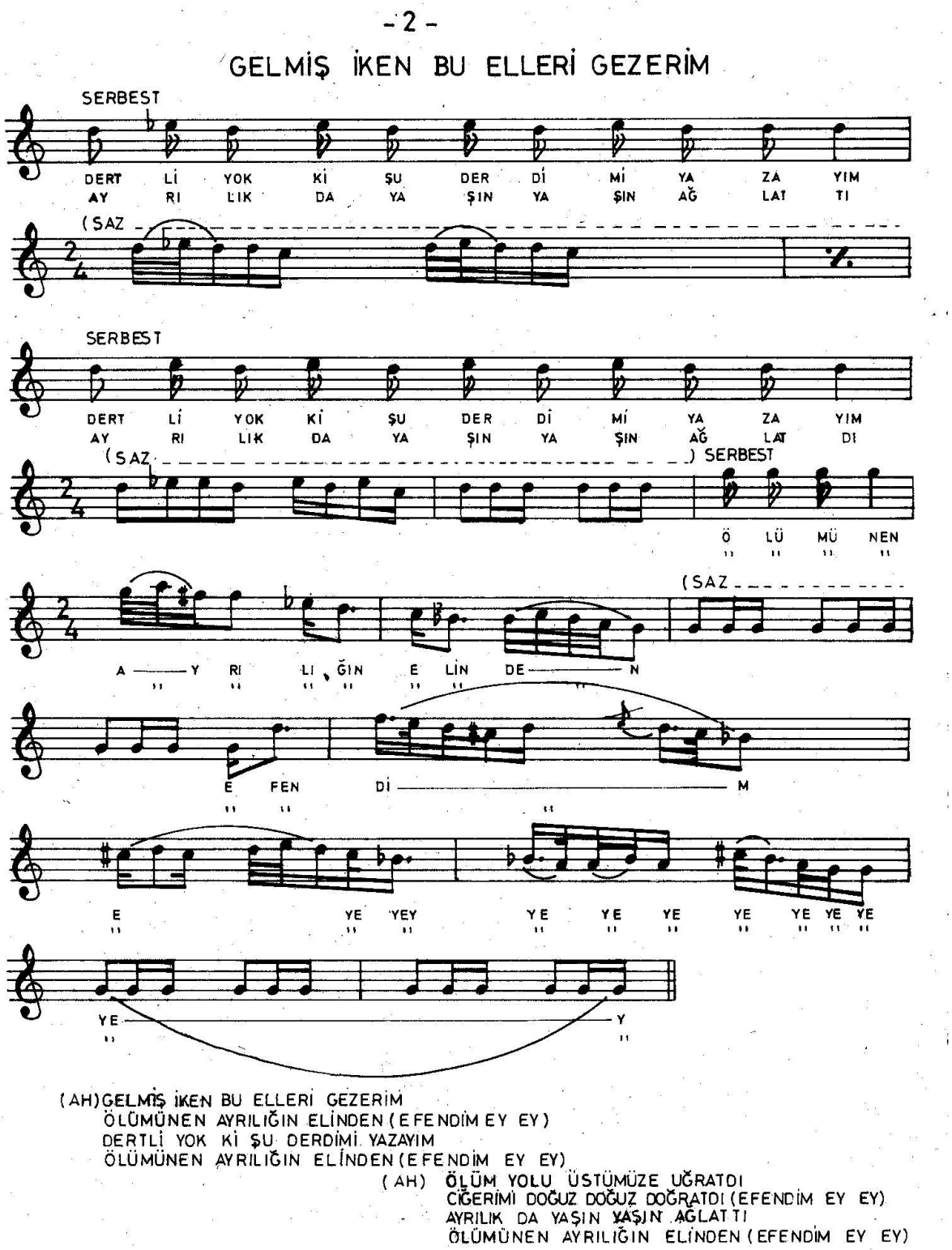
Şekil 56. Gelmiş İken Bu Elleri Gezerim Adlı Türkünün 2. Notası.

3.5.28. Gelmiş İken Bu Elleri Gezerim Adlı Türkünün Makamsal Analizi

Türkünün notası incelendiğinde donanımda arıza olmadığı görülmektedir, Do#, Sib ve Sib2 arızası almıştır. Re notası civarından türkü başlamıştır, Nikriz makamının karakterine uygun bir yapı görülmektedir. Eser 2/4'lük bir usulde yazılmıştır. Ses aralığına bakıldığında Sol3-La4 olduğu, 9'lu aralığa kadar ses sahası kullandığı görülmektedir. Karar sesi Sol3 perdesi olup, Türk müziğinde Rast perdesine denk gelmektedir. Türkünün geneli incelendiğinde ise makamının Nikriz olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 31: Gelmiş İken Bu Elleri Gezerim Türküsünün Şematik Analizi

Usul	2/4
Donanım	-
Ses aralığı	9'lu
En pest nota	Sol3
En tiz nota	La4
Karar sesi	Sol3
Makamı	Nikriz
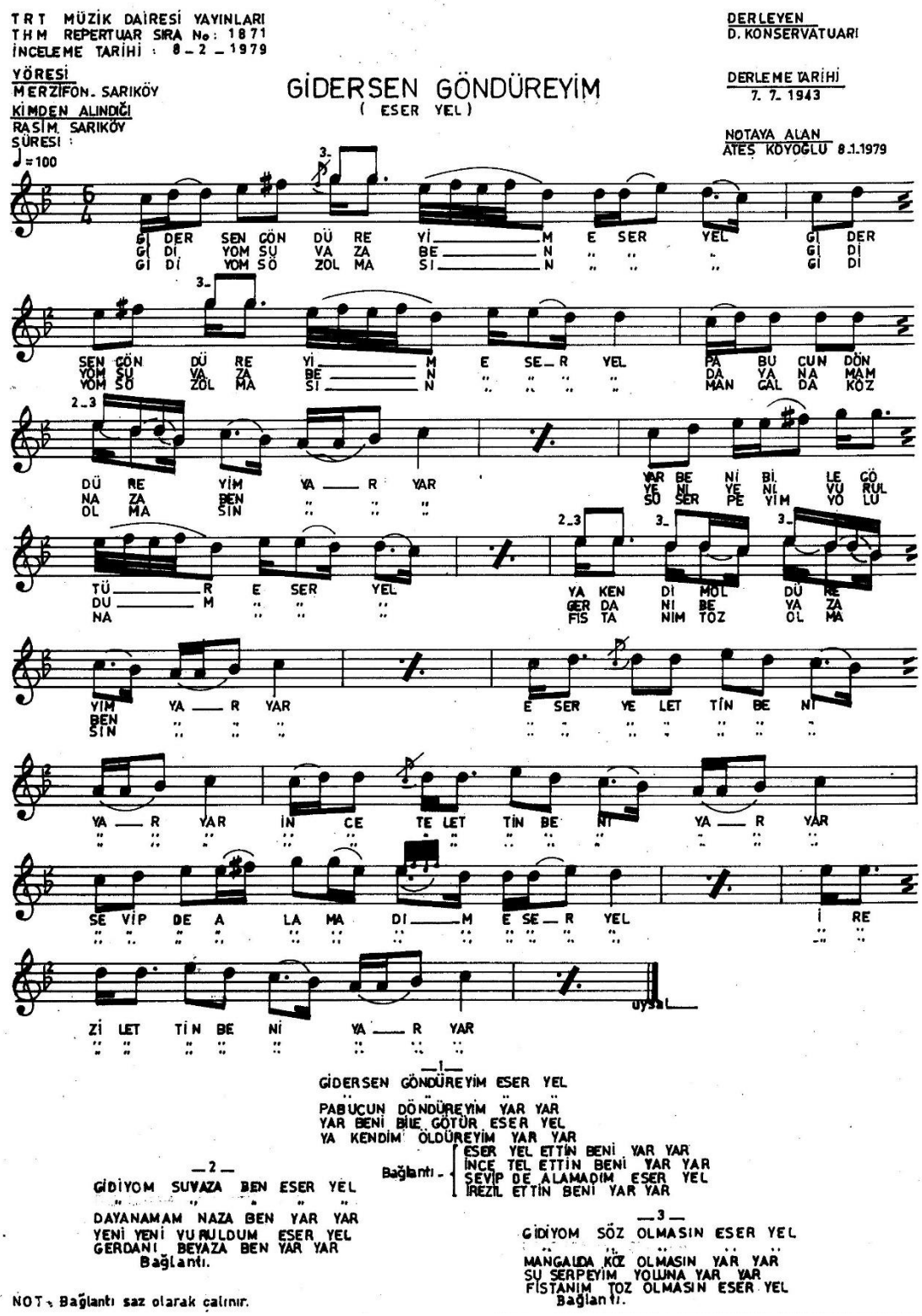
Şekil 57. Gidersen Göndüreyim Adlı Türkünün Notası.

3.5.29. Gidersen Göndüreyim Adlı Türkünün Makamsal Analizi

Türkünün notası incelendiğinde donanımda Sib2 arızası olduğu görülmektedir, Fa# arızası almıştır. Do notası civarından türkü başlamıştır, Hüseyni makamının karakterine uygun bir yapı görülmektedir. Eser 6/4'lük bir usulde yazılmıştır. Ses aralığına bakıldığında La3-Sol4 olduğu, 7'li aralığa kadar ses sahası kullandığı görülmektedir. Karar sesi La3 perdesi olup, Türk müziğinde Dügâh perdesine denk gelmektedir. Türkünün geneli incelendiğinde ise makamının Hüseyni olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 32: Gidersen Göndüreyim Türküsünün Şematik Analizi

Usul	6/4
Donanım	Sib2
Ses aralığı	7'li
En pest nota	La3
En tiz nota	Sol4
Karar sesi	La3
Makamı	Hüseyni
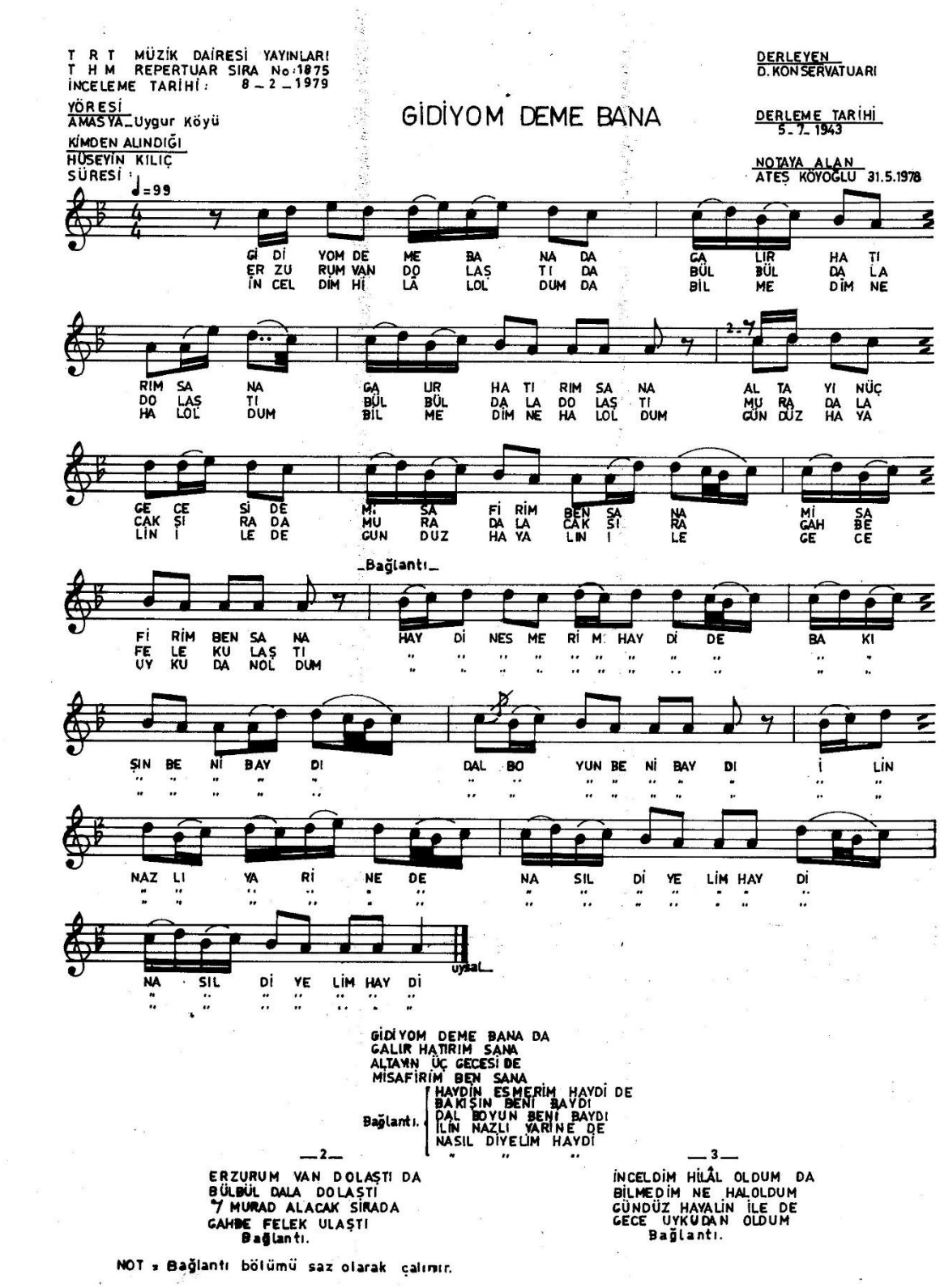
Şekil 58. Gidiyom Deme Bana Adlı Türkünün Notası.

3.5.30. Gidiyom Deme Bana Adlı Türkünün Makamsal Analizi

Türkünün notası incelendiğinde donanımda Sib2 arızası olduğu görülmektedir, Fa# arızası almamıştır. Do notası civarından türkü başlamıştır, Uşşak makamının karakterine uygun bir yapı görülmektedir. Eser 4/4'lük bir usulde yazılmıştır. Ses aralığına bakıldığında La3-Mi4 olduğu, 5'li aralığa kadar ses sahası kullandığı görülmektedir. Karar sesi La3 perdesi olup, Türk müziğinde Dügâh perdesine denk gelmektedir. Türkünün geneli incelendiğinde ise makamının Uşşak olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 33: Gidiyom Deme Bana Türküsünün Şematik Analizi

Usul	4/4
Donanım	Sib2
Ses aralığı	5'li
En pest nota	La3
En tiz nota	Mi4
Karar sesi	La3
Makamı	Uşşak
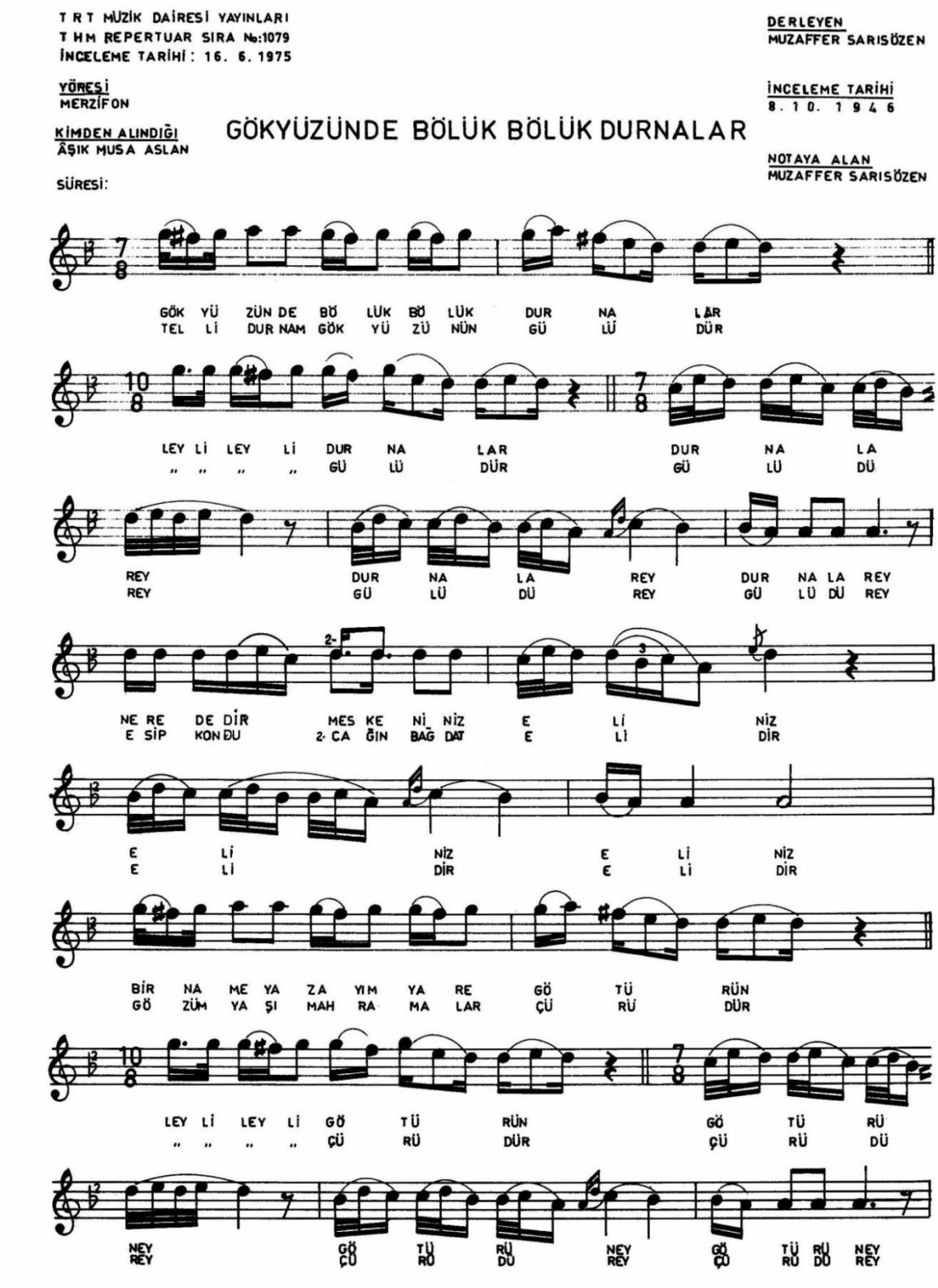
Şekil 59. Gökyüzünde Bölük Bölük Durnalar Adlı Türkünün Notası.
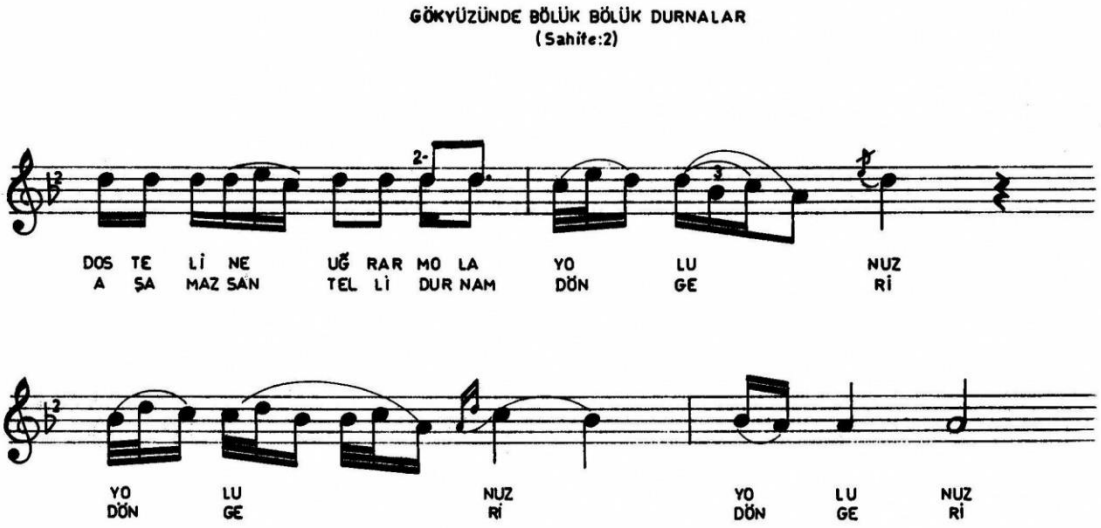
1
GÖKYÜZÜNDE BÖLÜK BÖLÜK DURNALAR LEYLİ LEYLİ DURNALAR
DURNALAR EY DURNALAR EY DURNALAR EY
NEREDEDİR MESKENİNİZ ELİNİZ ELİNİZ ELİNİZ
BİR NAME YAZAYIM YARE GÖTÜRÜN LEYLİ LEYLİ GÖTÜRÜN
GÖTÜRÜN EY GÖTÜRÜN EY GÖTÜRÜN EY
DOSTELİNE UĞRARMOLA YOLUNUZ YOLUNUZ YOLUNUZ

2
TELLİ DURNAM GÖKYÜZÜNÜN GÜLÜDÜR LEYLİ LEYLİ GÜLÜDÜR
GÜLÜDÜR EY GÜLÜDÜR EY GÜLÜDÜR EY
ESİP KONDUCAĞIN BAĞDAT ELİDİR ELİDİR ELİDİR
GÖZÜM YAŞI MAHRAMALAR ÇÜRÜDÜR LEYLİ LEYLİ ÇÜRÜDÜR
ÇÜRÜDÜR EY ÇÜRÜDÜR EY ÇÜRÜDÜR EY
AŞAMAZSAN TELLİ DURNAM DÖN GERİ DÖN GERİ

Şekil 60. Gökyüzünde Bölük Bölük Durnalar Adlı Türkünün 2. Notası.

3.5.31. Gökyüzünde Bölük Bölük Durnalar Adlı Türkünün Makamsal Analizi

Türkünün notası incelendiğinde donanımda Sib2 arızası olduğu görülmektedir, Fa# arızası almıştır. Sol notası civarından türkü başlamıştır, Hüseyni makamının karakterine uygun bir yapı görülmektedir. Eser 7/8 ve 10/8'lik bir usulde yazılmıştır. Ses aralığına bakıldığında La3-La4 olduğu, 8'li aralığa kadar ses sahası kullandığı görülmektedir. Karar sesi La3 perdesi olup, Türk müziğinde Dügâh perdesine denk gelmektedir. Türkünün geneli incelendiğinde ise makamının Hüseyni olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 34: Gökyüzünde Bölük Bölük Durnalar Türküsünün Şematik Analizi

Usul	7/8+10/8
Donanım	Sib2
Ses aralığı	8'li
En pest nota	La3
En tiz nota	La4
Karar sesi	La3
Makamı	Hüseyni
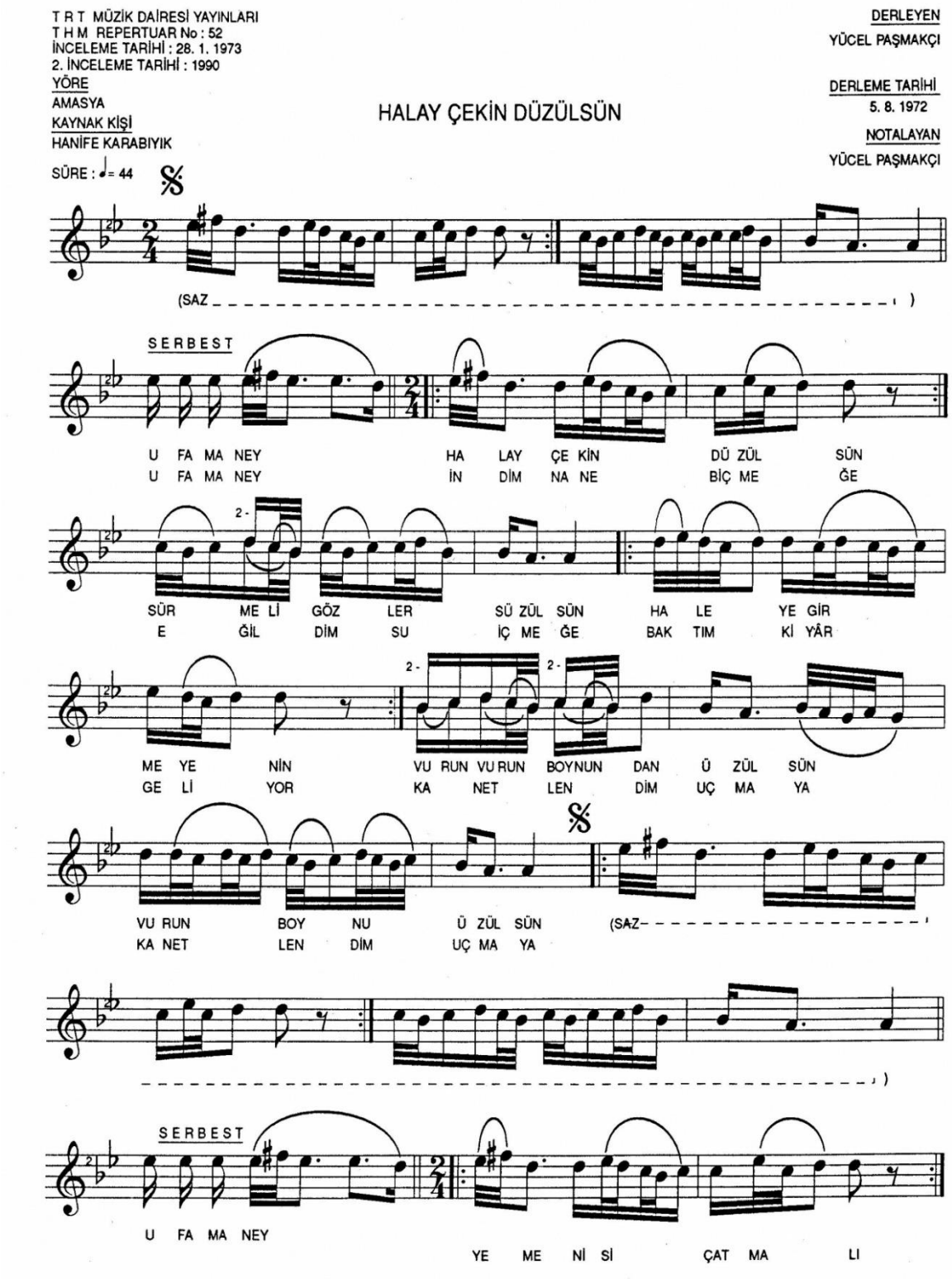
Şekil 61. Halay Çekin Düzülsün Adlı Türkünün Notası.

- 2 -

HALAY ÇEKİN DÜZÜLSÜN

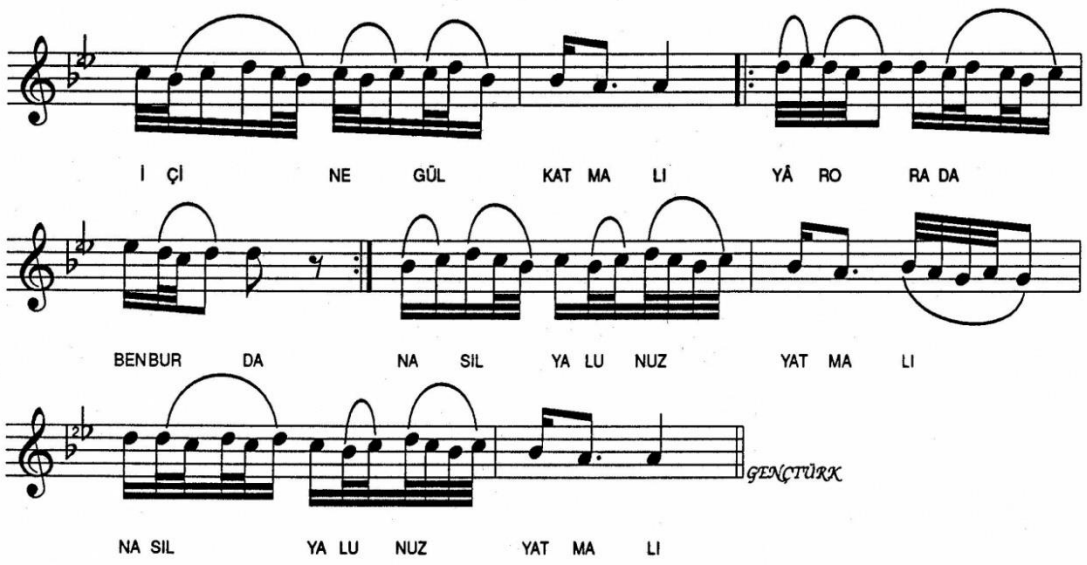

UF AMAN EY
HALAY ÇEKİN DÜZÜLSÜN
SÜRMELİ GÖZLER SÜZÜLSÜN
HALEYE GİRMEYENİN
VURUN VURUN BOYNUNDAN ÜZÜLSÜN
VURUN BOYNU ÜZÜLSÜN

UF AMAN EY
İNDİM NANE BİÇMEĞE
EĞİLDİM SU İÇMEĞE
BAKTIM Kİ YÂR GELİYOR
KANETLENDİM UÇMAYA
KANETLENDİM UÇMAYA

UF AMAN EY
YEMENİSİ ÇATMALI
İÇİNE GÜL KATMALI
YÂR ORADA BEN BURDA
NASIL YALUNUZ YATMALI
NASIL YALUNUZ YATMALI

HALEY : Halay
DÜZÜLSÜN : Sıralansın, dizilsin
KANETLENDİM : Kanatlandım
YALUNUZ : Yalnız, tek başına

Şekil 62. Halay Çekin Düzülsün Adlı Türkünün 2. Notası.

3.5.32. Halay Çekin Düzülsün Adlı Türkünün Makamsal Analizi

Türkünün notası incelendiğinde donanımda Sib2 ve Mib arızası olduğu görülmektedir, Fa# arızası almıştır. Mib notası civarından türkü başlamıştır, Karcığar makamının karakterine uygun bir yapı görülmektedir. Eser 2/4'lük bir usulde yazılmıştır. Ses aralığına bakıldığında Sol3-Fa#4 olduğu, 7'li aralığa kadar ses sahası kullandığı görülmektedir. Karar sesi La3 perdesi olup, Türk müziğinde Dügâh perdesine denk gelmektedir. Türkünün geneli incelendiğinde ise makamının Karcığar olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 35: Halay Çekin Düzülsün Türküsünün Şematik Analizi

Usul	2/4
Donanım	Sib2, Mib
Ses aralığı	7'li
En pest nota	Sol3
En tiz nota	Fa#4
Karar sesi	La3
Makamı	Karcığar
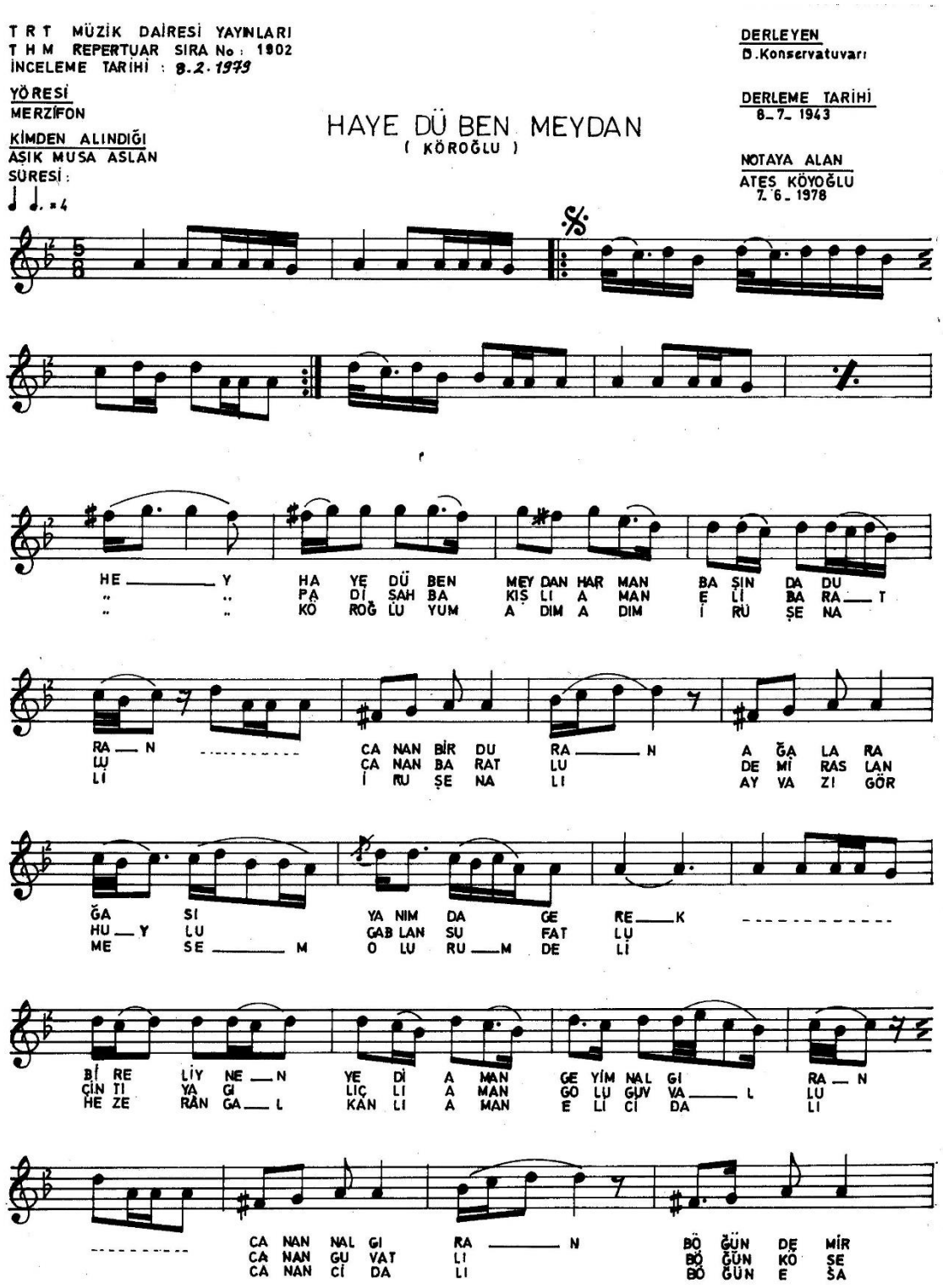
Şekil 63. Haye Dü Ben Meydan Adlı Türkünün Notası.

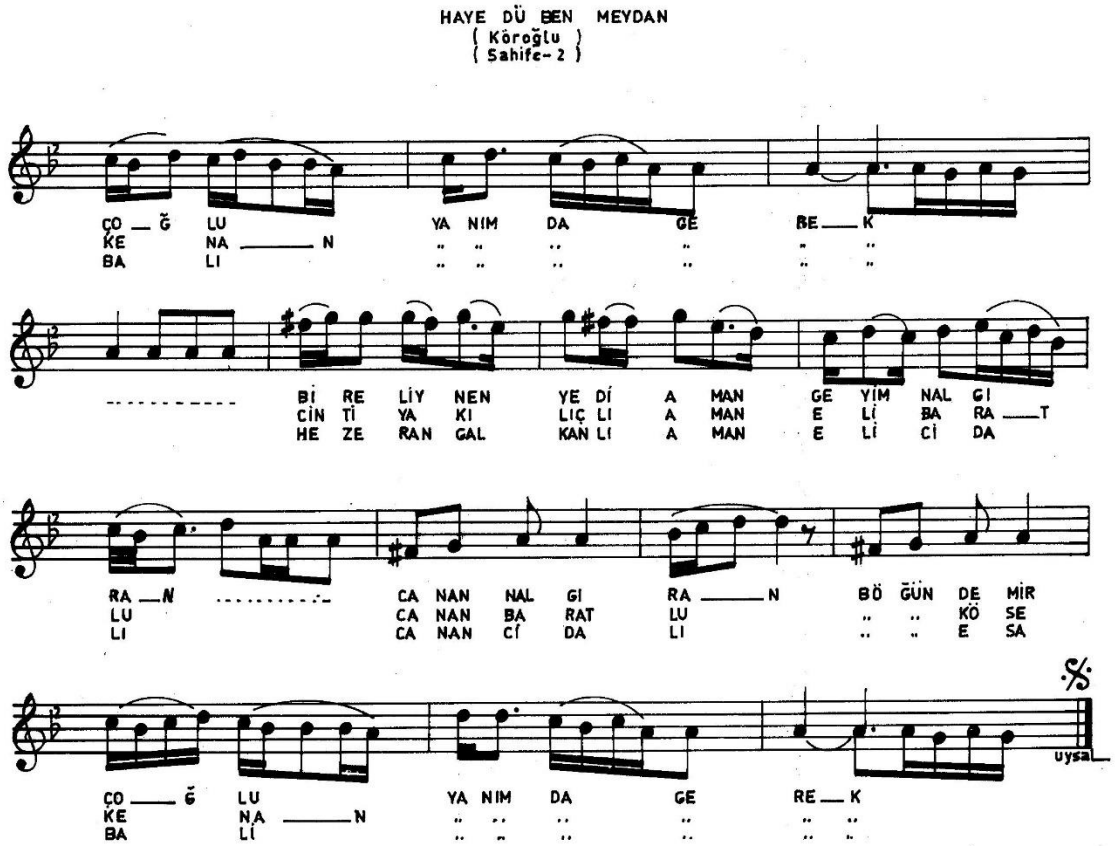

—1—

Hey HAYE DÜ BEN MEYDAN HARMAN BAŞINDA DURAN CANAN BİR DURAN
AĞALAR AĞASI YANIMDA GEREK
BİR ELİYNEN YEDİ AMAN GEYİM NAL GIRAN
BÖĞÜN DEMİRCİOĞLU YANIMDA GEREK

—2—

Hey PADİŞAH BAKIŞLI AMAN ELİ BARATLU CANAN BARUTLU
DEMİR ASLAN HUYLU GABLAN SUFATLU
CİNTİYA KILIÇLI AMAN GOLU GAVVATLU CANAN GUVVATLU
BÖĞÜN KÖSE KENAN YANIMDA GEREK

—3—

Hey KÖROĞLUYUM ADIM ADIM İRŞEN ALİ
AYVAZI GÖRMESEM ÖLURUM DELİ
HEZERAN GALKANLI AMAN ELİ CİDALI CANAN CİDALI
BÖĞÜN ESABALI YANIMDA GEREK

NOT : Koroğlunun İstanbul'da yakalanıp kuyuya atıldığında söylediği şiir. Çamlıbeldcn ziyaretine geleni bildiği takdirde Döne Sultan. kuyudan çıkacağını söyler.

Şekil 64. Haye Dü Ben Meydan Adlı Türkünün 2. Notası.

3.5.33. Haye Dü Ben Meydan Adlı Türkünün Makamsal Analizi

Türkünün notası incelendiğinde donanımda Sib2 arızası olduğu görülmektedir, Fa# arızası almıştır. La notası civarından türkü başlamıştır, Hüseyni makamının karakterine uygun bir yapı görülmektedir. Eser 5/8'lik bir usulde yazılmıştır. Ses aralığına bakıldığında Fa#3-Sol4 olduğu, 9'lu aralığa kadar ses sahası kullandığı görülmektedir. Karar sesi La3 perdesi olup, Türk müziğinde Dügâh perdesine denk gelmektedir. Türkünün geneli incelendiğinde ise makamının Hüseyni olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 36: Haye Dü Ben Meydan Türküsünün Şematik Analizi

Usul	5/8
Donanım	Sib2
Ses aralığı	9'lu
En pest nota	Fa#3
En tiz nota	Sol4
Karar sesi	La3
Makamı	Hüseyni
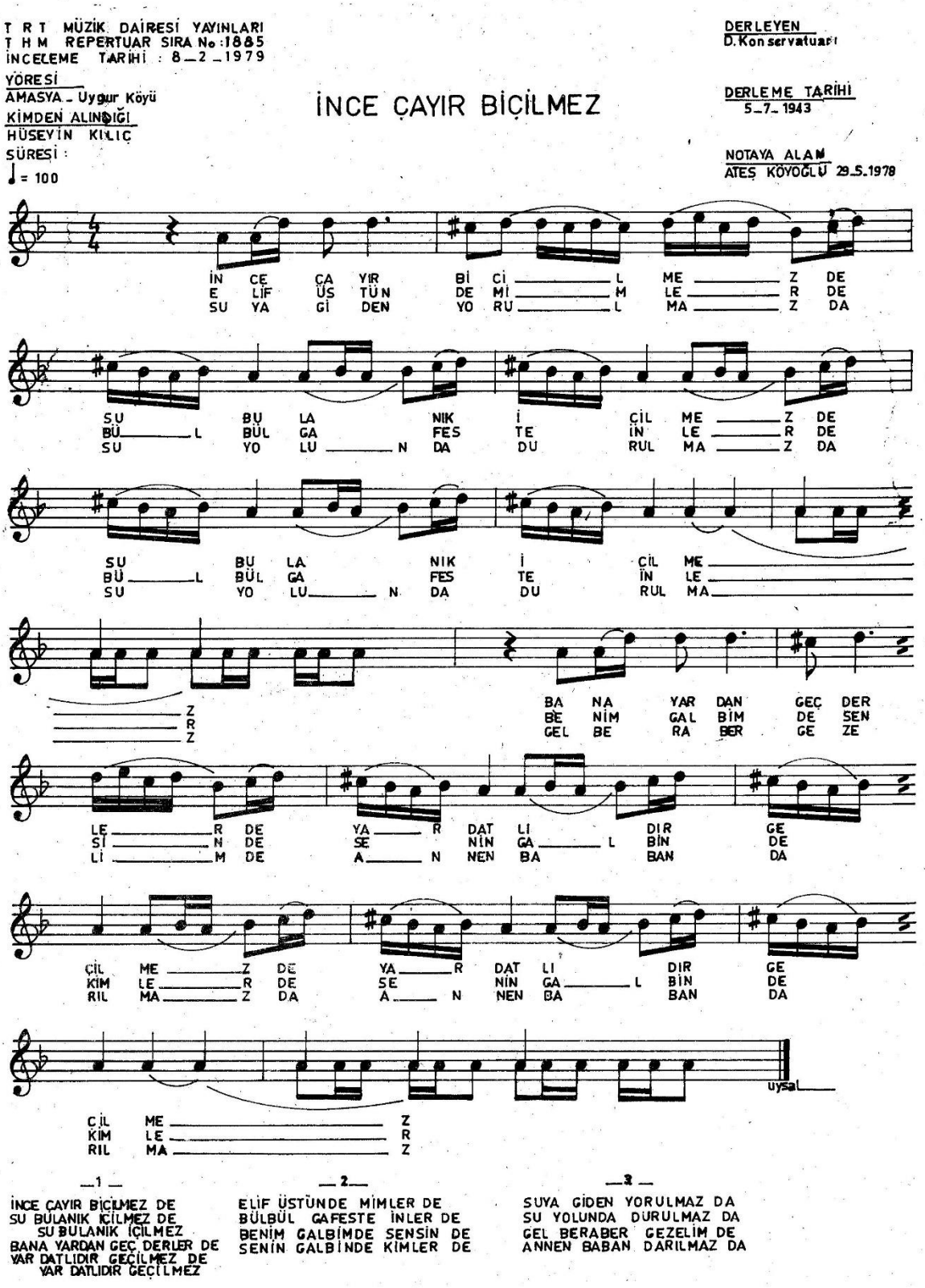
Şekil 65. İnce Çayır Biçilmez Adlı Türkünün Notası.

3.5.34. İnce Çayır Biçilmez Adlı Türkünün Makamsal Analizi

Türkünün notası incelendiğinde donanımda Sib arızası olduğu görülmektedir, Do# arızası almıştır. La notası civarından türkü başlamıştır, Hicaz makamının karakterine uygun bir yapı görülmektedir. Eser 4/4'lük bir usulde yazılmıştır. Ses aralığına bakıldığında La3-Mi4 olduğu, 5'li aralığa kadar ses sahası kullandığı görülmektedir. Karar sesi La3 perdesi olup, Türk müziğinde Dügâh perdesine denk gelmektedir. Türkünün geneli incelendiğinde ise makamının Hicaz olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 37: İnce Çayır Biçilmez Türküsünün Şematik Analizi

Usul	4/4
Donanım	Sib
Ses aralığı	5'li
En pest nota	La3
En tiz nota	Mi4
Karar sesi	La3
Makamı	Hicaz
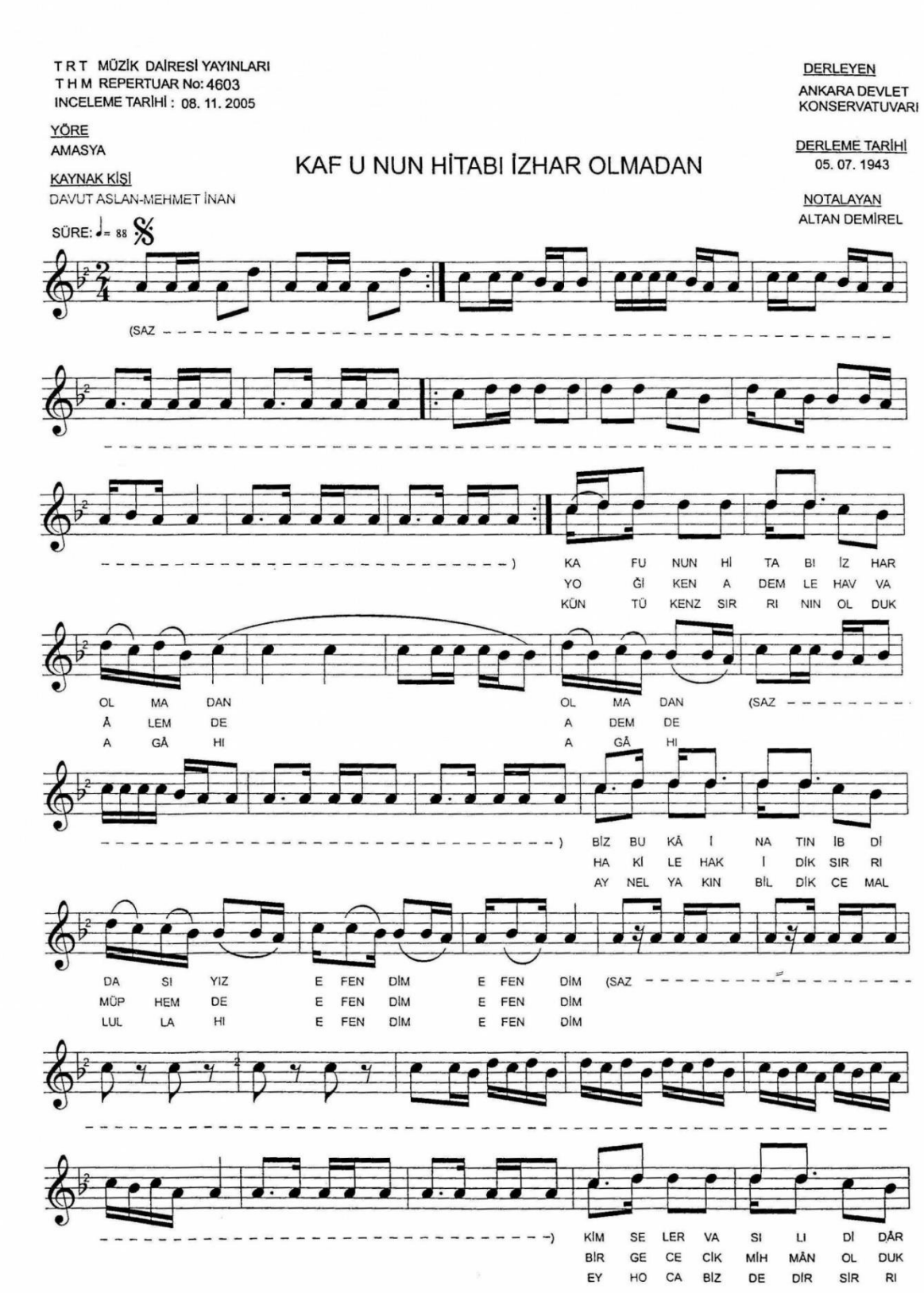
Şekil 66. Kaf U Nun Hitabı İzhar Olmadan

KAF U NUN HİTABI İZHAR OLMADAN

- 2 -

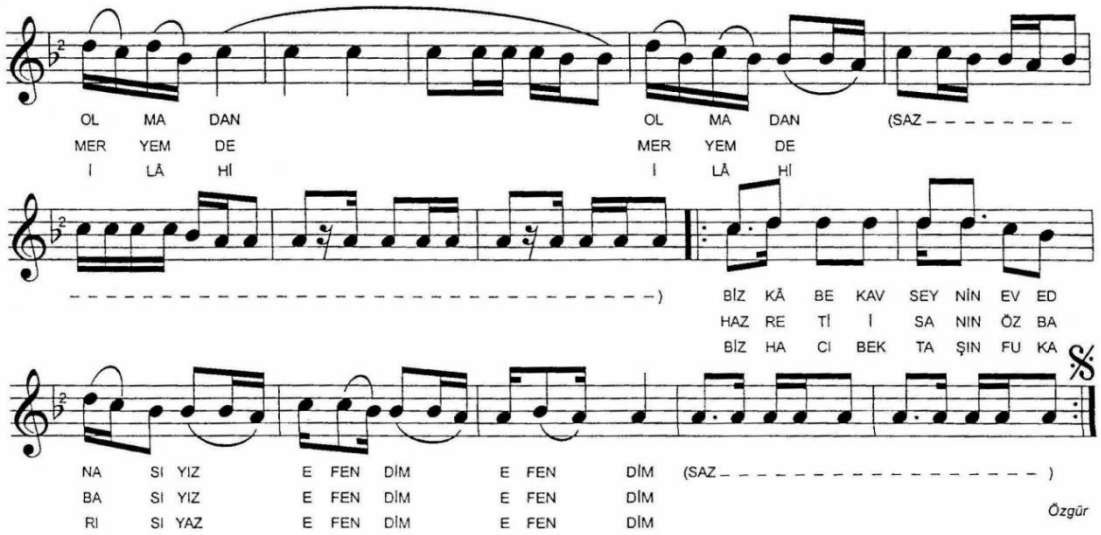
OL MA DAN
MER YEM DE
İ LÂ Hİ
OL MA DAN
MER YEM DE
İ LÂ Hİ
(SAZ - - - - - - - -
- - - - - - - -

3.5.35. Kaf U Nun Hitabı İzhar Olmadan Adlı Türkünün Makamsal Analizi

Türkünün notası incelendiğinde donanımda Sib2 arızası olduğu görülmektedir, Fa# arızası almamıştır. La notası civarından türkü başlamıştır, Uşşak makamının karakterine uygun bir yapı görülmektedir. Eser 2/4'lük bir usulde yazılmıştır. Ses aralığına bakıldığında La3-Re4 olduğu, 4'lü aralığa kadar ses sahası kullandığı görülmektedir. Karar sesi La3 perdesi olup, Türk müziğinde Dügâh perdesine denk gelmektedir. Türkünün geneli incelendiğinde ise makamının Uşşak olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 38: Kaf U Nun Hitabı İzhar Olmadan Türküsünün Şematik Analizi

Usul	2/4
Donanım	Sib2
Ses aralığı	4'lü
En pest nota	La3
En tiz nota	Re4
Karar sesi	La3
Makamı	Uşşak
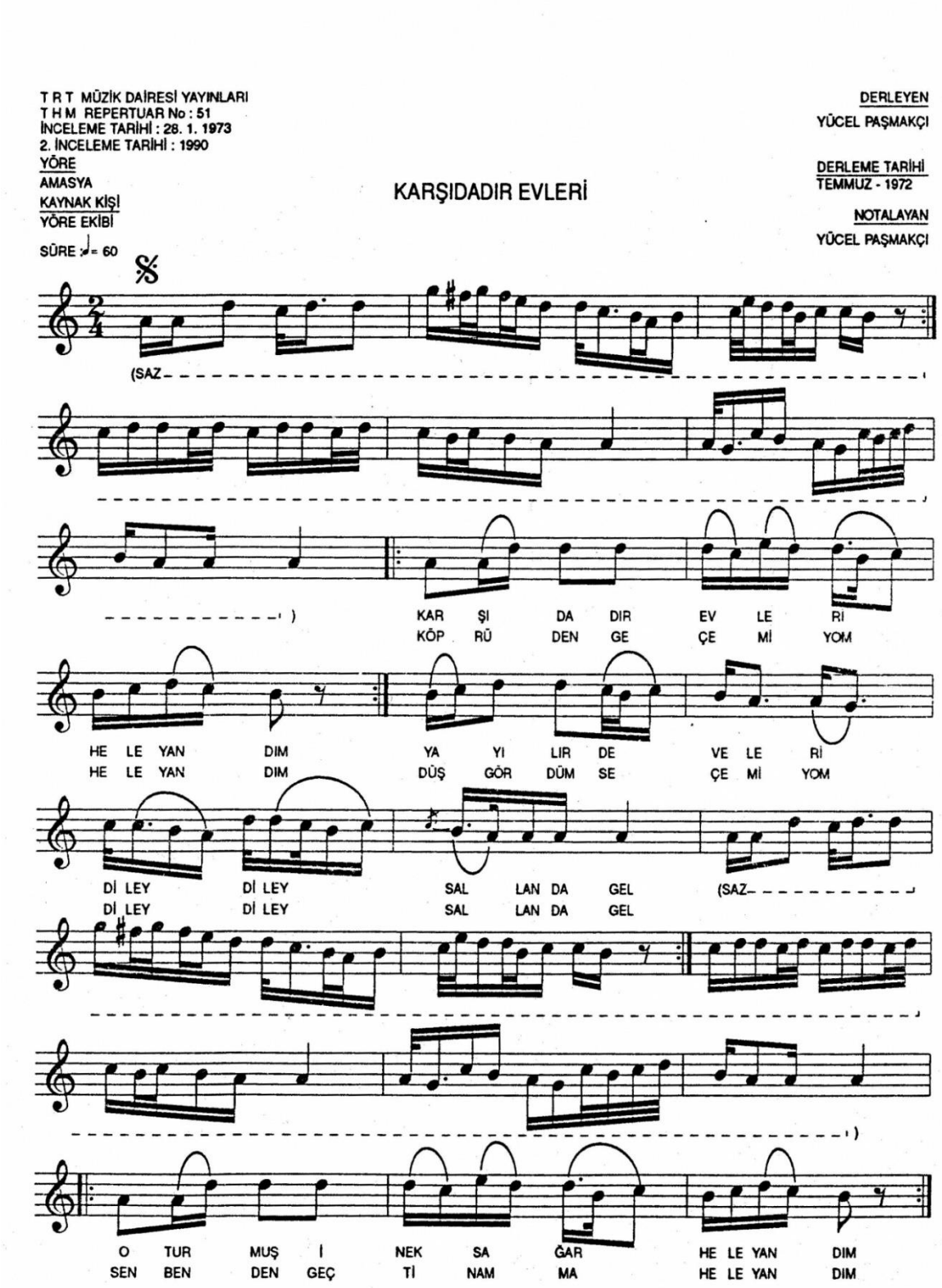
Şekil 68. Karşıdadır Evleri Adlı Türkünün Notası.

- 2 -

KARŞIDADIR EVLERİ
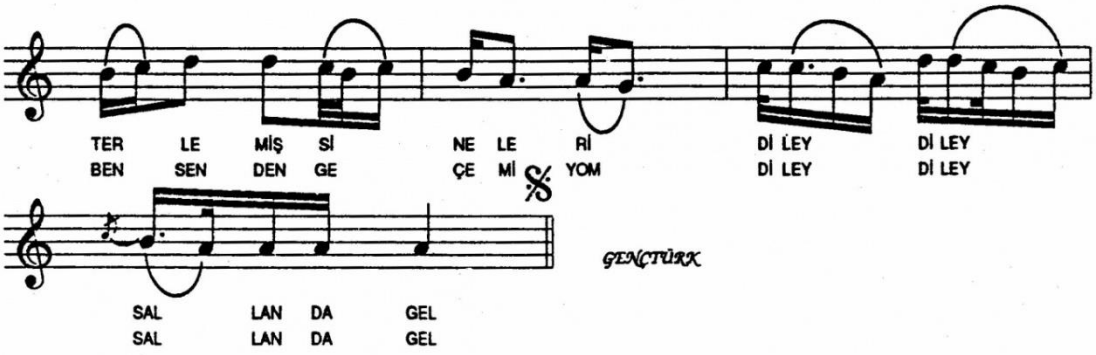
KARŞIDADIR EVLERİ (HELE YANDIM)
YAYILIR DEVELERİ (DİLEY DİLEY SALLAN DA GEL)

OTURMUŞ İNEK SAĞAR (HELE YANDIM)
TERLEMİŞ SİNELERİ (DİLEY DİLEY SALLAN DA GEL)

KÖPRÜDEN GEÇEMİYOM (HELE YANDIM)
DÜŞ GÖRDÜM SEÇEMİYOM (DİLEY DİLEY SALLAN DA GEL)

SEN BENDEN GEÇTİN AMMA (HELE YANDIM)
BEN SENDEN GEÇEMİYOM (DİLEY DİLEY SALLAN DA GEL)

Şekil 69. Karşıdadır Evleri Adlı Türkünün 2. Notası.

3.5.36. Karşıdadır Evleri Adlı Türkünün Makamsal Analizi

Türkünün notası incelendiğinde donanımda arıza olmadığı görülmektedir, Fa# arızası almıştır. Yöre ekibi tarafından yapılan icralarda Sib2 arızası kullanılmaktadır. La notası civarından türkü başlamıştır, Hüseyni makamının karakterine uygun bir yapı görülmektedir. Eser 2/4'lük bir usulde yazılmıştır. Ses aralığına bakıldığında Sol3-Mi4 olduğu, 6'lı aralığa kadar ses sahası kullandığı görülmektedir. Karar sesi La3 perdesi olup, Türk müziğinde Dügâh perdesine denk gelmektedir. Türkünün geneli incelendiğinde ise makamının Hüseyni olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 39: Karşıdadır Evleri Türküsünün Şematik Analizi

Usul	2/4
Donanım	Sib2
Ses aralığı	6'lı
En pest nota	Sol3
En tiz nota	Mi4
Karar sesi	La3
Makamı	Hüseyni

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No : 2867
İNCELEME TARİHİ : 30_10 _ 1986

YÖRESİ
AMASYA

KİMDEN ALINDIĞI
MUSTAFA SAÇLI

SÜRESİ :

DERLEYEN
ANK. DEV. KONS.

DERLEME TARİHİ
4_7_1943

NOTAYA ALAN
AZİZE GÜRSES

KIZ PINAR BAŞINDA TESTİDE DOLDURUR
(HÖNGÜL HÖNGÜL)

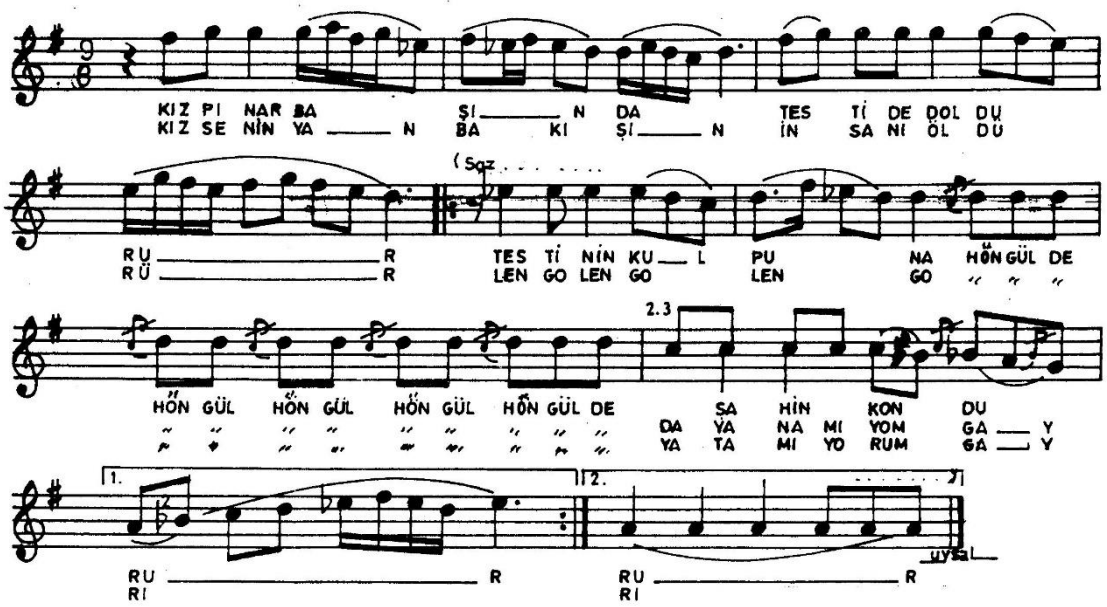

EK NOT :

KIZ PINAR BAŞINDA TESTİ DE DOLDURUR
TESTİNİN KULPUNA (HONGÜL DE HÖNGÜL HÖNGÜL HÖNGÜL HÖNGÜLDE) ŞAHİN KONDURUR
KIZ SENİN YAN BAKIŞIN İNSANI ÖLDÜRÜR
Boğ - LENGO LENGE LENGO HÖNGÜLDE HÖNGÜL HÖNGÜL HÖNGÜL HÖNGÜLDE
DAYANAMIYOM GAYRI
GECELERİ YALINIZ
YATAMIYORUM GAYRI

- 2 -

KIZ PINAR BAŞINDA TESTİ DOLDURUR
TESTİNİN KULPUNA ŞAHİN KONDURUR
KIZ SENİN YAN BAKIŞIN İNSANI ÖLDÜRÜR

- 3 -

KIZ PINAR BAŞINDA HARMANIN MI VAR
SIRMANIN TELİNDEN YORGANIN MI VAR
BENİ ÖLDÜRMEYE FERMANIN MI VAR .

Şekil 70. Kız Pınar Başında Testi Doldurur Adlı Türkünün Notası.

3.5.37. Kız Pınar Başında Testi De Doldurur Adlı Türkünün Makamsal Analizi

Türkünün notası incelendiğinde donanımda Fa# arızası olduğu görülmektedir, Mib ve Sib arızası almıştır. Fa# notası civarından türkü başlamıştır, Karcığar makamının karakterine uygun bir yapı görülmektedir. Eser 9/8'lik bir usulde yazılmıştır. Ses aralığına bakıldığında Sol3-La4 olduğu, 9'lu aralığa kadar ses sahası kullandığı görülmektedir. Karar sesi La3 perdesi olup, Türk müziğinde Dügâh perdesine denk gelmektedir. Türkünün geneli incelendiğinde ise makamının Karcığar olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 40: Kız Pınar Başında Testi De Doldurur Türküsünün Şematik Analizi

Usul	9/8
Donanım	Fa#
Ses aralığı	9'lu
En pest nota	Sol3
En tiz nota	La4
Karar sesi	La3
Makamı	Karcığar

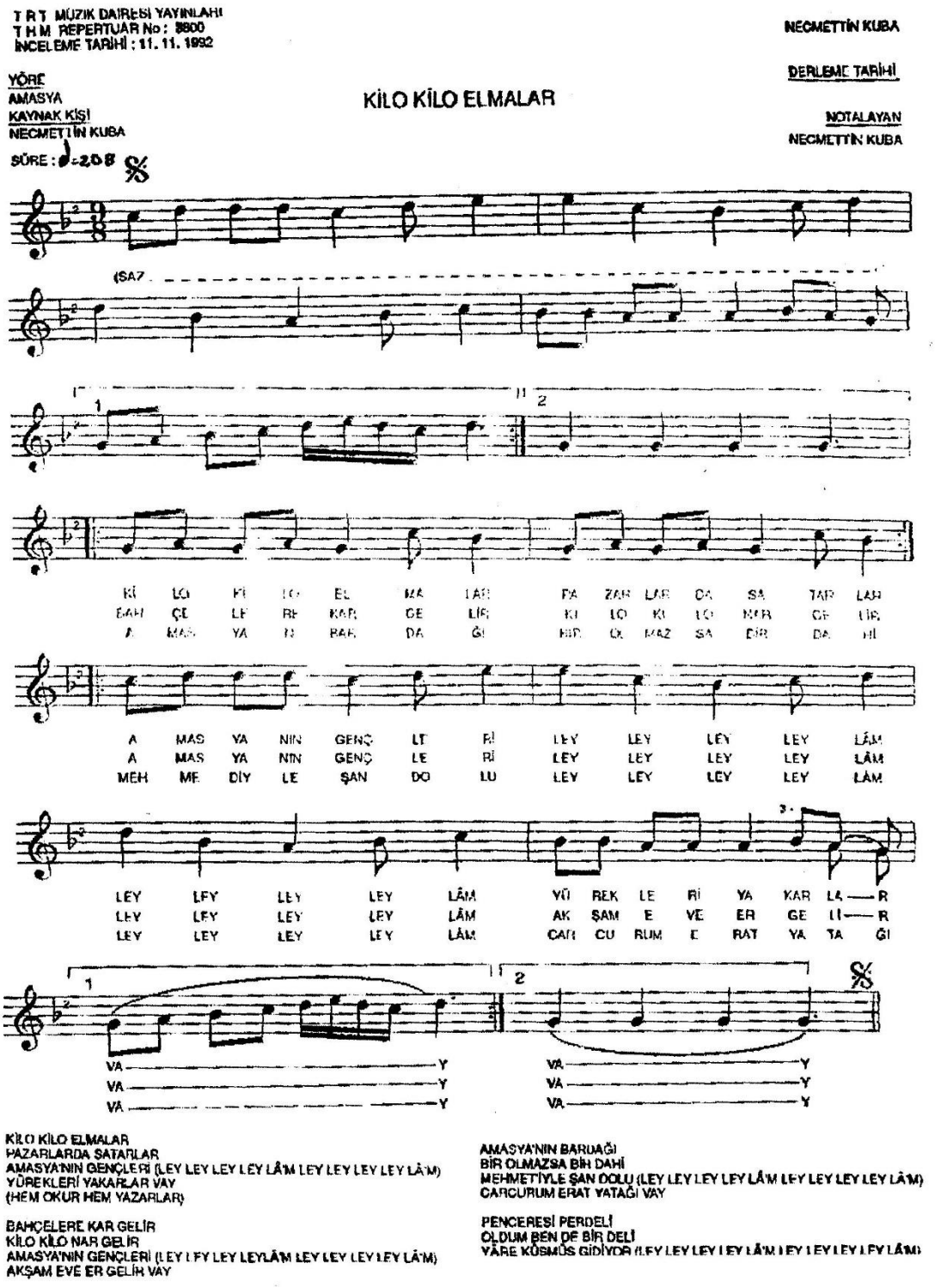

Şekil 71. Kilo Kilo Elmalar Adlı Türkünün Notası.

3.5.38. Kilo Kilo Elmalar Adlı Türkünün Makamsal Analizi

Türkünün notası incelendiğinde donanımda Sib2 arızası olduğu görülmektedir. Do notası civarından türkü başlamıştır, Rast makamının karakterine uygun bir yapı görülmektedir. Eser 9/8'lik bir usulde yazılmıştır. Ses aralığına bakıldığında Sol3-Mi4 olduğu, 6'lı aralığa kadar ses sahası kullandığı görülmektedir. Karar sesi Sol3 perdesi olup, Türk müziğinde Rast perdesine denk gelmektedir. Türkünün geneli incelendiğinde ise makamının Rast olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 41: Kilo Kilo Elmalar Türküsünün Şematik Analizi

Usul	9/8
Donanım	Sib2
Ses aralığı	6'lı
En pest nota	Sol3
En tiz nota	Mi4
Karar sesi	Sol3
Makamı	Rast
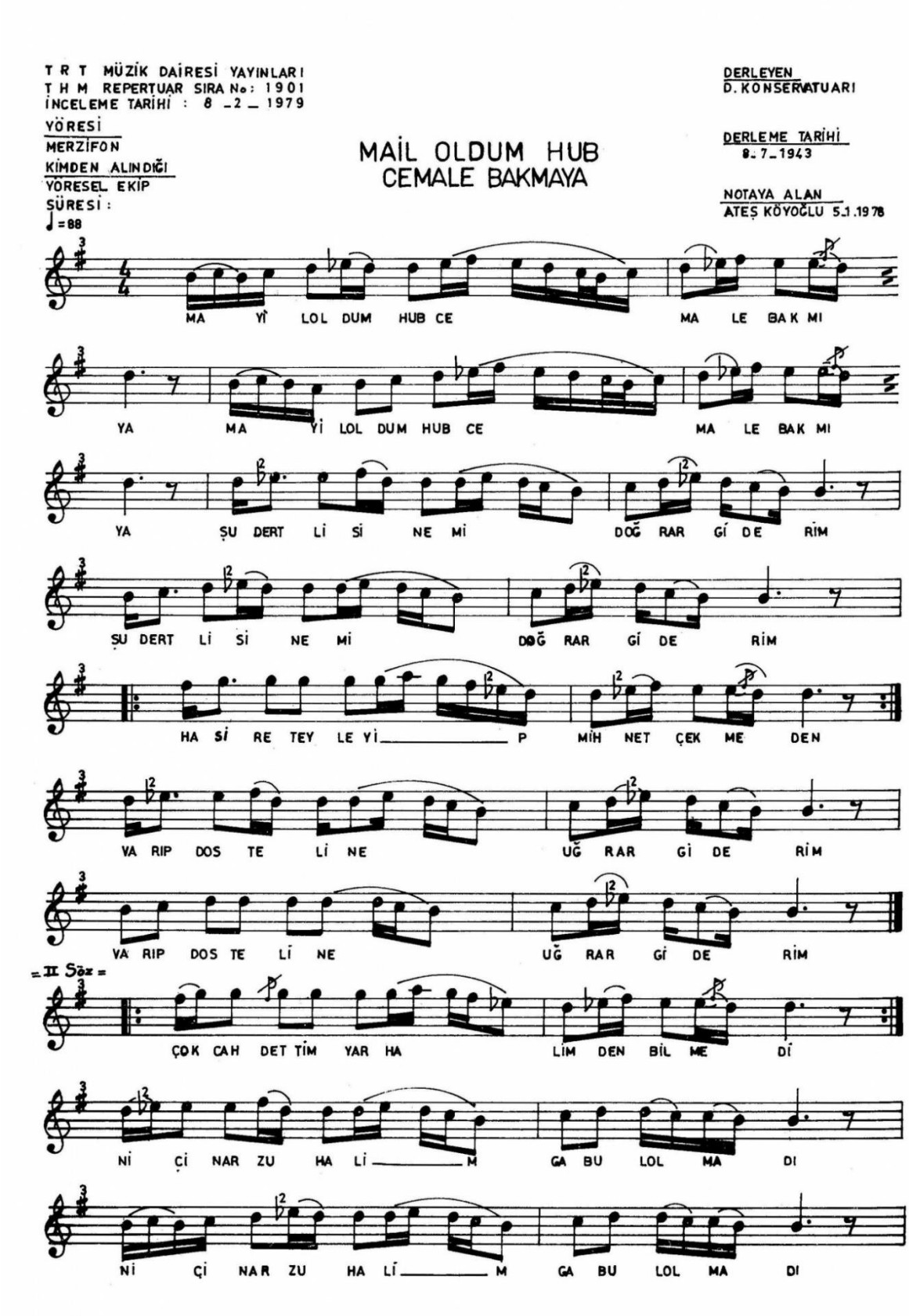
Şekil 72. Mail Oldum Hub Cemale Bakmaya Adlı Türkünün Notası.

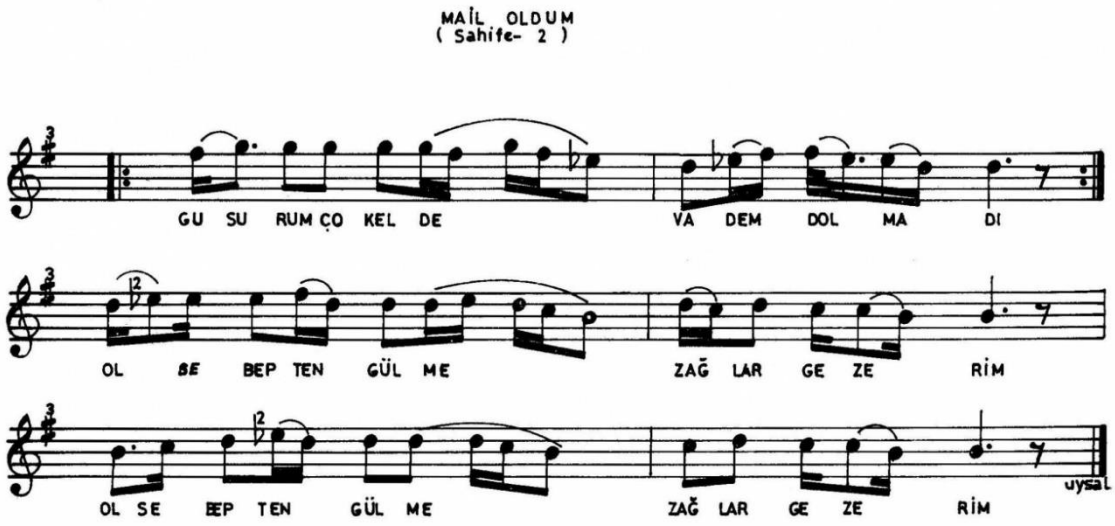

— 1 —

MAYİLOLDUM HUB CEMALE BAKMİYA
ŞU DERTLİ SİNEMİ DOĞRAR GİDERİM
HASİRET EYLEYİP MİHNET ÇEKMEDEN
VARIP DOST ELİNE UĞRAR GİDERİM

— 2 —

ÇOK CAHLDETTİM YAR HALİMDEN BİLMEDİ
NİÇİN ARZUHALİM GABUL OLMADI
GUSURUM ÇOK ELDE VADEM DOLMADI
OL SEBEPTEN GÜLMEZ AĞLAR GEZERİM

Not: Varıp dost eline bölümü
saz olarak çalınır.

Şekil 73. Mail Oldum Hub Cemale Bakmaya Adlı Türkünün 2. Notası

3.5.39. Mail Oldum Hub Cemale Bakmaya Adlı Türkünün Makamsal Analizi

Türkünün notası incelendiğinde donanımda Fa# arızası olduğu görülmektedir, Mib ve Mib2 arızası almıştır. Si notası civarından türkü başlamıştır, Hüzzam makamının karakterine uygun bir yapı görülmektedir. Eser 4/4'lük bir usulde yazılmıştır. Ses aralığına bakıldığında La3-La4 olduğu, 8'li aralığa kadar ses sahası kullandığı görülmektedir. Karar sesi Si3 perdesi olup, Türk müziğinde Segâh perdesine denk gelmektedir. Türkünün geneli incelendiğinde ise makamının Hüzzam olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 42: Mail Oldum Hub Cemale Bakmaya Türküsünün Şematik Analizi

Usul	4/4
Donanım	Fa#
Ses aralığı	8'li
En pest nota	La3
En tiz nota	La4
Karar sesi	Si3
Makamı	Hüzzam
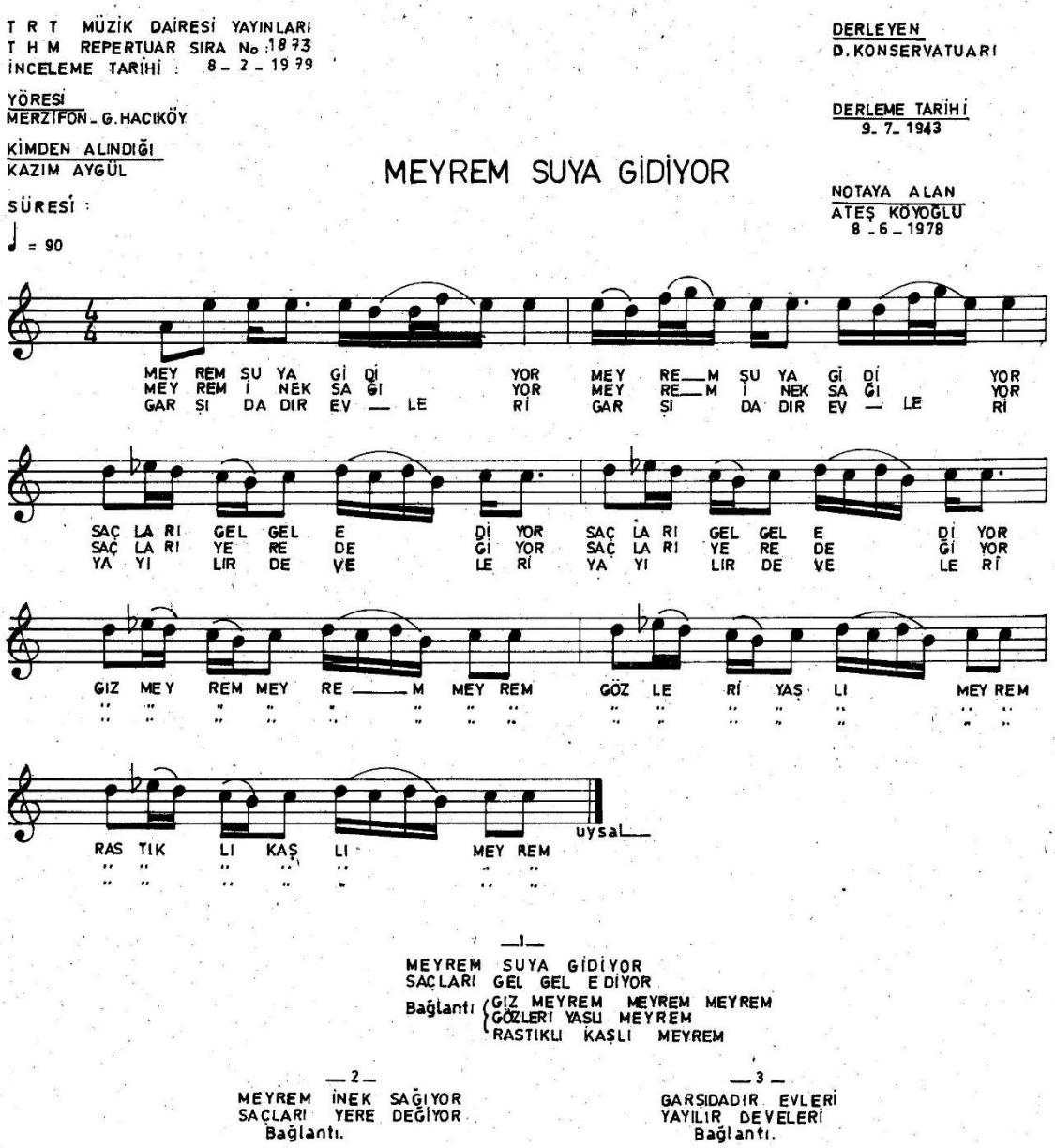
Şekil 74. Meryem Suya Gidiyor Adlı Türkünün Notası.

3.5.40. Meryem Suya Gidiyor Adlı Türkünün Makamsal Analizi

Türkünün notası incelendiğinde donanımda arıza olmadığı görülmektedir, Mib arızası almıştır. La notası civarından türkü başlamıştır, Çargâh ve Bayati Şiraz makamının karakterine uygun bir yapı görülmektedir. Eser 4/4'lük bir usulde yazılmıştır. Ses aralığına bakıldığında Si3-Sol4 olduğu, 6'lı aralığa kadar ses sahası kullandığı görülmektedir. Karar sesi Do4 perdesi olup, Türk müziğinde Çargâh perdesine denk gelmektedir. Türkünün geneli incelendiğinde ise makamının Çargâh ve Bayati Şiraz olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 43: Meryem Suya Gidiyor Türküsünün Şematik Analizi

Usul	4/4
Donanım	-
Ses aralığı	6'lı
En pest nota	Si3
En tiz nota	Sol4
Karar sesi	Do4
Makamı	Çargâh+Bayati Şiraz
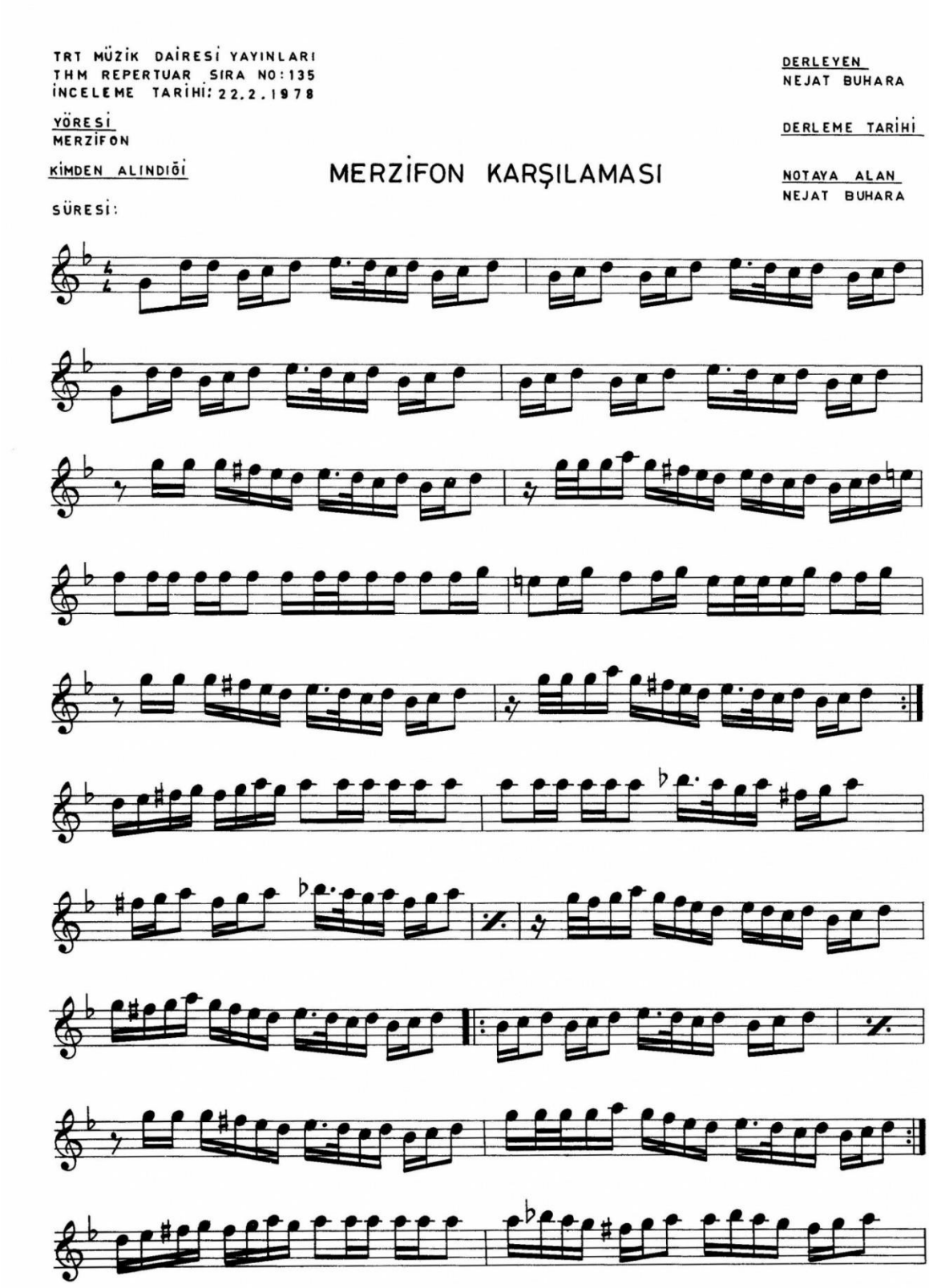
Şekil 75. Merzifon Karşılaması Adlı Sözsüz Eserin Notası.
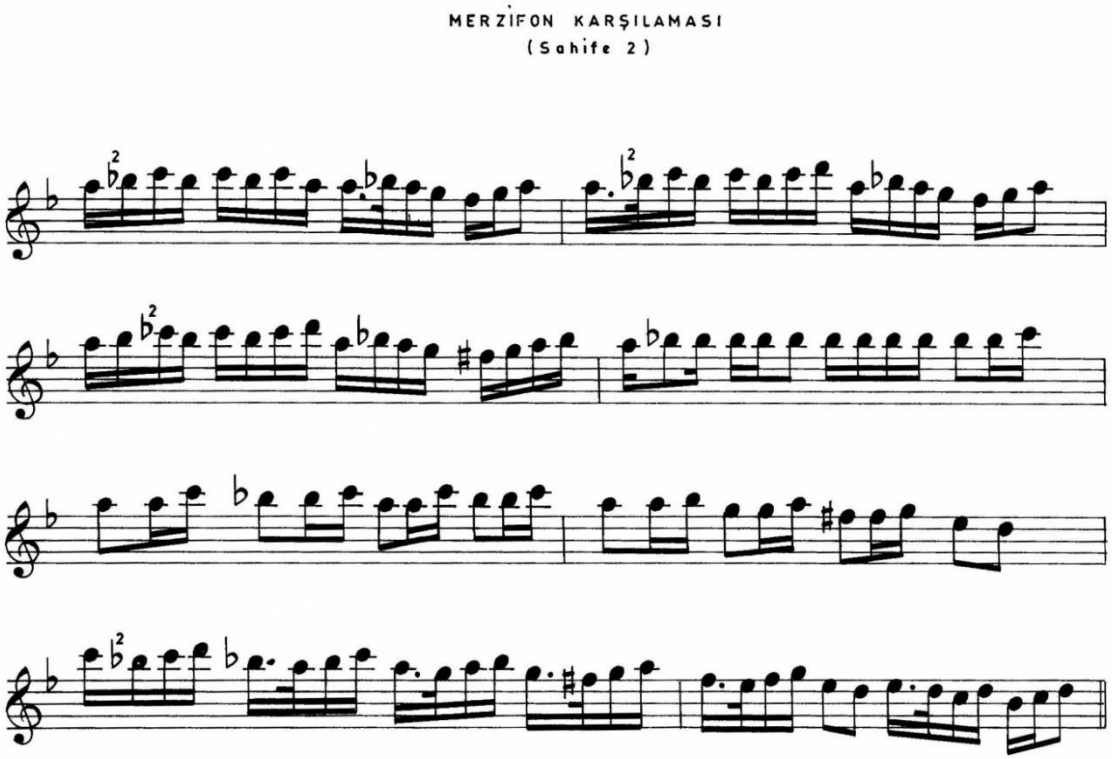
Şekil 76. Merzifon Karşılaması Adlı Sözsüz Eserin 2. Notası.

3.5.41. Merzifon Karşılaması Adlı Sözsüz Eserin Makamsal Analizi

Sözsüz eserin notası incelendiğinde donanımda Mib arızası olduğu görülmektedir, Fa#, Sib, Sib2 arızası ve Mi natürel almıştır. Sol notası civarından sözsüz eser başlamıştır. Gülizar makamının karakterine uygun bir yapı görülmektedir. Eser 4/4'lük bir usulde yazılmıştır. Ses aralığına bakıldığında Sol3-Re5 olduğu, 12'li aralığa kadar ses sahası kullandığı görülmektedir. Karar sesi Re4 perdesi olup, Türk müziğinde Neva perdesine denk gelmektedir. Türkünün geneli incelendiğinde ise makamının Gülizar olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 44: Merzifon Karşılaması Adlı Sözsüz Eserin Şematik Analizi

Usul	4/4
Donanım	Mib
Ses aralığı	12'li
En pest nota	Sol3
En tiz nota	Re5
Karar sesi	Re4
Makamı	Gülizar
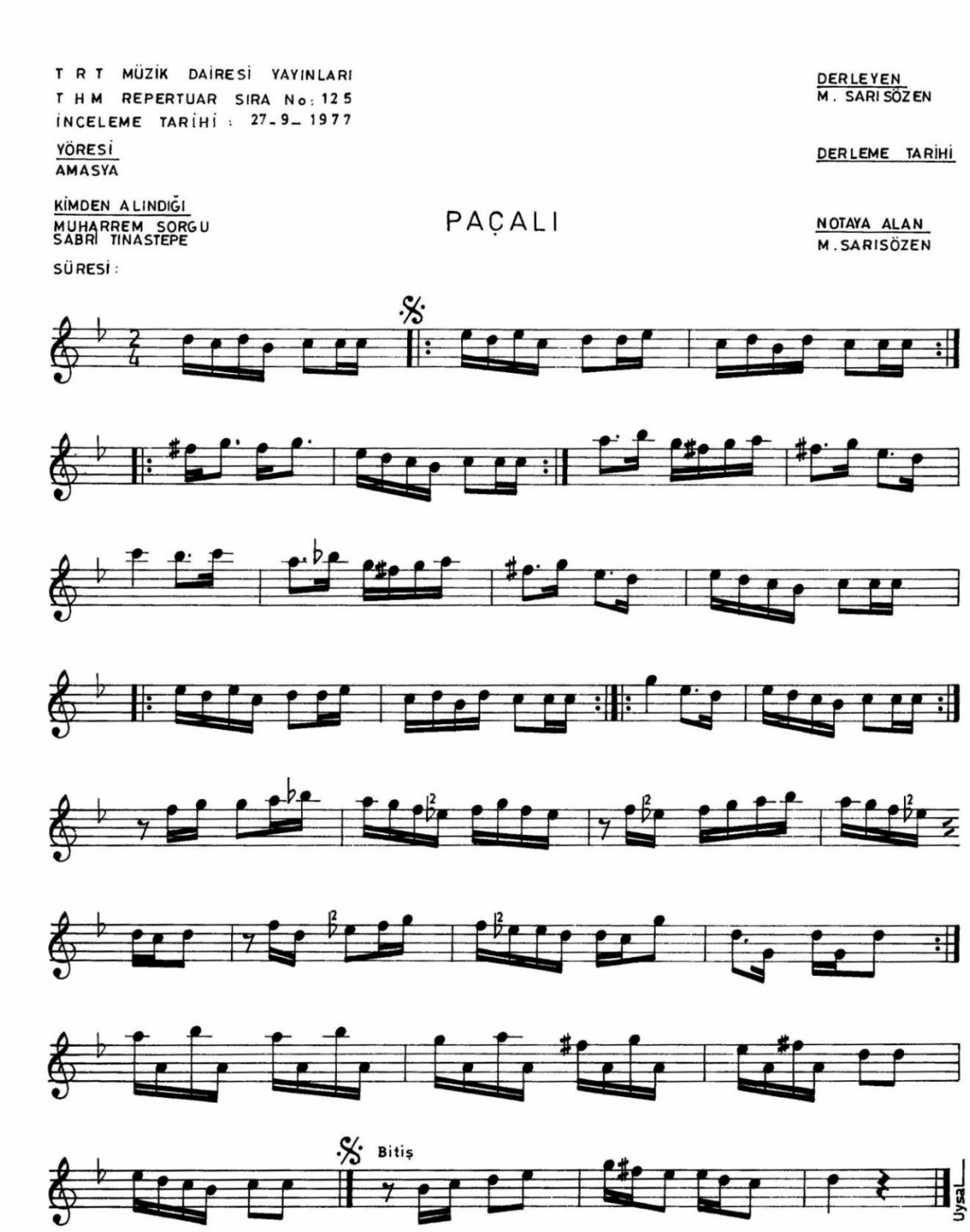
Şekil 77. Paçalı Adlı Sözsüz Eserin Notası.

3.5.42. Paçalı Adlı Sözsüz Eserin Makamsal Analizi

Sözsüz eserin notası incelendiğinde donanımda Mib arızası olduğu görülmektedir, Fa#, Sib, Mib2 arızası almıştır. Re notası civarından türkü başlamıştır, Karcığar makamının karakterine uygun bir yapı görülmektedir. Eser 2/4'lük bir usulde yazılmıştır. Ses aralığına bakıldığında La3-Do5 olduğu, 10'lu aralığa kadar ses sahası kullandığı görülmektedir. Karar sesi Re4 perdesi olup, Türk müziğinde Neva perdesine denk gelmektedir. Türkünün geneli incelendiğinde ise makamının Karcığar olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 45: Paçalı Adlı Sözsüz Eserin Şematik Analizi

Usul	2/4
Donanım	Mib
Ses aralığı	10'lu
En pest nota	La3
En tiz nota	Do5
Karar sesi	Re4
Makamı	Karcığar
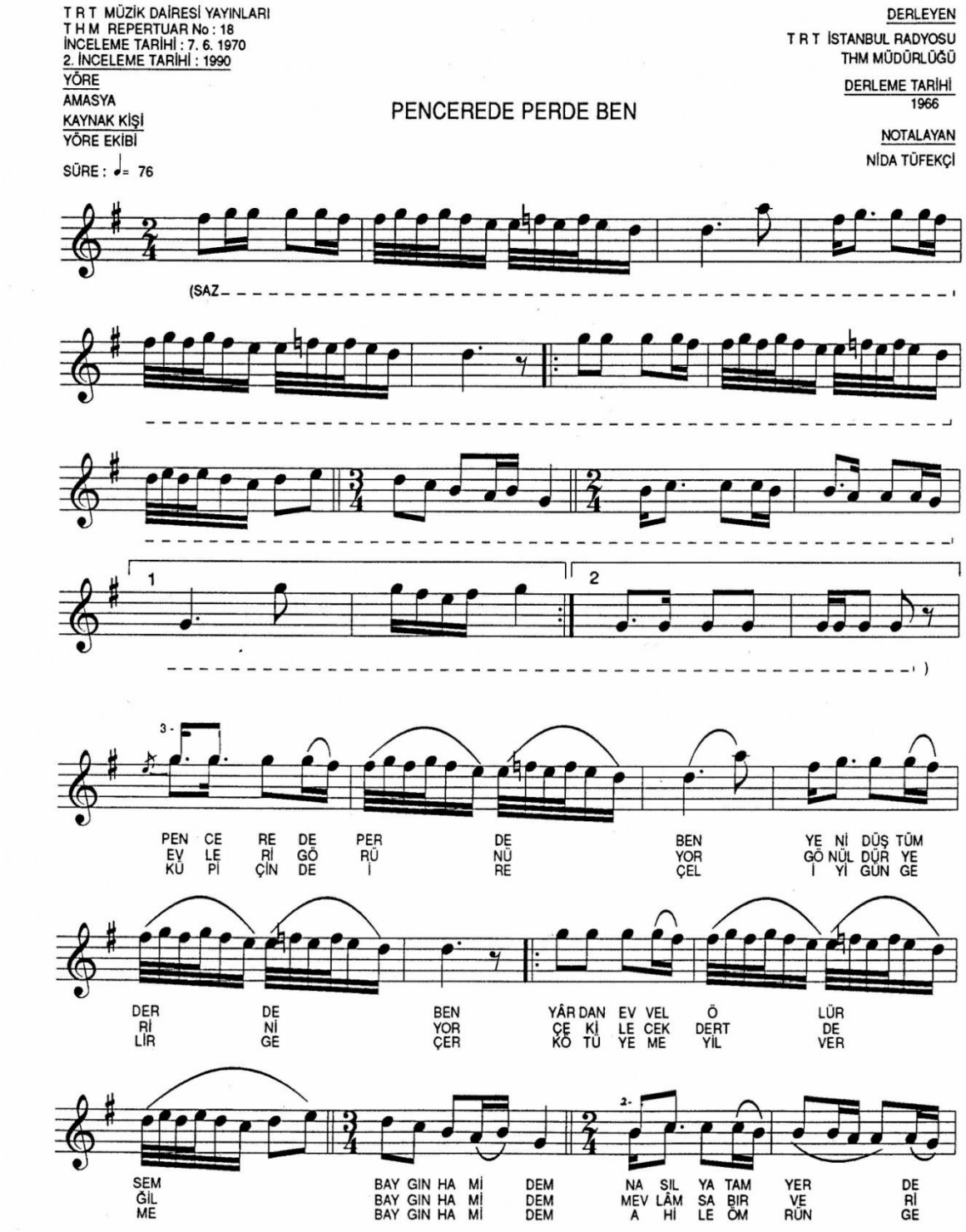
Şekil 78. Pencerede Perde Ben Adlı Türkünün Notası.
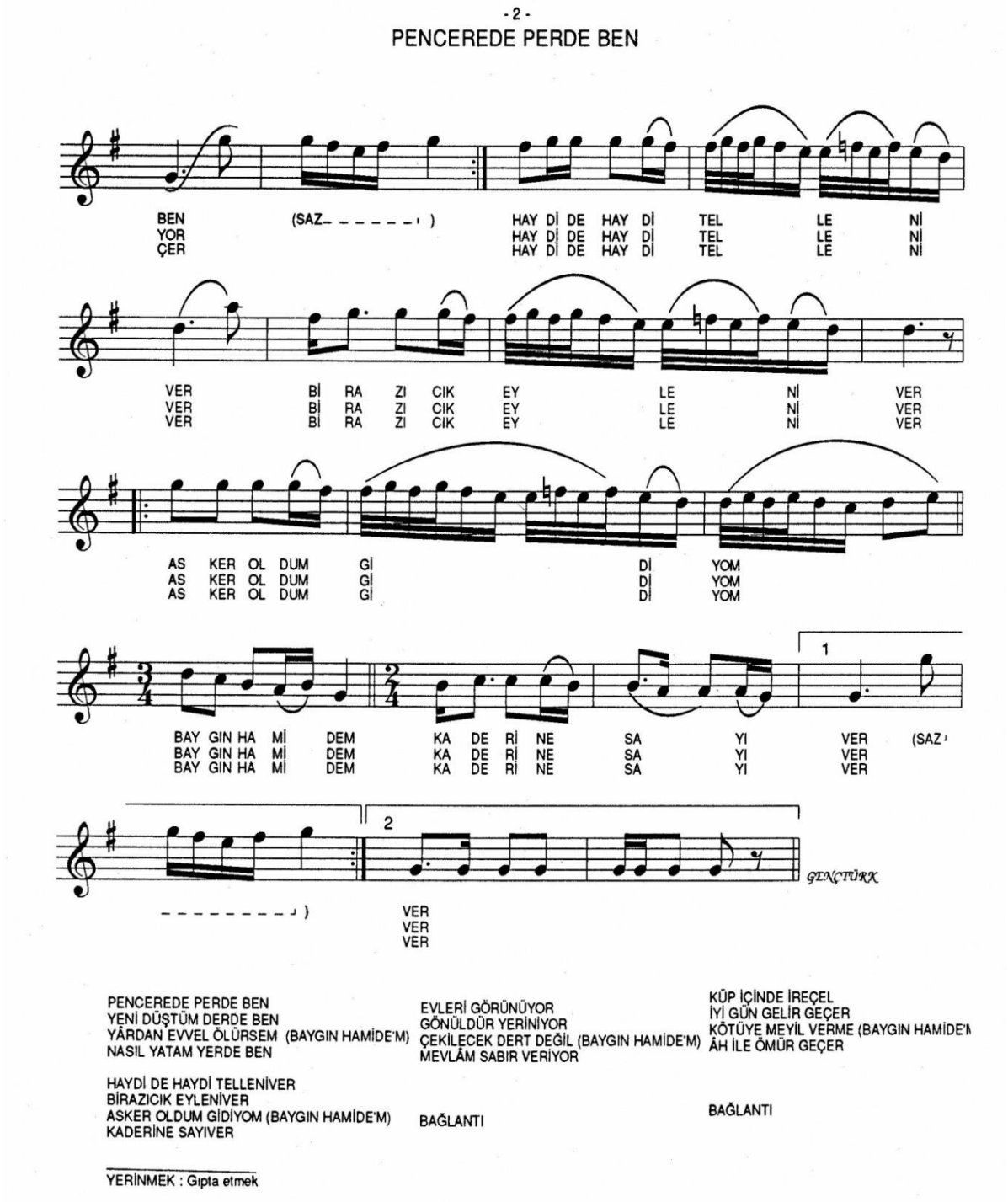
Şekil 79. Pencerede Perde Ben Adlı Türkünün 2. Notası.

3.5.43. Pencerede Perde Ben Adlı Türkünün Makamsal Analizi

Türkünün notası incelendiğinde donanımda Fa# arızası olduğu görülmektedir, Fa natürel almıştır. Fa# notası civarından türkü başlamıştır, Mahur makamının karakterine uygun bir yapı görülmektedir. Eser 2/4 ve 3/4'lük bir usulde yazılmıştır. Ses aralığına bakıldığında Sol3-La4 olduğu, 9'lu aralığa kadar ses sahası kullandığı görülmektedir. Karar sesi Sol3 perdesi olup, Türk müziğinde Rast perdesine denk gelmektedir. Türkünün geneli incelendiğinde ise makamının Mahur olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 46: Pencerede Perde Ben Türküsünün Şematik Analizi

Usul	2/4+3/4
Donanım	Fa#
Ses aralığı	9'lu
En pest nota	Sol3
En tiz nota	La4
Karar sesi	Sol3
Makamı	Mahur
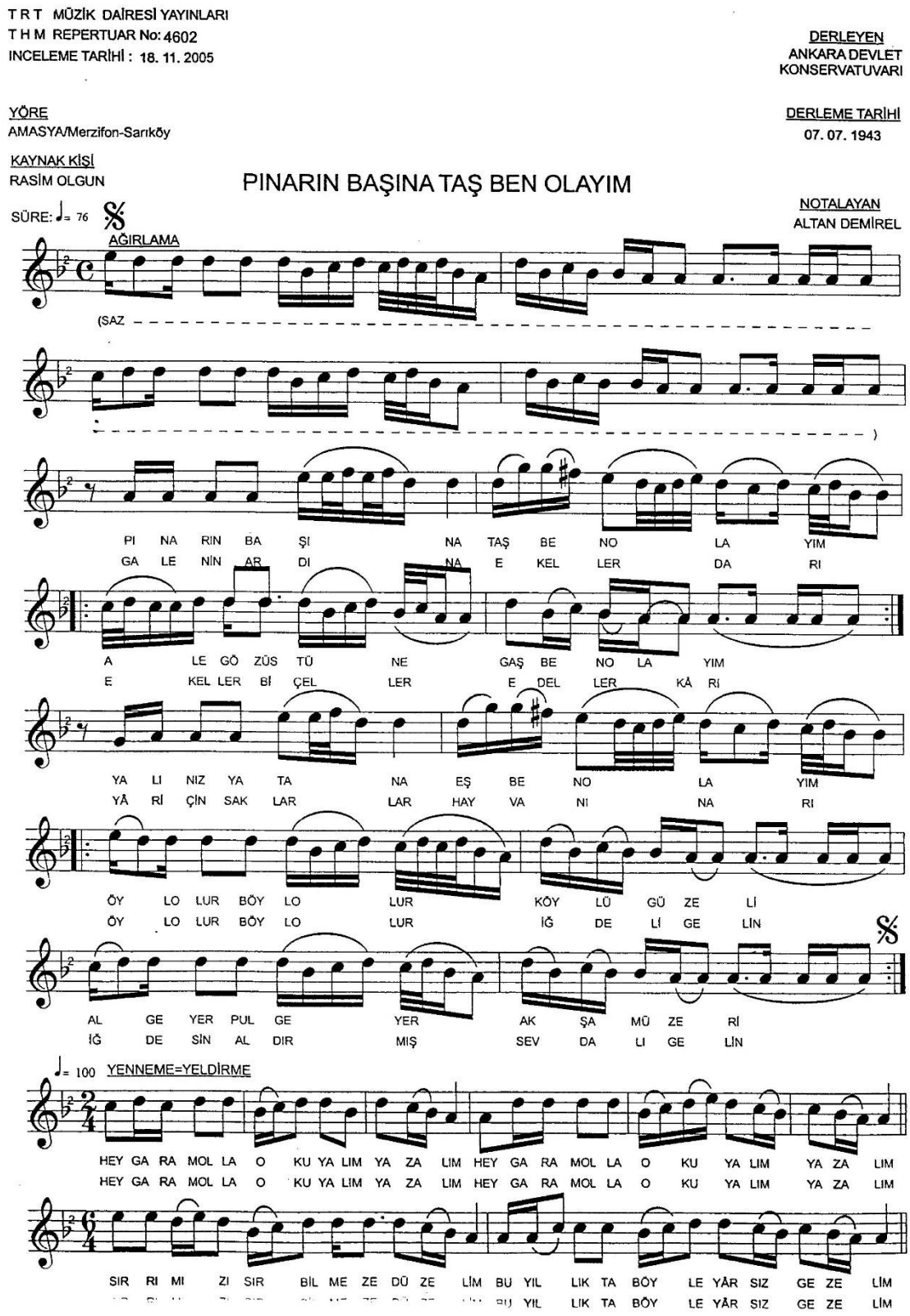
Şekil 80. Pınarın Başına Taş Ben Olayım Adlı Türkünün Notası.
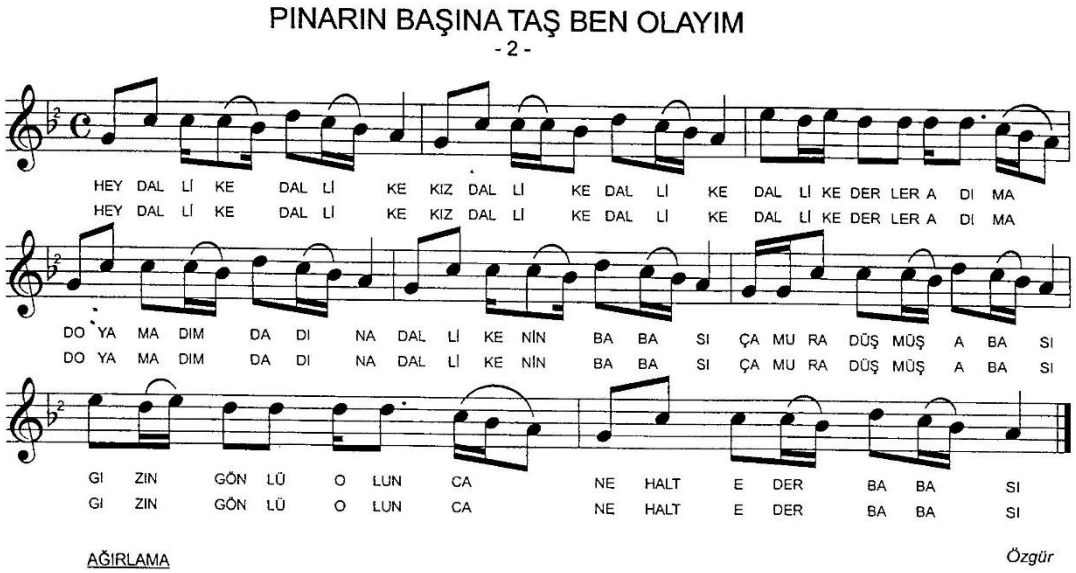
AĞIRLAMA

Özgür

PINARIN BAŞINA DAŞ BEN OLAYIM
ALE GÖZ ÜSTÜNE GAŞ BEN OLAYIM
YALINIZ YATANA EŞ BEN OLAYIM
ÖYL'OLUR BÖYL'OLUR KÖYLÜ GÜZELİ
AL GEYER PUL GEYER AKŞAM ÜZERİ

GALENİN ARDINA EKELLER DARI
EKELLER BİÇELLER EDELLER KÂRI
YÂR İÇİN SAKLARLAR HAYVAYI NARI
ÖYL'OLUR BÖYL'OLUR İĞDELİ GELİN
İĞDESİN ALDIRMIŞ SEVDALI GELİN

YENNEME/YELDİRME

HEY GARA MOLLA OKUYALIM YAZALIM
SIRRIMIZI SIR BİLEMEZE DÜZELİM
BU YILLIK DA BÖYLE YÂRSIZ GEZELİM

HEY DALLİKE DALLİKE
KIZ DALLİKE DALLİKE

DALLİKE DERLER ADIMA
DOYAMADIM DADINA
DALLİKENİN BABASI
ÇAMURA DÜŞMÜŞ ABASI
GIZIN GÖNLÜ OLUNCA
NE HALT EDER BABASI

Şekil 81. Pınarın Başına Taş Ben Olayım Adlı Türkünün 2. Notası.

3.5.44. Pınarın Başına Taş Ben Olayım Adlı Türkünün Makamsal Analizi

Türkünün notası incelendiğinde donanımda Sib2 arızası olduğu görülmektedir, Fa# arızası almıştır. Mi notası civarından türkü başlamıştır, Hüseyni makamının karakterine uygun bir yapı görülmektedir. Eser 4/4, 2/4 ve 6/4'lük bir usulde yazılmıştır. Ses aralığına bakıldığında Sol3-Sol4 olduğu, 8'li aralığa kadar ses sahası kullandığı görülmektedir. Karar sesi La3 perdesi olup, Türk müziğinde Dügâh perdesine denk gelmektedir. Türkünün geneli incelendiğinde ise makamının Hüseyni olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 47: Pınarın Başına Taş Ben Olayım Türküsünün Şematik Analizi

Usul	4/4+2/4+6/4
Donanım	Sib2
Ses aralığı	8'li
En pest nota	Sol3
En tiz nota	Sol4
Karar sesi	La3
Makamı	Hüseyni
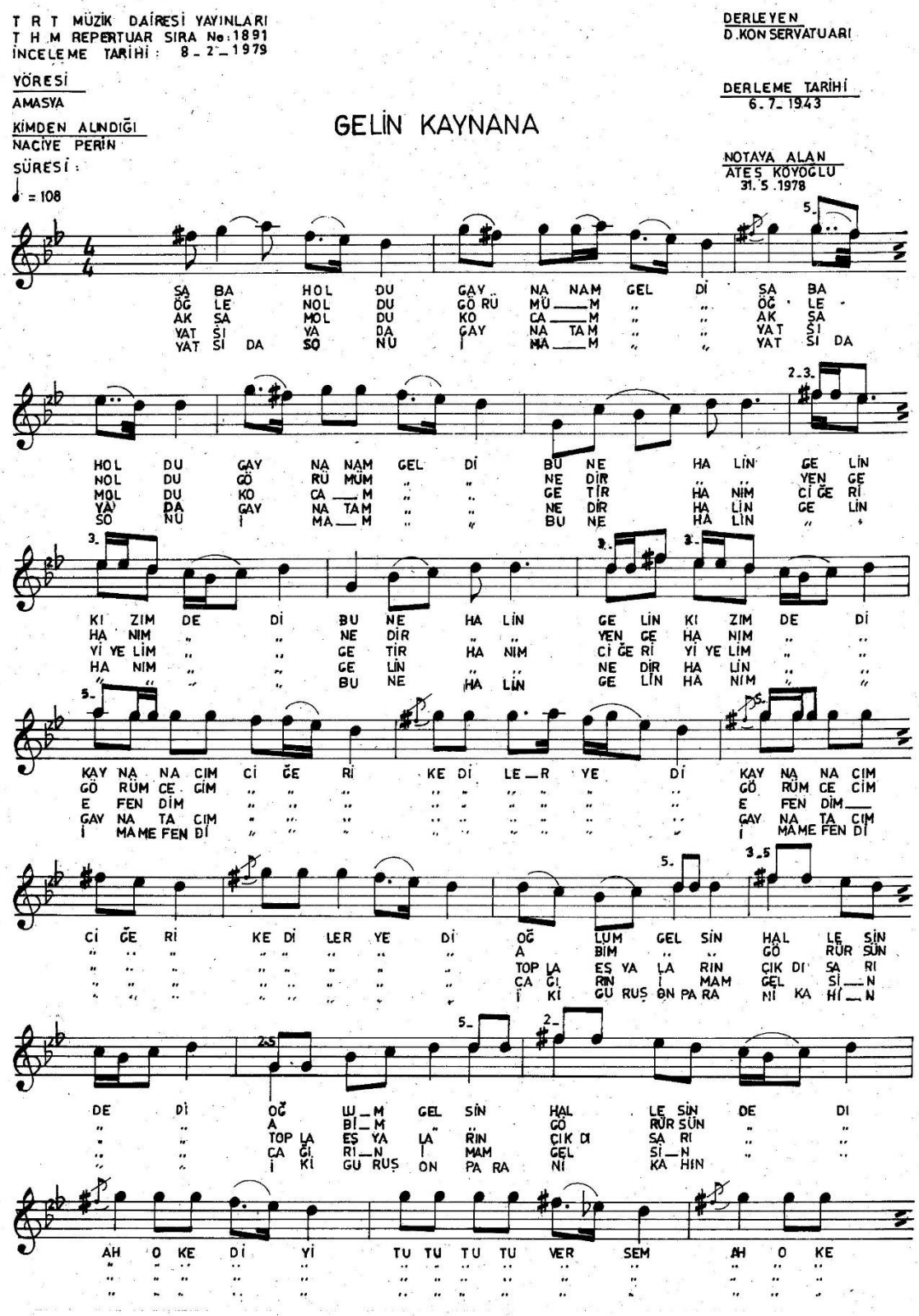
Şekil 82. Gelin Kaynana Adlı Türkünün Notası.

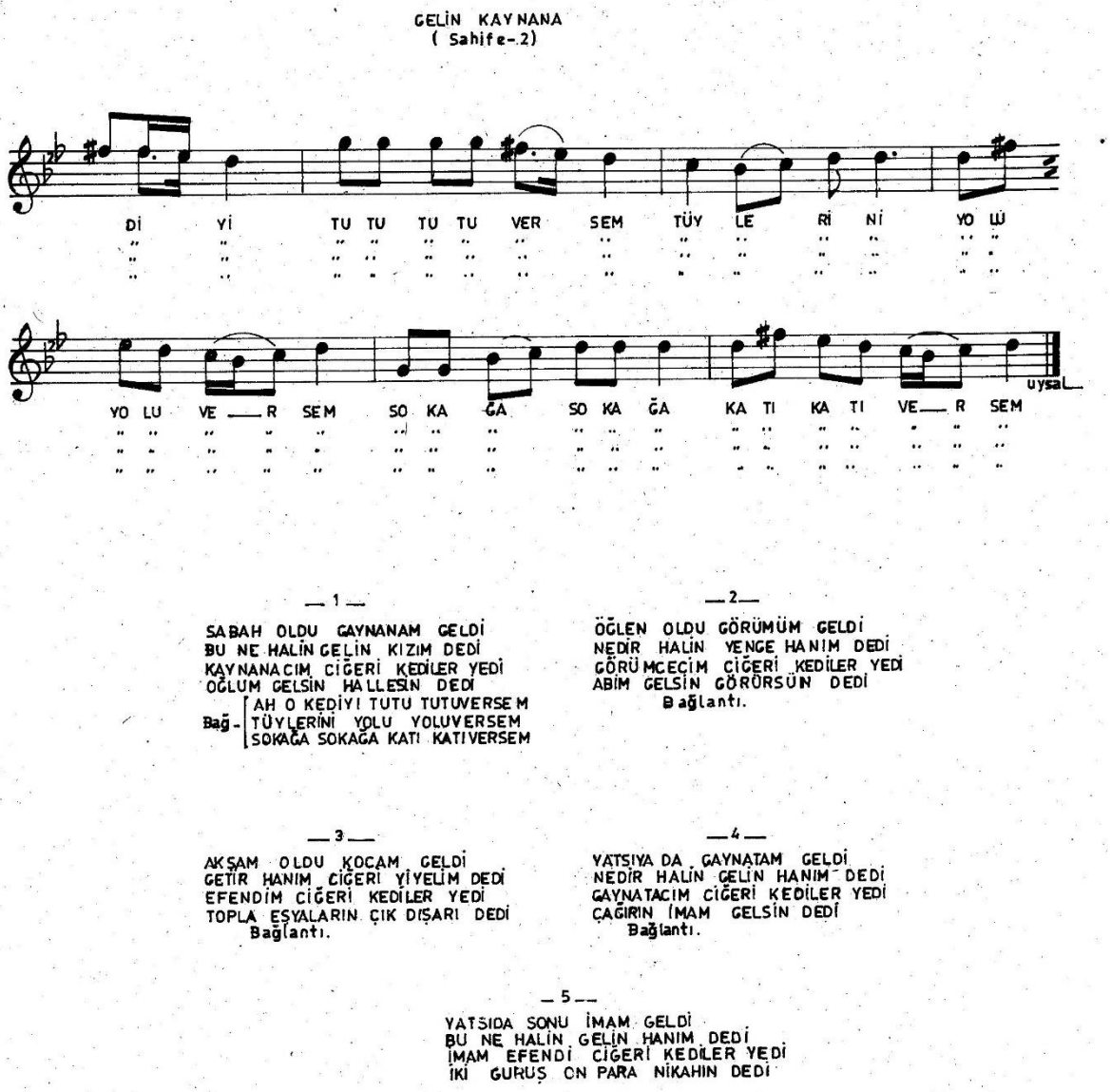

Şekil 83. Gelin Kaynana Adlı Türkünün 2. Notası.

3.5.45. Sabah Oldu Gaynanam Geldi Adlı Türkünün Makamsal Analizi

Türkünün notası incelendiğinde donanımda Sib2 ve Mib arızası olduğu görülmektedir, Fa# arızası almıştır. Fa# notası civarından türkü başlamıştır, Karcığar makamının karakterine uygun bir yapı görülmektedir. Eser 4/4'lük bir usulde yazılmıştır. Ses aralığına bakıldığında Sol3-La4 olduğu, 9'lu aralığa kadar ses sahası kullandığı görülmektedir. Karar sesi La3 perdesi olup, Türk müziğinde Dügâh perdesine denk gelmektedir. Türkünün geneli incelendiğinde ise makamının Karcığar olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 48: Sabah Oldu Gaynanam Geldi Türküsünün Şematik Analizi

Usul	4/4
Donanım	Sib2, Mib
Ses aralığı	9'lu
En pest nota	Sol3
En tiz nota	La4
Karar sesi	La3
Makamı	Karcığar
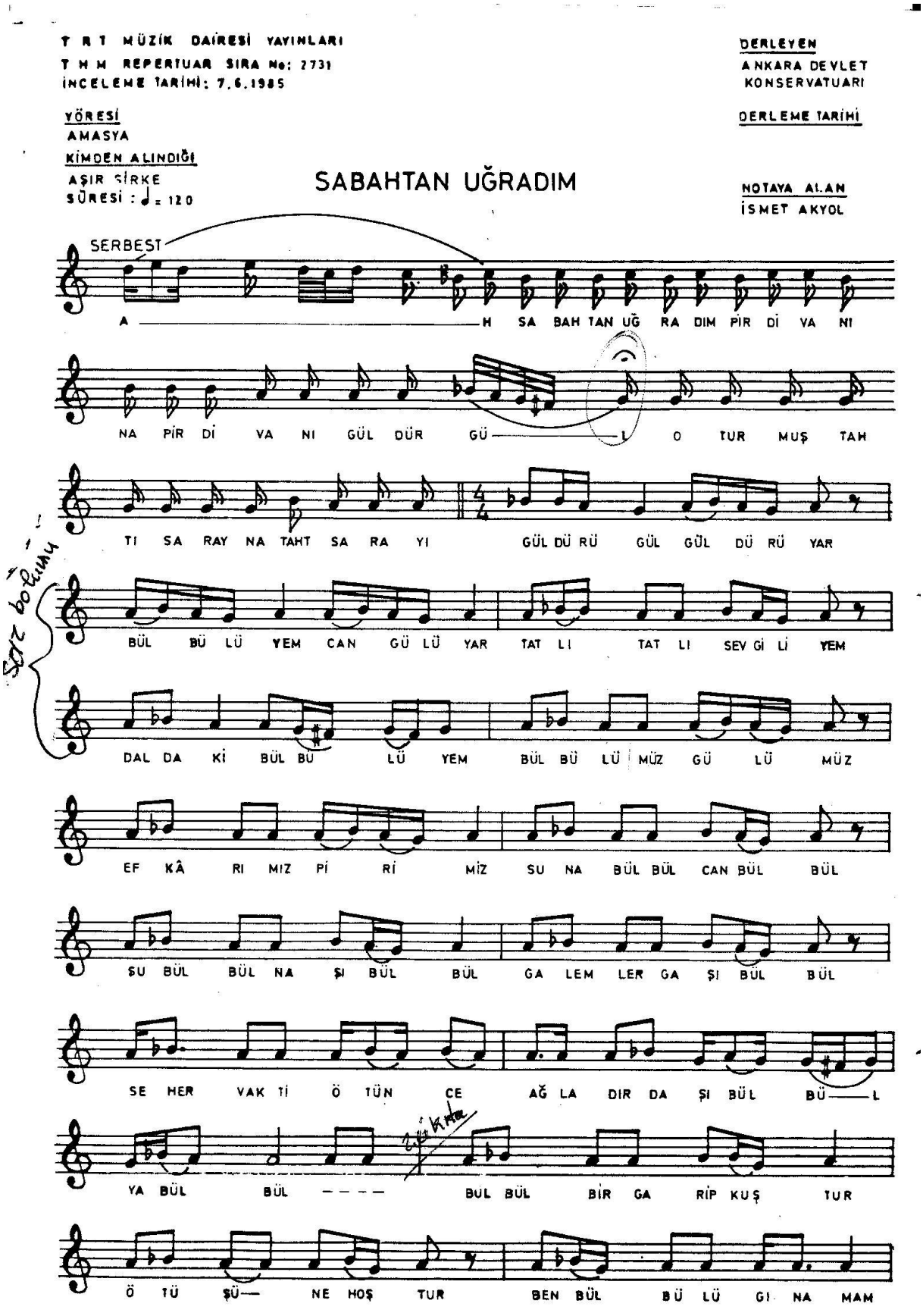
Şekil 84. Sabahtan Uğradım Pir Divanına Adlı Türkünün Notası.

- 2 -

SABAHTAN UĞRADIM
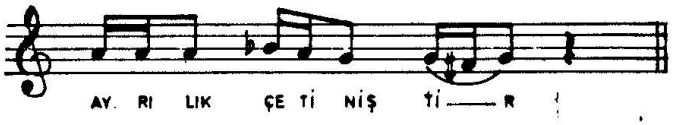
SABAHTAN UĞRADIM PİR DİVANINA
PİR DİVANI GÜLDÜR GÜL
OTURMUŞ TAHTI SARAYINA
TAHTI SARAYI GÜLDÜR GÜL

BÜLBÜLÜYEM CAN GÜLÜ YAR
TATLI TATLI SEVGİLİYEM
DALDAKİ BÜLBÜLÜYEM
BÜLBÜLÜMÜZ GÜLÜMÜZ
EFKÂRIMIZ PİRİMİZ
SUNA BÜLBÜL CAN BÜLBÜL
BÜLBÜL ŞU BÜLBÜL
NAŞI BÜLBÜL GALEMLER
GAŞI BÜLBÜL
SEHER VAKTİ ÖTÜNCE
AĞLADIR DAŞI BÜLBÜL

BAĞLANTI

BÜLBÜL BİR GARİP KUŞTUR
SEHER ÖTÜŞÜ NE HOŞTUR
BEN BÜLBÜLÜ GINAMAM
AYRILIK ÇETİN İŞTİR

BAĞLANTI

GÜLDEN TEREZİ YAPTILAR
GÜLÜ GÜLNEN DARTTILAR
GÜL ALDILAR GÜL SATTILAR
ÇARŞI PAZAR GÜLDEN GÜL

BAĞLANTI

Şekil 85. Sabahtan Uğradım Pir Divanına Adlı Türkünün 2. Notası.

3.5.46. Sabahtan Uğradım Pir Divanına Adlı Türkünün Makamsal Analizi

Türkünün notası incelendiğinde donanımda arıza olmadığı görülmektedir, Sib2, Sib ve Fa# arızası almıştır. Re notası civarından türkü başlamıştır, Kürdi makamının karakterine uygun bir yapı görülmektedir. Eser 4/4'lük bir usulde yazılmıştır. Ses aralığına bakıldığında Fa#3-Mi4 olduğu, 7'li aralığa kadar ses sahası kullandığı görülmektedir. Karar sesi Sol3 perdesi olup, Türk müziğinde Rast perdesine denk gelmektedir. Türkünün geneli incelendiğinde ise makamının Kürdi olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 49: Sabahtan Uğradım Pir Divanına Türküsünün Şematik Analizi

Usul	4/4
Donanım	-
Ses aralığı	7'li
En pest nota	Fa#3
En tiz nota	Mi4
Karar sesi	Sol3
Makamı	Kürdi
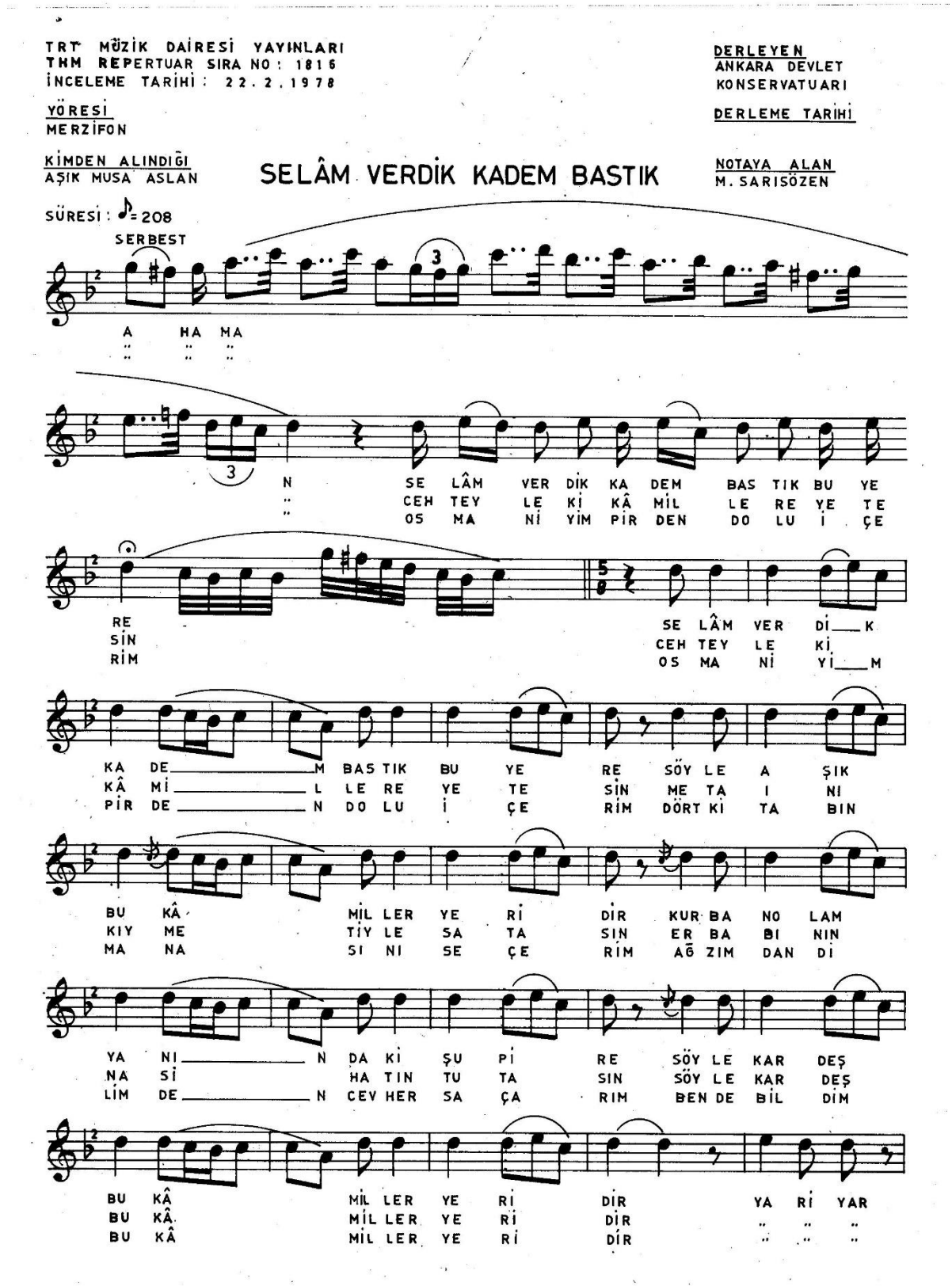
Şekil 86. Selam Verdik Kadem Bastık Adlı Türkünün Notası.

SELAM VERDİK KADEM BASTIK
(Sahife 2)

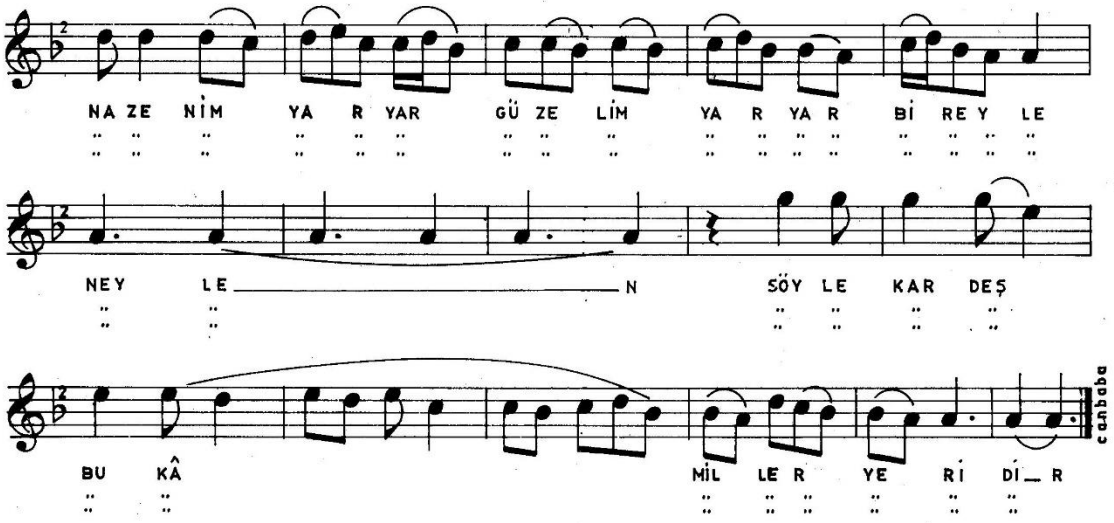

1

AH AMAN SELAM VERDİK KADEM BASTIK BU YERE
SÖYLE AŞIK BU KÂMİLLER YERİDİR
KURBAN OLAM YANINDAKI ŞU PİR'E
SÖYLE KARDEŞ BU KÂMİLLER YERİDİR

BAĞLANTI= YAR YAR NAZENİM
YAR YAR GÜZELİM
YAR YAR BİREYLEN EYLEN

2

AH AMAN CEHTEYLEKİ KÂMİLLERE YETESİN
METAINI KIYMETİYLE SATASIN
ERBABININ NASİHATIN TUTASIN
SÖYLE KARDEŞ BU KAMİLLER YERİDİR
BAĞLANTI

3

AH AMAN OSMANI'YİM PİRDEN DOLU İÇERİM
DÖRT KITABIN MANASINI ŞEÇERİM
AĞZIMDAN DİLİMDEN CEVHER SAÇARIM
BENDE BİLDİM BU KÂMİLLER YERİDİR
BAĞLANTI

Şekil 87. Selam Verdik Kadem Bastık Adlı Türkünün 2. Notası.

3.5.47. Selam Verdik Kadem Bastık Adlı Türkünün Makamsal Analizi

Türkünün notası incelendiğinde donanımda Sib2 arızası olduğu görülmektedir, Fa# arızası ve Fa natürel almıştır. Sol notası civarından türkü başlamıştır, Hüseyni makamının karakterine uygun bir yapı görülmektedir. Eser 5/8'lik bir usulde yazılmıştır. Ses aralığına bakıldığında La3-Sol4 olduğu, 7'li aralığa kadar ses sahası kullandığı görülmektedir. Karar sesi La3 perdesi olup, Türk müziğinde Dügâh perdesine denk gelmektedir. Türkünün geneli incelendiğinde ise makamının Hüseyni olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 50: Selam Verdik Kadem Bastık Türküsünün Şematik Analizi

Usul	5/8
Donanım	Sib2
Ses aralığı	7'li
En pest nota	La3
En tiz nota	Sol4
Karar sesi	La3
Makamı	Hüseyni
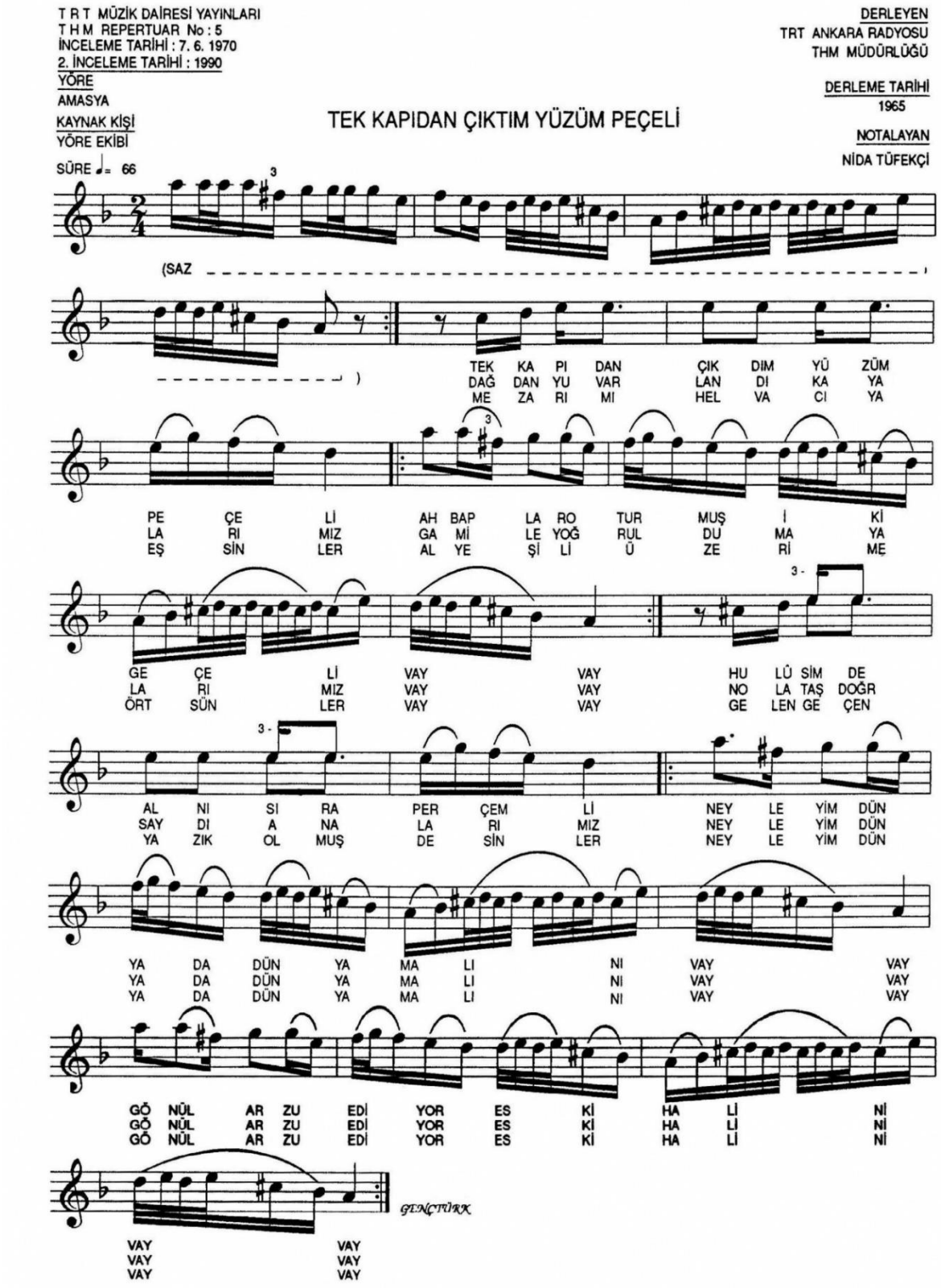
Şekil 88. Tek Kapıdan Çıktım Yüzüm Peçeli Adlı Türkünün Notası.

TEK KAPIDAN ÇIKTIM YÜZÜM PEÇELİ

- 2 -

TEK
KAPIDAN ÇIKTIM YÜZÜM PEÇELİ
AHBAPLAR OTURMUŞ İKİ GEÇELİ VAY VAY
HULÛSİM'DE ALNI SIRA PERÇEMLİ

NEYLEYİM DÜNYADA DÜNYA MALINI VAY VAY
GÖNÜL ARZU EDİYOR ESKİ HALİNİ VAY VAY

DAĞDAN YUVARLANDI KAYALARIMIZ
GAM İLE YOĞRULDU MAYALARIMIZ VAY VAY
N'OLA TAŞ DOĞRSAYDI ANALARIMIZ

NEYLEYİM DÜNYADA DÜNYA MALINI VAY VAY
GÖNÜL ARZU EDİYOR ESKİ HALİNİ VAY VAY

MEZARIMI HELVACI'YA EŞSİNLER
AL YEŞİLİ ÜZERİME ÖRTSÜNLER VAY VAY
GELEN GEÇEN YAZIK OLMUŞ DESİNLER

NEYLEYİM DÜNYADA DÜNYA MALINI VAY VAY
GÖNÜL ARZU EDİYOR ESKİ HALİNİ VAY VAY

GEÇELİ : Sıralı
DOĞRSAYDI : Doğursa idi
HELVACI : Yer, belde adı

Şekil 89. Tek Kapıdan Çıktım Adlı Türkünün 2. Notası.

3.5.48. Tek Kapıdan Çıktım Yüzüm Peçeli Adlı Türkünün Makamsal Analizi

Türkünün notası incelendiğinde donanımda Sib arızası olduğu görülmektedir, Do# ve Fa# arızası almıştır. La notası civarından türkü başlamıştır, Hicaz makamının karakterine uygun bir yapı görülmektedir. Eser 2/4'lük bir usulde yazılmıştır. Ses aralığına bakıldığında La3-La4 olduğu, 8'li aralığa kadar ses sahası kullandığı görülmektedir. Karar sesi La3 perdesi olup, Türk müziğinde Dügâh perdesine denk gelmektedir. Türkünün geneli incelendiğinde ise makamının Hicaz olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 51: Tek Kapıdan Çıktım Yüzüm Peçeli Türküsünün Şematik Analizi

Usul	2/4
Donanım	Sib
Ses aralığı	8'li
En pest nota	La3
En tiz nota	La4
Karar sesi	La3
Makamı	Hicaz

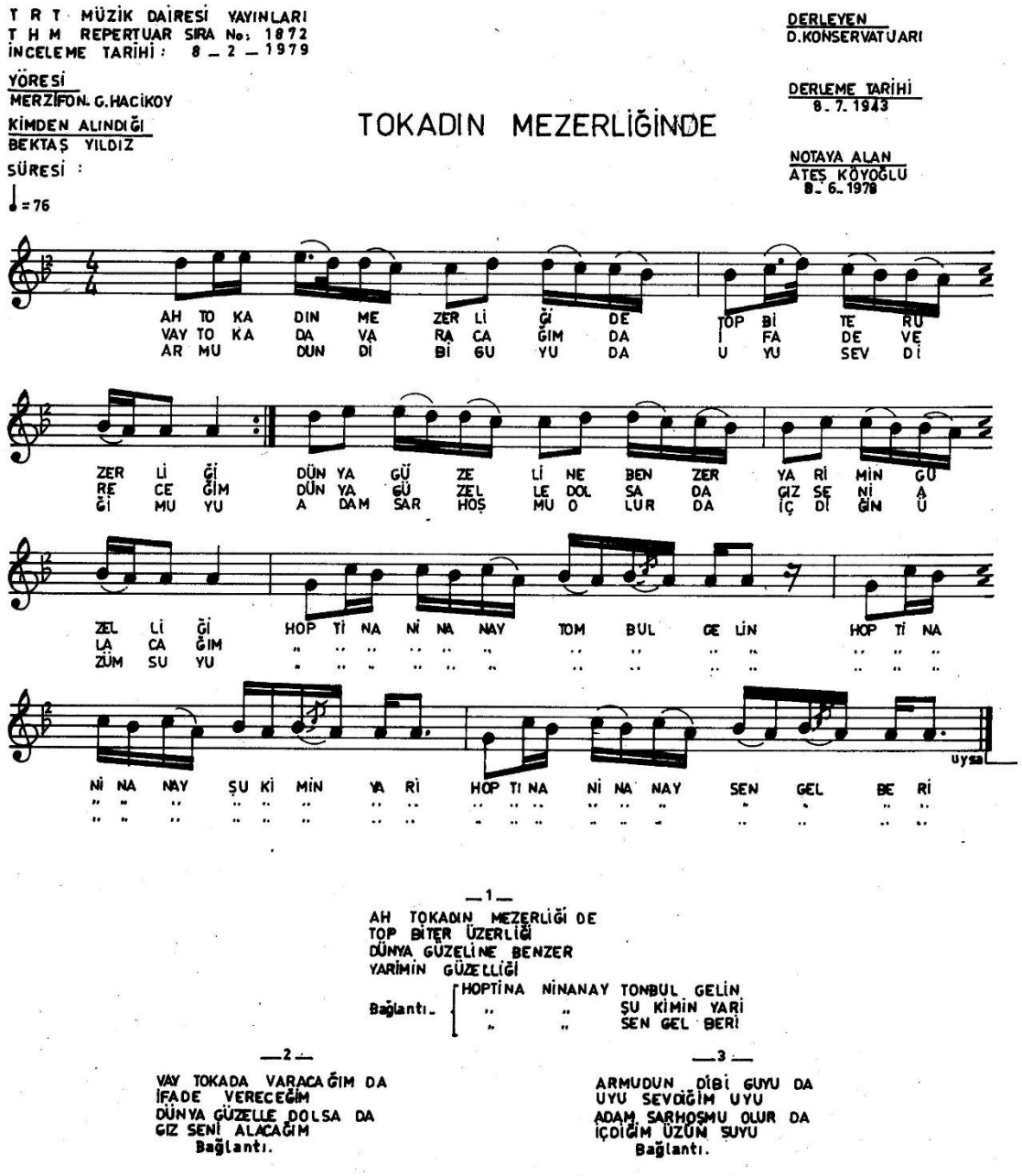

Şekil 90. Tokat'ın Mezerliği Adlı Türkünün Notası.

3.5.49. Tokat'ın Mezerliği Adlı Türkünün Makamsal Analizi

Türkünün notası incelendiğinde donanımda Sib2 arızası olduğu görülmektedir, Fa# arızası almamıştır. Re notası civarından türkü başlamıştır, Uşşak makamının karakterine uygun bir yapı görülmektedir. Eser 4/4'lük bir usulde yazılmıştır. Ses aralığına bakıldığında Sol3-Mi4 olduğu, 6'lı aralığa kadar ses sahası kullandığı görülmektedir. Karar sesi La3 perdesi olup, Türk müziğinde Dügâh perdesine denk gelmektedir. Türkünün geneli incelendiğinde ise makamının Uşşak olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 52: Tokat'ın Mezerliği Türküsünün Şematik Analizi

Usul	4/4
Donanım	Sib2
Ses aralığı	8'li
En pest nota	Sol3
En tiz nota	Mi4
Karar sesi	La3
Makamı	Uşşak

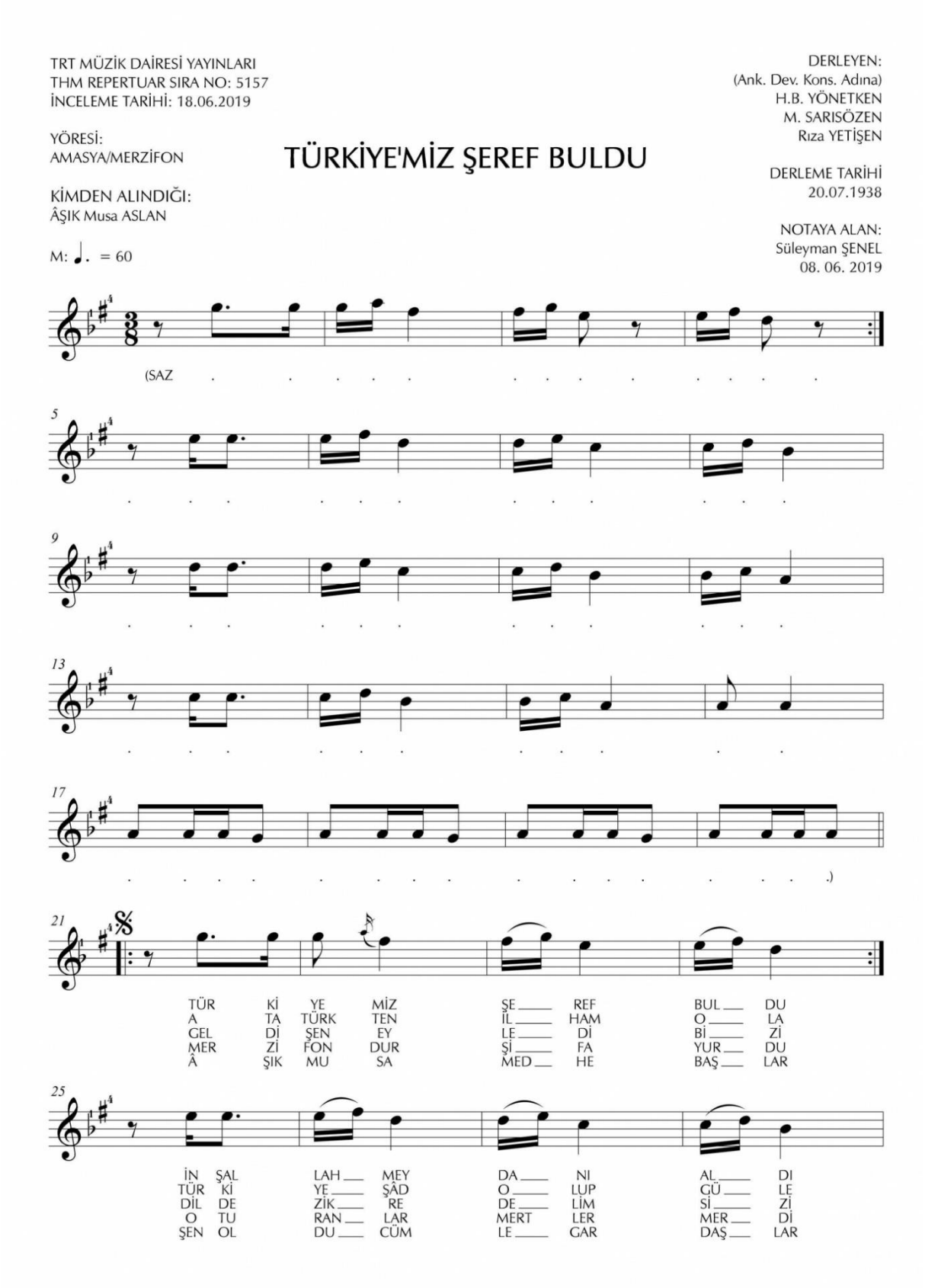

Şekil 91. Türkiye'miz Şeref Buldu Adlı Türkünün Notası.
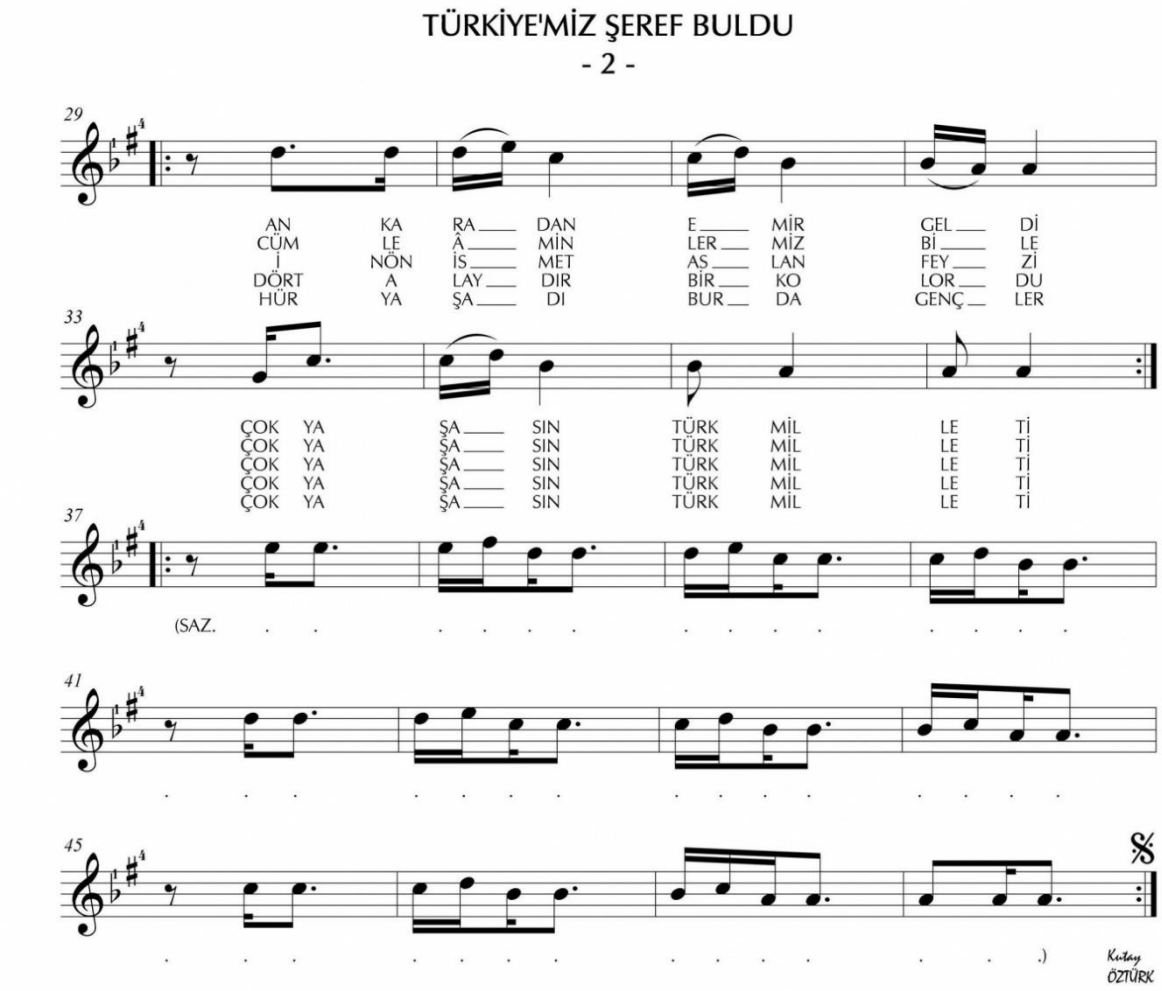
1.
TÜRKİYE'MİZ ŞEREF BULDU
İNŞALLAH MEYDANI ALDI
ANKARA'DAN EMİR GELDİ
ÇOK YAŞASIN TÜRK MİLLETİ

2.
ATATÜRK'TEN İLHAM OLA
TÜRKİYE ŞÂD OLUP GÜLE
CÜMLE ÂMİNLER(İ)MİZ BİLE
ÇOK YAŞASIN TÜRK MİLLETİ

3.
GELDİ ŞEN EYLEDİ BİZİ
DİLDE ZİKREDELİM SİZİ
İNÖN(Ü) İSMET ASLAN FEYZİ (FEVZİ)
ÇOK YAŞASIN TÜRK MİLLETİ

4.
MERZİFON'DUR ŞİFA YURDU
OTURANLAR MERTLER MERDİ
DÖRT ALAYDIR BİR KOLORDU
ÇOK YAŞASIN TÜRK MİLLETİ

5.
ÂŞIK MUSA MEDHE BAŞLAR
ŞEN OLDU CÜMLE GARDAŞLAR
HÜR YAŞADI BURDA GENÇLER
ÇOK YAŞASIN TÜRK MİLLETİ

İNÖN(Ü) İSMET:İsmet İnönü.
ASLAN FEYZİ: Fevzi Çakmak.

Şekil 92. Türkiye'miz Şeref Buldu Adlı Türkünün 2. Notası.

3.5.50. Türkiye'miz Şeref Buldu Adlı Türkünün Makamsal Analizi

Türkünün notası incelendiğinde donanımda Fa# ve Sib2 arızası olduğu görülmektedir. Sol notası civarından türkü başlamıştır, Hüseyni makamının karakterine uygun bir yapı görülmektedir. Eser 3/8'lik bir usulde yazılmıştır. Ses aralığına bakıldığında La3-La4 olduğu, 8'li aralığa kadar ses sahası kullandığı görülmektedir. Karar sesi La3 perdesi olup, Türk müziğinde Dügâh perdesine denk gelmektedir. Türkünün geneli incelendiğinde ise makamının Hüseyni olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 53: Türkiye'miz Şeref Buldu Türküsünün Şematik Analizi

Usul	3/8
Donanım	Fa#, Sib2
Ses aralığı	8'li
En pest nota	La3
En tiz nota	La4
Karar sesi	La3
Makamı	Hüseyni

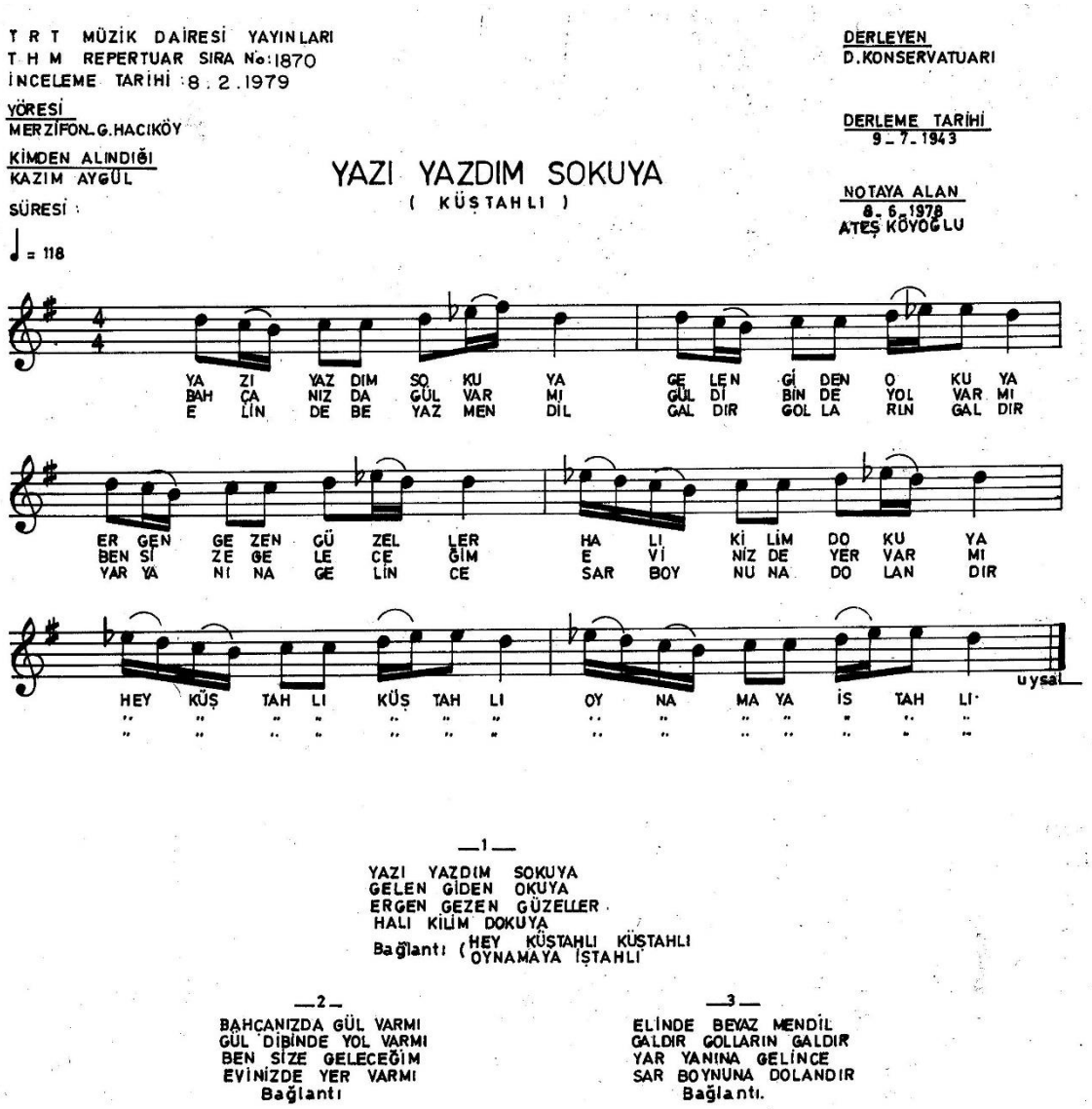

Şekil 93. Yazı Yazdım Sokuya Adlı Türkünün Notası.

3.5.51. Yazı Yazdım Sokuya Adlı Türkünün Makamsal Analizi

Türkünün notası incelendiğinde donanımda Fa# arızası olduğu görülmektedir, Mib arızası almıştır. Re notası civarından türkü başlamıştır, Karcığar makamının karakterine uygun bir yapı görülmektedir. Eser 4/4'lük bir usulde yazılmıştır. Ses aralığına bakıldığında Si3-Fa#4 olduğu, 5'li aralığa kadar ses sahası kullandığı görülmektedir. Karar sesi Re4 perdesi olup, Türk müziğinde Neva perdesine denk gelmektedir. Türkünün geneli incelendiğinde ise makamının Karcığar olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 54: Yazı Yazdım Sokuya Türküsünün Şematik Analizi

Usul	4/4
Donanım	Fa#
Ses aralığı	5'li
En pest nota	Si3
En tiz nota	Fa#4
Karar sesi	Re4
Makamı	Karcığar
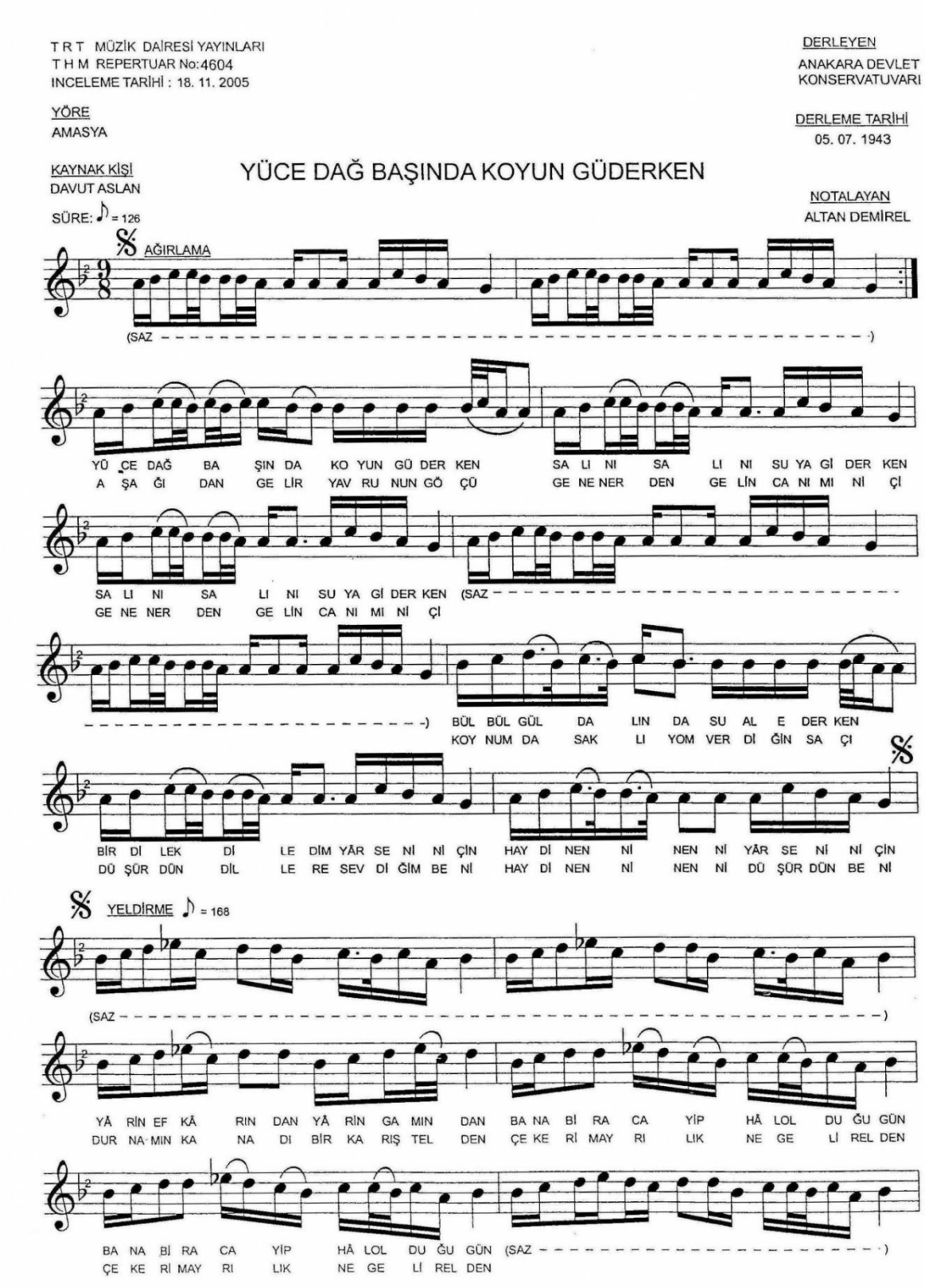
Şekil 94. Yüce Dağ Başında Koyun Güderken Adlı Türkünün Notası.
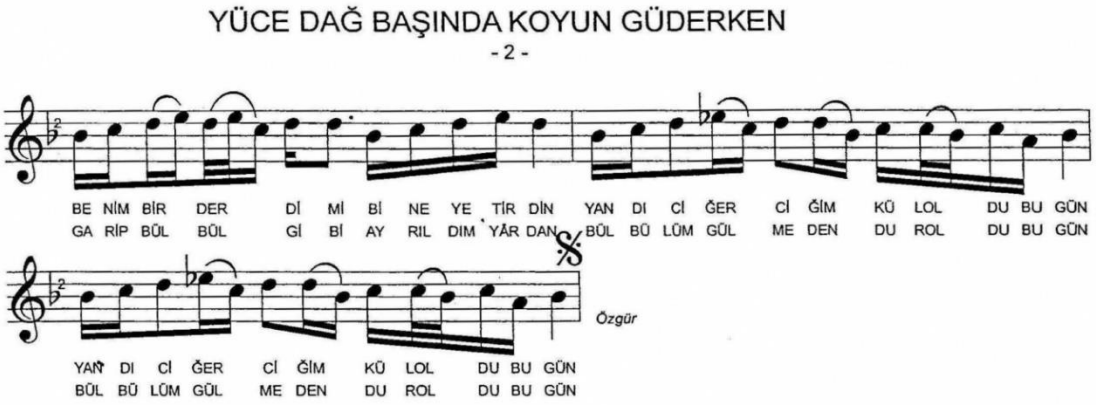
YÜCE DAĞ BAŞINDA KOYUN GÜDERKEN
SALINI SALINI SUYA GİDERKEN
BÜLBÜL GÜL DALINDA SUAL EDERKEN
BİR DİLEK DİLEDİM YÂR SENİN İÇİN

AŞAĞIDAN GELİR YAVRUNUN GÖÇÜ
GENE NERDEN GELİN CANIMIN İÇİ
KOYNUMDA SAKLADIM VERDİĞİN SAÇI
DÜŞÜRDÜN DİLLERE SEVDİĞİM BENİ

YÂRİN EFKÂRINDAN YÂRİN GAMINDAN
BANA BİR ACAYİP HÂL OLDU BUGÜN
BENİM BİR DERDİMİ BİNE GETİRDİN
YANDI CİĞERCİĞİM KÜL OLDU BUGÜN

DURNAMIN KANADI BİR KARIŞ TELDEN
ÇEKERİM AYRILIK NE GELİR ELDEN
GARİP BÜLBÜL GİBİ AYRILDIM YÂRDAN
BÜLBÜLÜM GÜLMEDEN DUR OLDU BUGÜN

dur olmak: uzakta kalmak, uzağa düşmek, ayrılmak

Şekil 95. Yüce Dağ Başında Koyun Güderken Adlı Türkünün 2. Notası.

3.5.52. Yüce Dağ Başında Koyun Güderken Adlı Türkünün Makamsal Analizi

Türkünün notası incelendiğinde donanımda Sib2 arızası olduğu görülmektedir, Mib arızası almıştır. La notası civarından türkü başlamıştır, Basit Suzinak makamının karakterine uygun bir yapı görülmektedir. Eser 9/8'lik bir usulde yazılmıştır. Ses aralığına bakıldığında Sol3-Mi4 olduğu, 6'lı aralığa kadar ses sahası kullandığı görülmektedir. Karar sesi Sol3 perdesi olup, Türk müziğinde Rast perdesine denk gelmektedir. Türkünün geneli incelendiğinde ise makamının Basit Suzinak olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 55: Yüce Dağ Başında Koyun Güderken Türküsünün Şematik Analizi

Usul	9/8
Donanım	Sib2
Ses aralığı	6'lı
En pest nota	Sol3
En tiz nota	Mi4
Karar sesi	Sol3
Makamı	Basit Suzinak

3.6. Edebi Özelliklerine Göre Amasya Türkülerinin İncelenmesi

52 adet Amasya türküsü; konusu-türüne, vezin özelliklerine göre sınıflandırılıp tablo haline getirilmiştir. TRT repertuvarına girmiş bu türkülerden yalnızca dört tanesi sözsüz eserdir. Bu 4 eser edebi değerlendirmeden muaf tutulmuştur. 48 adet türkü üzerinde inceleme yapılmıştır.

Tablo 56: Konularına ve Nazım Ölçüsüne Göre Amasya Türküleri

Repertuvar No.	Türkü Adı	Konusu-Türü	Vezni
4598	Âdem Havva'yı Yarattı	Kına Düğün	8'li Hece Ölçüsü
1893	Allah Allah Dedik Ata Bindirdik (Zilha Gelin)	Ağıt	11'li Hece Ölçüsü
1898	Amasya'nın Dağları	Aşk Sevda	7'li Hece Ölçüsü
4500	Amasyalı Zileli	Aşk Sevda	7'li Hece Ölçüsü
470	Babayiğit Oyun Havası	Sözsüz Eser	___

2701	Bahçıya Getirdi Bir Canan Bizi	Aşk Sevda	11’li Hece Ölçüsü
949	Bana Cevreyleyip Geyip Dokunma	Aşk Sevda	11’li Hece Ölçüsü
4597	Ben Bir Çakı Bıçağım	Aşk Sevda	7’li Hece Ölçüsü
1899	Ben De Çıktım Fodullu'nun Üstüne	Aşk Sevda	11’li Hece Ölçüsü
91	Bildiş Oyun Havası	Sözsüz Eser	___
4250	Bugün Benim Efkarım Var	Ağıt	11’li Hece Ölçüsü
4143	Bulguru Kaynatırlar (Kenan'ım)	Ağıt	7’li Hece Ölçüsü
4306	Çakallardan İner Vermiş Kömürü	Aşk Sevda	11’li Hece Ölçüsü
4601	Çıktım Gavak Dalına	Aşk Sevda	7’li Hece Ölçüsü
2266	Çıktım Yayları Gezdim	Aşk Sevda	8’li Hece Ölçüsü
675	Dağdan Kestim Çınarı	Aşk Sevda	7’li Hece Ölçüsü
2708	Dedem Beni Bir Bahçıya Gönderdi	Deyiş	11’li Hece Ölçüsü
4599	Değirmen Önünde Bir Böyük Tarla	Ağıt	11’li Hece Ölçüsü
2710	Dem Be Dem Garşıma Gelen Bülbül	Aşk Sevda	8’li Hece Ölçüsü
1878	Dostun Bahçasına Girsem	Aşk Sevda	8’li Hece Ölçüsü
1900	Eğlen Sana Bir Nasihat Edeyim	Deyiş	11’li Hece Ölçüsü
1804	Eşimden Ayrıldım Yamandır Halim	Deyiş	11’li Hece Ölçüsü
4595	Evleri Görünüyor	Aşk Sevda	7’li Hece Ölçüsü
2135	Evlerine Vardım Kapı Sürgülü	Tatyan	11’li Hece Ölçüsü
1029	Felek Şad Olacak Günün Görmedim	Sitem	11’li Hece Ölçüsü
4605	Geldiğiniz Evler Dol'olsun Nurdan	Semah	11’li Hece Ölçüsü
4600	Geline Bakın Geline	Kına Düğün	8’li Hece Ölçüsü
2721	Gelmiş İken Bu Elleri Gezerim	Gurbet	11’li Hece Ölçüsü
1821	Gidersen Göndüreyim	Aşk Sevda	7’li Hece Ölçüsü

1875	Gidiyom Deme Bana	Aşk Sevda	7’li Hece Ölçüsü
1079	Gökyüzünde Bölük Bölük Durnalar	Aşk Sevda	11’li Hece Ölçüsü
52	Halay Çekin Düzülsün	Aşk Sevda	7’li Hece Ölçüsü
1902	Haye Düben Meydan Harman Başında Duran	Yiğitlik Kahramanlık	11’li Hece Ölçüsü
1885	İnce Çayır Biçilmez	Aşk Sevda	7’li Hece Ölçüsü
4603	Kaf U Nun Hitabı İzhar Olmadan	İlahi	11’li Hece Ölçüsü
51	Karşıdadır Evleri	Aşk Sevda	7’li Hece Ölçüsü
2867	Kız Pınar Başında Testi De Doldurur	Aşk Sevda	11’li Hece Ölçüsü
8800	Kilo Kilo Elmalar	Aşk Sevda	8’li Hece Ölçüsü
1901	Mail Oldum Hub Cemale Bakmaya	Tatyan	11’li Hece Ölçüsü
1873	Meryem Suya Gidiyor	Aşk Sevda	7’li Hece Ölçüsü
135	Merzifon Karşılaması	Sözsüz Eser	___
125	Paçalı Oyun Havası	Sözsüz Eser	___
18	Pencerede Perde Ben	Aşk Sevda	7’li Hece Ölçüsü
4602	Pınarın Başına Taş Ben Olayım	Aşk Sevda	11’li Hece Ölçüsü
1891	Sabah Oldu Gaynanam Geldi (Gelin Kaynana)	Hayvanlarla İlgili	9’lu Hece Ölçüsü
2731	Sabahtan Uğradım Pir Divanına	Deyiş	8’li Hece Ölçüsü
1816	Selam Verdik Kadem Bastık	Deyiş	11’li Hece Ölçüsü
5	Tek Kapıdan Çıktım	Ağıt	11’li Hece Ölçüsü
1872	Tokat'ın Mezerliği	Aşk Sevda	7’li Hece Ölçüsü
5157	Türkiye'miz Şeref Buldu	Yiğitlik Kahramanlık	8’li Hece Ölçüsü
1870	Yazı Yazdım Sokuya	Aşk Sevda	7’li Hece Ölçüsü
4604	Yüce Dağ Başında Koyun Güderken	Semah	11’li Hece Ölçüsü

3.7. Amasya Türkülerinde Tespit Edilen Makamların Değerlendirilmesi

İncelenen 52 adet Amasya türküsünde tespit edilen makamların genelde yüzdelik dağılımı hesaplanarak tablo içerisinde sunulmuştur. Elde edilen veriler aşağıdaki gibidir:

Tablo 57: Amasya Türkülerinde Tespit Edilen Makamların Yüzdelik Dağılımı

Makam Adı	Türkü Sayısı	İncelenen 52 Adet Türküdeki Makamın % Oranı
Hüseyni	15	**28,85**
Uşşak	12	**23,08**
Karcığar	6	**11,54**
Hicaz	3	**5,77**
Gülizar	3	**5,77**
Nikriz	3	**5,77**
Segâh	1	**1,92**
Çargâh	1	**1,92**
Bayati-Şiraz	1	**1,92**
Rast	1	**1,92**
Mahur	1	**1,92**
Basit Suzinak	1	**1,92**
Kürdi	1	**1,92**
Hüzzam	1	**1,92**
Uşşak+Hicaz	1	**1,92**
Çargâh+Bayati Şiraz	1	**1,92**

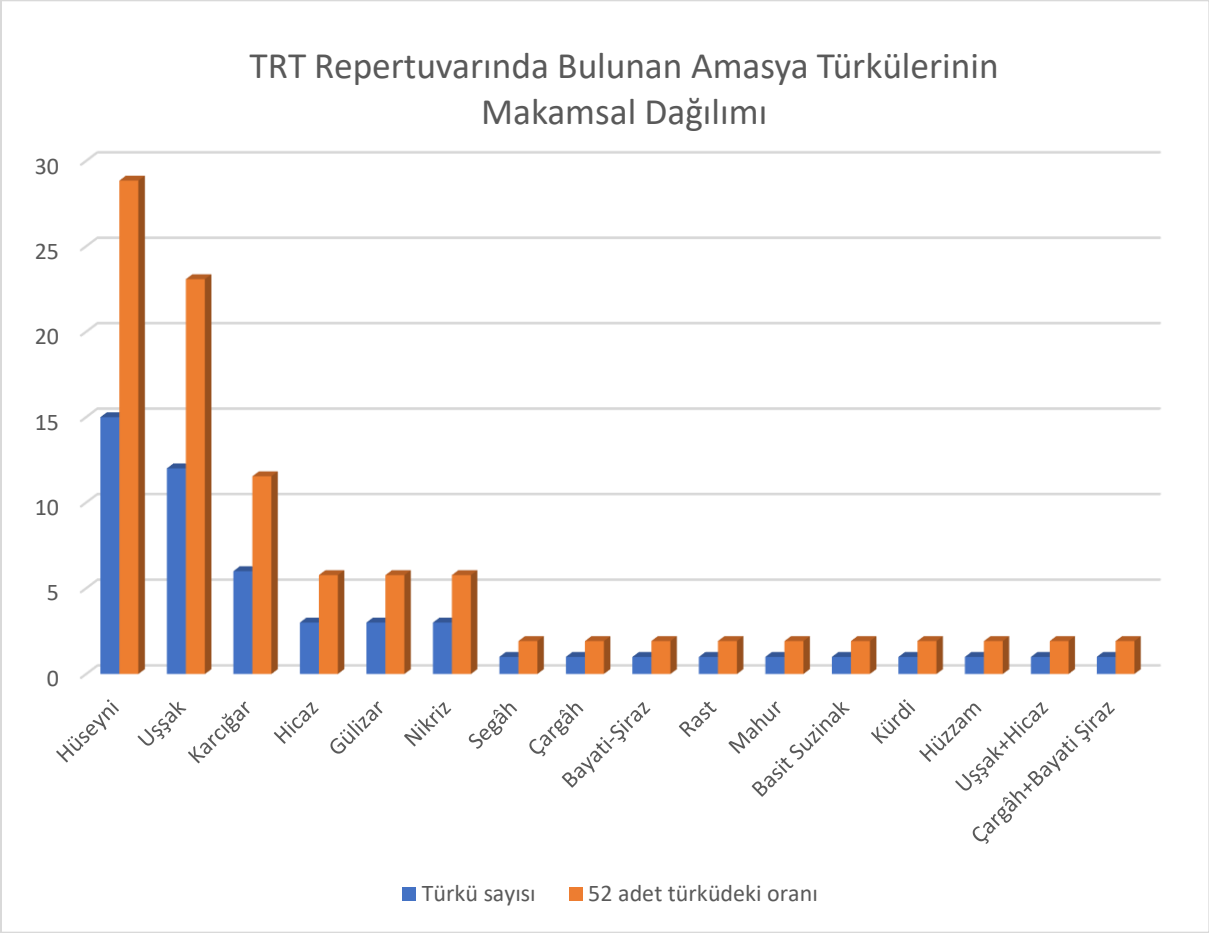

Şekil 96. TRT Repertuvarındaki Amasya Türkülerinin Makamsal Dağılım Grafiği

4. SONUÇLAR

Problem durumunda bahsi geçen alt problemlere dair sonuçlar aşağıdaki gibidir:

1. Amasya türkülerinde yapılan analizler sonucunda hangi klasik Türk müziği makamları ile karşılaşıldığına dair sonuçlar:

52 adet Amasya türküsü incelenirken 14 tane farklı makama rastlanmış olup bunlar: Uşşak, Hüseyni, Hicaz, Segâh, Bayati-Şiraz, Karcığar, Gülizar, Çargâh, Nikriz, Rast, Mahur, Basit Suzinak, Kürdi ve Hüzzam makamlarıdır. Amasya türkülerinde en fazla görülen klasik Türk müziği makamının Hüseyni makamı olduğu tespit edilmiştir.

2. Amasya türkülerinde yapılan analizler sonucunda hangi usullerle karşılaşıldığına dair sonuçlar:

Amasya yöresinde TRT repertuvarına alınmış 52 türkü üzerinde yapılan incelemede; repertuvarın çoğunluğunun 4/4'lük usulde olduğu tespit edilmiştir.

4/4'lük usulde 17 türkü olduğu tespit edilmiştir. 5 tane türküde daha 4/4'lük usul, türkü içerisinde bazı bölümlerde görülmektedir.

2/4'lük usul 9 adet türküde görülmektedir. 3 adet türküde bazı bölümlerde 2/4'lük usul görülmektedir.

6/4'lük usulde 1 adet türkü görülmektedir 3 adet türküde de bazı bölümlerde 6/4'lük usul görülmektedir.

8/4'lük usulde 1 adet türkü görülmektedir.

3/8'lik usulde 2 adet türkü görülmektedir.

5/8'lik usulde 5 adet türkü görülmektedir.

7/8'lik usulde 3 adet türkü görülmektedir.2 adet türküde de bazı bölümlerde 7/8'lik usul görülmektedir.

9/8'lik usulde 8 adet türkü görülmektedir. 1 adet türküde de bazı bölümlerde 9/8'lik usul görülmektedir.

10/8'lik usule 2 adet türküde bazı bölümlerde rastlanmaktadır.

12/8'lik usule 1 adet türküde bazı bölümlerde rastlanmaktadır.

3. Amasya türkülerinde yapılan analizler sonucunda en çok hangi kaynak kişilerden türkü alındığına dair sonuçlar:

Kaynak kişilere göre inceleme yapıldığında TRT repertuvarında Amasya yöresinden en fazla Âşık Musa Aslan'dan türkü derlenmiştir. 52 adet türkünün kaynak kişilerden alınan türkü sayısına göre çoktan aza doğru sıralaması aşağıdaki gibidir:

Âşık Musa Aslan'dan **9** adet türkü derlenmiştir.

Yöre ekibinden **7** adet türkü derlenmiştir.

Hüseyin Kılıç'tan **3** adet türkü derlenmiştir.

Abdullah Çakırer ve Muhlis Orçun'dan **2** adet türkü derlenmiştir.

Aşır Sirke'den **2** adet türkü derlenmiştir.

Davut Aslan'dan **2** adet türkü derlenmiştir.

Hüseyin Onkar'dan **2** adet türkü derlenmiştir.

Kazım Aygül'den **2** adet türkü derlenmiştir.

Naciye Perin'den **2** adet türkü derlenmiştir.

Arif Çevik'ten **1** adet türkü derlenmiştir.

Âşık Haydar Aslan'dan **1** adet türkü derlenmiştir.

Âşık Özlemi'den **1** adet türkü derlenmiştir.

Bektaş Yıldız'dan **1** adet türkü derlenmiştir.

Bektaş Yıldız ve Aşur Ceylan'dan **1** adet türkü derlenmiştir.

Cuma Nacak'tan **1** adet türkü derlenmiştir.

Davut Aslan ve Mehmet İnan'dan **1** adet türkü derlenmiştir.

Fatma Samsun'dan **1** adet türkü derlenmiştir.

Feryadi (Hafız) Hakkı Efendi'den **1** adet türkü derlenmiştir.

Hamdullah Yılmaz'dan **1** adet türkü derlenmiştir.

Hanife Karabıyık'tan **1** adet türkü derlenmiştir.

Kadir Çakırtaş'tan **1** adet türkü derlenmiştir.

Mehmet Hulusi'den **1** adet türkü derlenmiştir.

Mehmet Kemeroğlu'ndan **1** adet türkü derlenmiştir.

Muharrem Sorgu ve Sabri Tınaztepe'den **1** adet türkü derlenmiştir.

Mustafa Saçlı'dan **1** adet türkü derlenmiştir.

Necmettin Kuba'dan **1** adet türkü derlenmiştir.

Rasim Olgun'dan **1** adet türkü derlenmiştir.

Rasim Sarıköy'dan **1** adet türkü derlenmiştir.

Rüstem Coşar'dan **1** adet türkü derlenmiştir.

Saadettin Sümbül'dan **1** adet türkü derlenmiştir.

4. Amasya türkülerinde yapılan analizler sonucunda en geniş ve en dar ses aralığına sahip türkülerin hangileri olduğuna dair sonuçlar:

Ses genişliğine göre incelendiğinde en geniş ses aralığındaki türkü; 13 ses ile, '' Dedem Beni Bir Bahçıya Gönderdi adlı türküdür. En dar ses aralığındaki türküler 3 adet olup; bunların hepsi tam 4'lü genişliğindedir. Bu türküler: Ben Bir Çakı Bıçağım, Değirmen Önünde Bir Böyük Tarla ve Kaf U Nun Hitabı İzhar Olmadan adlı türkülerdir.

5. Edebi özelliklerine göre inceleme yapıldığında: Amasya türkülerinin çoğunlukla âşk-sevda konusu üzerine olduğu; türkülerin şiirlerinde vezin olarak 11'li hece ölçüsünün çoğunlukla kullanıldığı tespit edilmiştir. TRT repertuvarında bulunan 48 adet Amasya türküsü üzerinde yapılan incelemede: **23** adet türküde 11'li hece ölçüsü, **16** adet türküde 7'li hece ölçüsü, **8** adet türküde 8'li hece ölçüsü, **1** adet türküde 9'lu hece ölçüsü tespit edilmiştir.

11'li hece ölçüsü tespit edilmiş türküler şunlardır: Allah Dedik Ata Bindirdik (Zilha Gelin), Bahçıya Getirdi Bir Canan Bizi, Bana Cevreyleyip Geyip Dokunma, Ben De Çıktım Fodullu'nun Üstüne, Bugün Benim Efkârım Var, Çakallardan İner Vermiş Kömürü, Dedem Beni Bir Bahçıya Gönderdi, Değirmen Önünde Bir Böyük Tarla, Eğlen Sana Bir Nasihat Edeyim, Eşimden Ayrıldım Yamandır Halim, Evlerine Vardım Kapı Sürgülü, Felek Şad Olacak Günün Görmedim, Geldiğiniz Evler Dol'olsun Nurdan, Gelmiş İken Bu Elleri Gezerim, Gökyüzünde Bölük Bölük Durnalar, Haye Düben Meydan Harman Başında Duran, Kafu'nun Hitabı İzhar Olmadan, Kilo Kilo Elmalar, Mail Oldum Hub Cemale Bakmaya, Pınarın Başına Taş Ben Olayım, Selam Verdik Kadem Bastık, Tek Kapıdan Çıktım, Yüce Dağ Başında Koyun Güderken adlı türkülerdir.

7'li hece ölçüsü tespit edilmiş türküler şunlardır: Amasyalı Zileli, Amasya'nın Dağları, Ben Bir Çakı Bıçağım Amasyalı Zileli, Bulguru Kaynatırlar (Kenan'ım), Çıktım Gavak Dalına, Dağdan Kestim Çınarı, Evleri Görünüyor, Gidersen Göndüreyim, Gidiyom Deme Bana,

Halay Çekin Düzülsün, İnce Çayır Biçilmez, Karşıdadır Evleri, Meryem Suya Gidiyor, Pencerede Perde Ben, Tokat'ın Mezerliği, Yazı Yazdım Sokuya adlı türkülerdir.

8'li hece ölçüsü tespit edilmiş türküler şunlardır: Âdem Havva'yı Yarattı, Çıktım Yayları Gezdim, Dem Be Dem Garşıma Gelen Bülbül, Dostun Bahçasına Girsem, Geline Bakın Geline, Kız Pınar Başında Testi De Doldurur, Sabahtan Uğradım Pir Divanına, Türkiye'miz Şeref Buldu adlı türkülerdir.

9'lu hece ölçüsü tespit edilmiş tek türkü: Sabah Oldu Gaynanam Geldi (Gelin Kaynana) adlı türküdür.

TRT repertuvarında bulunan Amasya türkülerinin şiirlerinin tümünde hece ölçüsü tespit edilmiştir. 4 tane türkünün vezninde düzensizlikler bulunmaktadır. Bu türküler: Hay Edüben Meydan Harman Başında Duran, Sabah Oldu Gaynanam Geldi (Gelin Kaynana), Sabahtan Uğradım Pir Divanına, Tokat'ın Mezerliği adlı türkülerdir.

6. Dizilerine göre inceleme yapıldığında Amasya türkülerinde en çok Hüseyni makam dizisine rastlandığı gözlemlenmiştir.15 adet türkünün Hüseyni makamında olduğu tespit edilmiştir. İncelenen 52 adet Amasya türküsü içerisinde Hüseyni makamının genel %'lik oranı '**28,85**'dir.

KAYNAKLAR

1. Banarlı, S. (1950). *Metinlerle Edebi Bilgiler*, s.89, İstanbul

2. Başgöz, İ. (1986). *Folklor yazıları.* Adam Yayınları: İstanbul.

3. Başgöz, İ. (2008). *Türkü.* Pan Yayıncılık, İstanbul.

4. Boratav, P. N. (1982), *Türk halk edebiyatı.* İstanbul: Gerçek Yayınları.

5. Boratav, P. N. (1995). *100 soruda Türk halk edebiyatı.* İstanbul: Gerçek Yayınları

6. Cemiloğlu I. ve İmamverdi A. (2022). *Bayati Şiraz Deramedleri ve Renkleri, İksad Yayınevi,* ISBN: 978-625-8377-67-5, s12., Ankara

7. Demircioğlu N. (2022), TRT Repertuvarında Bulunan Amasya ve Samsun Yöresi Uşşak Türkülerinin Makamsal ve Ritmik Yönlerden Karşılaştırmalı İncelenmesi, Atatürk Üniversitesi Yayınları

8. Dilçin, C. (2004). *Türk şiir bilgisi.* Ankara: TDK Yayınları.

9. İrden S. (2020). T*ürk Musikisinde Düzen Perde Makam Terkib Uygulamaları,* 1. Baskı, Eğitim Yayınevi, Konya

10. Jansky, H. (1977), *Türk Halk Şiiri,* Dünya Edebiyatından Seçmeler I, s.57-58, İstanbul.

11. Kaçar G. (2009). *Türk Musikisi Rehberi,* 2.Baskı, Maya Akademi, Ankara

12. Kutluğ F. (2000). *Türk Musikisinde Makamlar,* 1.Baskı, Yapı Kredi Yayınları, Yayın No: 1386, İstanbul

13. Olgun H. ve Taşan T. (2009). *Amasya'da Musiki ve Türk Müziğinde Amasya'lı Sanatçılar*, 1. Baskı, Amasya Valiliği Yayınları, Yayın No:36, Amasya

14. Özbakır B. ve Sünbül S. (2008). *Amasya Türküleri*, 2.Baskı, Amasya Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul

15. Özbek, M. (2010). "Türkü Deyip Geçme, Tanı", Türk Yurdu Dergisi Türkü Özel Sayısı, Cilt 30, Sayı 269, s. 19, Ankara, Ocak

16. Özkan İ. (2000). *Türk Musikisi ve Nazariyatı ve Usulleri Kudüm Velveleri*, 6. Baskı, Ötüken Neşriyat, Yayın No:180, İstanbul

17. Öztelli, Cahit. (1953*). Halk Türküleri*, Varlık Yayınları, s.3-7, İstanbul

18. Uyguner, M. (1955), *Türkü Üzerine*, TFA, III (66), İstanbul.

19. Yardımcı, M. (2002). *Başlangıcından günümüze Türk halk şiiri.* Ankara: Ürün Yayınları.

20. Yücel H. (2018). Amasya Türkülerinin Söz ve Müzik Unsurları Bakımından İncelenmesi, Yıl: 5, Sayı: 22, Nisan 2018, s. 372-386

Yüksek Lisans Tezinde Kullanılacak 48 Adet Amasya Türküsünün Vezin Özellikleri İle İlgili Görüşleriniz

Türkü Adı	Vezni	Ölçüsü	Düşünceler
Âdem Havva'yı Yarattı			
Allah Dedik Ata Bindirdik (Zilha Gelin)			
Amasyalı Zileli			
Amasya'nın Dağları			
Bahçıya Getirdi Bir Canan Bizi			
Bana Cevreyleyip Geyip Dokunma			
Ben Bir Çakı Bıçağım			
Ben De Çıktım Fodullu'nun Üstüne			
Bugün Benim Efkarım Var			
Bulguru Kaynatırlar (Kenan'ım)			
Çakallardan İner Vermiş Kömürü			
Çıktım Gavak Dalına			
Çıktım Yayları Gezdim			
Dağdan Kestim Çınarı			
Dedem Beni Bir Bahçıya Gönderdi			
Değirmen Önünde Bir Böyük Tarla			
Dem Be Dem Garşıma Gelen Bülbül			
Dostun Bahçasına Girsem			
Eğlen Sana Bir Nasihat Edeyim			
Eşimden Ayrıldım Yamandır Halim			
Evleri Görünüyor			
Evlerine Vardım Kapı Sürgülü			
Felek Şad Olacak Günün Görmedim			

Geldiğiniz Evler Dol'olsun Nurdan			
Geline Bakın Geline			
Gelmiş İken Bu Elleri Gezerim			
Gidersen Göndüreyim			
Gidiyom Deme Bana			
Gökyüzünde Bölük Bölük Durnalar			
Halay Çekin Düzülsün			
Haye Düben Meydan Harman Başında Duran			
İnce Çayır Biçilmez			
Kafu'nun Hitabı İzhar Olmadan			
Karşıdadır Evleri			
Kilo Kilo Elmalar			
Kız Pınar Başında Testi De Doldurur			
Mail Oldum Hub Cemale Bakmaya			
Meryem Suya Gidiyor			
Pencerede Perde Ben			
Pınarın Başına Taş Ben Olayım			
Sabah Oldu Gaynanam Geldi (Gelin Kaynana)			
Sabahtan Uğradım Pir Divanına			
Selam Verdik Kadem Bastık			
Tek Kapıdan Çıktım			
Tokat'ın Mezerliği			
Türkiye'miz Şeref Buldu			
Yazı Yazdım Sokuya			
Yüce Dağ Başında Koyun Güderken			

Yüksek Lisans Tezinde Kullanılacak 48 Adet Amasya Türküsünün Vezin Özellikleri İle İlgili Görüşleriniz

Türkü Adı	Vezni	Ölçüsü	Düşünceler
Âdem Havva'yı Yarattı	Hece	8'li	
Allah Dedik Ata Bindirdik (Zilha Gelin)	Hece	11'li	
Amasyalı Zileli	Hece	7'li	
Amasya'nın Dağları	Hece	7'li	
Bahçıya Getirdi Bir Canan Bizi	Hece	11'li	
Bana Cevreyleyip Geyip Dokunma	Hece	11'li	
Ben Bir Çakı Bıçağım	Hece	7'li	
Ben De Çıktım Fodullu'nun Üstüne	Hece	11'li	
Bugün Benim Efkarım Var	Hece	11'li	
Bulguru Kaynatırlar (Kenan'ım)	Hece	7'li	
Çakallardan İner Vermiş Kömürü	Hece	11'li	
Çıktım Gavak Dalına	Hece	7'li	
Çıktım Yayları Gezdim	Hece	8'li	
Dağdan Kestim Çınarı	Hece	7'li	
Dedem Beni Bir Bahçıya Gönderdi	Hece	11'li	
Değirmen Önünde Bir Böyük Tarla	Hece	11'li	
Dem Be Dem Garşıma Gelen Bülbül	Hece	8'li	
Dostun Bahçasına Girsem	Hece	8'li	
Eğlen Sana Bir Nasihat Edeyim	Hece	11'li	
Eşimden Ayrıldım Yamandır Halim	Hece	11'li	
Evleri Görünüyor	Hece	7'li	
Evlerine Vardım Kapı Sürgülü	Hece	11'li	
Felek Şad Olacak Günün Görmedim	Hece	11'li	
Geldiğiniz Evler Dol'olsun Nurdan	Hece	11'li	
Geline Bakın Geline	Hece	8'li	
Gelmiş İken Bu Elleri Gezerim	Hece	11'li	
Gidersen Göndüreyim	Hece	7'li	
Gidiyom Deme Bana	Hece	7'li	

Gökyüzünde Bölük Bölük Durnalar	Hece	11'li	
Halay Çekin Düzülsün	Hece	7'li	
Haye Düben Meydan Harman Başında Duran	Hece	11'li	Ölçüde düzensizlikler bulunmaktadır.
İnce Çayır Biçilmez	Hece	7'li	
Kafu'nun Hitabı İzhar Olmadan	Hece	11'li	
Karşıdadır Evleri	Hece	7'li	
Kilo Kilo Elmalar	Hece	11'li	
Kız Pınar Başında Testi De Doldurur	Hece	8'li	
Mail Oldum Hub Cemale Bakmaya	Hece	11'li	
Meryem Suya Gidiyor	Hece	7'li	
Pencerede Perde Ben	Hece	7'li	
Pınarın Başına Taş Ben Olayım	Hece	11'li	
Sabah Oldu Gaynanam Geldi (Gelin Kaynana)	Hece	9'lu	Ölçüde düzensizlikler bulunmaktadır.
Sabahtan Uğradım Pir Divanına	Hece	8'li	Ölçüde düzensizlikler bulunmaktadır.
Selam Verdik Kadem Bastık	Hece	11'li	
Tek Kapıdan Çıktım	Hece	11'li	
Tokat'ın Mezerliği	Hece	7'li	Ölçüde düzensizlikler bulunmaktadır.
Türkiye'miz Şeref Buldu	Hece	8'li	
Yazı Yazdım Sokuya	Hece	7'li	
Yüce Dağ Başında Koyun Güderken	Hece	11'li	